

POSLOVNO POROČILO
TRŽNEGA INŠPEKTORATA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA LETO
2012

Ljubljana, januar 2013

KAZALO

1. UVOD	1
2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO	2
2.1. ORGANIZIRANOST.....	2
2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST.....	4
2.3. PREGLED DELA PO MESECIH.....	5
2.3.1. Januar.....	6
2.3.2. Februar.....	6
2.3.3. Marec.....	6
2.3.4. April.....	7
2.3.5. Maj.....	7
2.3.6. Junij.....	7
2.3.7. Julij.....	8
2.3.8. Avgust.....	8
2.3.9. September.....	9
2.3.10. Oktober.....	9
2.3.11. November.....	9
2.3.12. December.....	10
3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA in kazalniki uspešnosti	11
3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI.....	12
3.2. UKREPI.....	13
3.2.1. Upravni ukrepi.....	13
3.2.2. Prekrškovni ukrepi.....	16
3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH.....	23
4. INŠPEKCIJSKO DELO	24
4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV.....	24
4.1.1. Nepoštene poslovne prakse.....	25
4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.....	28
4.1.3. Sezonske razprodaje.....	29
4.1.4. Pogodbe na daljavo.....	30
4.1.5. Nezaželena elektronska pošta (spam).....	31
4.1.6. Reševanja reklamacij in prijav potrošnikov.....	32
4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih.....	34
4.1.8. Sejemska prodaja.....	36
4.1.9. Obračunavanje obresti na pogojevana predplačila.....	37
4.1.10. Označevanje cen blaga in storitev, ki se ponujajo potrošnikom.....	38
4.1.11. Garancije in navodila.....	39
4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI.....	40
4.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI.....	42
4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov.....	46
4.3.2. Električna oprema.....	52
4.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav.....	58
4.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema.....	59
4.3.5. Stroji.....	61
4.3.6. Osebna varovalna oprema.....	68
4.3.7. Plinske naprave.....	74
4.3.8. Gradbeni proizvodi.....	76
4.3.9. Rekreativna plovila.....	83
4.3.10. Okoljsko primerna zasnova proizvodov, povezanih z energijo.....	84

4.3.11.	Odpadna električna in elektronska oprema	85
4.3.12.	Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav	86
4.4.	DELO NA ČRNO	87
4.4.1.	Izvajanje dela na črno.....	88
4.4.2.	Oglaševanje dela na črno	89
4.5.	TRGOVINA.....	90
4.6.	GOSTINSTVO.....	91
4.6.1.	Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples	92
4.6.2.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni.....	93
4.6.3.	Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih.....	94
4.6.4.	Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij	95
4.6.5.	Kategorizacija nastanitvenih obratov.....	95
4.7.	OBRT.....	97
4.8.	VARSTVO KONKURENCE.....	97
4.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	99
4.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV.....	99
4.10.1.	Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja.....	100
4.10.2.	Cene komunalnih storitev	101
4.10.3.	Cene učbenikov.....	101
4.10.4.	Cene dimnikarskih storitev.....	102
4.11.	STORITVE NA NOTRANJEM TRGU.....	102
4.12.	OSTALE VRSTE NADZORA.....	104
4.12.1.	Prodaja in reklamiranje tobačnih izdelkov	104
4.12.2.	Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač.....	105
4.12.3.	Pranje denarja	106
4.12.4.	Vedeževanje	107
4.12.5.	Gorski vodniki	108
4.12.6.	Turistično športne dejavnosti	109
4.12.7.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	111
4.12.8.	Avtorske pravice.....	112
4.12.9.	Javna raba slovenskega jezika	114
4.12.10.	Nadzor prodaje samoniklih gliv	115
4.12.11.	Nadzor naključnih subjektov	116
5.	DRUGE AKTIVNOSTI.....	119
5.1.	Predlagane spremembe.....	119
5.1.1.	Zakon o inšpekcijskem nadzoru	119
5.1.2.	Zakon o prekrških	120
5.1.3.	Zakon o potrošniških kreditih.....	121
5.1.4.	Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov.....	121
5.1.5.	Zakon o avtorski in sorodnih pravicah	122
5.1.6.	Zakon o varstvu konkurence	122
5.1.7.	Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno	123
5.1.8.	Zakon o spodbujanju razvoja turizma.....	123
5.1.9.	Zakon o gradbenih proizvodih.....	125
5.2.	SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE.....	125
5.2.1.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami - Inšpekcijski svet	125
5.2.2.	Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov	126
5.2.3.	Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008.....	127
5.2.4.	Odnosi z javnostjo.....	127

5.3.	MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE	131
5.3.1.	Sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)	131
5.3.2.	Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona s splošni varnosti proizvodov	134
5.3.3.	Sistem zaščitnih klavzul (SGC)	134
5.3.4.	Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)	134
5.3.5.	Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)	135
5.3.6.	EU SWEEP 2012	136
5.3.7.	Mednarodno sodelovanje z inštitucijami Evropske unije in tretjih držav ...	137
6.	SPLOŠNO	140
6.1.	IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2012	140
6.1.1.	Materialni stroški	140
6.1.2.	Analize vzorcev	141
6.1.3.	Investicije	142
6.1.4.	Plače zaposlenih	142
6.1.5.	Nadzor skladnosti svetlobnih nizov	143
6.1.6.	Izmenjava uradnikov	143
6.1.7.	Odškodnine	143
6.1.8.	Stvarno premoženje	143
6.2.	TEHNIČNA OPREMLJENOST	144
6.3.	OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI	145
7.	KAKO NAPREJ	147

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS pred (levo) in po (desno) reorganizaciji	2
Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje	3
Slika 3: Interno izobraževanje tržnih inšpektorjev	4
Slika 4: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2012	11
Slika 5: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2012	11
Slika 6: Število opravljenih pregledov v obdobju 2008 – 2012	12
Slika 7: Zakoni, ki so bili najpogosteje pregledani	13
Slika 8: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN	14
Slika 9: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba	15
Slika 10: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1	18
Slika 11: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin	19
Slika 12: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa s plačilnim nalogom	20
Slika 13: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa z odločbo o prekršku	21
Slika 14: Razmerje med skladnimi in pogojno skladnimi ter nevarnimi igrali v uporabi od leta 2010 do 2012	48
Slika 15: Rezultati preverjanja skladnosti svetlobnih nizov	56
Slika 16: Rezultat preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov	57
Slika 17: Rezultati preizkušanja vzorčenih proizvodov glede elektromagnetne združljivosti	59

Slika 18: Rezultat preizkušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalne opreme glede izrabe radijskega spektra	61
Slika 19: Rezultat preizkušanja skladnosti strojev.....	67
Slika 20: Rezultat preizkušanja skladnosti kolesarskih čelad.....	72
Slika 21: Rezultat preizkušanja skladnosti rokavic	73
Slika 22: Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav	76
Slika 23: Rezultati preizkušanja skladnosti vzorčenih polimernih cevi.....	82
Slika 24: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena	87
Tabela 25: Število zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS.....	87
Tabela 26 : Pregled opravljenega dela z izrečenimi ukrepi.....	88
Tabela 27 : Pregled opravljenega dela na področju oglaševanja dela na črno.....	90
Slika 28: Število kršiteljev avtorskih pravic na računalniškem področju.....	114
Slika 29: Pregled števila kršiteljev pri naključnem nadzoru subjektov	118
Slika 30: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami	127
Slika 31 : Rubrika »S čim se ukvarjamo« - pregled po predpisih.....	128
Slika 32: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih	129
Slika 33: Rubrika »Pogosta vprašanja«- pregled po tematiki	129
Slika 34: Odgovori na pogosta vprašanja	129
Slika 35: Nevarni proizvodi	130
Slika 36: Dan odprtih vrat.....	131
Slika 37: Nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zaznal na slovenskem trgu in priglasil v sistem RAPEX.....	133
Slika 38: Nevarni proizvodi iz sistema RAPEX, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zaznal na slovenskem trgu	133
Slika 39: Spletna stran mednarodnega sistema ICSMS.....	135
Tabela 40: Pregled vozil po letniku.....	146
Tabela 41: Prevozniki stroški in storitve.....	146

PRILOGE

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov.....	149
PRILOGA 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2003-2012	159
Opombe: Prostor za opombe bralca.....	160

1. UVOD

Namesto uvodnih besed nekaj verzov in rekov,
po katerih se zgledujemo na Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije:

Ingenium mala saepe movent.
Težave pogosto spodbudijo iznajdljivost.

Per aspera ad astra.
Prek trnja do zvezd. S težavami do uspeha.

Vincit omnia veritas.
Resnica vse zmaguje.

Contra principia negantem non est disputandum.
Ne moreš se vedno prepirati s tistim, ki oporeka osnove resnice.

Quid est veritas?
Kaj je resnica? (Pilatovo vprašanje Jezusu)

Error hesternus sit tibi doctor hodiernus.
Včerajšnja napaka naj ti je danes učitelj.

Nam et ipsa scientia potestas est.
Tudi samo znanje je moč.

Ljubi resnico, odpuščaj pa napako. (Voltaire)

Brez dobrih sodelavcev ni dobrega vodje, saj je uspešnost vodje močno povezana z uspešnostjo njegovih sodelavcev, zato iskrena zahvala vsem in vsakemu posebej na Tržnem inšpektoratu Republike Slovenije za naša skupna prizadevanja, za katera verjamem, da so uspešna in verjamem, da bomo tako tudi nadaljevali v prihodnje.

S spoštovanjem,

Andrejka Grlič

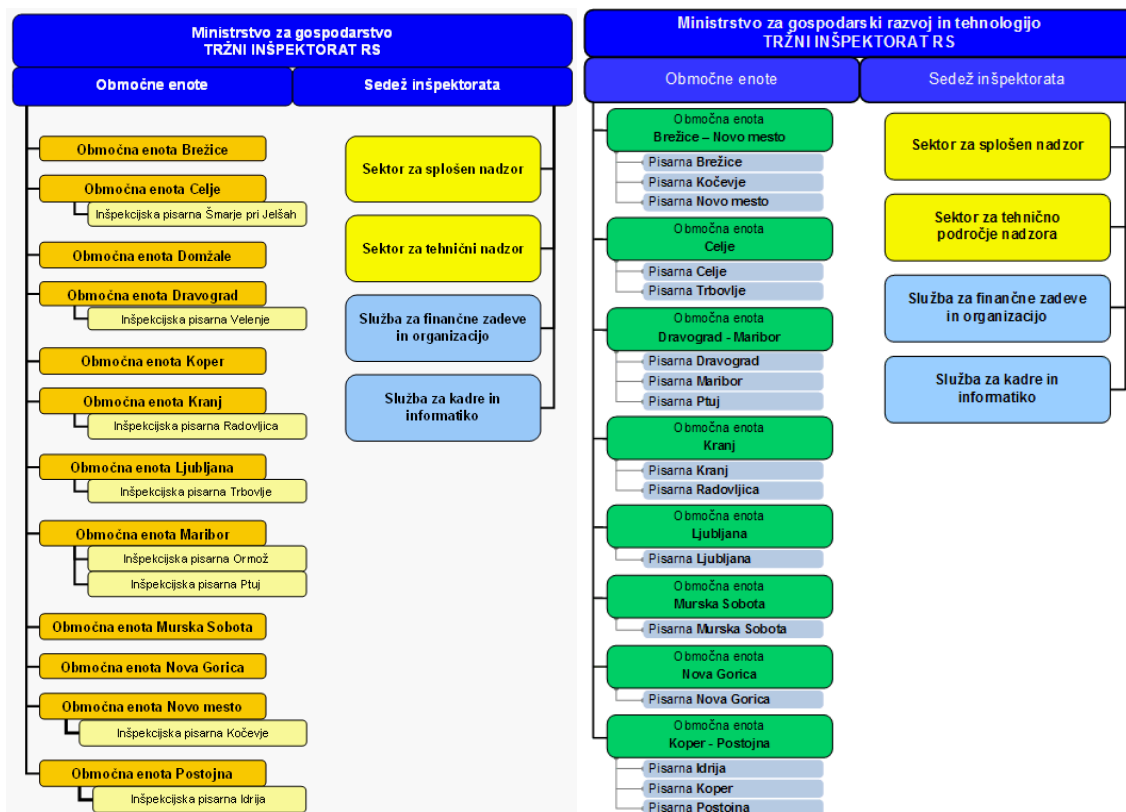
Glavna tržna inšpektorica

2. ORGANIZACIJA, KADRI IN DELO

2.1. ORGANIZIRANOST

Na Tržnem inšpektoratu RS je do konca novembra 2012 delo potekalo na sedežu inšpektorata v Ljubljani ter zaradi narave dela, potrebne razpršenosti in dostopnosti uporabnikom, v 12 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah. Od 1. 12. 2012 dalje delo poteka na sedežu ter na 8 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah, ki se nahajajo v Celju, Mariboru, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. Zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu, deluje v okviru območnih enot tudi 8 inšpekcijskih pisarn in sicer v Brežicah, Dravogradu, Idriji, Kočevju, Koprju, na Ptujju, v Radovljici in Trbovljah. Do ukinitve in združitve območnih enot je prišlo predvsem zaradi zagotavljanja osnovnega delovanja organa in s tem racionalizacije stroškov poslovanja. Zaradi teritorialnih sprememb organizacije je bila spremenjena tudi sistemizacija, ki je bila potrjena tako s strani resornega ministrstva, kot tudi Vlade RS. S sistemizacijo, ki je pričela veljati s 1. 12. 2012, je prišlo do združitve starih območnih enot Brežice in Novo mesto v novo Območno enoto Brežice–Novo mesto, Dravograd in Maribor v novo Območno enoto Dravograd–Maribor ter Koper in Postojna v novo Območno enoto Koper–Postojna. Območna enota Domžale se je priključila Območni enoti Ljubljana.

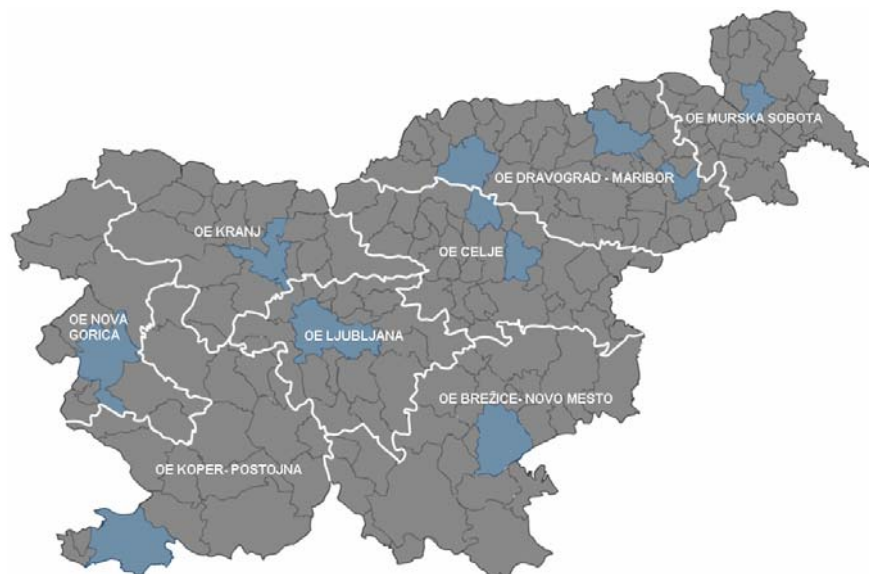
Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS pred (levo) in po (desno) reorganizaciji

Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finančne zadeve in organizacijo.

Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica. Glavna tržna inšpektorica organizira, usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporeja delo, skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Republiki Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev.

Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo, usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti, skrbijo za delovno disciplino ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje

Uradne ure na sedežu inšpektorata ter pisarnah v Ljubljani, Mariboru in Celju so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petkih od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure ostalih pisarn so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost na terenu, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekatero dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje pisarne (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za

manjše pisarne pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovine...) lahko opravljajo v rednem delovnem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu pa še vedno ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi...), ki so organizirani le ob določenih dnevih ali časih dneva.

Tržni inšpektorat RS enkrat mesečno organizira sestanke vodij območnih enot, kjer se predstavijo vodila za izvajanje nadzorov na podlagi prej sprejetega letnega plana nadzorov ter reši tekoča problematika dela posamezne območne enote. Ker pa se zakonodaja vedno spreminja in ker Tržni inšpektorat RS nima zadostnih sredstev za izvajanje izobraževanja zaposlenih, si pomaga tako, da v lastnih prostorih območnih enot ali sedeža organizira posamezna interna izobraževanja za različne skupine – tako za tržne inšpektorje, kot tudi strokovno tehnične sodelavce, z namenom predstavitve sprememb na področju zakonodaje oziroma predstavitev ostalih sprememb, ki jih zaposleni potrebujejo za nemoteno izvajanje dela.

Slika 3: Interno izobraževanje tržnih inšpektorjev

2.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2012 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 126 delavcev. Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 100 tržnih inšpektorjev, druge upravne naloge je opravljalo 6 uradnikov, spremljajoče naloge pa je opravljalo 20 strokovno tehničnih delavcev. Povprečna starost javnih uslužbencev je 45,2 let.

V letu 2012 je delovno razmerje prenehalo 20 javnim uslužbencem zaradi starostne upokojitve, 2 javna uslužbenca pa sta bila na njuno pobudo premeščena v druge organe državne uprave in javne uprave. Tako je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zapustilo 18 inšpektorjev in 4 strokovno tehnične delavke.

Tržni inšpektorat RS zaposlovanja v letu 2012 zaradi varčevalnih ukrepov ni izvajal, izvedel je samo zaposlitve, katerih postopki so že potekali konec leta 2011 in še niso bili realizirani. Število zaposlenih inšpektorjev je bilo skozi leto 2012 nizko, v začetku leta 2012 smo uspeli zaposliti tri nove inšpektorje, ki pa zaradi specifik narave dela tržnega inšpektorja in zaradi uvajanja v postopek vodenja inšpekcijskega nadzora, na začetku pri

opravljanju nadzorov še ne dosegajo rezultatov kot inšpektorji, ki že dalj časa izvajajo nadzor.

Kljub temu, da je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zaradi upokožitev, sporazumnih odpovedi delovnega razmerja ali premestitev v druge organe zapustilo kar 22 delavcev, s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kljub sprejetemu kadrovskemu načrtu in zadostnimi finančnimi sredstvi, do konca leta 2012 ni prejel soglasja k izvedbi nadomestnih zaposlitev. Veliko število odhodov delavcev je bila posledica sprejetja nove zakonodaje na področju upokoževanja, tako da so delavci, ki so v skladu s sprejeto zakonodajo imeli pogoje za starostno upokožitev, le-te izrabili, saj se po sprejetju nove zakonodaje zaradi zaostrenih pogojev za upokoževanje, ne bi mogli upokožiti.

Tržni inšpektorat RS bi lahko imel po kadrovskem načrtu Tržnega inšpektorata RS za leto 2012 na dan 31. 12. 2012 zaposlenih 147 javnih uslužbencev, ki pa zaradi racionalizacije in varčevalnih ukrepov ni bil dosežen. Vlada RS si je v letu 2012 zadala kratkoročni cilj, da se zaposlovanje v javnem sektorju zmanjša za 10 %. Kljub temu in kljub dejstvu, da je Vlada RS februarja 2009 sprejela sklep, da se zapolnijo vsa nezasedena inšpekcijska delovna mesta, se je zaposlenost na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšala za kar 15 %.

Glede na sklep Vlade RS iz leta 2009 bi moral biti Tržni inšpektorat RS kot inšpekcijski organ izvzet iz sedanje kadrovske politike Vlade RS. V letu 2012 bi moral zapolniti vsa prosta inšpektorska delovna mesta, saj sklep ni bil preklican in se zato predvideva, da se stališče glede tega vprašanja ni spremenilo. To potrjuje in zahteva tudi širša javnost, saj poudarja, da je večja prisotnost posameznih inšpekcijskih služb na terenu obvezna in nujna.

2.3. PREGLED DELA PO MESECIH

Tržni inšpektorat RS je v svojem letnem planu dela za leto 2012 predvidel izvedbe nadzora na različnih delovnih področjih ter izvedbe izrednih nadzorov kot posledic lastne zaznave stanja na trgu, prijav in obveščanj.

Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, so bili izvedeni nadzori na področju varstva potrošnikov, dela na črno, obrtne dejavnosti, nepremičninskega posredovanja, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobačnih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, internetne prodaje, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve, gorskih vodnikov, raftarjev, tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen, prodaje pirotehničnih izdelkov na črno ter samoniklih gliv.

Na področju tehničnega nadzora so bili izvedeni nadzori proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov, električne in elektronske opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme, osebne varovalne opreme, strojev, plinskih naprav, gradbenih proizvodov, rekreacijskih plovil ter okoljsko primerne zasnove proizvodov, ki rabijo energijo. Poleg navedenega so bili opravljeni nadzori glede prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah iz mednarodnega sistema ICSMS in na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet. Opravljen je tudi izredni nadzor polimerni cevi ter preizkušanje le-teh, javljalnikov dima in javljalnikov ogljikovega monoksida, plinskih kotlov za ogrevanje, kompresorjev in visokotlačnih čistilcev za hišno

rabo, rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja in delovne obutve.

V nadaljevanju so navedeni izvedeni planirani in izredni nadzori, ki so jih tržni inšpektorji koordinirano izvajali po posameznih mesecih v letu 2012.

2.3.1. Januar

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor prodaje tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah
- ♦ Nadzor razprodaj
- ♦ Nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ Nadzor otroških oblačil- vrvic in vezalke
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor gostinske dejavnosti na smučiščih
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

2.3.2. Februar

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev
- ♦ Nadzor zaračunavanja opominov
- ♦ Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- ♦ Nadzor oglaševanja alkoholnih pijač na službenih vozilih
- ♦ Nadzor lestev na trgu z metodo vzorčenja
- ♦ Nadzor vžigalnikov
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor turne smuke
- ♦ Nadzor gostinske dejavnosti na smučiščih
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor plinskih kotlov pri prvih distributerjih v Sloveniji

2.3.3. Marec

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor oken in vrat
- ♦ Nadzor obračunavanja obresti na pogojevana predplačila
- ♦ Nadzor otroških oblačil- vrvic in vezalke
- ♦ Nadzor vžigalnikov
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor pošiljanja komercialnih elektronskih sporočil (SPAM)
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor izdajanja računov
- ♦ Nadzor tržnic

2.3.4. April

Planirani nadzori:

- Nadzor cen daljinskega ogrevanja
- Nadzor primerjalnega oglaševanja in nepoštenih poslovnih praks pri nujenju cenovnih ugodnosti, s posebnim poudarkom na nujenju cenovnih ugodnosti pri prodaji osebnih vozil
- Nadzor pranja denarja
- Nadzor sejemske prodaje
- Nadzor turističnih agencij – licence in računalniški programi
- Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- Nadzor z vzorčenjem in preizkušanjem polimernih cevi

2.3.5. Maj

Planirani nadzori:

- Nadzor malih čistilnih naprav, lovilcev olj in lovilcev maščob
- Nadzor otroški igral
- Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- Nadzor varovalne opreme za zaščito rok pred mehanskimi tveganji
- Nadzor čelad za kolesarje in uporabnike roln in kotalk z metodo vzorčenja
- Nadzor varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi tveganji z metodo vzorčenja
- Nadzor pranja denarja
- Nadzor sejemske prodaje
- Nadzor pogodbenih pogojev pri turističnih aranžmajih
- Nadzor turističnih kmetij
- Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- Nadzor kompresorjev in visokotlačnih čistilcev za hišno rabo
- Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples

2.3.6. Junij

Planirani nadzori:

- Nadzor otroški igral
- Nadzor motoriziranih drsnih (dvoriščnih) vrat
- Nadzor električnih škarij za živo mejo z metodo vzorčenja
- Nadzor cepilnikov lesa za hišno rabo z metodo vzorčenja
- Nadzor zajeralnih žag z metodo vzorčenja
- Nadzor napihljivih čolnov
- Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- Nadzor trgovanja s samoniklimi glivami
- Nadzor rešilnih jopičev in vzgonskih pomagal
- EU Sweep 2012
- Nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na področju telekomunikacijskih storitev
- Nadzor pranja denarja
- Nadzor sejemske prodaje

- ♦ Nadzor turističnih kmetij
- ♦ Nadzor gostinskih obratov v glavni turističnih sezoni
- ♦ Nadzor gorskih vodnikov
- ♦ Nadzor turističnih športnih dejavnosti
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja

2.3.7. Julij

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor otroški igral
- ♦ Nadzor motoriziranih drsnih (dvoriščnih) vrat
- ♦ Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- ♦ Nadzor trgovanja s samoniklimi glivami
- ♦ Nadzor opreme za varovanje oči pred UV sevanji in aparatov za nego telesa v solarijih
- ♦ Nadzor prodaje tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah
- ♦ Nadzor razprodaj
- ♦ Nadzor otroških oblačil- vrvic in vezalke
- ♦ Nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ Nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na področju telekomunikacijskih storitev - nadaljevanje
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor gostinskih obratov v glavni turističnih sezoni
- ♦ Nadzor gorskih vodnikov
- ♦ Nadzor turističnih športnih dejavnosti
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

2.3.8. Avgust

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje
- ♦ Nadzor otroški igral
- ♦ Nadzor otroških hojč
- ♦ Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- ♦ Nadzor cen učbenikov
- ♦ Nadzor trgovanja s samoniklimi glivami
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor gostinskih obratov v glavni turističnih sezoni
- ♦ Nadzor gorskih vodnikov
- ♦ Nadzor turističnih športnih dejavnosti
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ Nadzor cen komunalnih storitev
- ♦ Nadzor kampov

2.3.9. September

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor prenosnih verižnih žag
- ♦ Nadzor ščitnikov oči in obraza, industrijskih zaščitnih čelad, glušnikov, varovalnih rokavic in oblek za uporabnike ročnih verižnih žag
- ♦ Nadzor trgovanja s samoniklimi glivami
- ♦ Nadzor lestev na trgu z metodo vzorčenja – nadaljevanje nadzorov po prejetju testnih poročil analiziranih vzorcev lestev
- ♦ Nadzor gostinskih obratov v glavni turističnih sezoni
- ♦ Nadzor gorskih vodnikov
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

2.3.10. Oktober

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor grelnikov stanovanjskih prostorov na pelete
- ♦ Nadzor prenosnih verižnih žag
- ♦ Nadzor izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo z metodo vzorčenja
- ♦ Nadzor prodaje cvetja, cvetličnih aranžmajev in sveč zunaj prodajaln
- ♦ Nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ Nadzor trgovanja s samoniklimi glivami
- ♦ Označevanje cen blaga in storitev, ki se ponujajo potrošnikom, s posebnim poudarkom na označevanju cen blaga, ki se nahajajo v hladilnih vitrinah
- ♦ Nadzor nad nepošteno poslovno prakso pri oglaševanju izdelkov, s posebnim poudarkom na oglaševanju izdelkov, za katere so bile napovedane podražitve (kruh in pekovsko pecivo, mleko in mlečni izdelki, meso in mesni izdelki)
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Nadzor gostinskih obratov v glavni turističnih sezoni
- ♦ Nadzor kategorizacije nastanitvenih obratov
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor javljalnikov dima in javljalnikom ogljikovega monoksida

2.3.11. November

Planirani nadzori:

- ♦ Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- ♦ Nadzor pranja denarja
- ♦ Nadzor sejemske prodaje
- ♦ Akcija »Zbudimo se«

Izredni nadzori:

- ♦ Nadzor zaščitne in delovne obutve

2.3.12. December

Planirani nadzori:

- Nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah
- Nadzor tabličnih računalnikov
- Nadzor svetlobnih nizov
- Nadzor pranja denarja
- Nadzor sejemske prodaje
- Akcija »Zbudimo se«
- Nadzor prodaje pirotehničnih izdelkov

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 nadaljeval s pozivi potrošnikom, naj budno spremljajo izdajanje računov, izvajanje dela na črno, nespoštovanja podanih reklamacij, prisotnost nevarnih in neskladnih proizvodov in svoja opažanja ter svoje izkušnje delijo z organi nadzora.

V želji, da bi tudi Tržni inšpektorat RS pripomogel k izboljšanju težke gospodarske situacije v državi ter pripomogel k zmanjšanju sive ekonomije in dela na črno ter z namenom osveščanja potrošnikov, je bil januarja 2011 na spletni strani www.ti.gov.si objavljen začetek akcije s sloganom »Zbudimo se!«. Zaradi uspešnosti akcije so se aktivnosti nadaljevale tudi v letu 2012. S to kampanjo je želel Tržni inšpektorat RS v prvi vrsti seznaniti potrošnike, kakšne so njihove pravice pri nakupu blaga ali opravljeni storitvi v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov, med drugim tudi, da je prodajalec ali izvajalec storitve v skladu s 35. členom zakona dolžan potrošniku izdati račun. Prav tako je Tržni inšpektorat RS želel s sloganom »Zbudimo se!« spremeniti miselnost potrošnikov, da bodo plačali manj, če se izdaji računa zavestno odpovedo. S tem dejanjem potrošnik v danem trenutku morebiti res privarčuje, vendar se je dolgoročno že izkazalo, da je takšen nakup blaga ali plačila storitve lahko precej dražji, kot bi bil, če bi prejel račun. Prodajalcu ali izvajalcu namreč slepo verjame vse do tedaj, dokler ne pride do kakšnega zapleta ali potrebe po uveljavljanju pravic iz naslova stvarne napake (t.i. reklamacije) ali garancije. Potrošnik takrat običajno nima nobenega dokazila o nakupu, hkrati pa mu Zakon o varstvu potrošnikov ne nudi nobenih pravic, če je bilo delo opravljeno na črno. Na ta način se podpira delo na črno in siva ekonomija ter utaja davkov prodajalcev ali izvajalcev storitev, ki zaslužek »pospravijo« v svoj žep, potrošnik pa lahko na koncu ostane tako brez denarja, ki ga je porabil za takšen nakup, kot tudi brez blaga ali storitve.

Preko kampanje »Zbudimo se!« so bili potrošniki pozvani, da lahko vsak primer neizdaje računa prijavijo na Tržni inšpektorat RS. Ker je neizdaja računa opredeljena tudi kot hujši davčni prekršek, so potrošniki seznanjeni, da lahko podajo prijavo tudi na pristojni davčni inšpekcijski organ.

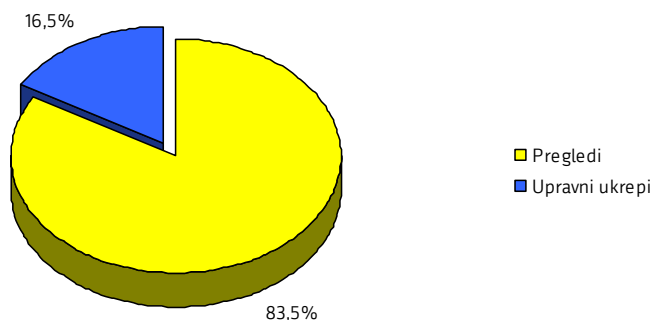
Potrošniki so po objavi kampanje »Zbudimo se!« postali bolj pozorni na izdajo računa pri nakupu blaga ali opravljeni storitvi ter pričeli opozarjati na nepravilnosti v obliki prijav zoper podjetja, ki računa niso izdala. Na podlagi številnih inšpekcijskih pregledov je bilo ugotovljenih 63 kršitev (v letu 2011 je bilo ugotovljenih 15 kršitev), zoper kršitelje pa so inšpektorji prekrškovno ukrepali z izdajo globe.

3. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI

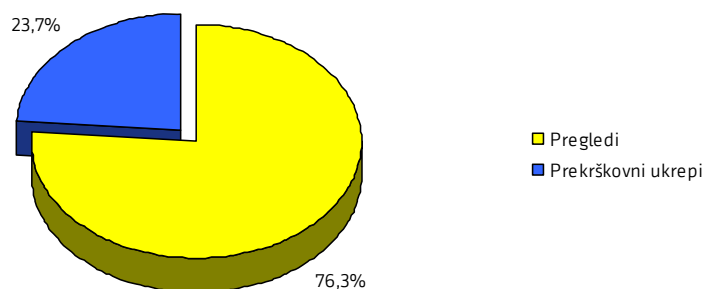

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na takšnem pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti ali omejitev ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega, z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

V letu 2012 je bilo opravljenih 20129 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 3989 upravnih ukrepov (2595 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 1394 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 6262 prekrškovnih ukrepov (3656 opozoril po Zakonu o prekrških, 1059 opominov, 777 glob s plačilnim nalogom, 752 glob z odločbo o prekršku ter podanih 18 obdolžilnih predlogov).

Slika 4: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2012

Slika 5: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov v letu 2012

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 opravil za 4,4 % več pregledov, izrekel za 33,0 % več upravnih ukrepov in za 24,8 % več prekrškovnih ukrepov. Tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih, če obstajajo zakonski pogoji, vedno pogosteje posegajo po milejših ukrepih, kot sta opozorilo ali opomin, kot pa po najtežjih ukrepih (izdaja odločbe ali izrek globe). Razlogi za to so najmanj trije. Prvič, ker to narekuje že zakonodaja sama, drugič, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič, ker tržni inšpektorji delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

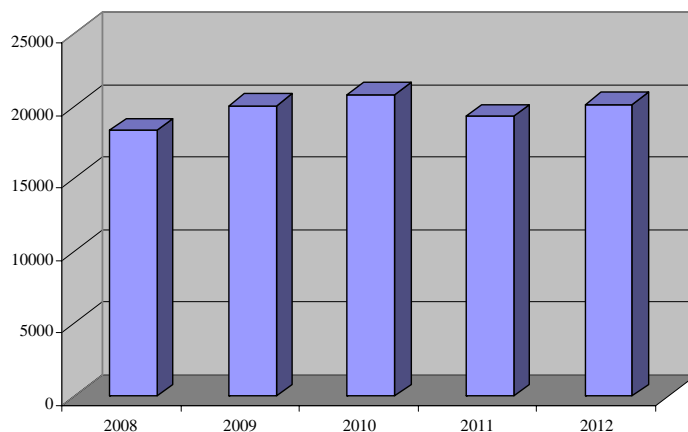
V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS v letu 2012.

3.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS prejel 6328 prijav (4,4 % manj kot v letu 2011) oziroma 25 prijav vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji obravnavajo skoraj vsako prijavo (izjeme pomenijo anonimne prijave, iz katerih ni moč razbrati kršitelja ali prijave zoper kršitelje, ki so jih tržni inšpektorji v bližnji preteklosti že preverjali in v zvezi s predmetom prijave niso ugotovili nepravilnosti ali prijave, iz katerih je takoj razvidno, da ne sodijo v pristojnost Tržnega inšpektorata RS). Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega plana, ki je sestavljen tako, da pokrije celotno področje nadzora Tržnega inšpektorata RS, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti v letu 2012 opravili 2019 pregledov.

Kot je razvidno iz shematičnega prikaza števila opravljenih pregledov za obdobje 2008-2012, opravlja Tržni inšpektorat RS zadnjih pet let, kljub povečevanju števila predpisov, v povprečju vsako leto več pregledov.

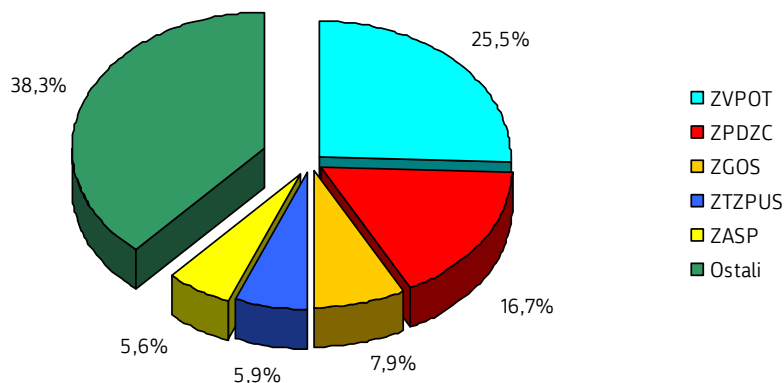

Slika 6: Število opravljenih pregledov v obdobju 2008 – 2012

Na enem pregledu lahko tržni inšpektor opravi nadzor spoštovanja določil po različnih zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega zakona. Tako je bil na vseh pregledih skupaj opravljen pregled spoštovanja 36313 zakonov (1,8 pregledanih zakonov na enem pregledu) oziroma 91090 določil teh zakonov (4,7 določil zakona na enem pregledu).

Seznam najpogosteje pregledanih zakonov:

- Zakon o varstvu potrošnikov (9277 ali 25,5 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (6058 ali 16,7 %),
- Zakon o gostinstvu (2857 ali 7,9 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (2154 ali 5,9 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (2046 ali 5,6 %).

Slika 7: Zakoni, ki so bili najpogosteje pregledani

Seznam najpogosteje pregledanih določil (členov) zakonov:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je subjekt, ki je posloval s potrošniki, imel proizvode ali storitve označene s ceno (8839 ali 9,7 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali fizična oseba opravljala dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (5815 ali 6,4 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku izstavil račun (4478 ali 4,9 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ali je gostinec cene gostinskih storitev objavil na predpisan način (2562 ali 2,8 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt po izstavitvi računa potrošniku ni omogočil, da bi preveril pravilnost izstavljenega računa (1745 ali 1,9 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma pri enem pregledu preverijo opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

3.2. UKREPI

Tržni inšpektor je v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja. Ukrep je lahko upravni ali prekrškovni,

3.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko tržni inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima tržni inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa: kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Tržni inšpektor lahko izreče opozorilo ZIN le takrat, kadar oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, zapiše inšpektor v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Tržni inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrežno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji v letu 2012 izrekli 3989 upravnih ukrepov, od tega so v 2595 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 1394 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Ostale podrobnosti glede upravnih ukrepov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«.

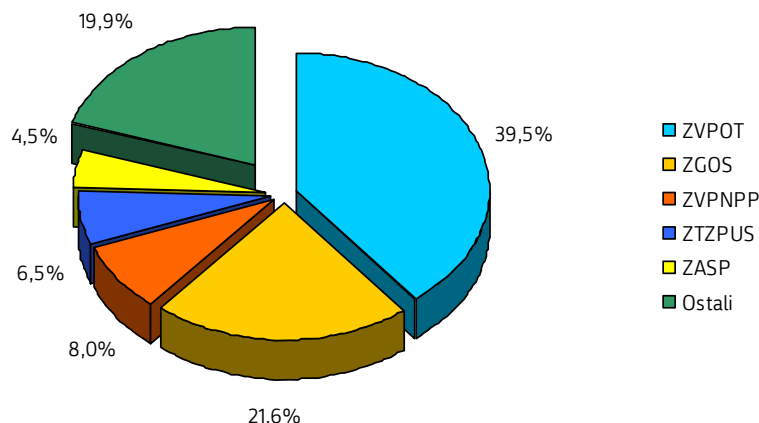
3.2.1.1. [Opozorila ZIN](#)

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko tržni inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). V letu 2012 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 2595 primerih, kar pomeni v primerjavi z letom 2011 (1493 opozoril ZIN) povečanje za 73,8 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN. Tako so bili z vsemi opozorili ZIN skupaj subjekti opozorjeni na kršitev 2904 zakonov oziroma 3099 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- Zakon o varstvu potrošnikov (1147 ali 39,5 %),
- Zakon o gostinstvu (627 ali 21,6 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (233 ali 8,0 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (189 ali 6,5 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (130 ali 4,5 %).

Slika 8: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni označil cen v skladu z določbami zakona (594 ali 19,2 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt za blago oziroma storitev ni označil cene, cena ni bila vidno označena ali cena ni bila označena v evrih (517 ali 16,7 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt blagu, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, ni priložil predpisanih dokumentov (292 ali 9,4 %),
- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker je podjetje uporabljalo nepošteno poslovno prakso (218 ali 7,0 %),

- ♦ določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker garancijski list ne vsebuje vseh predpisanih podatkov (207 ali 6,7 %).

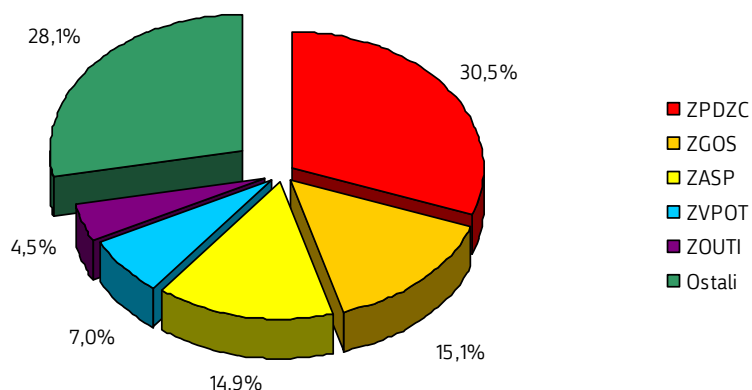
3.2.1.2. [Upravne odločbe](#)

V letu 2012 so tržni inšpektorji izdali 1394 upravnih odločb, kar pomeni 7,4 % manj, kot v letu 2011 (1506 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izda eno samo upravno odločbo. Z vsemi upravnimi odločbami so inšpektorji od kršiteljev zahtevali odpravo nepravilnosti, ki so bile ugotovljene po 1704 zakonih oziroma 2709 določilih teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba:

- ♦ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (519 ali 30,5 %),
- ♦ Zakon o gostinstvu (258 ali 15,1 %),
- ♦ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (254 ali 14,9 %),
- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov (119 ali 7,0 %),
- ♦ Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (76 ali 4,5 %).

Slika 9: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba:

- ♦ določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo in ni bil vpisan ali priglasičen v skladu z ustreznimi zakoni (503 ali 18,6 %),
- ♦ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (197 ali 7,3 %),
- ♦ določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (177 ali 6,5 %),
- ♦ določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (80 ali 3,0 %).
- ♦ določilo Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti, ker je subjekt dajal v promet neskladne proizvode (61 ali 2,3 %).

3.2.1.3. [Ostali upravni ukrepi in postopki](#)

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 143 primerih, kar predstavlja 10,3 % glede na vse izdane upravne odločbe. Tako majhno število pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t.j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 95 primerih (6,8 % vseh izdanih upravnih odločb). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 36 sklepov z denarno kaznijo (ta ukrep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se v letu 2012 ni zgodilo.

3.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.

Leta 2005 je začel na področju sankcioniranja prekrškov veljati nov Zakon o prekrških, ki je spremenil način sankcioniranja kršiteljev in določil organe, ki prekrške sankcionirajo. Do uveljavitve tega zakona so sankcije za storjene prekrške izrekli samo sodniki za prekrške, od dneva uveljavitve tega zakona pa o prekrških po hitrem postopku odločajo prekrškovni organi (upravni in drugi državni organi ter nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški) in v rednem postopku sodišča (na prvi stopnji okrajno, na drugi pa vrhovno sodišče). Glede na določila Zakona o prekrških je Tržni inšpektorat RS dne 1. 1. 2005 postal prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, pa mu izreče najnižjo predpisano višino globe. Globo se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščená uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščená uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščená uradna oseba kršitelju izreče samo opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

V letu 2012 so tržni inšpektorji izrekli 6262 prekrškovnih ukrepov, od tega so v 3656 primerih kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1, v 1059 primerih je bil kršiteljem izrečen opomin,

v 777 primerih je bila kršiteljem izrečena globa s plačilnim nalogom, v 752 primerih je bila kršiteljem izrečena globa z odločbo o prekršku, v 18 primerih pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število prekrškovnih ukrepov je v letu 2012 tako naraslo za 24,8 % glede na leto 2011 (skupaj 5016 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščen. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako v letu 2012 obravnavali 7431 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb).

Vsem kršiteljem skupaj je bilo v letu 2012 izrečenih za 3.014.934,97 EUR glob ter za 264.818,10 EUR sodnih taks. Konec leta 2008 je namreč začel veljati Zakon o sodnih taksah, ki je namesto stroškov postopka, ki so se gibali v razponu in jih je izrekla pooblaščen uradna oseba v prekrškovnem postopku, uvedel sodno takso. Le-ta je za vsako prekrškovno dejanje določena v točno določenem znesku. Vsa izvršena plačila izrečenih terjatev so prihodek Proračuna RS.

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

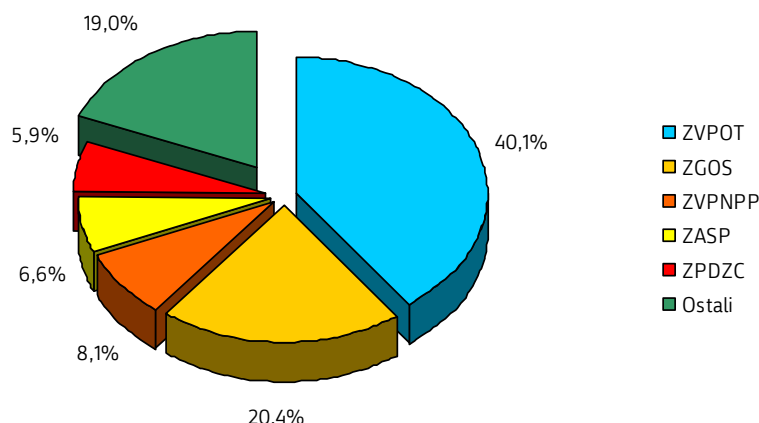
3.2.2.1. [Opozorila ZP-1](#)

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. V letu 2012 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 3656 primerih, kar je za 49,8 % več, kot v letu 2011 (2441 opozoril ZP-1).

Tržni inšpektorji so z vsemi opozorili ZP-1 skupaj kršitelje opozorili na kršitev 4075 zakonov oziroma 5469 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov (1633 ali 40,1 %),
- ♦ Zakon o gostinstvu (831 ali 20,4 %),
- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (331 ali 8,1 %),
- ♦ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (267 ali 6,6 %),
- ♦ Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (240 ali 5,9 %).

Slika 10: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (472 ali 8,6 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (356 ali 6,5 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (238 ali 4,4 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt blagu, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, ni priložil predpisanih dokumentov (215 ali 3,9 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekti niso poslovali s potrošniki v slovenskem jeziku ali v pisnih sporočilih niso uporabljali celotno ime svoje firme in sedeža (136 ali 2,5 %).

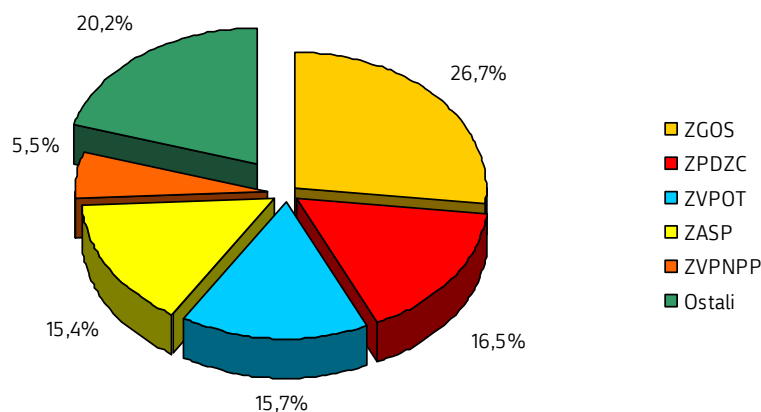
3.2.2.2. Opomini

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. V letu 2012 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 1059 primerih izrekli opomin, kar je za 14,2 % več, kot v letu 2011 (927 opominov).

Tržni inšpektorji so z vsemi opomini skupaj kršitelje opozorili za kršitev 1226 zakonov oziroma 1755 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- Zakon o gostinstvu (327 ali 26,7 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (202 ali 16,5 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (192 ali 15,7 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (189 ali 15,4 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (68 ali 5,5 %).

Slika 11: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (203 ali 11,6 %),
- določilo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (163 ali 9,3 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (73 ali 4,2 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (69 ali 3,9 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt za blago oziroma storitev ni označil cene, cena ni bila vidno označena ali cena ni bila označena v evrih (58 ali 3,3 %).

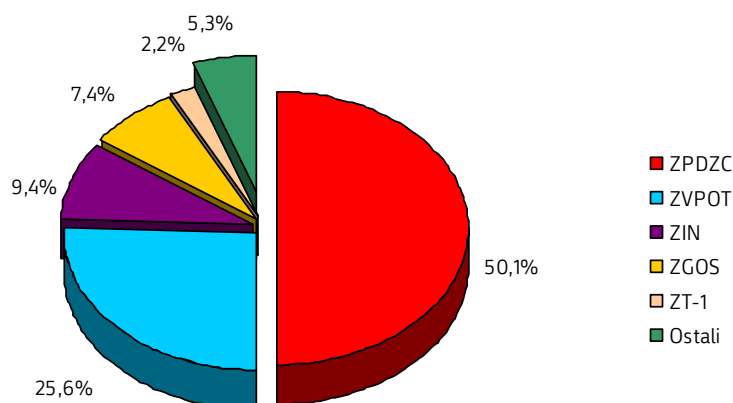
3.2.2.3. [Globe, izrečene s plačilnim nalogom](#)

Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. V letu 2012 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 777 primerih izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 11,7 % manj, kot v letu 2011 (880 plačilnih nalogov).

Tržni inšpektorji so z vsemi plačilnimi nalogi skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 810 zakonov oziroma 912 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (406 ali 50,1 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (207 ali 25,6 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (76 ali 9,4 %),
- Zakon o gostinstvu (60 ali 7,4 %),
- Zakon o trgovini (18 ali 2,2 %).

Slika 12: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa s plačilnim nalogom

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bil najpogosteje izdan plačilni nalog:

- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt opravljal dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (370 ali 40,6 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (146 ali 16,0 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt za blago oziroma storitev ni označil cene, cena ni bila vidno označena ali cena ni bila označena v evrih (36 ali 3,9 %),
- določilo Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ker subjekt nadzora inšpektorju v roku ni predložil pisnih pojasnil, dokumentacije ali izjav v zvezi s predmetom nadzora (34 ali 3,7 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (32 ali 3,5 %).

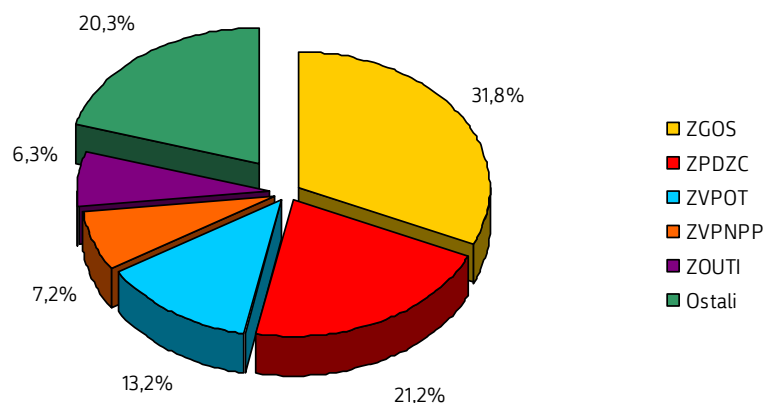
3.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. V letu 2012 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 752 primerih izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 1,5 % več, kot v letu 2011 (741 prekrškovnih odločb).

Tržni inšpektorji so z vsemi prekrškovnimi odločbami skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 846 zakonov oziroma 1070 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- Zakon o gostinstvu (269 ali 31,8 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (179 ali 21,2 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (112 ali 13,2 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (61 ali 7,2 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (53 ali 6,3 %).

Slika 13: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa z odločbo o prekršku

Seznam določil (členov) zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- določilo Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (256 ali 23,9 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt opravljaj dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni (130 ali 12,1 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt naročil in objavil oglas za delo na črno (68 ali 6,4 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (47 ali 4,4 %),
- določilo Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker se tobačni izdelki niso oglaševali v dovoljeni obliki in podobi zaščitene blagovne znamke (44 ali 4,1 %).

3.2.2.5. [Obdolžilni predlogi](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. V letu 2012 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 18 primerih vložili obdolžilni predlog, kar je za 33,3 % manj, kot v letu 2011 (27 obdolžilnih predlogov).

Tržni inšpektorji so vse obdolžilne predloge vložili zaradi kršitve določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljaj dejavnost oziroma delo brez vpisa ali priglasitve, kot to določajo ustrezni zakoni.

Sodišča so v letu 2012 obravnavala 17 kršiteljev, zoper katere je bil v preteklosti vložen obdolžilni predlog. Skupaj so s sodbo spoznali za odgovorne 15 (88,2 %) subjektov, za 2 (11,8 %) subjekta pa so postopek ustavili.

3.2.2.6. [Zahteve za sodno varstvo](#)

Tržni inšpektorji so v letu 2012 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 7431 kršiteljem – pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov ter fizičnim osebam. Zoper izrečeni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen, vložiti zahtevo za sodno varstvo. V letu 2012 je tako na Tržni inšpektorat RS vložilo zahtevo za sodno varstvo 387 (5,2 %) kršiteljev. Statistično se vložitev zahteve za sodno varstvo pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ter njihovih odgovornih oseb obravnava ločeno, ker lahko vložiti vsak kršitelj zahtevo za sodno varstvo

neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. V letu 2012 se je to zgodilo v 1 primeru.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo tržni inšpektor s sklepom zavrže. V letu 2012 so tržni inšpektorji pravnomočno zavržli 15 zahtev za sodno varstvo.

Tržni inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. V letu 2012 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 9 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 4 kršitelje pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Tržni inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja, če ni zavržena s strani tržnega inšpektorja, če se ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravljen v celoti (postopek se ustavi), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. V letu 2012 je bilo od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopljenih v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 334 zahtev.

V letu 2012 so sodišča rešila 461 zahtev za sodno varstvo, ki so jim jih inšpektorji v preteklosti odstopili v nadaljnje reševanje. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 19 primerih (4,1 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgla kot nedovoljeno ali prepozno, v 233 primerih (50,5 %) pa zavrnila, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 84 primerih (18,2 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izrekla opomin. V 125 primerih (27,2 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen (ker so sodišča sama odločila o kršitvi, ker so odločila v korist kršitelju ali ker so ustavila prekrškovni postopek zaradi relativnega ali absolutnega zastaranja prekrška).

3.2.2.7. Plačila, uklonilni zapori in izterjave

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo, mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Lahko pa kršitelj prekrškovni organ zaprosi za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru obročnega plačila mora kršitelj plačati globo v celoti.

Vsem subjektom skupaj je bilo izrečenih za 3.367.625,08 EUR različnih terjatev:

- ♦ 3.014.934,97 EUR glob,
- ♦ 264.818,10 EUR sodnih taks,

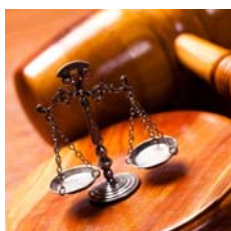
- 42.945,86 EUR stroškov upravnega postopka,
- 3.326,15 EUR upravnih taks,
- 31.400,00 EUR denarnih izvršb ter
- 10.200,00 EUR ostalih terjatev.

V letu 2012 je bilo od vseh izrečenih terjatev (ne glede na leto nastanka terjatve) plačanih za 984.189,98 EUR (803.537,99 EUR glob, 133.441,00 EUR sodnih taks, 35.984,17 EUR stroškov upravnega postopka, 2.355,45 EUR upravnih taks, 8.000,00 EUR denarnih izvršb ter 871,37 EUR ostalih terjatev) ter izterjanih za 13.599,45 EUR (6.547,05 EUR glob, 426,13 EUR sodnih taks, 4.824,00 EUR stroškov upravnega postopka, 66,63 EUR upravnih taks, 1.332,44 EUR denarnih izvršb in 403,20 EUR drugih terjatev). S 1. 1. 2012 je stopila v veljavo sprememba Zakona o prekrških, s katero se vse terjatve, ki jih prekrškovni organ po tem datumu odstopi v prisilno izterjavo organu, pristojnem za izterjavo nedavčnih terjatev, prenesejo na ta organ. Tako je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 prenesel na Carinsko upravo RS, ki od 1. 1. 2012 naprej izterjuje vse nedavčne terjatve, za 1.214.079,37 EUR terjatev (1.077.156,06 EUR glob, 136.756,39 EUR sodnih taks ter 166,92 EUR stroškov upravnega postopka).

Dodatno je bilo zaprtih še za 1.545.239,68 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi pravice kršitelja, da plača samo polovico globe; zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo; kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo; zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo; ker terjatve ni bilo možno izterjati.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve (velika večina) v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo, ki še niso postale pravnomočne oziroma zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

3.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji v letu 2012 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 352 kršiteljev (334 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 18 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so v letu 2012 skupno obravnavala 478 kršiteljev, ki so v preteklosti vložili zahtevo za sodno varstvo (461 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (17 kršiteljev).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča v letu 2012 obravnavala 126 (35,8 %) več kršiteljev, kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu, ali zaradi vložene zahteve za sodno varstvo ali zaradi vložene obdolžilnega predloga, odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča tudi v letu 2012 rešila še nekaj zaostankov prejšnjih let.

4. INŠPEKCIJSKO DELO

4.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Področje varstva potrošnikov je eno izmed področij, ki mu Tržni inšpektorat RS namenja veliko pozornosti. Z opravljanjem nadzora nad spoštovanjem zakonodaje s tega področja si prizadeva za čim višjo raven varstva potrošnikov v Sloveniji in visoko stopnjo spoštovanja potrošnikovih pravic. Brez aktivnega nadzorovanja spoštovanja te zakonodaje namreč vse pravice potrošnika ostanejo mrtva črka na papirju. Najpomembnejši predpis na tem področju je nedvomno Zakon o varstvu potrošnikov, od leta 2007 pa je pomemben tudi Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Pravna podlaga za nadzore in izrekanje ukrepov so:

- Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev
- Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb
- Pravilnik o načinu vpisa in pogojih za vpis potrošniških organizacij v register
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS v okviru področja varstva potrošnikov opravlja tako nadzor nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, rešuje pa tudi reklamacije potrošnikov v razmerju do podjetij. Ravno v okviru slednjega se Tržni inšpektorat RS iz leta v leto srečuje z različnimi t.i. potrošniškimi spori, ki so rešeni zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno. Na podlagi teh izkušenj Tržni inšpektorat RS že od leta 2008 aktivno opozarja na nujnost sprejema predpisa, ki bi uredil alternativno reševanje potrošniških sporov in dejansko vzpostavil sistem za alternativno reševanje potrošniških sporov. Ti spori namreč zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje preko rednih sodišč, zato se v veliko primerih zgodi, da potrošniki dejansko ostanejo brez varstva in so vse pravice, ki jim jih zagotavlja slovenska zakonodaja, zgolj mrtva črka na papirju. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se tako po eni strani zagotovilo hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se zagotovila višja raven varstva potrošnikov ter posledično tudi razbremenitev rednih sodišč, po drugi strani pa bi se dosegla tudi razbremenitev Tržnega inšpektorata RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim, bolj problematičnim področjem nadzora.

V letu 2012 je na Tržni inšpektorat RS prispelo 628 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov in 65 prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Na podlagi prejetih prijav in v okviru načrtovanih akcij nadzora je bilo tako na področju Zakona o varstvu potrošnikov opravljenih 9324 inšpekcijskih pregledov, na področju Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa 2683 pregledov.

S področja Zakona o varstvu potrošnikov je bilo na podlagi ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev izdanih 201 upravnih odločb ter izrečenih 486 opozoril ZIN. Tržni inšpektorji so opozorila ZIN izrekli, ko so ocenili, da je to zadosten ukrep in da bodo podjetja v skladu z opozorilom in v določenem roku odpravila nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji nastopajo tudi kot pooblaščen osebe prekrškovnega organa, zato so v primerih, ko je nepravilnost, pomanjkljivost ali kršitev z zakonom opredeljena kot prekršek, izdali odločbo ali plačilni nalog, s katerim so kršitelju naložili plačilo globe oziroma so mu namesto globe izrekli opomin ali opozorilo ZP-1. Tako so tržni inšpektorji v 386 primerih izrekli globo, od tega 155 z izdano odločbo o prekršku in 231 z izdanim plačilnim nalogom. V 299 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 805 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so tržni inšpektorji izdali 81 upravnih odločb ter izrekli 218 opozoril ZIN. Poleg tega so v 73 primerih kršiteljem izrekli globo, od tega 70 z izdano odločbo o prekršku in 3 z izdanim plačilnim nalogom. V 86 primerih so, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin. V 389 primerih pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Tržni inšpektorat RS v letu 2012 opaža znatno povečanje števila prijav s področja Zakona o varstvu potrošnikov in s tem posledično tudi povečanje opravljenih nadzorov na tem področju. Predvideva se, da je povečanju v največji meri botrovala trenutna vsesplošna gospodarska in družbena kriza, ki vpliva tako na potrošnike kot tudi na podjetja, ki so vse manj pripravljena reševati t.i. spore s potrošniki v njihovo korist. Le-ti se tako v večji meri obračajo na Tržni inšpektorat RS in zahtevajo ukrepanje zaradi splošnega nezadovoljstva s ponudnikom blaga oziroma storitev. Tržni inšpektorat RS bo seveda tudi v prihodnje opravljal nadzore na tem področju in tudi s tem poskušal zagotoviti spoštovanje zakonodaje s področja varstva pravic.

4.1.1. Nepoštena poslovna praksa

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami kot nepošteno poslovno prakso opredeljuje poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. Kadar je poslovna praksa namenjena posebni ciljni skupini potrošnikov (npr. otroci in starejši), se presoja, ali izkrivlja oziroma bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega člana te skupine.

V zvezi s splošno opredelitvijo nepoštena poslovna praksa velja, da je za izdelek šteti tako blago, kot storitev. Poslovno prakso Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opredeljuje kot dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka. Bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Za nepoštena poslovna praksa zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne, s tem da zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve.

Zavajajoče dejanje predstavlja poslovna praksa, ki vsebuje napačne informacije in je torej neresnična, ter tudi poslovna praksa, če kakor koli, vključno s celotno predstavitvijo, zavaja ali bi utegnila zavajati povprečnega potrošnika, četudi je informacija točna glede enega ali več naštetih elementov, ter v vsakem primeru povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Kot zavajajočo opustitev zakon opredeljuje poslovno prakso, kjer podjetje izpusti bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel, ter tudi primere, ko podjetje prikriva ali nejasno, nerazumljivo, dvomno ali ob neprimernem času navede bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Agresivno poslovno prakso pa predstavlja ravnanje podjetja, pri katerem se z nadlegovanjem, prisilo, vključno z uporabo sile ali nedopustnim vplivanjem, bistveno zmanjša ali bi utegnila bistveno zmanjšati svoboda izbire ali ravnanja povprečnega potrošnika v zvezi z izdelkom ter se s tem povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 na področju nepoštenih poslovnih praks izvajal nadzor na podlagi prejetih prijav in osebnih zaznav ter v okviru koordiniranih nadzorov. Skupaj je bilo po določilih Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opravljeno 1689 pregledov (34,3 % več, kot v letu 2011).

V okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov so inšpektorji izdali 62 upravnih odločb (21,6 % več, kot v letu 2011), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje s poslovno prakso že prenehalo (npr. z oglaševanjem), upravnih odločb inšpektorji niso izdajali, v 233 primerih pa so izrekli opozorila ZIN.

Zoper kršitelje so inšpektorji hkrati vodili tudi prekrškovne postopke, v okviru katerih so za storjene prekrške v 64 primerih izrekli globo, od tega v 62 primerih z izdano odločbo in v 2 primerih s plačilnim nalogom. V 68 primerih so inšpektorji kršiteljem, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin, še v 331 primerih pa so inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

V okviru koordiniranih nadzorov se je Tržni inšpektorat RS zlasti osredotočil na zavajajoča dejanja, in sicer predvsem zavajanja potrošnikov glede cen, načina izračunavanja cen in določenih cenovnih prednosti blaga in storitev, ki jih podjetja oglašujejo oziroma obljublajo. Prav z morebitnim zavajajočim oglaševanjem oziroma zavajajočo poslovno prakso na področju cen lahko namreč pride do največjih oškodovanj potrošnikov, ki se odzivajo na obljube podjetij, in tako na podlagi zavajajočih informacij sprejemajo svoje odločitve o nakupovanju.

Tako je Tržni inšpektorat RS v mesecu oktobru, med drugim tudi zaradi napovedi dobaviteljev o podražitvah določenih prehranskih izdelkov, opravljal nadzor na področju oglaševanja oziroma kakršne koli drugačne predstavitve naslednjih živil: meso in mesni izdelki, mleko in mlečni izdelki ter kruh in pekovsko pecivo. Poudariti je potrebno, da se cene tega blaga sicer določajo prosto na trgu, seveda pa oglaševanje cen ali kakršnih koli cenovnih ugodnosti ne sme biti zavajajoče. Ker je bilo pričakovati, da bodo skušali trgovci te odmevnejše podražitve, ki so bile napovedane s strani dobaviteljev, izkoristiti v svojo korist tudi v okviru oglaševanja, se je preverjal ves oglaševalski material, ki je bil na voljo potrošnikom in ki se je nanašal na zgoraj navedene skupine živil. Z vidika morebitne nepoštenih poslovnih praks je bilo opravljenih 55 pregledov, nepravilnosti pa so bile ugotovljene v 11 (20,0 %) primerih. Večinoma je šlo za razliko med oglaševano ceno in

dejansko ceno, ki se zaračuna potrošniku, ter za pomanjkljive navedbe na oglaševalskih sporočilih (brez navedbe trajanja akcije, brez navedbe blaga, ki sodi v akcijo...). V vseh primerih je Tržni inšpektorat RS ukrepal v skladu s svojimi pristojnostmi.

V aprilu je Tržni inšpektorat RS opravljal poostreni nadzor nad oglaševalskimi sporočili (predvsem v časopisih, revijah, katalogih, letakih, jumbo plakatih...) in sicer zlasti z vidika primerjalnega oglaševanja in eventuelne nepošteno poslovne prakse. Podjetja namreč preko teh oglaševalskih sporočil neposredno nagovarjajo potrošnike in s tem vplivajo na njihove nakupne odločitve, zaradi česar je še toliko bolj pomembno, da so njihova oglaševalska sporočila poštena in nezavajajoča, informacije v njih pa resnične. Posebno pozornost so inšpektorji namenili oglaševanim ugodnostim pri prodaji osebnih vozil, saj se zadnja leta na tem področju ugotavljajo določene nepravilnosti. Pri prodaji osebnih vozil namreč pogoje in način prodaje vozil ter vse ugodnosti določajo generalni uvozniki s celoletnimi načrtovanimi popusti, zato se je nadzor nad oglaševanjem prodaje motornih vozil opravil pri generalnih oziroma ekskluzivnih uvoznikih posameznih znamk vozil. Tržni inšpektorji so v času nadzora pregledovali vso reklamno gradivo, ki ga je bilo možno dobiti v prodajalnah ali je bilo distribuirano gospodinjsvom v poštne nabiralnike ali pa je bilo objavljeno na spletnih straneh trgovcev oziroma so se oglasi predvajali po radiu in TV. V okviru nadzora je bilo skupaj opravljenih 60 inšpekcijskih pregledov, od tega 15 pri generalnih oziroma ekskluzivnih uvoznikih posameznih znamk osebnih vozil. V zvezi z oglaševanjem osebnih vozil nepravilnosti niso bile ugotovljene. Glede oglaševanja ostalih izdelkov pa je bila v 13 primerih ugotovljena nepoštena poslovna praksa (zavajajoče oglaševanje, neupoštevanje oglaševanega popusta, navidezno znižanje cen), v 4 primerih je bilo ugotovljeno, da je podjetje primerjalno oglaševalo, pri čemer pa ni moglo dokazati resničnosti svojih navedb iz primerjalnega oglaševanja, v 1 primeru pa so bile ugotovljene nepravilnosti v zvezi z označevanjem cene blaga na enoto. V vseh primerih ugotovljenih nepravilnosti je Tržni inšpektorat RS ustrezno ukrepal.

Zakon področje nepoštenih poslovnih praks, razen v primerih, ki jih taksativno našteva, ureja zelo ohlapno, zato je mogoče različno tolmačenje zakonskih določb. Prav tako je lahko presojanje, ali je neko dejanje zavajajoča poslovna praksa, subjektivno. Podjetja se na odločitve inšpektorjev praviloma pritožujejo, odločitve sodišč (prekrškovnih in upravnih) pa so po območjih države različna in velikokrat nasprotujejo odločitvam tržnih inšpektorjev ter tako ustvarjajo sodno prakso, ki ni naklonjena potrošnikom – na ta način pa tudi onemogočajo učinkovit nadzor na tem področju.

Glede na vse zgodaj navedeno bo Tržni inšpektorat RS še naprej poostreno nadzoroval omenjeno področje, saj je glede na situacijo na trgu pričakovati, da bodo podjetja iskala vedno nove načine oglaševanja blaga in storitev, da bi povečala prodajo oziroma obdržala svoj tržni delež in potrošnike prepričala, da je ravno njihovo blago tisto, ki ga potrebujejo. Podjetja množično organizirajo akcije, popuste, razprodaje in druge vrste ugodnosti, saj so slovenski potrošniki zelo dovzetni za akcijske prodaje in se takrat tudi odločajo za nakupe, tako da je mogoče reči, da se blago po rednih cenah praktično sploh ne prodaja več. Na področju oglaševanja cen in popustov je tudi največ uporabe nepoštenih poslovnih praks, saj želijo vsa podjetja potrošnike prepričati, da je določeno blago prav pri njih najcenejše. Hkrati podjetja potrošnikov ne privabljajo več le z vsebino in ceno svoje lastne ponudbe (izdelkov ali storitev), pač pa z namenom pospeševanja prodaje na nakupe velikokrat vežejo tudi raznorazne dodatne privlačne akcije (npr. organiziranje nagradnih iger).

Poleg Tržnega inšpektorata RS so sicer za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pristojni tudi drugi inšpekcijski organi in sicer vsak na svojem področju dela.

4.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji

Tržni inšpektorat RS je tako, kot pretekla tri leta, tudi v letu 2012 nadaljeval z nadzori nad pogodbenimi pogoji po 24. členu Zakona o varstvu potrošnikov. Tokrat so se inšpektorji usmerili v nadzor nepoštenih pogodbenih pogojev na področju sklepanja pogodb s ponudniki telekomunikacijskih storitev. Vse več družb s tega področja namreč potrošnikom ponuja ugodne ponudbe za storitve dostopa do interneta, uporabe fiksne in mobilne telefonije ter televizije, pri tem pa imajo za vsako storitev svoje splošne pogoje. Le-teh pogojev je običajno zelo veliko, kar ima za posledico, da potrošniki nemalokrat teh pogojev ne berejo in se z njimi dejansko ne seznanijo v takšni meri, da bi lahko razumno presodili, ali je ponudba zanje res tako ugodna, kot jo družba predstavlja.

Za pogodbene pogoje se štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Določi jih podjetje in so oblikovani za vse potrošnike, ki sklepajo določeno vrsto pogodb, na njihovo vsebino pa potrošniki nimajo nobenega vpliva. Ker so v takšnih primerih potrošniki v bistveno šibkejšem položaju od podjetij, ki tovrstne pogodbene pogoje določajo, mora biti potrošnik z njimi seznanjen, še preden ga zavezujejo, pogoji pa morajo biti jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepošteni do potrošnika. V nasprotnem primeru so nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in v razmerju do potrošnika ne učinkujejo.

Na podlagi samega nadzora pogodbenih pogojev pri ponudnikih telekomunikacijskih storitev so bile najpogosteje ugotovljene naslednje kršitve: ponudniki so si pridržali pravico, da enostransko spremenijo pogodbene pogoje (sprememba nabora storitev, sprememba vsebine storitev...), o spremembi pa svoje uporabnike obvestijo preko svoje spletne strani ali na drug primeren način; ponudniki so zahtevali vložitev pisne reklamacije; ponudniki so nalagali uporabnikom breme, da jih v določenem roku obvestijo, da niso prejeli računa, saj se sicer smatra, da ga je uporabnik prejel; ponudniki so v svojih pogojih poslovanja uporabljali splošna, okvirna oziroma nejasna določila, ki jih ob reševanju sporov z uporabniki lahko razlagajo v škodo potrošnikov (npr. navedbe »ali na drug ustrezen način«, »razen če za naročnike ni določeno drugače«, »ostali stroški«, »časovno obdobje praviloma traja od 4 do 5 tednov (lahko tudi daljše ali krajše)«...).

Ker je v letu 2012 na področje oskrbe z energenti vstopil nov ponudnik, ki je s ponujanjem nižjih cen energentov sprožil večjo ozaveščenost potrošnikov do pravice do proste zamenjave dobavitelja, je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 poleg rednih pregledov po prijavi opravil še dve posebni akciji in sicer nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na področju sklepanja pogodb z dobavitelji električne energije ter nadzor splošnih pogojev pri pogodbah, sklenjenih med dobavitelji zemeljskega plina in potrošniki. Pri slednjih so bile zlasti sporne določbe, ki so potrošniku nalagale plačilo pogodbene kazni v primeru predčasnega odstopa od pogodbe.

V celotnem letu 2012 so tržni inšpektorji po vprašanju nepoštenih pogodbenih pogojev opravili 197 inšpekcijskih pregledov (169,9 % več, kot leta 2011). Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Če so bile nepravilnosti odpravljene skoraj nemudoma, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 77 opozoril ZIN in 62 opozoril ZP-1. V 10 primerih so inšpektorji izdali upravno odločbo, s katero so prepovedali prodajo blaga oziroma storitev z uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev, poleg tega pa so bile izdane še 3 prekrškovne odločbe z izrekom prepisane globe ter 9 prekrškovnih odločb z izrekom opomina.

V primerjavi z letom 2011 opaža Tržni inšpektorat RS povečan trend uporabe nepoštenih pogodbenih pogojev, kar gre pripisati zlasti dejstvu, da je na slovenskem trgu vedno več novih ponudnikov, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi. Dodatno pa se je nemalokrat tekom inšpekcijskih postopkov ugotovilo, da podjetja med seboj prepisujejo pogoje poslovanja in se niti ne zavedajo, da s tem vnašajo v določila nepoštenih pogodbenih pogojev. V letu 2012 je bilo tako opravljenih za skoraj 170 % več inšpekcijskih pregledov, kot v letu 2011, pri tem pa so inšpektorji v skoraj 20 % izdali upravno odločbo, medtem ko so leto poprej upravno ukrepali le v slabih 3 %.

4.1.3. Sezonske razprodaje

Tržni inšpektorji dvakrat letno (januar/julij) opravijo koordinirani nadzor nad pospeševalno-prodajnimi aktivnostmi trgovcev pri prodaji tekstilnih izdelkov in obutve ter v okviru tega preverjajo spoštovanje zakonskih določil, ki urejajo to področje. Nadzore tako opravljajo pri trgovcih, ki se odločijo za uvedbo sezonske razprodaje ter pri trgovcih, ki uvedejo druge oblike znižanja cen (popusti, akcije, znižanja...). Potrebno je namreč razlikovati med uvedbo razprodaje ter drugimi znižanji, kot so popusti, akcije, ugodnosti. Tako se pri trgovcih, ki se odločijo za uvedbo razprodaje, preverja zlasti, kakšna je bila objava razprodaje, ali je blago označeno s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter ali najvišji objavljeni odstotek znižanja zajema najmanj eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji, kot to določa Zakon o varstvu potrošnikov. Pri tistih trgovcih, ki se odločijo za druga znižanja, pa se preverja zlasti morebitno zavajanje potrošnikov v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki so jo podjetja objavljala v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitno navidezno znižanje blaga, do česar pride, če trgovec neposredno pred uvedbo popusta zviša cene svojim izdelkom, ki jih potem nudi po znižani ceni.

Tržni inšpektorji so v času zimskih in poletnih razprodaj v letu 2012 skupaj pregledali 469 trgovcev, od tega se je samo 40 trgovcev (8,5 %) odločilo za uvedbo razprodaje, ostali pa so uvedli druge oblike znižanja cen svojih izdelkov. Tržni inšpektorat RS tako nadaljuje z ugotavljanjem trenda, da se čedalje manj trgovcev odloči za uvedbo razprodaje in čedalje več trgovcev raje poseže po drugih načinih nujenja ugodnejših cen svojim kupcem.

V okviru razprodaj se ugotavljajo zlasti kršitve glede objave razprodaje (brez navedbe vrste blaga, ki je na razprodaji, ni navedbe o trajanju razprodaje, ni označitve odstotka znižanja) ter glede upoštevanja določbe o obvezni količini blaga, ki mora biti znižana za največji odstotek znižanja v primerih objave razprodaje z odstotki znižanja v razponu (npr. od 20-50 %). V letu 2012 so bile kršitve na področju uvedbe razprodaje ugotovljene pri 8 trgovcih.

Pri nadzoru ostalih akcijskih prodaj in drugih popustov so bile kršitve ugotovljene pri 29 trgovcih in sicer se je največ kršitev nanašalo na t.i. navidezno znižanje cen – izdelek, ki se je prodajal po znižani ceni, pred tem ni bil v prodaji po višji ceni, v nekaj primerih je bilo ugotovljeno, da so oglasi glede cenovnih ugodnosti nejasni, da trgovec ni časovno opredelil akcije, da znižano blago ni bilo jasno ločeno od neznižanega blaga, da je trgovec objavil zavajajoče informacije o odstotku znižanja, da je trgovec oglaševal razmeroma visok odstotek znižanja (50 %, 70 %), dejansko pa bila znižana majhna, zanemarljiva količina izdelkov (samo nekaj kosov oblačil, trije pari čevljev...).

Vsako leto se istočasno z nadzorom prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah, opravi tudi nadzor nad ustreznostjo označevanja teh izdelkov. Pri tekstilnih izdelkih se preverja navedba surovinske sestave, pri obutvi pa piktogrami ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktogrami ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve. Večjih kršitev na tem področju ni. Je pa v zvezi s tem

potrebno dodati, da se je 8. 5. 2012 začela uporabljati nova Uredba št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov. Glede na to, da gre za uredbo, je le-ta neposredno uporabljiva tudi v slovenskem pravnem redu. Vsi tekstilni izdelki, ki so dani na trg po 8. 5. 2012, morajo biti označeni skladno z novo uredbo, tekstilni izdelki, ki so bili dani na trg do tega datuma so skladni z zahtevami predhodno veljavnih predpisov, pa lahko ostanejo na trgu še do 9. 11. 2014. Tudi po novi uredbi še vedno velja, da morajo imeti tekstilni izdelki obvezno navedeno le surovinsko sestavo, in sicer v slovenskem jeziku. Navajanje ostalih podatkov (velikost, nega, poreklo...) ostaja prostovoljno. Prinaša pa nova uredba tudi nekaj novosti in sicer se določbe uredbe ne uporabljajo za tekstilne izdelke po meri, ki so jih izdelali samozaposleni krojači, tekstilni izdelki, sestavljeni iz netekstilnih delov živalskega izvora (usnje, pravo krzno), morajo obvezno imeti navedeno besedno zvezo »vsebuje netekstilne dele živalskega izvora«, klobučevina in klobučevinasti izdelki pa ne predstavljajo več izjeme in morajo biti po novem obvezno označeni s surovinsko sestavo v slovenskem jeziku.

4.1.4. Pogodbe na daljavo

Zakon o varstvu potrošnikov v 43. členu pogodbe na daljavo opredeljuje kot pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, vključno s finančnimi storitvami, ki so sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organiziranega programa za ponujanje blaga ali storitev na daljavo, ki ga vodi podjetje in ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komunikacijo na daljavo, vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena.

Sredstva za komunikacijo na daljavo so zlasti pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet oziroma internet.

Določila Zakona o varstvu potrošnikov glede pogodb, sklenjenih na daljavo, veljajo za razmerja med podjetjem in potrošnikom, pri čemer se za potrošnika šteje fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.

Tržni inšpektorat RS na področju sklepanju pogodb na daljavo preverja predvsem spoštovanje določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obveznosti podjetij, ki tovrstne dejavnosti izvajajo, in pravic potrošnikov, določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma priglasitve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo, kar predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika) ter Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično ureja področje elektronskega poslovanja na trgu.

V letu 2012 je tako Tržni inšpektorat RS v okviru koordiniranega nadzora v marcu in aprilu (poleg tega se nadzor izvaja čez celo leto na podlagi prejetih prijav) pregledal 183 spletnih trgovin. V 152 primerih so bile ugotovljene določene kršitve zgoraj navedenih predpisov, v 31 primerih pa ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so še vedno najpogosteje ugotovljene pomanjkljivosti oziroma kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede podatkov, ki jih mora podjetje zagotoviti potrošniku v spletni trgovini (npr. navedba podrobnejše ureditve plačila, točna navedba tehničnih korakov, ki vodijo do sklenitve pogodbe, pravica do odstopa potrošnika od pogodbe, podatek o vpisu v register oziroma drugo javno evidenco z navedbo registra

oziroma evidence in številko vpisa). Tržni inšpektorji pa so v posameznih primerih ugotovili tudi kršitve drugih predpisov, po katerih se je opravljal nadzor, npr. podjetje za opravljanje dejavnosti sklepanja pogodb preko interneta ni imelo ustreznega statusa (6 primerov).

Tržni inšpektorji so na podlagi ugotovljenih kršitev določil zgoraj navedenih zakonov pretežno izrekli opozorila ZIN, saj so kršitelji pomanjkljivosti odpravili v postavljenem roku. Če so bile nepravilnosti odpravljene skoraj nemudoma, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 114 opozoril ZIN in 90 opozoril ZP-1. Inšpektorji so izdali 7 upravnih odločb in sicer so v enem primeru prepovedali delo na črno po Zakonu o preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, v dveh primerih so po Zakonu o trgovini naložili rok za odpravo nepravilnosti glede zagotavljanja podatkov o stanju blaga, v petih primerih pa so prepovedali nepošteno poslovno prakso. Poleg tega so bile izdane še 3 prekrškovne odločbe z izrekom predpisane globe ter 14 prekrškovnih odločb z izrekom opomina.

Tržni inšpektorji so se v okviru tega nadzora kljub velikemu številu kršitev srečevali povečini z manjšimi pomanjkljivostmi, predvsem je manjkal kateri od podatkov, ki ga mora podjetje v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov navesti na spletni strani oziroma v spletni trgovini. Večinoma so podjetja že med samim pregledom ali pa takoj po opozorilu inšpektorja pomanjkljivosti tudi odpravila, zato gre domnevati, da je po navadi kršitev posledica nezadostnega poznavanja predpisov oziroma nepoučenosti in ne namerne izogibanja določilom predpisov. Ker pa se za spletno prodajo odloča vedno več podjetij, takšnega načina nakupa pa se poslužuje tudi vedno več potrošnikov, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadaljeval s poostrenim nadzorom tega področja.

4.1.5. Nezaželena elektronska pošta (spam)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu marcu 2012 opravljal nadzor pošiljanja komercialnih elektronskih sporočil.

Tržni inšpektorat RS je do sedaj opravljal tovrstne preglede zgolj na podlagi prijav, ne pa tudi proaktivno. Ker je število prijav v porastu, kar je odraz sodobnega načina komuniciranja in trženja preko elektronskih medijev, je potrebno na tem področju narediti korak naprej. Glede na hiter razvoj elektronskih komunikacij, kamor je vpeto tudi sodobno podjetništvo, in na številno ponudbo blaga in storitev, je sicer razumljivo, da morajo podjetja, v kolikor se želijo prebiti na trg in na njem tudi obstati, blago in storitve tudi na nek način promovirati. Posledica tega je torej tako tudi povečano število elektronskih sporočil.

Področje neposrednega trženja je trenutno urejeno v vsaj štirih zakonih: Zakonu o varstvu potrošnikov, Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu, Zakonu o elektronskih komunikacijah ter delno tudi v Zakonu o varstvu osebnih podatkov. Zaradi tega si Tržni inšpektorat RS že nekaj let prizadeva, da bi se zakonodaja na področju nezaželene komercialne elektronske pošte poenotila.

Tržni inšpektorat RS nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, Agencija RS za pošto in elektronske komunikacije nadzoruje izvajanje Zakona o elektronskih komunikacijah, Informacijski pooblaščenec pa nadzoruje izvajanje Zakona o varstvu osebnih podatkov.

Prenormiranost področja tako ustvarja zmedo in ni v prid pravni varnosti. 45.a člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki med drugim ureja navedeno področje, je bil uveljavljen

leta 2003, razvoj elektronskih komunikacij ter s tem tudi način trženja in prodaje s pomočjo le-teh pa je pokazal, da zakonska ureditev tega področja ni ustrezno urejena. Smiselno bi bilo, da se področje neposrednega trženja ne glede na medij, zaradi doseganja pravne varnosti, uredi enotno – v enem sistemskem zakonu.

V nadzoru je bilo pregledanih 41 subjektov na območju celotne Slovenije. Inšpektorji so pri nadzoru naključno izbirali podjetja, ki bi lahko pošiljala komercialna elektronska sporočila (kot so npr. spletne trgovine), nekaj pregledov pa je bilo opravljeno na podlagi prejetih prijav. Pri pregledih so posebno pozornost namenili predhodno pridobljenemu soglasju prejemnika komercialnega elektronskega sporočila, kot to določata 45.a člena Zakona o varstvu potrošnikov in 6. člen Zakona o elektronskem poslovanju na trgu.

Skupno je bilo ugotovljenih 10 kršitev, ko si podjetja pred pošiljanjem elektronskih sporočil niso pridobila soglasja. Pri tem je bilo v treh primerih še ugotovljeno, da so po odjavi prejemnika podjetja še vedno pošiljala sporočila. Podjetja so k odpravi nepravilnosti pristopila že v času pregledov in v 3 primerih nepravilnosti že tudi odpravila. V nekaterih primerih se je izkazala potreba po nadgradnji ali dokupu aplikacije za upravljanje s sporočili. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in takojšnjega pristopa k odpravi le-teh, sta bila zavezancem izrečena 2 opomina in 6 opozoril ZP-1.

V 3 primerih je bilo ugotovljeno, da zavezanci ne pošiljajo komercialnih elektronskih sporočil, v kar 21 primerih pa nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Pri tokratnih pregledih, ki so se opravljali proaktivno in torej pretežno brez predhodno prejetih prijav zoper zavezance, se je izkazalo, da je tovrstne kršitve mogoče ugotavljati tudi na ta način. Hkrati pa se pri takšnem načinu pregledov daje poudarek tudi preventivnemu delovanju, ko se zavezanci tudi na ta način seznanijo s pravilnim delovanjem.

Tržni inšpektorat RS sicer letno prejme tudi večje število prijav pošiljanja elektronske komercialne pošte. Po opravljenih pregledih na podlagi teh prijav se velikokrat izkaže, da ne gre za kršitev, saj so prijavitelji spregledali ali pa pozabili, da so svoj elektronski naslov pošiljateljem zaupali z namenom prejemanja komercialnih obvestil in se tudi strinjali s splošnimi pogoji. Prav tako je mnogo podjetij registriranih npr. v Poslovnem informatorju RS (www.pirs.si), kjer izrecno dovoljujejo, da podjetja kot uporabniki tega informatorja, njihove elektronske naslove lahko uporabijo za prvo komercialno sporočilo za namen neposrednega trženja, pri čemer podjetja oziroma imetniki elektronskega naslova soglašajo, da takšno sporočilo ne šteje za neželene komunikacije po 109. členu Zakona o elektronskih komunikacijah oziroma da je v skladu s 6. členom Zakona o elektronskem poslovanju na trgu.

4.1.6. Reševanja reklamacij in prijav potrošnikov

Tržni inšpektorat RS s strani potrošnikov prejema tako zaprosila za pomoč pri reševanju reklamacije, kot tudi različne prijave. V okviru zaprosil za pomoč pri reševanju reklamacije se potrošniki na Tržni inšpektorat RS obrnejo predvsem, kadar samo s podjetjem ne morejo rešiti svojega problema, in sicer največkrat iz naslova stvarne napake ali garancije, prijave potrošnikov pa se največkrat nanašajo na zavajajoče oglaševanje, delo na črno, neizdajo računa, previsoke stroške opomina zaradi zamude pri plačilu, neizplačila obresti na predplačilo, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, poslovanjem upravnikov večstanovanjskih stavb, razdeljevanjem stroškov

toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakupom stanovanja, opravljanjem dimnikarskih storitev in še kaj.

V kolikor se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje določene prijave, le-to odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, potem se potrošnika seznanijo, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom ali institucijo.

Na podlagi zaprosil potrošnikov za pomoč pri reševanju reklamacije kot najbolj neposredne oblike reševanja sporov med potrošnikom in podjetjem, se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih, zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic. Iz teh zaprosil je še vedno mogoče zaslediti, da potrošniki v samem reklamacijskem postopku, ki ga začnejo pri prodajalcu, ne ločijo med garancijo od stvarno napako, saj gre pri tem za dva različna instituta in tudi za različne pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Medtem, ko tržni inšpektor v primeru uveljavljanja stvarne napake ob izpolnjenih predpisanih predpostavkah, lahko izda odločbo, s katero podjetju naloži, da potrošnikovemu zahtevku ugodi, tega ne more storiti pri uveljavljanju garancijskih zahtevkov. Na tem področju namreč zakonodaja ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper dajalca garancije ukrepa zgolj z izrekom globe. Na tem področju je tako še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja, s čimer se zagotovi reševanje tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic. Le-ta pa ravno zaradi specifičnosti potrošniških sporov ni najbolj primerna. Ravno na teh področjih se torej še kako pokaže nujnost vzpostavitve alternativnih oblik reševanja potrošniških sporov, za kar si Tržni inšpektorat RS prizadeva že nekaj let, a žal le-ta še vedno ni vzpostavljen.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS obravnaval 247 reklamacij potrošnikov. V primerih, ki so se nanašali na garancijo oziroma obveznost dajalca garancije iz tega naslova, so bila izrečena predvsem opozorila. V primerih reševanja reklamacij iz naslova stvarne napake pa so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izdali 7 upravnih odločb, s katero je bilo podjetjem naloženo, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kadar napaka ni bila sporna.

V primerih, ko podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe. V primerih, ko podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji podjetjem v 7 primerih izrekli opomin, v 2 primerih sta bili izdani prekrškovni odločbi, v 1 primeru pa so izdali plačilni nalog.

Vedno več se na Tržni inšpektorat RS obračajo tudi potrošniki, ki so imeli oziroma imajo težave pri nakupu rabljenih vozil, ki so imela ob nakupu prevoženih preko 100.000 km in so bila stara nad 5 let. Takih zadev je bilo letos več kot 70. Težave so zelo različne, od prikrivanja dejansko prevoženih kilometrov (prevrtanje števca nazaj), lastnosti vozila, ki jih rabljena vozila nimajo (npr. nepoškodovanost v prometni nesreči, redno servisiranje), kot tudi napake na raznih delih, ki so podvržena obrabi zaradi uporabe vozila (izpušni sistemi, katalizatorji, zavorne obloge, sklopka, vztrajnik). V več kot polovici primerov je bilo ugotovljeno, da je bila napaka na vozilu posledica normalne obrabe teh delov zaradi redne uporabe vozila s strani prejšnjih lastnikov vozila, zaradi česar Tržni inšpektorat RS nima pristojnosti ukrepanja.

Za hitrejše in učinkovitejše reševanje reklamacij potrošnikov je Tržni inšpektorat RS pristopil k obliki reševanja zadev na način, da se v primerih, ko gre bodisi za neizdobavo blaga oziroma v primerih, ko je trgovec priznal stvarno napako in jo ne reši v primernem roku, zavezanca z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Tovrstno reševanje nekaterih zadev se je izkazalo za izredno učinkovito, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v kar 90 % rešijo v korist ene ali druge strani.

4.1.7. Pogodbe o turističnih aranžmajih

Tržni inšpektorat RS je v aprilu in maju 2012 opravljal nadzor opravljanja dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev in pridobivanja licenc Gospodarske zbornice Slovenije ter oseb, ki opravljajo delo turističnih spremljevalcev ali turističnih vodnikov.

Pogoje za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev ter turističnega vodenja in spremljanja podrobneje ureja Zakon o spodbujanju razvoja turizma. Subjekti, ki opravljajo dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev kot pridobitno dejavnost, morajo pridobiti ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije. Licenca je dokaz, da izpolnjujejo vse zakonsko določene in dokaj zahtevne pogoje. Izpolnjevanje teh pogojev povzroča podjetjem velike stroške, predvsem glede zavarovanj za primer nesolventnosti in za povrnitev škode zaradi neizvajanja ali neustreznega izvajanja pogodbenih obveznosti. Prav tako so zahtevani pogoji glede ustrezne izobrazbe in določenih let delovnih izkušenj. Na trgu pa poslujejo tudi subjekti, ki iz različnih razlogov ne izpolnjujejo pogojev, kot jih določa zakon, ter v turizmu vidijo le hiter zaslužek in zato s svojim delovanjem nekorektno nastopajo na trgu nasproti vsem turističnim podjetjem, ki poslujejo zakonito. Največkrat gre za male agencije ali posameznike ter društva, ki zaradi še vedno močnega trenda potovanja kljub finančni krizi svojo ponudbo oglašujejo na internetu ali preko popotniških forumov.

Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor zagotavljanja vodnikov in spremljevalcev s pridobljenimi licencami Gospodarske zbornice Slovenije, ki so opravili vodenje v času pred in med prvomajskimi prazniki, ko organizatorji potovanja organizirajo večje število turističnih potovanj in izletov doma in v tujini.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma definira turistični aranžma kot v naprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev, ki se jih nudi v prodajo in prodaja po skupni ceni, če storitev traja nepretrgoma več kot 24 ur ali vključuje nastanitev preko noči. Med turistične aranžmaje se šteje tudi potovanje, ki traja manj kot 24 ur (izlet) in ne vsebuje storitve prenočevanja, vključuje pa v naprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev. Pravica do opravljanja dejavnosti organiziranja ali prodaje turističnih aranžmajev se pridobi na podlagi licence, ki jo podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije, kot to določa Zakon o spodbujanju razvoja turizma. Licenco lahko pridobi organizator ali prodajalec turističnih aranžmajev, ki izpolnjuje vse zakonske pogoje.

Obveznost zagotavljanja turističnega vodenja in spremljanja je prav tako določena v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma, ki določa, da mora organizator potovanja pri vsaki izvedbi turističnega aranžmaja doma ali v tujini za vsako organizirano skupino posebej zagotoviti turističnega spremljevalca ali turističnega vodnika, ki izpolnjuje pogoje, torej, da ima opravljen preizkus znanja iz programa strokovne usposobljenosti in pridobljeno ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije.

Ponudniki (pretežno razna društva, zavodi in jezikovne šole), ki opravljajo organizacijo aranžmajev na nepridobitni podlagi, ki so namenjeni le zaprtemu krogu udeležencev, ne zapadejo pod določila Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Tržni inšpektorji so na območju celotne Slovenije pregledali 75 ponudnikov turističnih aranžmajev. Inšpektorji so pred začetkom nadzora pregledali lokalne medije, popotniške forume in spletne strani ponudnikov (organizatorjev, prodajalcev) potovanj in izletov ter pozornost namenili malim ponudnikom (fizične osebe, ki največkrat organizirajo avanturistična potovanja v eksotične države ali potovanja s športnimi aktivnostmi), društvom in avtobusnim prevoznikom. Glede opravljanja dejavnosti vodenja ali spremljanja turističnih aranžmajev so v okviru pregledov inšpektorji pregledali dokumentacijo izvedenih turističnih aranžmajev v mesecu aprilu in maju 2012.

Pri opravljanju nadzora so inšpektorji posebno pozornost posvetili tudi prodajalcem t.i. skupinskih nakupov »kuponov ugodnosti« preko svetovnega spleta, ki morajo, v kolikor nudijo turistične aranžmaje, tudi izpolnjevati pogoje za prodajo le-teh in imeti ustrezno licenco.

Tržni inšpektorji so ugotovili, da je 10 ponudnikov opravljalo dejavnost organiziranja turističnih aranžmajev brez ustrezne licence Gospodarske zbornice Slovenije, saj so na pridobitni način izvedli turistične aranžmaje, ki so bili dostopni na trgu vsem zainteresiranim. Zoper kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali z izdajo odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti organiziranja turističnih aranžmajev in izrekli prekrškovne ukrepe po Zakonu o prekrških. Od teh ponudnikov, ki so organizirali turistične aranžmaje, so 4 osebe istočasno tudi vodile te aranžmaje, za kar pa niso imele pridobljene licence za vodenje, zato se je tudi zoper te osebe prekrškovno ukrepalo.

Tržni inšpektorji so v maju 2012 opravili tudi nadzor pogodbenih pogojev in oglaševanja cen turističnih aranžmajev. Pri organizatorjih turističnih aranžmajev so se pregledovali splošni pogoji, pogodbe in aktualni izdani katalogi, prospekti in razpisana potovanja.

Na območju celotne Slovenije je bilo pregledanih 80 organizatorjev turističnih aranžmajev. V 32 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, kjer pa so te bile, pa so se nanašale predvsem na:

- ♦ naveden ali nepravilen rok za odpoved potovanja s strani organizatorja,
- ♦ potnik nima pravice do vračila stroškov cepljenja in vizumov ob odpovedi s strani organizatorja,
- ♦ obvestilo pred odhodom,
- ♦ zahtevke za uveljavljanje nepravilne izpolnitve (t.i. reklamacijske zahtevke),
- ♦ omejevanje pri uveljavljanju odškodninskih zahtevkov,
- ♦ doplačila na kraju samem,
- ♦ obvezna doplačila (vizumi, letališke pristojbine...),
- ♦ omejevanje pravice do sodnega varstva,
- ♦ sprememba cene s strani organizatorja.

Glede na opravljen nadzor v preteklih letih je mogoče ugotoviti, da se nepošteni pogodbeni pogoji pojavljajo v manjšem številu in da gre predvsem za nepravilnosti v zvezi s samimi določili, ki jih kot obvezne določa že Zakon o varstvu potrošnikov v poglavju o pogodbah o turističnih aranžmajih, predvsem obvezne sestavine potrdila o potovanju (glede možnosti spremembe cene, informacije o mejnih in carinskih formalnostih, zdravstvenih predpisih in druge koristne podatke). Ugotovljeno je bilo tudi, da se manjši in novejši organizatorji pri sestavljanju splošnih pogojev poslužujejo splošnih pogojev večjih in starejših turističnih agencij, ki so že bile predmet nadzora, kar seveda ne izključuje možnosti posameznih odstopanj in nepravilnosti.

Zoper kršitelje so inšpektorji ukrepali z izrečenimi opozorili ZIN in opozorili ZP-1, saj so organizatorji k odpravi ugotovljenih nepravilnosti tudi takoj pristopili.

V letu 2012 je bil Tržni inšpektorat RS aktiven tudi pri spremembi Zakona o spodbujanju razvoja turizma, saj lahko s svojimi izkušnjami bistveno pripomore k primerni zakonski rešitvi. Osnutek zakona, ki ga je Tržni inšpektorat RS prejel, je namreč med drugim predvidel črtanje licenc za opravljanje organizacije in prodaje turističnih aranžmajev in vzpostavitev zgolj evidence, s čimer pa se seveda glede na kompleksnost dejavnosti Tržni inšpektorat RS ni mogel strinjati. V kolikor licence ne bi bile več potrebne in bi bila zgolj evidenca, je potrebno za vpis v takšno evidenco kljub temu predvideti pogoje za opravljanje tovrstne dejavnosti in ni dovolj, da podjetje zgolj na spletni strani (ki ni nikjer predvidena) objavi splošne pogoje, ki pa jih nihče ne preveri in potrdi. Pri turističnih aranžmajih praviloma namreč ne gre za majhne vsote denarja, ki jo potrošnik vplača že pred izvedbo aranžmaja, prav tako mora agencija poskrbeti za vso »logistiko« potovanja, ki včasih obsega tudi več držav hkrati, zato je še toliko bolj pomembno, da takšno dejavnost opravlja zaupanja vreden subjekt. Zadnje čase se namreč dogaja, da agencije, predvsem prodajalci, denarja ne posredujejo organizatorjem ali pa celo izvajalcem v tujini (med katerimi so seveda tudi tretje države in eksotične dežele, kjer je nato potnik prepuščen samemu sebi), agencije nato tudi »poniknejo«, kar je vse seveda posledica plačilne nediscipline. Več o sami spremembi zakonodaje v poglavju 5.1.8. Zakon o spodbujanju razvoja turizma.

4.1.8. Sejemski prodaja

Tržni inšpektorat RS je tekom celega leta 2012 opravljal nadzor nad izvajanjem sejemske prodaje potrošnikom in sicer predvsem z vidika spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki opredeljuje pogodbe, ki se sklepajo zunaj poslovnih prostorov, ter Zakona o trgovini, v skladu s katerim mora trgovec za prodajo zunaj prodajaln pridobiti pisno soglasje lastnika ali pooblaščenega upravljavca prostora, na katerem se prodaja blago. V primeru tovrstne prodaje mora prodajalec na vidnem mestu tudi označiti ime oziroma firmo, prav tako mora biti blago označeno s ceno.

Nadzor so inšpektorji opravljali na sejmih po celotnem območju Slovenije. Pri iskanju terminov in krajev prireditev oziroma sejmov si inšpektorji, poleg lokalnih časopisov in oglasov, pomagajo tudi z objavami na spletnih straneh.

Zakon o varstvu potrošnikov določa, kdaj se pogodbe o dobavi blaga ali opravljanju storitev, ki jih sklepata podjetje in potrošnik, štejejo za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov. V okviru slednjih pa je predvsem pomembno, da podjetje potrošniku izroči v rokih iz drugega odstavka 46.b člena pisno obvestilo, ki vsebuje vsaj firmo in sedež podjetja, vrsto in ceno blaga, pravice potrošnika iz 46.c člena ter kraj in datum.

Tako so tržni inšpektorji v letu 2012 opravili skupaj 299 pregledov na področju sejemske prodaje potrošnikom. V največ primerih so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obveznosti prodajalca, da potrošniku ob prodaji blaga izroči obvestilo, ki vsebuje vsaj firmo in sedež podjetja, vrsto in ceno blaga, pravice potrošnika iz naslova odstopa od pogodbe brez navedbe razloga ter kraj in datum, ter obveznosti označitve cen ponujenega blaga in storitev. Tržni inšpektorji so zato izdali 1 plačilni nalog ter izrekli 4 opomine. V večini primerov so bile ugotovljene manjše kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov zaradi česar je bilo skupno izrečenih tudi 149 opozoril ZIN in opozoril ZP-1, saj so zavezanci takoj pristopili k odpravi nepravilnosti in jih tudi odpravili.

Ugotovljene pa so bile tudi manjše kršitve Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in sicer predvsem glede navajanja surovinske sestave.

Zaradi kršitev določil Zakona o trgovini so inšpektorji v 4 primerih izrekli globo, v 5 primerih opomin, v ostalih primerih pa so bili kršitelji v skladu z določbami Zakona o prekrških in Zakona o inšpekcijskem nadzoru opozorjeni. Kršitve določil Zakona o trgovini so se nanašale tako na pridobitev ustreznega soglasja za prodajo zunaj prodajaln, podatke o trgovcu in podatke o trgovskem blagu ter da oseba, ki prodaja blago, ne izpolnjuje predpisanih minimalnih pogojev glede izobrazbe, zaradi česar so bile izdane odločbe o prepovedi prodaje do odprave nepravilnosti oziroma določen rok za odpravo nepravilnosti. V 9 primerih je bilo ugotovljeno tudi, da so sejemske prodaje vršili subjekti, ki za tovrstno dejavnost niso bili registrirani ali niso imeli ustreznih listin, kot to določa Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Nadzor sejemske prodaje se bo nadaljeval tudi v letu 2013, prilagajal pa se bo posameznim območjem. Sejemska prodaja se namreč izvaja različno na posameznih območjih Slovenije, tako časovno, kot tudi po obliki oziroma vsebini (npr. redni tedenski sejmi, tradicionalni letni sejmi, sejmi ob določenih praznikih, obrtni sejmi in podobno).

4.1.9. Obračunavanje obresti na pogojevana predplačila

V skladu z 41. členom Zakona o varstvu potrošnikov je dolžno podjetje, ki molče ali izrecno pogojuje nakup blaga ali opravljanje storitev z delnim ali celotnim predplačilom in dobavi blago ali opravi storitev po prejemu predplačila, potrošniku ob dobavi blaga ali izvedbi storitve obračunati in plačati obresti po obrestni meri, po kakršni se obrestujejo hranilne vloge, vezane nad tri mesece.

Pri tem je potrebno paziti, da se zgoraj navedena določba ne uporablja, če:

- ♦ je predplačilo plačano v roku manj kot 3 delovne dni pred dnem, ko se opravi dobava ali začne z opravljanjem storitev,
- ♦ če podjetje pogojuje nakup blaga ali opravljanje storitve z izročitvijo are.

Ker je Tržni inšpektorat RS prejel večje število prijav, da podjetja, ki prodajajo okna ali vrata, zahtevajo predplačila, ne obračunajo pa obresti od prejetih in pogojevanih predplačil, je bil v letu 2012 skupaj z administrativnim nadzorom oken in vhodnih vrat, ki morajo biti skladni z obveznimi standardi za proizvode, opravljen tudi nadzor spoštovanja 41. člena Zakona o varstvu potrošnikov.

Ugotovljeno je bilo, da proizvajalci oziroma ponudniki dobave in montaže oken ter vrat v večini primerov nakup blaga oziroma opravo storitev izrecno pogojujejo s plačilom avansa oziroma predplačila in da samo približno 26 % proizvajalcev oziroma ponudnikov dobave blaga oziroma oprave storitve ne pogojuje z izročitvijo določenega predplačila s strani potrošnika. Vsi tisti proizvajalci oziroma ponudniki, ki zahtevajo izročitev predplačila v roku več kot 3 delovne dni pred dnem, ko se opravi dobava ali začne z opravljanjem storitve, morajo potrošnikom ob dobavi blaga ali izvedbi storitve obračunati in plačati obresti po obrestni meri, po kakršni se obrestujejo hranilne vloge, vezane nad tri mesece.

Tržni inšpektorji so pri tistih proizvajalcih oziroma ponudnikih, ki zahtevajo predplačila, ugotovili, da le-ti v kar 87 % ne spoštujejo določbe 41. člena ZVPot, in da torej od prejetih predplačil potrošnikom ne obračunajo obresti. Izdanih je bilo 18 upravnih odločb, s katerimi je bilo zavezancem naloženo, da potrošnikom izplačajo obresti na predplačila, v 19 primerih pa je bilo izrečeno opozorilo ZIN, saj so zavezanci takoj pristopili k

odpravljanju kršitev. Zoper zavezanca se je ukrepalo tudi prekrškovno in sicer je bilo izdanih 14 opominov, v primerih, ko so zavezanci takoj pristopili k odpravljanju kršitev, pa so inšpektorji izrekli opozorila ZP-1 (13 opozoril).

Glede na to, da se določba 41. člena ZVPot ne uporablja v primerih, ko ponudniki zahtevajo izročitev are, so bili tržni inšpektorji posebej pozorni tudi na ponudnike, ki bi s tem, ko bi od potrošnikov zahtevali izročitev are, želeli zaobiti določbo 41. člena Zakona o varstvu potrošnikov. Pri tem so bili posebej pozorni, ali zahteva za plačilo are ne predstavlja nepoštenega pogodbenega pogoja, ki je pri poslovanju s potrošniki prepovedan. V 2 primerih je bilo ugotovljeno, da ara predstavlja nepošten pogodbeni pogoj, ker prekomerno obremenjuje potrošnika, in sicer s tem, ko je ponudnik zahteval praktično celoten znesek kupnine še pred samo dobavo izdelka, zato je bila v 1 primeru izdana upravna odločba, v 1 pa opozorilo ZP-1 in opozorilo ZIN.

Pri nadzoru se je pokazalo, da podjetja v večini primerov določbe 41. člena Zakona o varstvu potrošnikov ne spoštujejo, da pa so bila pripravljena ugotovljeno nepravilnost takoj odpraviti in svoje prihodnje poslovanje uskladiti tudi z določbo tega člena zakona. Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje aktivno spremljal spoštovanje tega določila ter v primeru kršitev sprejemal ustrezne ukrepe.

Ravno zaradi ugotovitev, da večina podjetij določb 41. člena Zakona o varstvu potrošnikov ni spoštovalo, kljub temu, da ne gre za novost, je Tržni inšpektorat RS na to temo na vabilo Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije pripravil izobraževanje za obrtnike in ostala podjetja, katerega namen je bilo predstaviti zakonodajo s tega področja in na ta način doseči, da podjetja spoznajo in se zavedajo svojih zakonskih obveznosti. Cilj Tržnega inšpektorata RS je namreč doseči čim višjo stopnjo urejenosti trga, kar pa je na določenih področjih mogoče doseči tudi na ta način.

4.1.10. Označevanje cen blaga in storitev, ki se ponujajo potrošnikom

Označevanje cen izdelkov in storitev je ena izmed osnovnih potrošnikovih pravic, saj potrošnikom zagotavlja poznavanje vrednosti nakupa in omogoča primerjanje cen izdelkov in storitev različnih ponudnikov. Iz tega razloga je z vidika varstva potrošnikovih pravic pomembno, da so cene blaga in storitev, ki se ponujajo potrošnikom, jasno in nedvoumno označene ter za potrošnika na vidnem in dosegljivem mestu.

Na splošno velja, da mora podjetje za blago oziroma storitve, ki jih ponuja, vidno označiti ceno, ki vključuje davek na dodano vrednost v primeru, da je podjetje zavezanec za davek na dodano vrednost. Cena blaga oziroma storitve mora biti označena v evrih. Natančnejše določbe glede načina označevanja cen pa določa Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev, ki določa način označevanja prodajnih cen in cen za enoto izdelkov, ki jih podjetja ponujajo potrošnikom. S prodajno ceno morajo biti označeni vsi izdelki, če je prodajalna večja od 500 metrov², morajo biti izdelki označeni tudi s ceno za enoto. Cene za enoto ni potrebno označevati, če je enaka prodajni ceni ali če to ne bi bilo koristno zaradi narave ali namena izdelkov, zlasti če količina izdelka ni pomembna za primerjavo cen ali se v isti embalaži prodajajo različni izdelki.

Cena izdelkov mora biti označena na izdelku ali na enega od naslednjih načinov, vendar tako, da ne obstoja možnost zamenjave s ceno drugega blaga: na polici, kjer je izdelek nameščen (pred, pod ali nad izdelkom z imenom izdelka), na izvorni embalaži izdelka, v obliki cenika, v katalogu, na nek drug ustrezen način. Cena mora biti označena nedvoumno, lahko prepoznavno, čitljivo in za potrošnika na vidnem in dosegljivem mestu.

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2012 opravljal nadzor na tem področju na podlagi osebne zaznave in prijav potrošnikov. V mesecu oktobru 2012 pa je bil opravljen poseben, koordiniran nadzor nad tem, ali trgovci oziroma prodajalci spoštujejo svoje zakonske obveznosti glede označevanja cen blaga in storitev, ki jih ponujajo potrošnikom, pri čemer je bil dan poseben poudarek na ustreznosti označevanja cen blaga, ki ga trgovci ponujajo v t.i. hladilnih vitrinah. V teh vitrinah se namreč drug ob drugem nahajajo različni izdelki, ki so lahko med seboj tudi pomešani, cene teh izdelkov pa so po navadi označene na hladilni vitrini, ne pa na vsakem takem izdelku posebej, zato se lahko zgodi, da imajo potrošniki velike težave pri ugotavljanju cene takšnih izdelkov.

Z vidika označevanja cen izdelkov in storitev je bilo skupaj opravljenih 147 pregledov, pri čemer so bile nepravilnosti ugotovljene v 73 primerih (49,7 %). Je pa potrebno poudariti, da je v večini primerov pri tem šlo za neustrezno oziroma pomanjkljivo označitev cen na relativno majhnem številu artiklov glede na celotno količino, ki se prodaja (npr. na dveh ali treh artiklih pri posameznem trgovcu), ne pa za neustrezno označitev cen celotne prodajne ponudbe. Trgovci so v večini primerov nepravilnosti takoj odpravili, zato so inšpektorji izrekli predvsem opozorila.

4.1.11. Garancije in navodila

Tržni inšpektorat RS je v okviru poizvedb nevarnih proizvodov skozi celo leto v prodajalnah nadziral prilaganje garancijskega lista in navodil za uporabo v slovenskem jeziku pri naključno izbranih proizvodih. Zakon o varstvu potrošnikov določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, med drugim izročiti garancijski list, navodilo za sestavo in uporabo, oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno.

Pri 946 gospodarskih subjektih so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih se je pregledalo ustreznost garancijskega lista in navodila za uporabo v slovenskem jeziku za 2711 proizvodov.

Ugotovljenih je bilo, da 427 proizvodov ni imelo ustreznega garancijskega lista, 114 proizvodov pa ni imelo ustreznih navodil za uporabo v slovenskem jeziku.

Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo letih. Če so bile nepravilnosti odpravljene skoraj nemudoma, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 217 opozoril ZIN in 190 opozoril ZP-1. V 11 primerih so bile izrečene globe, od tega 6 z izdano odločbo o prekršku in 5 z izdanim plačilnim nalogom. Izdane so bile 3 prekrškovne odločbe z izrekom opomina.

Posebno pozornost izdajanju garancijskih listov in navodil so inšpektorji posvetili tudi v sklopu koordiniranih nadzorov plovil in plinskih kondenzacijskih kotlov za ogrevanje. Pri kondenzacijskih pečeh je imelo 6 kotlov nepopolna navodila ter isto število nepopolne garancijske liste. Pregledanih je bilo tudi 25 plovil, kjer se je ugotovilo, da ima 5 plovil pomanjkljive garancijske liste ter 6 plovil pomanjkljiva navodila. Zaradi navedenega so inšpektorji izrekli 15 opozoril ZIN in 11 opozoril ZP-1.

4.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Tržni inšpektorji so v letu 2012 opravili več koordiniranih akcij nadzora na področju potrošniškega kreditiranja. Poleg koordinirane akcije so obravnavali tudi vse prejete prijave s tega področja. Odločitev o koordiniranem nadzoru na področju potrošniškega kreditiranja je tudi to pot temeljila na dejstvu, da je področje dejavnosti potrošniškega kreditiranja eno od občutljivejših področij, predvsem ob upoštevanju, da posega v pravice in obveznosti potrošnika in ima ob nespoštovanju zakonskih določil s strani zavezancev za potrošnike lahko tudi dolgotrajne škodljive posledice, predvsem v sferi premoženja.

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje:

- Zakon o potrošniških kreditih ,
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah dogovorjeni efektivni obrestni meri,
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati dajalec kreditov za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Podlaga za določitev zavezancev nadzora je bil med drugim seznam kreditodajalcev, katerega je pripravilo in posredovalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki ažurno pripravlja seznam le-teh in ga tudi objavlja na svojih spletnih straneh, ter na podlagi rezultatov v preteklih obdobjih opravljenih nadzorov s strani Tržnega inšpektorata RS.

Nadzor je bil usmerjen tudi v gospodarske subjekte, ki svojo dejavnost potrošniškega kreditiranja in posredovanja pri pridobitvi kredita oglašujejo v raznih medijih (npr. Salomonov oglasnik, radio, RTV, reklamni letaki, internet...). Na trgu so se je pojavilo podjetje z registriranim sedežem v eni izmed »off shore« destinacij in podjetje z registriranim sedežem v EU. S sedežem na območju Evropske unije se je na trgu gotovinskih kreditov pojavilo podjetje Kartagina/ Fragorex s.r.o. Češka republika, zoper katero je Tržni inšpektorat RS že novembra 2011 zaradi ugotovljenih kršitev zakona o potrošniških kreditih ukrepal z izdajo odločbe, s katero ji je do odprave nepravilnosti prepovedal sklepanje kreditnih pogodb. Potrošnike se je preko sredstev javnega obveščanja večkrat seznanilo, da omenjeno podjetje ne izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja na slovenskem trgu.

Pri nadzoru je Tržni inšpektorat RS ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih in sicer: ali ima dajalec kreditov dovoljenje Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in nalepko, s katero izkazuje pridobitev dovoljenja; ali ima imetnik dovoljenja nalepko na vidnem mestu; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali je kreditna pogodba sklenjena v pisni obliki; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine, kot jih določa zakon; ali je morebitna potrošniška hipotekarna kreditna pogodba sklenjena v obliki notarskega zapisa; ali dajalec kredita ob sklenitvi kreditne pogodbe od potrošnika ne zahteva izdajo ali sprejem bianco menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke, ker je to prepovedano; ali dajalec kredita

izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena efektivna obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne efektivne obrestne mere, kot to določa zakon; ali določilo kreditne pogodbe ni v nasprotju z zakonom in ni v škodo potrošnika; ali dajalec kredita Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo poroča o sklenjenih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri v roku in na način, kot to zahteva zakon; ali dajalec kreditov še izpolnjuje pogoje, ki jih mora sicer izpolnjevati za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja; ali kreditni posrednik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti posredovanja; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino.

Zaradi zaostrenih pogojev na področju potrošniškega kreditiranja, so se na slovenskem trgu pojavili tuji dajalci kreditov, ki imajo sedež v eni izmed držav članic EU, v Sloveniji pa nastopajo izključno preko kreditnih posrednikov, in tako v Sloveniji nimajo niti poslovne enote niti podružnice. To posledično pomeni, da imajo potrošniki, ki sklepajo kreditne pogodbe s temi dajalci kreditov, stik samo s kreditnimi posredniki, ne pa tudi z dajalci kreditov. Na ta način se dajalci kreditov v povezavi s kreditnimi posredniki izognejo izpolnjevanju predpisanih pogojev, potrebnih za poslovanje, zaradi česar so potrošniki deležni nižje ravni varstva njihovih pravic.

Da je treba pogoje za kreditne posrednike približati pogojem za dajalce kreditov izkazuje predvsem trend, v okviru katerega dajalci kreditov ne sklepajo kreditnih pogodb s potrošniki, pač pa veliko raje poslujejo preko mreže kreditnih posrednikov. Prav zaradi tega imajo potrošniki nemalokrat opraviti edino in samo s kreditnimi posredniki, zato bi bilo potrebno, da tudi ti izpolnjujejo pogoje, kot jih mora sicer izpolnjevati dajalec kredita. Sedaj se namreč nemalokrat dogaja, da potrošniki sklepajo pogodbe v poslovnih prostorih, kjer ima svoje prostore več podjetij in tako niti ne vedo, s katerim podjetjem so sklenili kreditno pogodbo oziroma katero podjetje je kreditni posrednik pri sklepanju kreditne pogodbe. Za zagotovitev višje ravni varstva potrošnikov je tako nujno potrebno, da je navzven jasno razvidno, katero podjetje je tisto, s katerim ima potrošnik opravka. Ne nazadnje bo potrošnik tako lažje preveril, ali ima opravka z zaupanja vrednim podjetjem ali ne, če bo lahko to podjetje preveril po seznamu kreditnih posrednikov.

Da je potrebno postaviti nove pogoje tudi, kar se tiče zaposlenih, nakazujejo dejanske okoliščine, v katerih se pri kreditnem posredniku vse prehitro menjujejo osebe, ki imajo opravka s potrošniki. Po večini gre za študente oziroma študentke, ki tako tudi nimajo zadosti ustreznega znanja, da bi dajali potrošnikom kakršnakoli pojasnila v zvezi s kreditom, pač pa gre zgolj za slepo prenašanje podatkov od dajalca kreditov do potrošnikov. Kako zelo uspešno ali neuspešno pa je takšno prenašanje podatkov, pa vedo samo potrošniki sami, ki so se na podlagi takšnih podatkov odločili za podpis pogodbe in kasneje ugotovili, da so pogoji precej drugačni od tega, kar jim je bilo sprva pojasnjeno.

Zakon o potrošniških kreditih postavlja zahtevo po posredovanju predhodnih informacij tudi kreditnim posrednikom. V praksi pa se odsotnost predhodnih informacij kaže kot težava predvsem pri tistih dajalcih kreditov, ki nimajo svoje poslovalnice, kjer bi sami neposredno pripravljali predhodne informacije za potrošnike, pač pa poslujejo preko mreže kreditnih posrednikov. S postavitvijo dodatnih pogojev za kreditne posrednike bi omogočili tudi tem, da ustrezno pripravijo predhodno informacijo in jo nato tudi posredujejo potrošnikom.

Temu ustrezno je Tržni inšpektorat RS pristojnemu ministrstvu že predlagal spremembo Zakona o potrošniških kreditih in Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik.

Kljub temu, da je mogoče domnevati, da zaradi krize vse več potrošnikov išče kredite tudi pri drugih ponudnikih kreditov, ki niso banke in hranilnice, pa v letu 2012 ni zaznati povečevanja števila prijav. V povprečju se letno število prijav potrošnikov giblje med 15 in 20. Samo število prijav ni odraz dejanskega stanja, zato je stalna naloga tržnih inšpektorjev spremljanje raznih objav, oglasov, sporočil ipd, na podlagi katerih se v nadaljevanju izvaja nadzor. Število kreditodajalcev se ni povečalo, so pa tisti, ki so se na trgu obdržali, spremenili način dela, kar otežuje dokazne postopke tržnim inšpektorjem (spremembe sedežev družb, statusna preoblikovanja in ustanavljanja novih družb z istimi ustanovitelji, ustanavljanje družb v tujini z odgovornimi osebami, ki so običajno tujci).

V letu 2012 so tržni inšpektorji v okviru koordiniranega nadzora pri zavezancih opravili 168 inšpekcijskih pregledov, pri čemer je bilo ugotovljenih 38 kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih. Zavezancem, ki opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja ali posredovanja pri pridobitvi kredita, so tržni inšpektorji izdali 15 upravnih ukrepov, od tega 14 upravnih odločb in 1 opozorilo ZIN.

V vseh primerih ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji zoper kršitelje uvedli postopek o prekršku na podlagi Zakona o prekrških, v katerem so bili ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška izdani 1 plačilni nalog, 10 odločb o prekršku in 8 opominov. Zaradi manjših kršitev so bila izrečena 3 opozorila ZP-1.

Na podlagi opravljenega nadzora je bilo ugotovljeno, da se povečuje število kreditodajalcev, ki dejansko opravljajo dejavnost potrošniškega kreditiranja in ne izpolnjujejo formalnih pogojev za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja. Pri teh subjektih se pojavljajo kršitve določil Zakona o potrošniških kreditih. Zoper te se je ustrezno upravno in prekrškovno ukrepalo. Potrebno pa je poudariti, da je bilo število kršitev v smislu najtežjih prekrškov v letu 2012 manjše, kot letu 20011. Zato je moč zaključiti, da je poostren koordiniran inšpekcijski nadzor na področju potrošniškega kreditiranja v letih 2010, 2011 in 2012 prinesel pozitivne rezultate.

Tržni inšpektorat RS je v okviru opravljanja inšpekcijskega nadzora nad ponudniki potrošniških kreditov, ki niso banke in hranilnice, skozi celo leto 2012 opazal, da se na spletnih straneh z različnimi domenami pojavljajo tudi poslovni subjekti, ki v Sloveniji nimajo sedeža podjetja, podružnice ali poslovne enote in oglašujejo ugodno ponudbo potrošniških kreditov.

V tej zvezi je Tržni inšpektorat RS preko spletnih strani in sredstev javnega obveščanja potrošnike sproti opozarjal na skrajno previdnost pri poslovanju s takšnimi poslovnimi subjekti, saj v primeru kršitev Tržni inšpektorat RS zoper njih nima zakonske podlage za ukrepanje. Potrošnikom je bilo svetovano, da preko spletne strani Varni na internetu vedno preverijo elektronski naslov pošiljatelja in sli se elektronski naslov ujema z naslovom uradne institucije.

4.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

skladnosti,

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje na področju skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi so:

- ♦ Zakon o splošni varnosti proizvodov,
- ♦ Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
- ♦ Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- ♦ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju

- ♦ Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev,
- ♦ Pravilnik o radijski in telekomunikacijski terminalski opremi,
- ♦ Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
- ♦ Pravilnik o osebni varovalni opremi,
- ♦ Pravilnik o varnosti strojev,
- ♦ Pravilnik o plinskih napravah,
- ♦ Pravilnik o rekreacijskih plovilih,
- ♦ Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
- ♦ Zakon o gradbenih proizvodih,
- ♦ Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov,
- ♦ Zakon o varstvu okolja,
- ♦ Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- ♦ Energetski zakon,
- ♦ Uredba o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovane izdelke, ki rabijo energijo,
- ♦ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določbe direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t.i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja potem, ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- ♦ Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- ♦ Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov ter izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora. Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.

- ♦ Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja, je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo. Pri tej vrsti nadzora se odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili kot skladni dani na trg, in se predajo na tehnične analize – pregled in preizkus glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preizkuševalnih laboratorijih. Ugotovljene neskladnosti se z zahtevami praviloma razvrščajo v štiri razrede in sicer v:
 - **razred 0:** ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
 - **razred 1:** neskladen proizvod – neskladnosti vplivajo na varnost oziroma administrativna neskladnost,
 - **razred 2:** neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost oziroma tehnična neskladnost in
 - **razred 3:** neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

V letu 2012 je bilo na tehničnem področju nadzora skupno opravljenih 4265 pregledov glede izpolnjevanja predpisanih zahtev. Pregledi so bili opravljeni v prodajalnah na drobno, pri prvem distributerju proizvodov na trg Slovenije in pri proizvajalcih. Od tega je bilo opravljenih 2113 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 1644 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o splošni varnosti proizvodov, 442 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o gradbenih proizvodih, 35 pregledov glede spoštovanja določb Zakona o varstvu okolja, 17 pregledov glede spoštovanja določb Energetskega zakona in 14 pregledov spoštovanja določb Uredbe o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili za izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje v promet, odredili umik neskladnih proizvodov iz prometa, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga ali z izdajo odločbe o prekršku. V primeru prekrška neznatnega pomena so izrekli opozorilo ZP-1.

Tako je bilo iz naslova nadzora nad izvrševanjem predpisov, ki določajo tehnične zahteve za proizvode, v letu 2012 pravnim in fizičnim osebam izdanih 94 upravnih odločb (od tega 68 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 9 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 15 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 2 na podlagi Zakona o varstvu okolja). Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti so tržni inšpektorji v 396 primerih izrekli opozorilo ZIN (od tega 190 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 128 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 55 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 23 na podlagi Zakona o varstvu okolja).

Zaradi prekrškov neznatnega pomena je bilo izrečenih 289 opozoril ZP-1 (od tega 153 na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, 87 na podlagi Zakona o splošni varnosti proizvodov, 34 na podlagi Zakona o gradbenih proizvodih in 15 na podlagi Zakona o varstvu okolja). Zaradi kršitev tehničnih predpisov pa je bilo skupaj izrečenih 115 sankcij. Zaradi kršitev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, je bilo izrečenih 54 opominov, 18 odločb o prekršku in 6 plačilnih nalogov. Zaradi kršitve Zakona o splošni varnosti proizvodov je bilo izrečenih 16 opominov, 6 odločb o prekršku in 2 plačilna naloga. Zaradi kršitve Zakona o gradbenih proizvodih je bilo izdanih 9 opominov, 3 odločbe o prekršku in 1 plačilni nalog.

Na področju nadzora nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t.i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 2754 različnih tipov proizvodov (1328 s področja splošne varnosti proizvodov, 283 elektrotehničnih proizvodov, 218 strojev, 291 s področja osebne varovalne opreme, 13 plinskih naprav, 322 gradbenih proizvodov, 26 rekreacijskih plovil in 78 radijskih naprav. Največji delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi predstavljajo otroška igrala v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (93 % od vseh pregledanih tipov opreme) in plinske naprave. Najmanjši delež neskladnosti je bil ugotovljen na področju vžigalnikov in otroških oblačil (22 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 35 elektrotehničnih proizvodov, 12 strojev, 8 proizvodov osebne varovalne opreme, 4 plinske naprave, 5 radijskih in terminalske naprav, 5 aparatov, pri katerih se je preizkušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti, 26 s področja okoljsko primerne zasnove, 6 lestev ter 6 gradbenih proizvodov.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize 107 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 47 primerih (43,9 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstaja sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja. Za primerjavo, v letu 2011 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 66 % pri skupno 121 odvzetih vzorcih.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se v splošnem izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V kolikor se je nadzor širil na nove skupine proizvodov, ki še niso bile predmet nadzora, je delež ugotovljenih nepravilnosti večji, tudi 92 %. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjša.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah ter na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 prejel od Carinske uprave RS 150 pisnih obvestil o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet, od katerih je bilo v 67 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 83 primerih pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prosti promet.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS odkril na slovenskem trgu skupno 51 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašeni nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Nadzore opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor proizvodov na trgu, pred izvedbo nadzorov pa se organizirajo tudi usposabljanja, katera vodi zaposleni na sedežu inšpektorata, ki je tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni proizvodi, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih sledi v nadaljevanju.

4.3.1. Proizvodi, za katera veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov

4.3.1.1. Otroška igrala

Tržni inšpektorat RS že peto leto nadaljuje s sistematskimi nadzori in preizkušnji varnosti otroških igral v uporabi in z administrativnimi nadzori pri dobaviteljih otroških igral. Tržni inšpektorji so v letu 2012 izvedli nadzore varnosti otroških igral v uporabi po metodi preizkušanja igral z merili na mestu vgrajenega igrala ter administrativne nadzore pri dobaviteljih otroških igral.

Pravna podlaga za inšpekcijske nadzore je Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki posredno ureja varnost otroških igral, in prostovoljni standardi za posamezna igrala: SIST EN 1176-1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 in SIST EN 1177 ter SIST EN 13219 in SIST EN 14960, na podlagi katerih se lahko dokazuje varnost posameznih igral in podlog.

Tržni inšpektorat RS ima pristojnost za izvajanje nadzora in ukrepanja v primeru:

- ♦ igral in podlag na trgu pri dobaviteljih le-teh (proizvajalci, uvozniki, distributerji) in
- ♦ igral v uporabi pri gospodarskih subjektih, ki nudijo uporabo igral v okviru opravljanja svoje poslovne dejavnosti (gostinski obrati, turistične kmetije, trgovski centri, bencinske črpalke, živalski vrt, in drugi).

Odgovornost za urejenost in varnost igral je na strani njihovih lastnikov (primer: v stanovanjskih naseljih so za igrala odgovorni lastniki stanovanj, za igrala v parkih in drugih javnih površinah je odgovorna občina). Občina mora na podlagi 14. člena Zakona o varstvu okolja poskrbeti za obvezno gospodarsko javno službo, ki v okviru varstva okolja določa tudi urejanje in čiščenje javnih površin. Nekatero občine imajo urejenost igrišč predpisano z mestnim odlokom ali pravilnikom. Za izvajanje nadzora varnosti otroških igral v vrtcih je pristojen Zdravstveni inšpektorat RS.

Z nadzori po metodi preizkušanja so inšpektorji z merili ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb uporabnikov – otrok pri uporabi igral in jih določa osnovni standard SIST EN 1176-1: Oprema in podloge otroških igrišč – 1. del: Splošne varnostne zahteve in preizkusne metode: ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov, predpisane konstrukcijske dimenzije igral, očitne nevarnosti igrala, zaščitna podlaga pod in ob igralu. Tržni inšpektorji so pri zavezancih, ki v okviru opravljanja gospodarske dejavnosti nudijo v javno uporabo igrala, preverjali tudi morebitno prisotnost za javno in skupinsko uporabo neustreznih »igral« – igrače s CE oznakami, ki so namenjene le za individualno, domačo uporabo.

Administrativni nadzori pri dobaviteljih so bili izvedeni pri 16 zavezancih (7 proizvajalcev in 9 distributerjev), pri katerih so tržni inšpektorji preverjali administrativno zagotavljanje dajanja na trg varnih igral. Ugotovljeno je bilo, da 2 distributerja ne dobavljata več otroških igral, 2 proizvajalca pa sta imela pomanjkljivo dokumentacijo zaradi manjkajočega podatka o zaščitni podlagi za ublažitev padca v navodilih za montažo ter zaradi manjkajočega napotila v primeru nezgode na igralu in manjkajočega opozorila za starostno mejo uporabe igral pri otrocih. Ugotovljene nepravilnosti so bile na podlagi zapisniškega poziva odpravljene. Sklepna ugotovitev administrativnih nadzorov pri dobaviteljih je, da le-ti za otroška igrala izkazujejo skladnost s standardi za igrala, igralom pa ob prodaji predajo tehnično dokumentacijo: izjavo o skladnosti ali certifikat, navodila za montažo in vzdrževanje ter navodila o pregledih.

Inšpekcijski nadzori s preizkušanjem igral v uporabi so bili opravljeni pri zavezancih, ki v okviru dopolnitve svoje osnovne dejavnosti omogočajo tudi dostop in uporabo otroških igral in njihova igrala doslej še niso bila predmet nadzora tržne inšpekcije. Tržni inšpektorji so izvedli 112 inšpekcijskih nadzorov (84 nadzorov v letu 2011), v okviru katerih je bilo pregledanih in z merili preizkušenih 238 otroških igral (179 igral leta 2011), od katerih je bilo zaznanih tudi 37 igrač namenjenih le za individualno in domačo uporabo (26 igrač leta 2011).

Za ugotovljene neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana igrala, se nadzirana in z merili preizkušena otroška igrala uvrščajo v naslednje razrede:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost;
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – neskladnosti vplivajo na varnost;
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost;
- ♦ Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

238 nadziranih otroških igral je bilo po preizkušanjih uvrščenih v naslednje razrede:

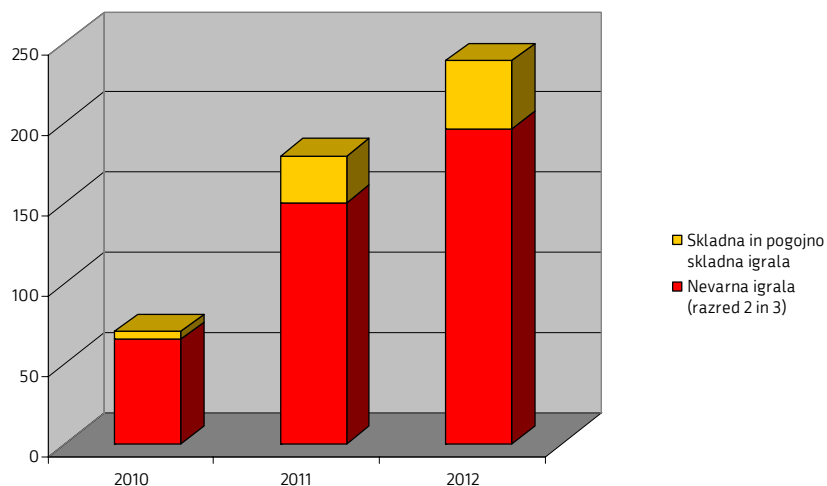
- ♦ Razred 0: 17 igral,
- ♦ Razred 1: 25 igral,
- ♦ Razred 2: 77 igral,
- ♦ Razred 3: 82 igral,
- ♦ Razred 3: 37 igrač.

Številni zavezanci dajejo na voljo otrokom za množično uporabo lahko montažne igrače (največkrat tobogani in gugalnice), ki so označene s CE oznako in po SIST EN 71 igrače, namenjene le za individualno in domačo uporabo. Kot take zato niso primerne oziroma niso namenjene prosti in javni uporabi, saj obstoji možnost prekuca in posledično poškodb uporabnikov – otrok.

Vsi zavezanci so bili o ugotovitvah nadzora z izpolnjenimi podrobnimi kontrolnimi listi o preizkušanju igral zapisniško seznanjeni in pozvani k nadaljnjemu sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti oziroma da preprečijo dostop in uporabo nevarnih igral. Velika večina zavezancev je to prostovoljno izvedla že tekom inšpekcijskega nadzora.

V 173 primerih igral so se zavezanci pred izdajo upravne odločbe odločili preurediti in uskladiti igrala v določenem času tako, da so takoj preprečili dostop do igral, jih demontirali ali na drug način preprečili javno uporabo nevarnih igral. Na podlagi ugotovitev izvedenih nadzorov so zavezanci uvedli tudi evidence periodičnih pregledov igral, na podlagi česar se pričakuje, da bodo v bodoče igrala zgledneje vzdrževana. Dvema zavezancema, ki ugotovljenih nepravilnosti nista prostovoljno odpravila, sta bili izdani upravni odločbi, s katerima je bil odrejen umik nevarnih igral s trga tako, da se prepreči njihovo nadaljnje ponujanje potrošnikom – otrokom na način, da dostop do nevarnega igrala ni več mogoč.

Večina ugotovljenih nepravilnosti izhaja iz neprimerne podlage, nevdrževanja samih igral ter neosveščenosti nosilcev dejavnosti glede igral. Ugotavlja se, da se osveščenost zavezancev glede varnosti igral tekom zadnjih pet let zvišuje, je pa večina nadziranih igral še vedno neustreznih, čeprav se odstotek nevarnih igral zadnja tri leta niža.

Slika 14: Razmerje med skladnimi in pogojno skladnimi ter nevarnimi igrali v uporabi od leta 2010 do 2012

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da se je v zadnjih 5 letih število dobaviteljev otroških igralk povečalo, s čimer se tudi širi ponudba novejših in varnih otroških igralk. Zaradi tega je prisotno tudi večje število novejših otroških igralk na otroških igriščih, kar gre pripisati tudi petletni aktivnosti Tržnega inšpektorata na področju zagotavljanja varnih otroških igralk.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti, nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi za doseg čim večjega števila varnih otroških igralk v uporabi.

4.3.1.2. [Nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih](#)

Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvođači, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 14682:2008: Varnost otroških oblačil – Vrvic in vezalke na otroških oblačilih – Specifikacije. Tržni inšpektorat RS je v prvi polovici leta 2012 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih. Nadzori so se izvajali v prodajalnah in na spletnih straneh.

Pri 174 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 695 otroških oblačil.

Na podlagi predpisanih kriterijev, ki so podani v standardu SIST EN 14682:2008, se je z merjenjem ugotavljala skladnost dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih v predelu glave in vratu, predelu pasu, predelu pod boki ter na rokavih.

Nesreče, ki se lahko zgodijo zaradi neustreznih vrvic in vezalk na otroških oblačilih so zadrževanje, v kolikor so prisotne vrvic in vezalke na območju vratu, poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvic nameščene na oblačilu blizu obraza in druge poškodbe, v kolikor so dolge vrvic ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Ugotovljenih je bilo 155 neskladnih otroških oblačil in sicer:

- pri 80 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu,
- pri 62 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pasu,
- pri 12 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pod boki,
- pri 1 otroškem oblačilu so bile ugotovljene neskladnosti na rokavih.

Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene nepravilnosti, so inšpektorji ukrepali pretežno izrekom opozorila ZIN, s katerim so podjetju naložili odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Tako je bilo izvedenih 77 prostovoljnih umikov, v 78 primerih so bile pomanjkljivosti odpravljene. Izrečenih je bilo 15 opozoril ZIN in 30 opozoril ZP-1. Prav tako sta bili izdani 2 odločbi o prekršku z izrekom globe in 8 odločb o prekršku z opominom.

Za 19 otroških oblačil so bile informacije o izvedenih ukrepih in dejanjih priglašene tudi Evropski komisiji preko sistema RAPEX.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

4.3.1.3. [Nadzor vžigalnikov](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecih februarju in marcu 2012 vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za vžigalnike. Poleg običajnih cigaretnih vžigalnikov so bili predmet nadzora tudi gospodinjski vžigalniki, imenovani tudi vžigalniki za domačo uporabo, in t.i. polluksuzni vžigalniki, preverjala pa se je tudi prisotnost prepovedanih neobičajnih vžigalnikov.

Za cigaretno vžigalnike so zahteve določene z Odločbo Komisije (2006/502/ES) z dne 11. 5. 2006 o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg. Veljavnost odločbe je bila nazadnje podaljšana z Odločbo Komisije (2012/53/EU) z dne 27. 1. 2012. Pri nadzoru je bilo upoštevano vodilo Evropske komisije – »Guidelines for the application of Commission decision of 11 May 2006 (2006/502/EC) requiring Member States to take measures to ensure that only lighters which are childresistant are placed on the market and to prohibit the placing on the market of novelty lighters (SEC 2006) 1630« ter tudi mnenje Evropske komisije glede lokacije varnostnih opozoril, saj so bila pred tem stališča držav članic glede tolmačenj in uveljavitve zadevnih zahtev iz tehničnega standarda neenotna. Tržni inšpektorat RS je v omejenem obsegu sodeloval tudi v nadaljevanju skupnega projekta nadzora vžigalnikov »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (LIGHTERS 2) (2010–2012)«, v katerem je sodelovalo 13 držav članic in je bil koordiniran s strani PROSAFE, kamor je tudi posredoval ugotovitve nadzora. Na zaključni konferenci projekta je bil s strani predstavnika Tržnega inšpektorata predstavljen postopek ocenjevanja neobičajnih lastnosti vžigalnikov, ki je bil razvit na pobudo Tržnega inšpektorata RS.

Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Zakon o splošni varnosti proizvodov in Uredba o izvajanju odločbe Evropske komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg.

Podrobnejše tehnične zahteve za vžigalnike so določene v tehničnih standardih SIST EN ISO 9994:2006 Vžigalniki – varnostna specifikacija, kateri določa splošne varnostne zahteve in jih morajo izpolnjevati vsi vžigalniki. Referenca standarda je objavljena na seznamu standardov z Odredbo o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov. Podrobnejše zahteve za gospodinjske vžigalnike oziroma vžigalnike za domačo uporabo, pa so določene s standardom ISO 22702:2003 Utility lighters – general consumer-safety requirements.

Vžigalnik, varen za otroke (angl. Child-resistant ali krajše CR) je vžigalnik, oblikovan ali proizveden na takšen način, da ga, pod običajnimi ali razumno predvidljivimi pogoji uporabe, ne more uporabiti otrok, mlajši od 51 mesecev, ker je na primer za njegovo uporabo potrebna moč ali zaradi oblikovanja ali zaščite vžigalnega mehanizma ali zapletenosti ali zaporedja potrebnih operacij za sprožitev. Za otrokom varne vžigalnike štejejo vžigalniki, ki so v skladu z nacionalnim standardom, ki prevzema evropski standard EN 13869, to je SIST EN 13869:2004 Vžigalniki, varni za otroke, neupoštevajoč specifikacijo 3.1, 3.4 in 5.2.3 ali vžigalniki, ki so v skladu z ustreznimi predpisi držav, ki niso članice EU, v katerih veljajo zahteve o varnosti za otroke, enakovredne zahtevam, ki jih določa odločba Evropske komisije.

Inšpekcijski nadzor se je opravil pri uvoznikih, prvih distributerjih vžigalnikov na trg Slovenije in pri trgovcih na drobno:

- pri 134 subjektih (3 uvozniki, 12 distributerjev in 119 prodajalcev na drobno) je bilo opravljenih 138 inšpekcijskih pregledov,
- 350 pregledanih modelov vžigalnikov, od tega:
 - 246 običajnih cigaretnih vžigalnikov,
 - 3 modeli XXL izvedbe,
 - 27 polluksuznih oziroma luksuznih vžigalnikov in
 - 74 vžigalnikov za domačo uporabo.

Administrativne nepravilnosti so bile ugotovljene pri 52 modelih vžigalnikov, od tega sta bila 2 polluksuzna brez predpisane garancije ter 50 modelov brez ustreznih varnostnih informacij (33 običajnih cigaretnih vžigalnikov, 16 za domačo uporabo in 1 polluksuzni).

V prodaji je bila ugotovljena tudi prisotnost 31 modelov prepovedanih neobičajnih vžigalnikov in 3 modelov vžigalnikov brez mehanizma za varnost otrok. Izvedeno je bilo obveščanje v sistem hitre izmenjave informacij o nevarnih proizvodih RAPEX (8 priglasitev) in podatki vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so zavezanci izvedli 4 prostovoljne ukrepe, inšpektorji pa so izdali ali izrekli 3 upravne odločbe, 29 opozoril ZIN, 4 opomine in 9 opozoril ZP-1.

V okviru opravljenega nadzora so bili najdeni tudi t.i. XXL vžigalniki (3 modeli) ter, v primerjavi s predhodnimi nadzori, večje število neobičajnih vžigalnikov. Nepravilnosti v zvezi z zagotavljanjem varnostnih informacij se pojavljajo v primerih, ko te niso navedene že na posameznem vžigalniku ali embalaži, ampak se zagotavljajo na drug dopusten način, kot so opozorila na mestu prodaje.

Na spletni strani Tržnega inšpektorata RS so pod rubriko »Nevarni proizvodi« objavljene podatki o odkritih nevarnih vžigalnikih na slovenskem trgu. Tudi na dnevu odprtih vrat so bili predstavljeni odkriti modeli neobičajnih vžigalnikov, da bi se tak potrošniki seznanili o nevarnosti uporabe tovrstnih vžigalnikov, ki se štejejo za otrokom privlačne in je pri njihovi uporabi večja verjetnost opeklin ali povzročitve požara.

4.3.1.4. [Vzorčenje lestev](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 nadaljeval z delom na projektu lestve, ki se je pričel v okviru nevladne organizacije PROSAFE v okviru skupne akcije nadzora 5 različnih proizvodov (JA 2010) v letu 2011.

Za potrebe projekta lestve je bilo tako določeno, da se za potrebe testiranja na trgu odvzamejo trije različni modeli stopničastih lestev in trije različni modeli prislonskih oziroma raztegljivih lestev. Za vsak model lestev pa je bilo potrebno odvzeti po dva vzorca, saj so nekateri predvideni

testi porušitveni in tako samo en vzorec ne bi omogočal izvedbe vseh predvidenih testov.

Tržni inšpektorat RS je tako v februarju 2012 s trga odvezel predvideno število vzorcev lestev in jih poslal na testiranje v izbrani testni laboratorij na Nizozemskem.

V septembru 2012 so bila prejeta testna poročila za testirane vzorce lestev, ki so se sklicevala na opravljene teste v skladu z določili veljavnega evropskega standarda EN 131-2:2010, na podlagi katerih so se nadaljevali vsi inšpekcijski postopki, začetni z odvzemom vzorcev s trga. Glede na rezultate testiranja so bili za 4 odvzete modele lestev postopki ustavljeni, ker nepravilnosti na testiranju niso bile ugotovljene, 2 modela lestev, kjer so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki za uporabnika pomenijo resno nevarnost, pa so distributerji prostovoljno umaknili s trga. Ker uporaba teh dveh modelov lestev predstavlja resno nevarnost za uporabnika in sta se po ugotovitvah tržila tudi v drugih državah članicah Evropske unije, sta bila kot nevarna proizvoda na trgu Evropske unije objavljena tudi v sistemu RAPEX.

4.3.1.5. [Nadzor otroških hojc](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu avgustu in septembru 2012 vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za otroške hojce. Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Zakon o splošni varnosti proizvodov, podrobnejše tehnične zahteve za proizvod pa so določene v slovenskem tehničnem standardu SIST EN 1273:2005, katerega referenca je na seznamu standardov objavljena z Odredbo o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov.

Glede na določbe 33. člena Zakona o varstvu potrošnikov mora proizvajalec blagu priložiti navodilo za uporabo. Vsebina navodila mora biti za potrošnika lahko razumljiva in mu mora omogočati pravilno uporabo izdelka. Navodilo za uporabo je dolžno priložiti tudi podjetje pri prodaji blaga potrošnikom. Glede na navedeno določbo je seznanitev potrošnika s postopkom pravilne in s tem tudi varne uporabe blaga obvezna.

Podlaga za izvedbo nadzora so bila prejeta RAPEX obvestila, poročila o poškodbah, ki kažejo, da padci sodijo med najpogostejše vzroke poškodb pri otrocih ter ugotovitve nadzora otroških hojc v letu 2009, ko je bila ugotovljena prisotnost ene nevarne hojce.

Tehnične zahteve za proizvod so določene v slovenskem tehničnem standardu SIST EN 1273:2005 Izdelki za otroke – Hojce – Varnostne zahteve in preizkusne metode. Standard, poleg zahtev glede označevanja izdelka in vsebine navodila za uporabo ter označevanja embalaže, določa nekatere tehnične zahteve z vidika varovanja pred padci in poškodbami. Bistvena varnostna zahteva je glede preprečevanja padcev po stopnicah (zahteva standarda 5.12) in posledičnih poškodb glave in drugih delov telesa. Da bi funkcija ustrezno delovala, morajo biti pod ogrodje nameščene torne blokade. Ob tem pa naj ne bi bila na ogrodje hkrati nameščena več kot štiri kolesa.

Nadzor se je opravil tako v prodaji na drobno, kot pri dobaviteljih, med katere štejemo proizvajalce, uvoznike iz tretjih držav in (prve) distributerje proizvodov na trg Slovenije iz enotnega trga EU. V prodajalni na drobno so bili predmet podrobnejšega pregleda tisti tipi proizvodov, pri kateri je ugotovljeno pomanjkljivo označevanje proizvoda in/ali pomanjkljivo označevanje embalaže z opozorilom in/ali navodila za uporabo niso v slovenskem jeziku in/ali na proizvod je nameščena oznaka CE. Za kontrolo se je uporabil kontrolni list, v katerem je razdelana tudi vsebina navodil glede na zahteve standarda.

Inšpekcijski nadzor se je opravil pri uvoznikih, prvih distributerjih hojc na trg Slovenije in pri trgovcih na drobno. Skupno je bilo opravljenih 40 inšpekcijskih pregledov. Pregledanih je bilo 33 prodajaln na drobno, 5 distributerjev in 2 uvoznika. Pri tem je bilo pregledanih 11 modelov otroških hojc.

Administrativne nepravilnosti glede označevanja z opozorili in navodili v slovenskem jeziku so bile ugotovljene pri 3 modelih hojc. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji izdali 3 opozorila ZIN in 4 opozorila ZP-1. Nepravilnosti glede preprečevanja padcev po stopnicah, to je glede prisotnosti tornih blokad pod ogradjem, niso bile ugotovljene.

Splošne ugotovitve opravljenega nadzora kažejo, da večjih kršitev ni bilo ugotovljenih. V bodoče se bo nadzor zato opravljal predvsem na podlagi prijav oziroma drugih informacij, ki bi kazale na neskladnosti hojc z zahtevami. Ugotovilo se je tudi, da so manjše trgovine prenehale s prodajo tovrstnih proizvodov, saj so jih zaradi nižjih cen izločili trgovski centri in specializirani ponudniki.

4.3.2. Električna oprema

Od uvedbe evropske zakonodaje v slovenski pravni red izvaja Tržni inšpektorat RS na slovenskem trgu nadzor električne in elektronske opreme, katera zapade pod Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Istočasno s preverjanjem administrativnih zahtev glede varnosti proizvodov se je za iste proizvode izvedlo tudi administrativno preverjanje skladnosti po določilih Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, da se nadzori pri istih pravnih subjektih ne podvajajo.

Na trg prihajajo vedno novi proizvodi, napajani z električno energijo. To zahteva organiziran nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov, saj je le na ta način možno zagotoviti, da se na slovenskem tržišču pojavlja čim manj proizvodov, ki so neskladni oziroma ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz navedenega pravilnika. Proizvod, ki ne izpolnjuje osnovnih varnostnih zahtev, lahko ob uporabi povzroči električni udar, zaradi prekomernega segrevanja aparata lahko pride do opeklin oziroma požara, lahko pride do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja. Takšni proizvodi so nevarni in jih je zato potrebno na trgu čim hitreje zaznati in izločiti iz prometa. Načina sta vsaj dva: administrativni nadzor na trgu in vzorčenje proizvodov. Vsekakor pa je Tržni inšpektorat izredno odziven na vsako prijavo potrošnikov ali drugih organizacij v zvezi z zaznavo nevarnega proizvoda na trgu.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvajal nadzor slovenskega tržišča na več načinov:

- V mesecu juniju je bil izveden nadzor električne opreme z vzorčenjem proizvodov v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme pri pooblaščenih laboratorijih.
- V mesecu juliju in avgustu je potekal koordiniran administrativni nadzor masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin ter ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.
- V drugi polovici leta je potekal koordiniran administrativni nadzor solarijev za nego telesa (skupaj z očali za solarije) v uporabi, prodaji in dobavi z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin ter ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti. Ker v Sloveniji ni proizvajalca tovrstne opreme ni bilo mogoče opraviti pregleda ustreznosti tehnične dokumentacije.
- Konec leta bil opravljen vsakoletni nadzor glede svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava), ki se je izvajal tako administrativno, s pregledom označevanja

proizvodov, ustreznosti prilaganja listin in druge dokumentacije, kot tudi s preverjanjem tehnične skladnosti.

- Preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s Carinsko upravo RS glede poskusa uvoza neskladnih proizvodov.
- Na podlagi prejetih obvestil držav članic Evropske unije – podanih zaščitnih klavzul in RAPEX obvestil – so se preko celega leta izvajali pregledi slovenskih prodajaln.
- Tržni inšpektorat RS je prav tako reagiral na vse prejete prijave potrošnikov glede električne opreme.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS s strani Evropske komisije prejel 5 zaščitnih klavzul, za katere je bila izvedena poizvedba na slovenskem trgu. Ugotovljeno je bilo, da se proizvodi iz obvestil na slovenskem trgu niso nahajali.

4.3.2.1. [Administrativni nadzor aparatov za nego telesa – solarijev](#)

Tržni inšpektorat RS je v drugi polovici leta izvedel administrativni nadzor skladnosti solarijev v uporabi v Wellness centrih in solarijih, zaradi ugotovitve dejanskega stanja glede ustreznosti označevanja ter ustreznosti prilaganja listin. Na podlagi zbranih podatkov so inšpektorji nadaljevali nadzor pri dobaviteljih oziroma prvih distributerjih teh proizvodov v Sloveniji, kjer se je poleg že navedenih parametrov kontroliralo še ustreznost ES izjave o skladnosti, po potrebi pa so pregledovali tudi poročila o preverjanju skladnosti, na podlagi katerih je bila na proizvode nameščena oznaka CE in je bila izdana ES izjava o skladnosti. V prvi fazi je bilo pregledanih 10 subjektov, ki so imeli v uporabi solarije. V nadaljevanju se je po zbranih podatkih izvedel nadzor pri dobaviteljih oziroma prvih distributerjih v Sloveniji, kjer se je pregledovalo zahtevane podatke po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, torej ustreznost označevanja z oznako CE ter druge zahtevane podatke, prav tako pa tudi ustreznost izdane ES izjave o skladnosti. V okviru druge faze je bil opravljen še pregled pri prvem distributerju v Sloveniji, pri čemer je bil poudarek nadzora na ustreznosti označevanja proizvodov, na ustreznosti ES izjave o skladnosti in prilaganju ustreznih listin (navodila, garancijski list). Tekom nadzora je bilo tudi ugotovljeno, da so 3 subjekti, ki so v preteklosti dali proizvode na slovenski trg, zaradi slabih poslovnih rezultatov zaključili poslovanje.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti sta bili izdani 2 opozorili ZIN zaradi kršitve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, prekrškovni ukrepi niso bili izdani. Splošna ugotovitev nadzora je, da distributerji dobavljajo večino solarijev s celotno opremo (tudi UV cevne sijalke) direktno od proizvajalcev in hkrati tudi skrbijo za redno vzdrževanje ter zamenjavo sijalk, ki so dobavljene le od znanih velikih proizvajalcev, zato na tem področju ponovitev nadzora do nadaljnjega ni potrebna.

4.3.2.2. [Administrativni nadzor masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juliju in avgustu prvič izvedel administrativne nadzore skladnosti masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje v prodaji na drobno, pri distributerjih in pri proizvajalcih z namenom, da se ugotovi stanje tovrstnih proizvodov na slovenskem trgu.

Masažne kadi z vgrajenimi električnimi in elektronskimi komponentami so gradbeni proizvod in morajo glede električne varnosti izpolnjevati zahteve po Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti oziroma bistvene zahteve po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter zahteve po

Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, dodatno pa morajo izkazovati še skladnost z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih. Večnamenske kabine za prhanje, ki imajo vgrajene električne in/ali elektronske komponente (panel za upravljanje), pa niso gradbeni proizvod, so pa električna oprema in morajo zato izpolnjevati bistvene zahteve po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter zahteve po Pravilniku o elektromagnetni združljivosti. V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (za masažne kadi po Zakonu o gradbenih proizvodih tudi opravljen začetni tipski preizkus), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje (velja za masažne kadi), vsebino ES izjav o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in informacijami o proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje ter vsebino izdanega garancijskega lista;
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in informacijami o proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje ter vsebino izdanega garancijskega lista;
- pri trgovcu – v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in informacijami o proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje ter vsebino izdanega garancijskega lista.

V času nadzora so tržni inšpektorji opravili nadzor pri 59 pravnih subjektih, od tega pri 1 proizvajalcu, ter pregledali skupno 75 različnih tipov proizvodov, od tega 29 masažnih kadi ter 46 večnamenskih kabin za prhanje. Ugotovili so, da je za 43 proizvodov (57,3 %) bila izdana neustrezna ali nepopolna ES izjava o skladnosti ali ta ni obstajala; da je bila na 36 proizvodov (48,0 %) oznaka CE nameščena neupravičeno ali ni obstajala ali ni bila ustrezna; pri 56 proizvodih (74,7 %) so bile pomanjkljive druge oznake ali te niso obstajale; na 28 proizvodih (37,3 %) ni bilo znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme; k 24 proizvodom (32,0 %) so bila priložena neustrezna ali pomanjkljiva navodila za uporabo v slovenskem jeziku; pri 41 proizvodih (54,7 %) pa je bil priložen neustrezen ali pomanjkljiv garancijski list.

Na podlagi navedenih ugotovitev so tržni inšpektorji v upravnem postopku izdali 25 opozoril ZIN, 1 odločbo o prepovedi dajanja na trg ter 2 odločbi o prepovedi prodaje v povezavi z Zakonom o varstvu potrošnikov. Po Zakonu o prekrških pa so izdali 10 opozoril ZP-1, 7 opominov, 1 plačilni nalog in 2 odločbi z izrekom globe.

Zaradi ugotovitev nadzora se predvideva ponovitev le-tega v letu 2014.

4.3.2.3. Administrativni nadzor in vzorčenje svetlobnih nizov

Tržni inšpektorat RS že veliko let sistematično nadzira svetlobne nize, od tega že 7 let z izvedbo vzorčenj in preizkušanj. Pravna podlaga za nadzor je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, na njegovi podlagi izdana Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej in Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

Tržni inšpektorat RS je novembra in decembra 2012 izvedel nadzor glede izpolnjevanja administrativnih in varnostnih zahtev okrasne razsvetljave (svetlobnih nizov) in sicer zaradi ugotovljenih nepravilnosti v preteklih letih ter zaradi nizko cenovnih proizvodov. Okrasna razsvetljava mora ustrezati tehničnim in varnostnim zahtevam, da se ob pravilni uporabi preprečijo nevarnosti, kot so električni udar, opekline, požar in podobno. Prav

tako gre za proizvod, ki je kot nevaren predmet številnih RAPEX notifikacij, katerih proizvajalci, večinoma iz Kitajske, posvečajo premalo pozornosti izpolnjevanju administrativnih in tehničnih zahtev.

Tržni inšpektorji so izvedli administrativni nadzor v prodaji na drobno glede ustreznosti označevanja, prilaganja ustrezne spremne dokumentacije in izpolnjevanje zahtev po Zakonu o varstvu potrošnikov: v kitajskih prodajalnah na drobno ter na stojnicah (bolšji sejmi, tržnice...). Opravljen je bil tudi nadzor s postopki odvzema vzorcev svetlobnih nizov in preizkušanje glede izpolnjevanja bistvenih varnostnih zahtev.

Tržni inšpektorji so pri 58 zavezancih skupaj pregledali 81 tipov svetlobnih nizov in 12 tipov svetlobnih cevi. Ugotovljene so bile naslednje nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti:

- za 28 proizvodov (30,1 %) ni bila predložena ES izjava o skladnosti ali je bila le-ta pomanjkljiva ali ni obstajala,
- 1 proizvod (1,1 %) je bil brez oznake CE,
- 6 proizvodov (6,5 %) ni imelo vseh potrebnih oznak, ki se morajo nahajati na svetlobnem nizu ali na neodstranljivi nalepki, pritrjeni na kabel svetlobnega niza (oznaka CE, naziv proizvajalca/zaščitne znamke/blagovne znamke, nazivna napetost celotnega niza...),
- 23 proizvodov (24,7 %) ni imelo ustreznih varnostnih opozoril na embalaži ali pa so bila le-ta v tujem jeziku,
- 29 proizvodov (31,2 %) ni imelo priloženih ustreznih varnostnih opozoril in navodil ali pa so bila le-ta v tujem jeziku,
- 12 proizvodov (12,9 %) je imelo priključni kabel krajši od 1,5 m,
- 7 proizvodov (7,5 %) ni bilo ustrezno zavarovanih pred dotikom delov pod napetostjo.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti je bilo s strani gospodarskih subjektov izvedenih 16 prostovoljnih ukrepov (ureditev, umik), tržni inšpektorji pa so subjektom izrekli oziroma izdali 18 opozoril ZIN, 16 opozoril ZP-1, 7 odločb opominov, 1 plačilni nalog in 1 odločbo o prekršku z izrekom globe.

Istočasno z izvajanjem administrativnega nadzora so tržni inšpektorji preverjali tudi prisotnost svetlobnih nizov iz RAPEX obvestil, katere je Tržni inšpektorat RS prejel od Evropske komisije oziroma kontaktne točke RAPEX za Slovenijo. Poizvedbe so bile opravljene pri 51 subjektih, pri čemer svetlobni nizi iz RAPEX obvestil na slovenskem trgu niso bili najdeni.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS opravljal administrativni nadzor svetlobnih nizov tudi na carini. S strani Carinske uprave RS je tako prejel 33 obvestil o uvozu različnih tipov svetlobnih nizov, pri čemer je bilo ugotovljeno, da jih 10 ni izpolnjevalo predpisanih zahtev, zato se njihov uvoz ni sprostil.

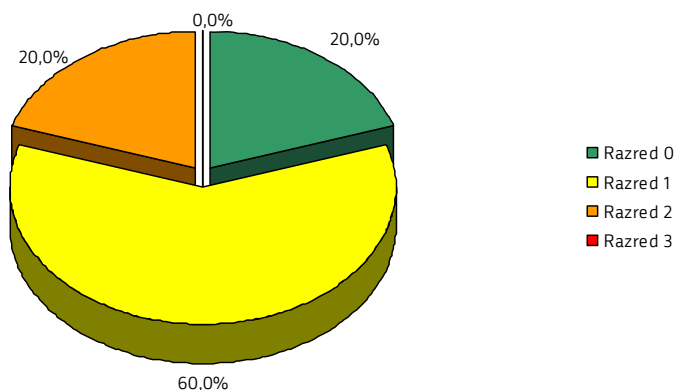
Poleg administrativnega nadzora so tržni inšpektorji odvzeli na trgu 10 različnih tipov svetlobnih nizov in jih oddali na preverjanje skladnosti glede izpolnjevanja bistvenih varnostnih zahtev v akreditirani laboratorij.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih narekujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost,
- Razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- Razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami so bili vzorčeni svetleči nizi uvrščeni v naslednje razrede:

- Razred 0: 2 svetlobna niza,
- Razred 1: 6 svetlobnih nizov,
- Razred 2: 2 svetlobna niza,
- Razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 15: Rezultati preverjanja skladnosti svetlobnih nizov

V letu 2012 je, glede na leto 2011, ugotovljeno slabše stanje glede prisotnosti neskladnih tovrstnih proizvodov na slovenskem trgu, saj jih je bilo več kot polovica proizvodov administrativno neskladnih. Dejansko sta bila v obsegu izvedenih preizkušanj glede izpolnjevanja varnostnih in administrativnih zahtev skladna le 2 proizvoda. Podatke o vzorčenih svetlobnih nizih in rezultate preizkušanj so bili vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

Ker gre v primerih svetlobnih nizov za proizvode, ki se množično uporabljajo v gospodinjstvih v prednovoletnem času in ker so posledice zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev lahko zelo resne z vrsto nevarnosti (električni udar in požar), bo Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v letu 2013.

4.3.2.4. [Vzorčenje električnih naprav](#)

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določena finančna sredstva za vzorčenje proizvodov. S tem se preverja dejansko izpolnjevanje varnostnih zahtev proizvodov, ki se prodajajo na slovenskem tržišču. Tako so bili opravljeni nadzori v prodajalnah po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj in nekaterih dodatnih kriterijev odvzemali proizvode ter jih oddali akreditiranim laboratorijem v preizkušanje glede izpolnjevanja varnostnih zahtev.

Tržnim inšpektorjem so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi naslednji kriteriji oziroma informacije o proizvodih:

- blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila neskladnost: električni (mali) gospodinjstvi aparati, svetilke, digitalni merilni instrumenti, napajalniki,
- proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,
- proizvodi novih oziroma manj znanih blagovnih znamk,
- proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot bolj rizično,
- podatki iz mednarodnih sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 25 vzorcev naslednjih skupin električnih proizvodov:

- mali gospodinjski aparati: 12 vzorcev,
- veliki gospodinjski aparati: 3 vzorci,
- druga električna oprema: 10 vzorcev.

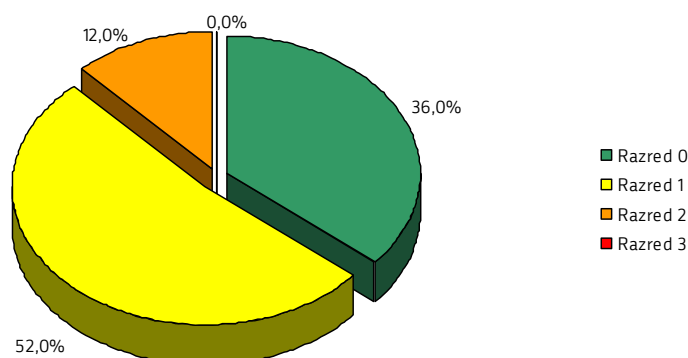
Preizkusi so se izvajali v akreditiranem laboratoriju: na Slovenskem institutu za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod – neskladnosti vplivajo na varnost,
- Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Rezultati preizkušanj glede na Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej so vzorce uvrstili v naslednje razrede:

- Razred 0: 9 proizvodov: 3 mali gospodinjski aparati in 6 druge električne opreme,
- Razred 1: 13 proizvodov: 2 velika gospodinjska aparata, 7 malih gospodinjskih aparatov in 4 druge električne opreme,
- Razred 2: 3 proizvodi: 1 veliki gospodinjski aparat in 2 drugi električni opremi,
- Razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 16: Rezultat preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov

Glede na ugotovljene neskladnosti je bilo izvedenih 14 prostovoljnih ukrepov ureditve, od tega 7 prostovoljnih ureditev oziroma odprav ugotovljenih pomanjkljivosti, 6 prostovoljnih umikov proizvodov s slovenskega trga in v 1 primeru prostovoljno uničenje proizvodov. Izrečenih je bilo tudi 6 opominov.

Ker Tržni inšpektorat RS ni izdal nobenega prisilnega upravnega ukrepa in ker ni bilo nobenega proizvoda v razredu 3, Evropski komisiji ni bila podana nobena zaščitna klavzula. Podatki o vseh preizkušanih proizvodih in njihovi rezultati so bili vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

Ne glede na navedeno je v primerjavi s prejšnjimi leti ugotovljen zelo visok delež neskladnih proizvodov, v večini sicer z administrativnimi neskladnostmi. Prav tako pa so bili na tržišču najdeni 3 relativno nevarni proizvodi, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje. Zato se bo tudi v prihodnjem letu izvajal administrativni nadzor električnih proizvodov, pri odvzetih vzorcih v prodajalnah pa se bo preverjala njihova skladnost s predpisi.

4.3.2.5. [Zaključek](#)

Skupna ugotovitev je, da je v prodaji še vedno precej stare zaloge proizvodov preteklih let, ki so za promet pomanjkljivo oziroma neustrezno opremljeni. Večji uvozniki in distributerji proizvode, ki so jih dali v promet v letu 2012, opremljajo v skladu s predpisi (pojavljajo se le manjše pomanjkljivosti), manjši dobavitelji pa zakonodaji še vedno ne posvečajo dovolj pozornosti. Nadzor nad prodajalci na drobno, uvozniki in distributerji bo torej potrebno opraviti tudi v prihodnjih letih.

4.3.3. **Elektromagnetna združljivost naprav**

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so opredeljene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, izdan pa je na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvedel administrativne nadzore po določilih Pravilnika o elektromagnetni združljivosti v sklopu izvedbe administrativnega nadzora solarijev, masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje ter svetlobnih nizov. Samostojno se po določilih tega pravilnika nadzor na trgu ni izvajal. Rezultati administrativnega nadzora so objavljeni skupaj z vidikom varnosti v poglavjih 4.3.2.1. Administrativni nadzor aparatov za nego telesa – solarijev, 4.3.2.2.

Administrativni nadzor masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje ter 4.3.2.3. Administrativni nadzor in vzorčenje svetlobnih nizov. Skupno je bilo tudi upravno in prekrškovno ukrepanje.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS s strani Evropske komisije prejel 3 zaščitne klavzule, za katere je bila izvedena poizvedba na slovenskem trgu. Ugotovljeno je bilo, da se proizvodi iz obvestil na slovenskem trgu niso nahajali. Tržni inšpektorat RS je za proizvoda, za katera je bila ugotovljena tehnična neskladnost, Evropski komisiji podal zaščitni klavzuli.

4.3.3.1. [Vzorčenje](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvedel redni nadzor glede izpolnjevanja bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 5 proizvodov električne in elektronske opreme iz naslednjih skupin:

- ♦ svetila (LED sijalka, varčna sijalka): 3 vzorci,
- ♦ palični mešalnik: 1 vzorec,
- ♦ inštalacijsko stikalo z regulatorjem svetlobe: 1 vzorec.

Na vzorcih so bili opravljeni delni preizkusi po zahtevah harmoniziranih standardov pri akreditiranem laboratoriju.

Proizvodi, preizkušeni glede bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v tri razrede:

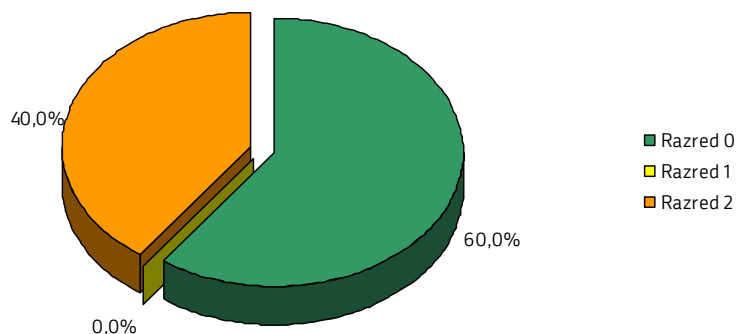
- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – administrativna neskladnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – tehnična neskladnost.

V razred 2 (tehnično neskladni proizvod) se uvrsti tisti proizvod, katerega izmerjeni parametri (rezultati) presegajo v standardih predpisano mejno vrednost, povečano za 100

% merilne negotovosti opreme in metode, uporabljene pri meritvah elektromagnetnih pojavov.

Rezultat preizkušanj odvzetih vzorcev v letu 2012 so dali naslednje rezultate:

- Razred 0: 3 proizvodi: 2 LED sijalki in 1 palični mešalnik,
- Razred 1: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 2: 2 proizvoda: 1 varčna sijalka in 1 regulator svetlobe.

Slika 17: Rezultati preizkušanja vzorčenih proizvodov glede elektromagnetne združljivosti

V letu 2012 sta bili na področju elektromagnetne združljivosti oziroma ugotovitev pri vzorčenju izdani 2 odločbi o prepovedi in umiku. Zoper ista gospodarska subjekta je bil uveden prekrškovni postopek, pri tem sta bila v obeh primerih izrečena opomina.

V primerjavi z letom 2011, ko je bilo na tem področju vzorčenih in danih na preizkušanje 9 proizvodov, se je stanje v letu 2012 nekoliko izboljšalo. K temu je doprinesel tudi poostren administrativni nadzor, ki ga je Tržni inšpektorat RS izvajal v okviru nadzorov varnosti električne in elektronske opreme na slovenskem trgu. Kljub navedenemu je potrebno z vzorčenjem nadaljevati tudi v bodoče, saj se lahko edino s preizkušanjem ugotavlja tehnična skladnost proizvodov.

4.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema

Zahteve za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalska opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red R&TTE direktivo 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Pravilnik je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v novembru in decembru 2012 izvedel administrativni nadzor, s katerim se je preverjala skladnost tabličnih računalnikov kot radijske in telekomunikacijske terminalske opreme z veljavnimi predpisi. Tržni inšpektorji so pri izvajanju nadzora v maloprodaji ter pri distributerjih preverjali ustreznost označevanja proizvodov (oznaka CE in druge predpisane oznake na proizvodih, embalaži in v spremni dokumentaciji), prilaganje in ustreznost ES izjave o skladnosti, ustreznost navodil za uporabo v slovenskem jeziku, ustreznost garancijske izjave, izvajanje izvedbenega ukrepa za zunanje napajalnike po Uredbi 278/2009 ter označevanje z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

V času nadzora je bilo pregledanih 49 gospodarskih subjektov in 81 proizvodov. Brez oznake CE je bil 1 proizvod. Brez izjave o skladnosti z R&TTE direktivo je bilo 11 proizvodov. Pri nadaljnjih 20 proizvodih priložena izjava o skladnosti z R&TTE direktivo ni bila

ustrezna. Še slabše je stanje glede izjave o skladnosti glede okoljsko primerne zasnove napajalnika tabličnega računalnika. Brez izjave o skladnosti po Ecodesign direktivi 2009/125/ES je bilo kar 23 proizvodov. Pri nadaljnjih 20 proizvodih priložena izjava o skladnosti z Ecodesign direktivo ni bila ustrezna. Oznaka za odpadno elektronsko opremo je manjkala pri 5 proizvodih. 1 proizvod ni imel slovenskih navodil za uporabo, 9 proizvodov pa je imelo priložena pomanjkljiva navodila za uporabo. 13 proizvodov je imelo pomanjkljiv garancijski list.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih nepravilnosti izrekli 21 opozoril ZIN, 21 opozoril ZP-1 in 3 opomine. V času izvajanja nadzora je bilo s strani zavezancev prostovoljno s trga umaknjen 1 proizvod.

Tržni inšpektorat RS se v letu 2012 na področju radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme zaradi potnih stroškov ni udeleževal sestankov AdCo R&TTE skupine. Je pa sodeloval pri dveh kampanjah, v katerih se je naredila primerjava obravnav iste zadeve v državah članicah. Udeleženci so predstavljeni primer obravnavali v skladu s svojimi postopki, nato pa so se primerjale ugotovitve in ukrepi, ki bi jih v danem primeru izvedle posamezne države članice.

4.3.4.1. [Vzorčenje radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvedel redni nadzor radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede zakonskih zahtev z metodo vzorčenja.

Vzorčenih je bilo 5 proizvodov radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme iz naslednjih skupin:

- ♦ naprave na daljinsko upravljanje: 3 vzorci,
- ♦ radijsko krmiljena vtičnica: 1 vzorec,
- ♦ sistem brezžičnih nadzornih kamer: 1 vzorec.

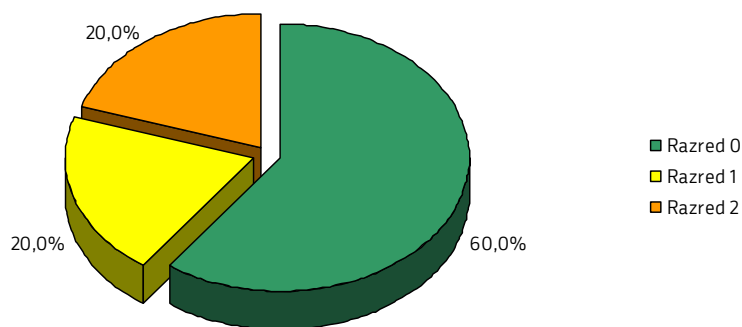
Vzorci so bili v laboratoriju preizkušeni glede zahtev koristne uporabe radijskega spektra in so bili glede na rezultate preizkušanja razvrščeni v tri razrede. Pri ugotavljanju tehnične neskladnosti je bila upoštevana prekoračitev dobljenih merilnih rezultatov, katera presega v standardih predpisano mejno vrednost povečano za 100 % dovoljene negotovosti merilne opreme in metod, uporabljenih pri meritvah.

Proizvodi, preizkušeni glede na bistvene zahteve skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v tri razrede:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – administrativna neskladnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – tehnična neskladnost.

Rezultat preizkušanj odvzetih vzorcev v letu 2012 je uvrstitev v naslednje razrede:

- ♦ Razred 0: 3 proizvodi: 1 naprava na daljinsko upravljanje, 1 radijsko krmiljena vtičnica in 1 sistem brezžičnih nadzornih kamer,
- ♦ Razred 1: 1 proizvod: 1 naprava na daljinsko upravljanje,
- ♦ Razred 2: 1 proizvod: 1 naprava na daljinsko upravljanje.

Slika 18: Rezultat preizkušanja skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra

V primerih ugotovljene tehnične neskladnosti (razred 2) je zavezanec proizvod prostovoljno umaknil s trga. Evropska komisija je bila obveščena z zaščitno klavzulo. V primeru administrativne neskladnosti je zavezanec ugotovljene nepravilnosti prostovoljno odpravil.

V primerjavi z letom 2012, ko je bilo na tem področju vzorčenih 10 proizvodov in je bil 1 vzorec v okviru izvedenih preizkušanj tehnično neskladen, 2 pa administrativno neskladna, je delež skladnih proizvodov ostal na približno isti ravni (približno 60 %). Zaradi majhnega števila vzorcev pa na podlagi statistike ni mogoče sklepati o bistvenih spremembah na trgu glede deleža tehnično neskladnih proizvodov v kategoriji radijske in terminalske opreme.

4.3.5. Stroji

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvajal nadzor skladnosti strojev na slovenskem trgu na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi podlagi sprejetega Pravilnika o varnosti strojev, ki vsebinsko v celoti povzema direktivo 2006/42/ES o strojih. Nadzor je bil izveden na podlagi administrativnega nadzora, kjer je bilo preverjano označevanje strojev, prilažanje ES izjav o skladnosti in navodil za uporabo, ter na področju kontrole skladnosti strojev z metodo izdelave analiz na podlagi bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev Priloge 1 Pravilnika o varnosti strojev in uporabljenih harmoniziranih standardov.

Nadzor strojev na administrativnem področju je tako zajel naslednje skupine strojev: kompresorje in visokotlačne čistilce za hišno rabo, motorizirana drsna (dvoriščna) vrata, prenosne verižne žage in rezalne priključke s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja

4.3.5.1. [Kompresorji in visokotlačni čistilci za hišno rabo](#)

Tržni inšpektorat RS je v maju 2012 opravil nadzor skladnosti kompresorjev in visokotlačnih čistilcev za hišno rabo na slovenskem trgu. Nadzor je zajemal kompresorje in visokotlačne čistilce, ki so namenjeni za hišno rabo in so v maloprodaji prosto dostopni vsem potrošnikom.

Pravno podlago za izvedbo nadzora kompresorjev in visokotlačnih čistilcev za hišno rabo dajejo Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem, Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z

zahtevami Pravilnika o varnosti strojev, Zakon o varstvu potrošnikov ter Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje.

Nadzor so tržni inšpektorji opravljali v maloprodaji, v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti pa se je nadaljeval, glede na položaj gospodarskega subjekta, pri prvih distributerjih, uvoznikih ali proizvajalcih.

Pri nadzoru kompresorjev in visokotlačnih čistilcev so tržni inšpektorji uporabljali ustrezne kontrolne liste, ki so bili sestavljeni iz bistvenih zahtev Pravilnika o varnosti strojev in določil ustreznih harmoniziranih standardov. Za vsak stroj posebej se je s pomočjo kontrolnih listov preverjalo označevanje, spremna tehnična dokumentacija in ES izjava o skladnosti.

Nadzor kompresorjev je zajel tudi pregled označevanja in prilaganja ustreznih listin (ES izjav o skladnosti in navodil za uporabo) za vgrajene tlačne posode na podlagi določil Odredbe o enostavnih tlačnih posodah in Pravilnika o tlačni opremi. Ker je ugotavljanje skladnosti enostavnih tlačnih posod v pristojnosti energetskega inšpektorata, je bilo predvideno, da se v primeru ugotovljenih neskladnosti le-te posredujejo pristojnemu organu nadzora za nadaljevanje inšpekcijskih postopkov na tem področju.

V postopku samega nadzora kompresorjev in visokotlačnih čistilcev so inšpektorji preverjali naslednje: navodila za uporabo, ES izjave o skladnosti po vseh navedenih predpisih, napisne tablice in splošne označitve, prisotnost oznake skladnosti CE, prisotnost oznake za zajamčeno raven zvočne moči, varovanje tlačnih posod kompresorjev z varnostnimi ventili.

V nadzoru je bilo skupno pregledano 33 gospodarskih subjektov, pri katerih so tržni inšpektorji pregledali 37 kompresorjev in 40 visokotlačnih čistilcev oziroma skupno 77 strojev.

Na podlagi opravljenih nadzorov se je največ nepravilnosti nanašalo na nepopolno označevanje strojev s potrebnimi oznakami za zajamčeno raven zvočne moči, nenameščenimi potrebnimi oznakami v obliki piktogramov ali pisnimi opozorili glede na zahteve določenih predpisov.

Priložena navodila so bila večkrat nepopolna, saj se niso v celoti sklicevala na uporabljene simbole, ki so bili označeni na stroju, ali pa je bila obrazložitev delovanja stroja ali uporabe zaščitne opreme nepopolna. V nekaterih primerih pa niso bila priložena slovenska navodila.

Ugotovljeno je bilo tudi večje število nepopolnih ES izjav o skladnosti, pri čemer so se pomanjkljivosti nanašale predvsem na neizpolnjevanje zahtev Pravilnika o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem. Navedene direktive oziroma standardi so bili večkrat nepravilno zapisani ali pa so bili zapisani že zastareli predpisi oziroma standardi. Ugotovljeno je bilo tudi neustrezno navajanje oziroma nenavajanje odgovornih oseb za podpis ES izjav o skladnosti.

V sklopu nadzora so se preverjali tudi priloženi garancijski listi po določilih Zakona o varstvu potrošnikov, ki so obvezni za visokotlačne čistilce, medtem ko so pri kompresorjih le-ti izdani prostovoljno. Ugotovljeno je bilo nekaj nepravilnosti glede izpolnjevanja določil 16. člena Zakona o varstvu potrošnikov. Vse ugotovljene nepravilnosti so bile v nadaljevanju postopkov odpravljene.

Pri nadzoru skladnosti tlačnih posod, ki so vgrajene v kompresorje, ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti, zato tudi pridobljeni podatki niso bili posredovani ustreznemu inšpektoratu.

Skupno je bilo tako v nadzoru kompresorjev in visokotlačnih čistilcev zaradi ugotovljenega nepopolnega označevanja strojev, nepopolnih ES izjav o skladnosti in nepopolnih navodil za uporabo izrečenih 27 opozoril ZIN in 20 opozoril ZP-1. Vse ugotovljene nepravilnosti so bile s strani zavezancev v roku, ki jim je bil določen s strani inšpektorjev, tudi odpravljene, zato ni bilo potrebe po izrekanju ostrejših ukrepov.

Tokratni nadzor kompresorjev in visokotlačnih čistilcev je bil opravljen prvič. Ugotovljene pomanjkljivosti so pokazale, da je takšen nadzor potreben, saj zavezanci ugotovljene pomanjkljivosti hitro odpravijo, potrošnikom pa so tako na voljo skladni proizvodi, kar je tudi cilj tovrstnih nadzorov. Tržni inšpektorat RS bo tovrstni nadzor v prihodnosti ponovil.

4.3.5.2. [Motorizirana drsna \(dvoriščna\) vrata](#)

Tržni inšpektorat RS je v juniju in juliju 2012 opravil nadzor skladnosti motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano po celi Sloveniji, zajemal pa je proizvajalce motoriziranih drsni vrat na trgu.

Motorizirana drsna (dvoriščna) vrata so proizvodi, ki se tržijo izključno na podlagi opravljenih prednaročil potrošnikov ali gospodarskih subjektov. Pravno podlago za izvedbo nadzora motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat dajejo Zakon o gradbenih proizvodih, Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih, Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o radijski opreми in telekomunikacijski terminalski opreми, Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev, Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov z zahtevami pravilnika o radijski opreми in telekomunikacijski terminalski opreми, Zakon o varstvu potrošnikov ter Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje,

Nadzor je bil opravljen pri proizvajalcih motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat, ki tovrstne proizvode ponujajo slovenskim potrošnikom in gospodarskim subjektom preko svetovnega spleta ali s pomočjo drugih načinov oglaševanja (letaki, katalogi, oglaševanje preko medijev). Tržni inšpektorji so pri nadzorih uporabljali kontrolne liste, ki so vsebovali tudi bistvene zahteve določil ustreznih harmoniziranih standardov po določenih Pravilnika o varnosti strojev in tudi drugih predpisov, ki tvorijo pravno podlago za tovrsten nadzor. S pomočjo kontrolnih listov se je tako preverjalo označevanje, navodila za uporabo, ES izjava o skladnosti in tehnična dokumentacija.

Tržni inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat preverjali količino prodanih motoriziranih drsni vrat od 1. 1. 2012 do datuma pregleda, tehnično dokumentacijo, ki je bila predložena pri nadzoru in mora biti v skladu z zahtevami Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev (zajete so bile tudi zahteve po Zakonu o gradbenih proizvodih), označevanje motoriziranih drsni vrat v skladu z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih in Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (to je bilo možno preveriti le v primeru, ko je imel proizvajalec v času nadzora na skladišču že izdelana določena vrata, ki so bila namenjena za vgradnjo že znanemu kupcu) ter s pregledom tehnične dokumentacije tudi označevanje vrat.

Pred nadzorom je bil predviden pregled pri 45 gospodarskih subjektih, pri čemer se je tekom postopka ugotovilo, da 15 gospodarskih subjektov ni proizvajalo motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat ali pa so bili iz različnih razlogov nedosegljivi ter pregleda ni bilo mogoče opraviti. Tržni inšpektorji so tako opravili pregled pri 30 gospodarskih subjektih, pri katerih je bilo pregledanih 30 različnih tipov motoriziranih drsni (dvoriščni) vrat.

Na podlagi opravljenih nadzorov so tržni inšpektorji največkrat ugotovili, da zavezanci nepopolno označujejo motorizirana drsna (dvoriščna) vrata, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES izjave o skladnosti, garancijske liste za daljinske upravljavce). Najbolj pogosto pa je bilo ugotovljeno, da zavezanci dajejo na trg motorizirana drsna (dvoriščna) vrata, katerih skladnost ni potrdil priglasi organ, kot to določa standard SIST EN 13241-1: 2003+A1: 2011 Vrata v industrijske in javne prostore ter garažna vrata, katerega uporaba je obvezna po določenih Zakona o gradbenih proizvodih.

Tržni inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti motoriziranih drsnih (dvoriščnih) vrat izrekli 19 opozoril ZIN, 13 opozoril ZP-1 in 1 opomin. Večina pomanjkljivosti je bilo odpravljenih, so pa inšpekcijski postopki pri nekaterih zavezancih zaradi daljših izpolnitvenih rokov (pridobivanje testnega poročila v priglasi laboratoriju) še v teku.

Nadzor motoriziranih drsnih (dvoriščnih) vrat je pokazal, da se na slovenskem trgu ponujajo tovrstni proizvodi v velikem številu, vendar je le malo gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg povsem skladne proizvode. Na podlagi te ugotovitve je odločeno, da bo Tržni inšpektorat RS tovrstni nadzor ponovil v letu 2013, ko bodo v ponovni nadzor vključeni vsi zavezanci, pri katerih je bilo v letu 2012 ugotovljeno, da dajejo na trg neskladne proizvode. V nadzor pa bo dodatno vključeno tudi preverjanje morebitnega zavajajočega oglaševanja motoriziranih drsnih (dvoriščnih) vrat v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

4.3.5.3. [Prenosne verižne žage](#)

Tržni inšpektorat RS je v septembru in oktobru 2012 opravil nadzor skladnosti prenosnih verižnih žag na slovenskem trgu. Nadzor je zajemal vse vrste prenosnih verižnih žag (gnane z bencinskimi motorji, električno in baterijsko napajane), ki so v maloprodaji prosto dostopne potrošnikom.

Pravno podlago za izvedbo nadzora prenosnih verižnih žag dajejo Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem, Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje, Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev, Zakon o varstvu potrošnikov ter Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje.

Nadzor prenosnih verižnih žag je bil opravljen v maloprodaji, v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti pa se je nadzor nadaljeval, glede na položaj gospodarskega subjekta, pri prvih distributerjih, uvoznikih, pri pooblaščenih zastopnikih ali slovenskih proizvajalcih.

Pri nadzoru prenosnih verižnih žag so bili uporabljeni ustrezni kontrolni listi, ki so vsebovali tudi bistvene zahteve Pravilnika o varnosti strojev in določila ustreznih harmoniziranih standardov. Za vsak stroj posebej se je s pomočjo kontrolnega lista preverjalo označevanje, spremna tehnična dokumentacija in ES izjava o skladnosti.

V postopku samega nadzora prenosnih verižnih žag so bila preverjana navodila za uporabo, ES izjave o skladnosti po vseh navedenih predpisih, napisne tablice in splošne označitve, prisotnost oznake CE, prisotnost oznake za zajamčeno raven zvočne moči ter označevanje motorjev na prisilni vžig pri prenosnih verižnih žagah z vgrajenim motorjem na prisilni vžig.

Pri nadzoru ugotavljanja skladnosti verižnih motornih žag je bilo pri slovenskem pooblaščenem zastopniku kitajskega proizvajalca ugotovljeno, da pri označevanju predmetnih motornih verižnih žag uporablja svojo blagovno znamko, katere sledljivost pa ni mogel dokazati na podlagi predložene ES izjave o skladnosti in predloženega certifikata o ES pregledu tipa, ki ga je izdal priglašeni organ za ugotavljanje skladnosti motornih verižnih žag v Evropski uniji.

Z označitvijo predmetnih verižnih motornih žag s svojo blagovno znamko je slovenski pooblaščen zastopnik pridobil položaj proizvajalca. Zato bi moral ustrezno spremeniti tudi s strani priglašene organa izdani prvotni certifikat o ES pregledu tipa. To je bilo na podlagi vloge o potrebni spremembi priglašenemu organu tudi opravljeno, saj je priglašeni organ blagovno znamko, pod katero se trži predmetni model motorne verižne žage, v certifikat o ES pregledu tipa dodal. S tem so bile odpravljene ovire za izdajo ES izjave o skladnosti, ki jo mora izdati slovenski proizvajalec. Z izdajo ES izjave o skladnosti pa so bile odpravljene tudi ovire za trženje predmetne verižne motorne žage na slovenskem trgu.

Z nadzori je bilo pregledano skupno 57 gospodarskih subjektov, pri katerih so inšpektorji skupno pregledali 109 prenosnih verižnih žag, od tega 75 z vgrajenih motorjem na prisilni vžig, 32 električno in 2 baterijsko napajani.

Na podlagi opravljenih nadzorov so tržni inšpektorji največkrat ugotovili: nepopolno označevanje prenosnih verižnih žag glede na zahteve uporabljenih harmoniziranih standardov, na podlagi katerih so bile le-te proizvedene; pomanjkljivosti pri označevanju prenosnih verižnih žag, ki so imele vgrajene motorje na prisilni vžig in za katere velja označevanje po Pravilniku o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje; da priložena navodila za uporabo ne vsebujejo (vseh) potrebnih opozoril za varno delo, ki jih je proizvajalec na podlagi standarda dolžan zapisati, do so priložene ES izjave o skladnosti večkrat nepopolne glede na zahteve priloge Pravilnika o varnosti strojev, saj niso vsebovale vseh potrebnih podatkov ter da garancijski listi večkrat niso vsebovali opozorila, da garancija ne izključuje pravic potrošnika, ki izhajajo iz odgovornosti prodajalca za napake na blagu.

Tržni inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti izrekli 33 opozoril ZIN, 33 opozoril ZP-1 in 2 opomina. Ugotovljene pomanjkljivosti so bile v zadanih rokih odpravljene.

Tokratni nadzor prenosnih verižnih motornih žag je pokazal, da se na trgu nahaja večje število različnih, predvsem nizko cenovnih blagovnih znamk, ki so posledica dokaj obširnega uvoza kitajskih proizvajalcev, predvsem na področju prenosnih verižnih žag, ki imajo za pogon vgrajene motorje na prisilni vžig. Manjše pomanjkljivosti so bile ugotovljene tudi pri modelih evropskih proizvajalcev, vendar gre v teh primerih predvsem za označevanje strojev z vsemi potrebnimi opozorili, ki so predpisana na podlagi standarda za določen model prenosne verižne žage. Tržni inšpektorat RS bo tovrstni nadzor v prihodnosti še ponovil.

4.3.5.4. [Rezalni priključki s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja](#)

Na podlagi Uredbe o prepovedi dajanja rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg, ki je bila sprejeta dne 2. 6. 2012, je Tržni inšpektorat RS opravil pregled slovenskega trga.

Trženje tovrstnih proizvodov je bilo ugotovljeno pri 3 zavezancih, pri čemer so vsi trije predmetne proizvode prostovoljno umaknili s trga.

Morebitno trženje podobnih proizvodov preverjajo tržni inšpektorji skupaj z ugotavljanjem prisotnosti nevarnih proizvodov po RAPEX obvestilih.

4.3.5.5. [Vozilo na zračni blazini – Hovercraft](#)

Angleški organ za nadzor skladnosti proizvodov na trgu je Tržni inšpektorat RS obvestil, da slovenski proizvajalec na evropskem trgu trži vozila na zračni blazini, poznana tudi pod imenom Hovercraft, ki so neskladna. Na podlagi tega obvestila je bil pri tem proizvajalcu vozil na zračni blazini uveden ustrezen inšpekcijski postopek. Ker so vozila na zračni blazini proizvodi, za katere veljajo določila Pravilnika o varnosti strojev, je slovenski proizvajalec za vse modele svojih vozil na zračni blazini uredil predpisano tehnično dokumentacijo, vse proizvode ustrezno označil in izdal predpisano ES izjavo o skladnosti. Zaradi tega lahko sedaj te proizvode nemoteno trži na trgu Evropske unije.

4.3.5.6. [Ugotavljanje skladnosti strojev na podlagi prejetih obvestil preko mednarodnega sistema ICSMS](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 preko sistema obveščanja o proizvodih, ki so bili predmet pregledov nadzornih organov v Evropski uniji, prejel 3 obvestila nemškega nadzornega organa o ugotovljenih pomanjkljivostih pri 3 modelih strojev za rezanje kruha slovenskega proizvajalca. Zaradi tega je bil pri slovenskem proizvajalcu uveden ustrezen postopek ugotavljanja skladnosti, kjer so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti pri izdani ES izjavi o skladnosti, ki so bile v postopku nadzora odpravljene. Proizvajalec je posedoval ustrezno tehnično dokumentacijo v skladu z določili Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev, prav tako so bili vsi modeli strojev za rezanje kruha označeni z oznako CE in drugimi predvidenimi oznakami v skladu z določili Priloge 1 Pravilnika o varnosti strojev. Po opravljenem nadzoru so bile ugotovitve z ustreznimi prilogami vnesene v mednarodni sistem ICSMS, s čimer je bil o tem obveščen tudi nemški nadzorni organ, ki je nadzor tudi predlagal.

4.3.5.7. [Vzorčenje strojev](#)

Analize in preizkušanje strojev so bile v letu 2012 izvedene za tri skupine strojev: zajeralne žage, električne škarje za živo mejo in cepilnike drv za hišno rabo.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za zajeralne žage, električne škarje za živo mejo in cepilnike drv za hišno rabo, je opravil

Slovenski institut za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane. Po končanih analizah je preizkuševalni laboratorij izdal poročila ter opravil oceno skladnosti strojev.

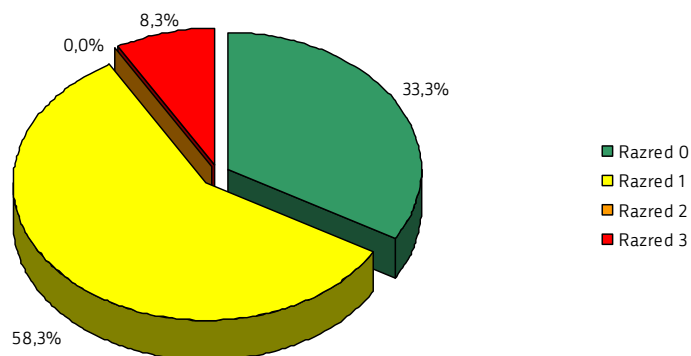
Skupno je bilo tako poslano na analize 12 strojev, od tega 6 zajeralnih žag, 4 električne škarje za živo mejo in 2 cepilnika drv za hišno rabo.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – neskladnosti vplivajo na varnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- ♦ Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Rezultati analiz za 12 strojev so razvrščeni v naslednje razrede glede na izdelane ocene tveganja in glede na zahteve Pravilnika o varnosti strojev:

- Razred 0: 4 stroji: 3 zajeralne žage in 1 električne škarje za živo mejo,
- Razred 1: 7 strojev: 2 zajeralni žagi, 3 električne škarje za živo mejo in 2 cepilnika drv za hišno rabo,
- Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 3: 1 stroj: 1 zajeralna žaga.

Slika 19: Rezultat preizkušanja skladnosti strojev

Analize strojev v letu 2012 so pokazale, da je še vedno relativno veliko strojev na trgu, ki so administrativno neskladni, kar pomeni, da njihova neskladnost lahko vpliva na varnost uporabnika. Vsi postopki so bili vodeni v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da so v primerih neskladnosti inšpektorji na podlagi Uredbe (ES) 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta obveščali tudi proizvajalce strojev, ki so se primerno odzvali ter sodelovali pri odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti. Slovenski distributerji so prostovoljno umaknili neskladne stroje s trga tako, da uporaba ostrejših ukrepov ni bila potrebna. Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v mednarodni sistem ICSMS.

4.3.5.8. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev v letu 2012 skupno izdal 79 opozoril ZIN, 86 opozoril ZP-1, 2 odločbi o prekrških in 9 opominov.

V letu 2012 je tržni inšpektorat na področju strojev opravljal planirane nadzore strojev in izvedel dva neplanirana nadzora na področju kompresorjev in visokotlačnih čistilcev za hišno rabo ter opravil na podlagi sprejete Uredbe o prepovedi dajanja priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg nadzor prisotnosti teh proizvodov na slovenskem trgu. Opravljen je bil tudi planiran nadzor skladnosti strojev na podlagi analiz, katere je izvedel akreditiran laboratorij za področje strojev. Pridobljeni rezultati so pokazali, da se število neskladnih strojev zmanjšuje, se pa še vedno dajejo na trg stroji, pri katerih se ugotavlja formalna neskladnost, kar je bilo potrjeno s strani preizkuševalnega laboratorija, ki je za eno zajeralno žago ugotovil konstrukcijske neskladnosti v takšni meri, da je opravljena ocena tveganja pokazala, da ta stroj predstavlja nevaren proizvod in je bil zato tudi priglašen v sistem nevarnih proizvodov RAPEX, saj je bilo v inšpekcijskem postopku ugotovljeno, da se trži tudi v drugih članicah Evropske unije.

Zato je redni nadzor strojev na trgu zelo pomemben, saj se le tako lahko odkriva prisotnost vedno večjega števila novih blagovnih znamk različnih proizvajalcev. Predvsem iz Kitajske, ki daje stroje na slovenski trg pod zelo ugodnimi pogoji, uvozniki pa velikokrat ne sledijo veljavni zakonodaji Evropske unije, kar pomeni, da se na trgu nahajajo formalno neskladni stroji, kakor tudi nevarni proizvodi, ki pomenijo za uporabnika veliko verjetnost resnih poškodb.

Zaradi varčevalnih ukrepov vlade RS v letu 2012 Tržni inšpektorat RS ni aktivno sodeloval na sestankih skupine AdCo glede strojev, ki jo sestavljajo inšpekcijski organi Evropske unije, ki izvajajo nadzor skladnosti strojev na trgu. Delo te skupine je Tržni inšpektorat RS spremljal preko spletne strani te skupine in se s tem seznanil z delom skupine v letu 2012.

Nadzore strojev opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor na trgu. Pred vsakim nadzorom se organizira tudi izpopolnjevanje, ki ga vodi nosilec področja strojev na sedežu inšpektorata in ki je hkrati tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni stroji, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

4.3.6. Osebna varovalna oprema

Tržni inšpektorat RS je skladno s planom dela v letu 2012 izvajal inšpekcijske nadzore zagotavljanja skladnosti osebne varovalne opreme z veljavno tehnično zakonodajo. Nadzori so se vršili v prodajalnah na drobno po sistemu administrativne oblike inšpekcijskega nadzora in tudi z metodo naključno odvzetih primerkov proizvodov za potrebe tehničnih preizkusov. Predmet nadzorov so bili proizvodi osebne varovalne opreme, namenjeni potrošnikom za zaščito pri domačih delovnih opravilih, pri športnih aktivnostih ter pri poklicnih dejavnostih.

Pravna podlaga izvajanja inšpekcijskih nadzorov je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg, tehnične zahteve za proizvode, postopke ugotavljanja skladnosti ter njihove dostopnosti na trgu Slovenije. Proizvodi osebne varovalne opreme morajo pred dajanjem na trg izpolnjevati predpisane postopke ugotavljanja skladnosti, med katere spada usklajenost z ustreznimi osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, zagotavljanjem tehničnih listin, označevanjem z oznako CE in identifikacijskimi oznakami na proizvodu ter zagotavljanje navodil za uporabo v slovenskem jeziku. Pogoje, pod katerimi se lahko daje osebna varovalna oprema v promet in uporabo, določa Pravilnik o osebni varovalni opremi, s katerim je v pravni red Slovenije, vključno z njenimi spremembami, prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi.

4.3.6.1. Osebna varovalna oprema za zaščito rok

Planirano administrativno obliko inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za zaščito rok so tržni inšpektorji izvajali z nadzorom rokavic, namenjenih zaščiti pred mehanskimi nevarnostmi. Nadzor se je izvajal pri zadnjem distributerju v prodajni verigi, t.j. v prodajalnah na drobno, specializiranih prodajalnah ter tudi pri proizvajalcih in uvoznikih v Slovenijo. Vključeni so bili tudi gospodarski subjekti, katerih podatke je posredoval Inšpektorat RS za delo.

Tržni inšpektorji so izvajali nadzor po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi, Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi ter Pravilnika o navajanju surovinske sestave in o tekstilnih imenih. Nadzirali so osebno varovalno opremo za zaščito rok, ki je izdelana po SIST EN 388:2003 Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi v povezavi s standardom SIST EN 420:2003+A1:2010 Varovalne rokavice splošne zahteve in preizkusne metode ter tudi nadzor rokavic izdelanih iz tekstilnih materialov. Pri nadzoru so se na rokavicah preverjale označbe identifikacijskih oznak, vsebino priloženih listin v slovenskem jeziku s primerjavo identičnosti v proizvajalčevem jeziku, oznako CE, vsebino ES izjave o skladnosti in ES certifikata o preizkusu tipa.

Tržni inšpektorji so opravili 63 inšpekcijskih pregledov glede izpolnjevanja zahtev skladnosti, v katerih so pregledali 151 tipov rokavic. Največ kršitev predstavlja nepopolna vsebina priloženih informacij za potrošnika v obliki navodil za uporabo v slovenskem jeziku.

Gospodarskih subjekti so izvedeli 6 prostovoljnih ukrepov umika neskladnih proizvodov iz prodaje zaradi nepravilnih ali slabše vidnih oznak in vsebine navodil za uporabo. Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih kršitev izdali 1 odločbo o prekršku, 19 opozoril ZP-1, 2 opomina in 18 opozoril ZIN.

4.3.6.2. [Oprema za zaščito pred utopitvijo](#)

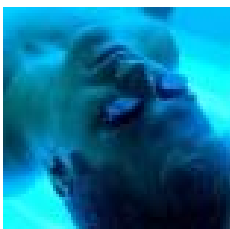

Koordinirano administrativno obliko inšpekcijskega nadzora izpolnjevanja zahtev skladnosti je Tržni inšpektorat RS izvajal pri osebni varovalni opremi II certifikacijske kategorije za zaščito pred utopitvijo, kot so osebni plavajoči pripomočki, vzgonska pomagala, rešilni jopiči, izdelani po harmoniziranih standardih SIST EN ISO 12402-5:2006 Osebni plavajoči pripomočki – 5. del: Vzgonska pomagala (stopnja 50) – Varnostne zahteve, SIST EN ISO 12402-4:2006 Osebni plavajoči pripomočki – 4. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 100 – Varnostne zahteve (ISO 12401-4:2006), SIST EN ISO 12402-3:2006 Osebni plavajoči pripomočki – 3. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 150 – Varnostne zahteve (ISO 12402-3:2006), SIST EN ISO 12402-2:2006 Osebni plavajoči pripomočki – 2. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 275 – Varnostne zahteve (ISO 12402-2:2006) ter po SIST EN ISO 12402-6:2006 Osebni plavajoči pripomočki – 6. del: Rešilni jopiči za posebne namene in vzgonska pomagala – Varnostne zahteve in dodatne preizkusne metode (ISO 12402-6:2006), ki obravnava posebne varnostne zahteve in dodatne preizkusne metode za rešilne jopiče za posebne namene in vzgonska pomagala v kombinaciji z zahtevami iz standarda ISO 12402-2 in ISO 12402-5.

Pri izvajanju nadzora so tržni inšpektorji preverjali izpolnitev zahtev skladnosti z določili Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Pravilnika o osebni varovalni opremi glede podrobnosti informacij za uporabnika v navodilih za uporabo v slovenskem jeziku, usklajenosti s standardom, označevanja z oznako CE, pregleda vsebine ES izjave o skladnosti ter ES certifikata o pregledu tipa.

V 28 inšpekcijskih pregledih je bilo pregledano 26 tipov opreme za preprečevanje utopitve. Ugotovljenih je bilo 23 kršitev po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti glede administrativnih neskladnosti informacij za potrošnika v slovenskem jeziku. Prvi distributerji so izvedli 4 prostovoljne umike neskladnih proizvodov s trga. Zaradi ugotovljenih kršitev določil 7. člena Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s 7. členom Pravilnika o osebni varovalni opremi so tržni inšpektorji, zoper kršitelje ukrepali in izdali 1 upravno odločbo o omejitvi prometa, 11 opozoril ZP-1, 4 opomine ter 9 opozoril ZIN.

4.3.6.3. [Oprema za zaščito oči pred ultravijoličnimi sevanji](#)

Tržni inšpektorat RS je prvič izvajal administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti proizvodov opreme za varovanje oči pred UV sevanji, namenjeni za zaščito oči uporabnikov solarijev. Tržni inšpektorji so z nadzorom najprej pričeli v okviru pregledov poslovanja wellness dejavnosti na območju celotne Slovenije in pri tem opravili nadzor statusa izvajalca dejavnosti, listin o poslovanju, označenosti cen storitev, izdajanje računov in urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe, po določilih Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o preprečevanju

dela in zaposlovanja na črno, Obrtnega zakona, Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Uredbe o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti, Pravilnika o načinu označevanja cen blaga in storitev ter ob tem popisali identifikacijske oznake na osebni varovalni opremi za zaščito oči pred UV sevanji.

Po tako zbranih podatkih se je v nadaljevanju nadzor nadaljeval pri uvozniku oziroma prvem distributerju po določitvi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi. Predmet nadzora je bila osebna varovalna oprema izdelana po SIST EN 166:2002 Osebno varovanje oči, SIST EN 170:2003 Osebno varovanje oči, ultravijolični filtri – Zahteve za propustnost in priporočena uporaba ter SIST EN 6335-2-27:2011 Gospodinjski in podobni električni aparati – Varnost-2-27. del: Posebne zahteve za aparate za nego kože z ultravijoličnim in infrardečim sevanjem. Ob inšpekcijskem nadzoru opreme za zaščito oči se je preverjala oznaka CE, identifikacija proizvajalca, številka senčenja oziroma zatemnjenosti, kodna številka optičnega razreda, zagotavljanje ES izjav o skladnosti in vsebina navodil za uporabo.

Skupno je bilo opravljenih 10 inšpekcijskih pregledov in pregledanih 6 tipov očal za zaščito oči pred UV sevanji. Pri 2 tipih opreme za zaščito oči se je ugotovila neskladnost glede navodil za uporabo v slovenskem jeziku, zaradi česar sta bili izrečeni 2 opozorili ZIN.

4.3.6.4. [Osebna varovalna oprema za zaščito telesa uporabnikov ročnih verižnih žag](#)

Tržni inšpektorat RS je izvajal administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti osebne varovalne opreme namenjene uporabnikom ročnih verižnih žag, kot so ščitniki za zaščito oči in obraza, glušnikov, rokavic in varovalnih oblek. Tržni inšpektorji so z nadzorom najprej pričeli pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku in distributerju.

Nadzori so se izvajali na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi. Pri nadzoru se je kontrolirala oprema gozdarjev za zaščito glave, obraza, telesa, nog in rok glede na oznake SIST EN 352-3:2003 Varovanje sluha – Splošne zahteve – 3. del; Naušniki za pritrditev, SIST EN 397:1996 Industrijske zaščitne čelade, SIST EN 381-7:2000 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 7. del: Zahteve za zaščitne rokavice za uporabnike verižnih žag, SIST EN 420:2003+A1:2010 Varovalne rokavice – Splošne zahteve in preizkusne metode, SIST EN 381-7:2000 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 7. del: Zahteve za zaščitne rokavice za uporabnike verižnih žag, SIST EN 1731:2007 Osebna oprema za varovanje oči – Mrežni ščitniki za oči in obraz, SIST EN 381-11:2003 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 11. del: Zahteve za ščitnike zgornjega dela telesa in SIST EN 381-5:1996 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 5. del: Zahteve za ščitnike nog.

Tržni inšpektorji so preverjali označevanje proizvodov glede oznake CE, identifikacijo proizvajalca, oznako standarda, na zaščitni čeladi dodatno tudi velikostno območje in oznako tipa na školjki in trakovih z oznako proizvodnje ter simbola mehanske upornosti, kot dodatno tudi pri mrežnem ščitniku (S, F, B, A), oznako modela, serijsko številko, datum proizvodnje ter pri oblačilih označevanje piktograma verižne žage s klasifikacijo hitrosti. V postopku nadzora so inšpektorji preverjali tudi vsebino navodil za uporabo v slovenskem jeziku in identičnosti le-teh v tujem jeziku. Pri prvem distributerju, uvozniku

oziroma proizvajalcu se je preverjala tudi vsebina ES izjave o skladnosti in ES certifikata o pregledu tipa.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti, pretežno kršitev določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s Pravilnikom o osebni varovalni opremi, so tržni inšpektorji izdali 1 upravno odločbo o omejitvi prometa, 15 opozoril ZIN, 24 opozoril ZP-1 in 1 opomin.

4.3.6.5. [Osebna varovalna oprema za zaščito nog](#)

Tržni inšpektorat RS je v novembru 2012 opravil tudi administrativni nadzor zaščitne, varovalne in delovne obutve na podlagi odstopa Inšpektorata RS za delo. Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor nad prodajo obutve pri dobaviteljih, distributerjih in proizvajalcih po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi glede na veljavni SIST EN ISO 20345:20012 in SIST EN ISO 20345:2004 Osebna varovalna oprema – Zaščitna obutev (ISO 20345:2004), SIST EN ISO 20347:2004 Osebna varovalna oprema – Delovna obutev (ISO 20347:2004) ter preverili dokumentacijo sedaj neveljavnega standarda SIST EN 345:1996 (EN 345:1992) in SIST EN 345/A1/1998 (EN 345:1992/A1), za katera je prenehala veljavnost domneve o skladnosti, nadomeščena s SIST EN ISO 20345:2004, ta pa s SIST EN ISO 20345:2012. Prav tako je prenehala veljavnost domneve o skladnosti za obutev, izdelano po EN 347:1996 (EN 347:1992) in EN 347-2:1996 (EN 347-2:1996), katera sta nadomeščena s SIST EN ISO 20347:2004.

Tržni inšpektorji so opravili 6 inšpekcijskih pregledov in pregledali 6 tipov obutve ter pregled poslovanja pri proizvajalcu zaščitne obutve v Sloveniji. Zaradi ugotovljenih neskladnosti glede zagotavljanja listin so bila izrečena 3 opozorila ZIN.

4.3.6.6. [Vzorčenje osebne varovalne opreme za zaščito glave](#)

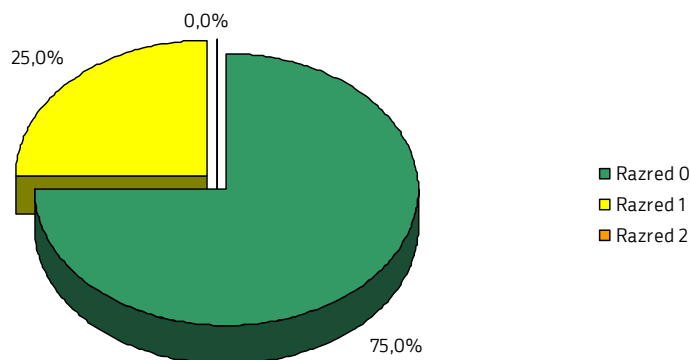
Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvajal nadzor skladnosti osebne varovalne opreme zaščito glave in sicer čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk, katere morajo ustrezati zahtevam Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika o osebni varovalni opremi. Za potrebe izvedbe preizkušanj so bili v prodajalnah na drobno odvzeti 4 primerki čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk, izdelane po standardih SIST EN 1078:1998, SIST EN 1078:1998/A:2006.

Po izvedbi analiz se preizkušena osebna varovalna oprema uvrsti v tri razrede in sicer:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – administrativna neskladnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – tehnična neskladnost.

Po izvedbi analiz se je preizkušene čelade uvrstilo v posamezne v tri razrede in sicer:

- ♦ Razred 0: 3 čelade,
- ♦ Razred 1: 1 čelada,
- ♦ Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 20: Rezultat preizkušanja skladnosti kolesarskih čelad

Rezultati pregledov in preizkusov čelad so pokazali, da ni bilo ugotovljenih tehničnih neskladnosti, temveč le administrative. Označbe na čeladi so bile ustrezne in so izpolnjevale zahtevam glede uporabljenega materiala, načina izdelave, vidnega polja, absorpcije udarca, trpežnosti, učinkovitosti zadrževalnega sistema, pasu za pripenjanje pod brado, zategovalne priprave, barve, čvrstosti, enostavnosti odpenjanja in označb.

Čelada za kolesarje in uporabnike roln in kotalk mora v primeru nesreče uporabniku nuditi popolno učinkovitost zadrževalnega sistema in jo ob udarcu obdržati na glavi, zagotavljati trpežnost, zagotavljati postopke normalne uporabe, izpolnjevati učinkovitost zadrževalnega sistema in pri preizkusu z udarcem spuščene uteži 10 kg z višine 17,5 cm ne sme pasti z modela glave. Izdelana in oblikovana mora biti tako, da njeni sestavni deli, kot so vizir, kovice, prezračevalne odprtine in priprave, robovi, naprava za pripenjanje zadrževalnega sistema in podobno, uporabnika med uporabo ne morejo poškodovati. Pašček za pripenjanje pod brado ne sme biti ožji od 15 mm in za pripenjanje nikakor ne sme vsebovati kapice za namestitev pod brado. Ta je lahko opremljen z dodatki za povečanje udobja uporabnika. Noben del zadrževalnega sistema ne sme biti obarvan z zeleno barvo in mora biti opremljen s pripravo za nastavitev in vzdrževanje napetosti v sistemu.

Pri čeladi za kolesarje in uporabnike roln in kotalk, ki je bila na preizkusu skladnosti administrativno neskladna, so manjkale informacije na embalaži ter v dva opozorila v navodilu za uporabo (da čelada uporabnika ne more vedno zaščititi pred poškodbo ter da je čelada, ki je prestala hud udarec, potrebno zavreči in uničiti). Tržni inšpektorji so tako dobavitelju zaradi ugotovljenih neskladnosti izdali opomin. Izveden je bil tudi vnos podatkov v mednarodni sistem ICSMS.

4.3.6.7. [Vzorčenje osebne varovalne opreme za zaščito rok](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 izvajal nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito rok in sicer z odvzemom 4 primerkov rokavic za zaščito pred mehanskimi tveganji, izdelanih po SIST EN 388:2003 v povezavi s standardom SIST EN 420.2003+A1:2010 Varovalne rokavice – Splošne zahteve in preizkusne metode.

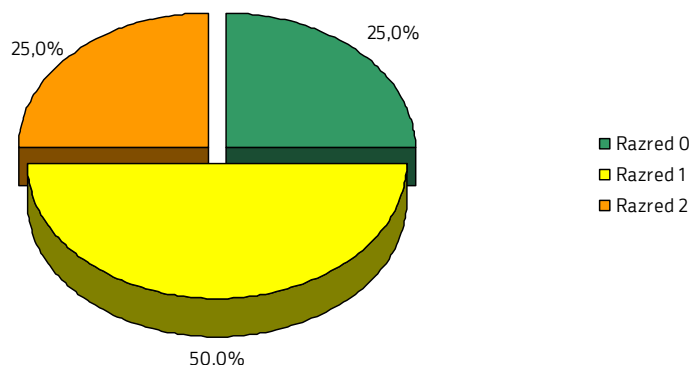
Nadzor je bil opravljen po določilih Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Po izvedbi analiz se preizkušena osebna varovalna oprema uvrstili v tri razrede in sicer:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- Razred 1: neskladen proizvod – administrativna neskladnost,
- Razred 2: neskladen proizvod – tehnična neskladnost.

Glede na izvedene analize so se preizkušene rokavice uvrstile v naslednje razrede:

- Razred 0: 1 rokavice,
- Razred 1: 2 rokavic,
- Razred 2: 1 rokavice.

Slika 21: Rezultat preizkušanja skladnosti rokavic

Ugotovitve testiranj so pokazale, da neskladnosti niso bile ugotovljene pri rokavicah nemškega porekla, neskladnosti razreda 1 pa so bile ugotovljene pri rokavicah kitajskega in francoskega porekla.

Pri drugih rokavicah kitajskega porekla je bila ugotovljena neskladnost s standardom SIST EN 420:2003+A1:2010 glede izmerjene odpornost na abrazijo in sicer je bila ugotovljena stopnja 3, rokavica pa je bila označena s stopnjo 4. Proizvajalec je zaradi neskladnosti rokavic izdal obvestilo o odpoklicu, ki ga je objavil v prodajalnah, kjer se je njegov proizvod prodajal, ter na svoji spletni strani.

Proizvajalcu je bilo izrečeno opozorilo ZP-1, izveden pa je bil tudi vnos podatkov v mednarodni sistem ICSMS. Ta tip rokavic se je prodajal le v Sloveniji.

4.3.6.8. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je s planiranimi administrativnimi nadzori osebne varovalne opreme, s postopki vzorčenj in po prejetih odstopih Inšpektorata RS za delo v letu 2012 skupno izvedel 155 inšpekcijskih pregledov in preveril 297 tipov varovalne opreme, pri čemer je bila tretjina osebne varovalne opreme administrativno neskladna. Akreditiranemu laboratoriju ZVD d.d. Ljubljana je bilo za potrebne preizkušanja osebne varovalne opreme oddanih 8 proizvodov, pri katerih je bila v polovici primerov ugotovljena administrativna neskladnost.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih neskladnostih izdali in izrekli 2 upravni odločbi, 47 opozoril ZIN, 54 opozoril ZP-1, 7 opominov in 1 prekrškovno odločbo. Opravljenih je bilo tudi 23 prostovoljnih umikov in vrnitev proizvodov proizvajalcu.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je bila v letu 2012 v prodaji še vedno osebna varovalna oprema, ki je bila administrativno neskladna, kar bi lahko vplivalo na varnost in zdravje uporabnika. Z izvedbo preizkusov skladnosti z metodo vzorčenja se je dodatno preverila skladnost izpolnjevanja in zagotavljanja osnovnih varnostnih in zdravstvenih zahtev

osebne varovalne opreme, ki jo uporabniki (odrasli in otroci) uporabljajo pri rekreativnih dejavnostih, domačih aktivnostih in delovnih procesih.

Tržni inšpektorat RS tudi ugotavlja, da so na slovenskem trgu poleg znanih uvoznikov tudi novi, ki dobavljajo proizvode s pomanjkljivimi ali odsotnimi identifikacijskimi oznakami in nepopolnimi navodili za uporabo v slovenskem jeziku. Največ neskladnosti je bilo ugotovljenih predvsem pri opremi, ki je bila prvič predmet nadzora. Pri izvedenih postopkih vzorčenj pa se je izkazalo, da višja cena proizvoda vselej ne predstavlja večje skladnosti proizvoda z veljavnimi predpisi.

Zaradi varčevalnih ukrepov vlade RS v letu 2012 Tržni inšpektorat RS ni aktivno sodeloval na sestankih skupine AdCo glede osebne varovalne opreme. Delovno skupino AdCo sestavljajo predstavniki nadzornih organov posameznega področja, držav članic Evropske unije. Sodelovanje s člani skupine AdCo je s strani Tržnega inšpektorata RS potekalo le preko spletne strani te skupine.

4.3.7. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS že več kot 10 let izvaja nadzor plinskih naprav, takoj ko je bil sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC.

Pravilnik določa zahteve za plinske naprave in opremo, da se lahko dajejo v promet in uporabo. Plinske naprave in oprema morajo tako izpolnjevati bistvene zahteve, ki zanje veljajo in so določene v Prilogi I pravilnika. K vsaki plinski napravi morajo biti priložena tehnična navodila za vgradnjo, namenjena inštalaterjem, ter navodila za uporabo in vzdrževanje, namenjena uporabnikom. Poleg tega pa morajo plinske naprave na sami napravi in na embalaži nositi primerna opozorila glede lastnosti, načina uporabe, vrste in tlaka plina v slovenskem jeziku.

Na vsaki plinski napravi mora biti nameščena oznaka CE, ki ji sledi razpoznavna številka organa za ugotavljanje skladnosti, ki je vključen v fazo nadzora proizvodnje (npr. CE1303) in napisi, določeni v Prilogi III (ime podjetja, trgovsko ime naprave, kategorija naprave, zadnji dve številki leta, v katerem je bila oznaka pritrjena), opremljeni na viden, čitljiv, neizbrisen in trajen način. Napisi oziroma tablica morajo biti oblikovani tako, da jih ni mogoče ponovno uporabiti.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 opravil nadzor plinskih kotlov za centralno ogrevanje z imensko močjo do 70 kW vseh blagovnih znamk, ki se pojavljajo na slovenskem trgu, za ogrevanje stanovanj in stanovanjskih hiš. Nadzor se je opravil pri slovenskih zastopnikih oziroma distributerjih blagovnih znamk Junkers, Weishaupt, Unical, Beretta, Ecoflame, Sime, Immergas, Mkdens, Baltur, Vailant, De Dietrich, Buderus in Viessmann.

Plinske naprave in oprema morajo izpolnjevati bistvene zahteve, ki zanje veljajo in so določene v pravilniku, zlasti v Prilogi I. Podrobnejše zahteve iz Priloge I pravilnika določata za to vrsto kotlov harmonizirana standarda SIST EN 483:2001 Plinski kotli za centralno ogrevanje – Tip kotlov C z imensko močjo do vključno 70kW in SIST EN 677 Plinski kotli za centralno ogrevanje – Posebne zahteve za kondenzacijske kotle z imensko močjo do vključno 70 kW.

Pri vseh serijsko proizvedenih plinskih napravah se mora v kontrolo načrtovanja naprave in same izdelave obvezno vključiti tudi organ za ugotavljanje skladnosti (Notified Body). Pravilnik v 8. členu predpisuje za serijsko proizvedene naprave dve fazi ugotavljanja

skladnosti in sicer preizkus tipa, ki se opravi s pregledom tehnične dokumentacije pred pričetkom serijske proizvodnje, in postopek nadzora izdelave plinske naprave, katere proizvajalec lahko izbere pred dajanjem naprave v promet, kjer pa je tudi vključen organ za ugotavljanje skladnosti.

Tržni inšpektorji so pri 13 zastopnikih plinskih kotlov podrobno pregledali vsebino tehničnih navodil, namenjenih inštalaterjem, navodil za uporabo in vzdrževanje, namenjenih uporabnikom (obe vsebini podrobneje določata SIST EN 483 in SIST EN 677) ter napisne tablice, ES izjave o skladnosti, certifikate, opozorila na napravi in garancijske liste.

V 6 primerih so imeli kondenzacijski plinski kotli pomanjkljiva navodila, namenjena uporabnikom. V njih ni bilo navedbe, da se razvod kondenzata ne sme modificirati ali blokirati. Pri 5 kontroliranih kotlih tehnična navodila za inštalaterje niso imela opisanih vseh izvedb načina odvoda dimnih plinov, za katere je bil pridobljen certifikat, v 1 primeru pa sploh ni bilo tehničnih navodil za inštalaterje v slovenskem jeziku. Vsi plinski kotli so imeli pridobljene certifikate o skladnosti tipa, pri tem pa 1 proizvajalec ni pridobil za dodaten način vgradnje C33X certifikata pri organu za ugotavljanje skladnosti, ki je izdal osnovni certifikat, ampak pri drugem organu, kar ni v skladu s pravilnikom. Po ugotovljeni nepravilnosti je proizvajalec takoj začel s postopkom in pridobil dodaten certifikat skladno z zahtevami pravilnika. 3 plinski kotli so imeli ES izjavo o skladnosti, kjer se je proizvajalec kotla skliceval še na staro direktivo 90/396/ECC, čeprav se od januarja 2010 uporablja nova plinska direktiva 2009/142/EC. V 2 primerih sta bili napačni napisni tablici, kjer je bilo enem primeru navedeno, da se lahko kotel uporablja tudi za odvod dimnih plinov B33X, čeprav tak sistem odvoda dimnih plinov ne obstaja, v drugem primeru pa je bil naveden tlak plina propan butan 50 mbar, čeprav se v Sloveniji uporablja le tlak 30 mbar. Pri 6 plinskih kotlih so bili nepopolni tudi garancijski listi, saj niso vsebovali vseh elementov, ki jih je na novo določil Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu potrošnikov (ZVPot-E, Uradni list RS, št. 78/2011). Zaradi navedenih nepravilnosti so inšpektorji izrekli 11 opozoril ZIN, 9 opozoril ZP-1 in 1 opomin.

Pri usmerjenem podrobnem nadzoru plinskih kotlov za centralno ogrevanje različnih proizvajalcev glede na zahteve Pravilnika o plinskih napravah in standardov niso bile ugotovljene nepravilnosti v navodilih, namenjenih inštalaterjem, ki bi lahko vplivala na samo montažo teh naprav in obratovanje. Ne glede na ugotovitve se bo nadzor plinskih naprav nadaljeval tudi v letu 2013.

4.3.7.1. [Vzorčenje plinskih naprav](#)

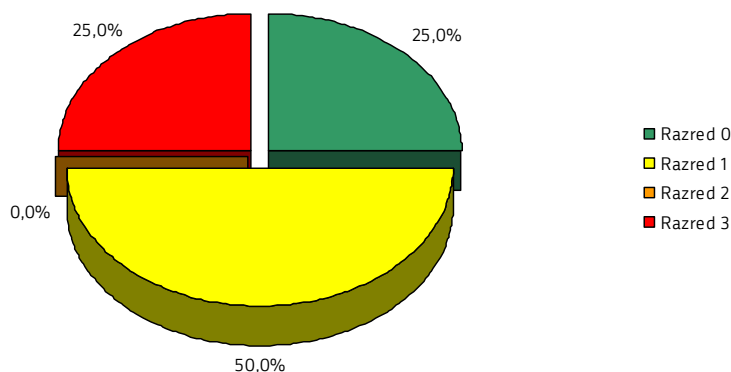
V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 4 plinske naprave. Med vzorčenimi proizvodi so bili samo plinski žari za zunanjo uporabo, ki so se v preteklih letih pri vzorčenju pokazali kot najbolj neskladni. Vzorcene proizvode je Tržni inšpektorat RS predal v preizkušanje pooblaščenemu laboratoriju.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod – neskladnosti vplivajo na varnost,
- Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Plinske naprave so se glede na rezultate preizkušanja razvrstile v naslednje razrede:

- Razred 0: 1 proizvod,
- Razred 1: 2 proizvoda,
- Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 3: 1 proizvod.

Slika 22: Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav

Ugotovitve preizkušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da sta bila 2 odvzeta vzorca neskladna (manjša neskladnost, ki lahko vpliva na varnost – razred 1), pri 1 plinskem žaru je bila ugotovljena neskladnost, ki ne vpliva na varnost (razred 0), medtem ko je bil 1 plinski žar spoznan kot nevaren pri uporabi (razred 3), ker so bila slovenska navodila glede uporabe žara nepravilno prevedena. Pri uporabi žara po slovenskih navodilih bi se uporabnik lahko opekel, ko bi prijel pokrov žara. V slovenskih navodilih je bilo navedeno, da je pred peko hrane potrebno žar z zaprtim pokrovom segreti 15 minut na maksimalnem plinu, medtem ko je v originalnih navodilih navedeno, da se žar segreva 15 minut pri minimalnem plinu.

Kjer so bile ugotovljene neskladnosti, so bile zavezancem izdane upravne odločbe, s katerimi jim je bila naložena odprava administrativnih nepravilnosti oziroma prepoved dajanja v promet neskladnih plinskih naprav. Pomanjkljivosti so bile odpravljene. V primeru nevarnega plinskega žara s pokrovom je slovenski distributer popravil navodila skladno z originalnimi navodili.

Glede na ugotovljene neskladnosti pri nadzoru in pri testiranjih plinskih naprav v zadnjih treh letih, bo Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2013 izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil.

4.3.8. Gradbeni proizvodi

Tržni inšpektorji so v letu 2012 izvedli planirane in izredne nadzore skladnosti gradbenih proizvodov.

Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov so Zakon o gradbenih proizvodih, Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov, Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih ter v delu neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov tudi zahteve Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Glede spoštovanja določil Zakona o gradbenih proizvodih so tržni inšpektorji skupno izvedli 442 inšpekcijskih nadzorov (za 17,9 % več kot v letu 2011, ko je bilo izvedenih 375 nadzorov), od katerih je 246 planiranih (za 32,3 % več kot v letu 2011, ko je bilo izvedenih 186 nadzorov) in 196 reaktivnih nadzorov različnih gradbenih proizvodov (za 3,7 % več kot v letu 2011, ko je bilo izvedenih 189 reaktivnih nadzorov).

Tržni inšpektorat RS je reaktivne nadzore izvajal tekom celega leta kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev).

Sistematično vodene nadzore so tržni inšpektorji izvajali s planiranimi administrativnimi pregledi skladnosti izbrane družine gradbenih proizvodov (okna in vhodna vrata, male čistilne naprave in lovilci olj ter maščob, masažne kadi, grelniki na pelete) ter z izrednimi inšpekcijskimi nadzori družine gradbenih proizvodov (javljalniki dima in ogljikovega monoksida ter polimerne cevi). Tržni inšpektorji so pri zavezancih opravili 246 koordiniranih inšpekcijskih nadzorov in pregledali 300 tipov gradbenih proizvodov (za 6,3 % manj kot v letu 2011, ko je bilo pregledanih 320 tipov proizvodov).

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o gradbenih proizvodih, je bilo izdanih 14 upravnih odločb o prepovedi oziroma omejitvi prometa (za 62,2 % manj kot v letu 2011, ko je bilo izdanih 37 odločb), izrečenih 49 opozoril ZIN (za 133,3 % več kot v letu 2011, izrečenih 21 opozoril) in 32 opozoril ZP-1 (za 52,4 % več kot v letu 2011, ko je bilo izrečenih 21 opozoril) ter izdanih 8 opominov (za 55,6 % manj kot v letu 2011, ko je bilo izdanih 18 opominov), 3 plačilne naloge (za 300,0 % več kot v letu 2011, ko je bil izdan 1 plačilni nalog) in 3 prekrškovne odločbe (za 25,0 % manj kot v letu 2011, ko so bile izdane 4 prekrškovne odločbe).

Iz carinskih uradov je Tržni inšpektorat RS prejel 22 obvestil (za 56,0 % manj kot v letu 2011, ko je bilo prejetih 50 obvestil) o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 7 zahtev (za 46,2 % manj kot v letu 2011, ko je bilo podanih 13 zahtev), da se proizvodi ne sprostijo v prosti promet.

4.3.8.1. [Stavbno pohištvo \(okna in vhodna vrata\)](#)

Tržni inšpektorji so s planiranimi koordiniranimi administrativnimi nadzori ponovili nadzore stavbnega pohištva iz leta 2011 in nadaljevali z nadzori stavbnega pohištva ter preverjali izpolnjevanje zahtev, ki veljajo za stavbno pohištvo in sicer za okna in vhodna vrata. Pri nadzoru so tržni inšpektorji preverjali tudi spoštovanje določil Zakona o varstvu potrošnikov glede obračunavanja obresti na pogojevana predplačila, o čemer je več napisanega v poglavju 4.1.9.

Obračunavanje obresti na pogojevana predplačila.

Predmet izvedenih nadzorov oken in vhodnih vrat je bilo označevanje proizvoda s CE informacijo, pregled izdane ES izjave o skladnosti, pregled navodil za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, pri slovenskih proizvajalcih pa tudi pregled pridobljenega poročila priglašene laboratorija o izvedenem tipskem preizkusu in pregled izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje.

Inšpekcijski pregledi so bili izvedeni pri dobaviteljih, ki za potrošnika izvajajo tudi storitev dobave in montaže naročenih oken in vrat in sicer pri 56 proizvajalcih, pri 2 prvih distributerjih ter pri 1 trgovcu na drobno.

Pri 59 zavezancih je bilo pregledanih 119 tipov proizvodov, hkrati pa se je tudi preverila izvršitev naloženih ukrepov iz leta 2011, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so zavezanci odpravili v letu 2011 ugotovljene nepravilnosti.

Pri 6 zavezancih so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: navodila niso bila zagotovljena v slovenskem jeziku, ali pa so bila le-ta pomanjkljiva, ES izjava o skladnosti proizvoda nima navedenega sklicevanja na priglašen organ, ES izjava o skladnosti proizvoda ni bila prevedena v slovenski jezik, nepopolne ES izjave o skladnosti in CE informacije.

2 zavezanca sta s prostovoljnimi dejanji ugotovljene pomanjkljivosti takoj odpravila, tržni inšpektorji pa so izdali 3 opozorila ZIN in 2 upravni odločbi z izrekom odprave ugotovljenih nepravilnosti.

S tokratnim nadzorom oken in vhodnih vrat se ugotavlja, da so zavezanci pristopili k predpisanim postopkom ugotavljanja in potrjevanja skladnosti svojih gradbenih proizvodov ter da je situacija tovrstnih proizvodov na trgu bistveno boljša, kot je bila pred letom dni, ko so se izvedli prvi koordinirani nadzori.

4.3.8.2. [Male čistilne naprave, lovilci olj in lovilci maščob](#)

Tržni inšpektorji so nadaljevali z nadzori skladnosti malih čistilnih naprav iz leta 2011 ter izvedli administrativne nadzore nad izpolnjevanjem zahtev, ki veljajo za male čistilne naprave (čistilne naprave in greznice) ter lovilce olj in lovilce maščob, za katere so objavljeni obvezni harmonizirani standardi (SIST EN 12566-1, SIST EN 12566-3, SIST EN 12566-4, SIST EN 858-1 in SIST EN 1825-1), ki določajo zahteve in lastnosti, ki jih mora proizvod pred dajanjem v promet izpolnjevati. V kolikor je v proizvod vgrajena oziroma se hkrati z njo uporablja tudi naprava, ki deluje na električno napetost (odpiranje/zapiranje), mora ustrezati tudi varnostnim zahtevam, ki veljajo za električno opremo.

Predmet izvedenih nadzorov je bilo označevanje malih čistilnih naprav ter lovilcev olj in maščob s predpisanimi podatki oziroma CE informacijo na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebina izdane ES izjave o skladnosti, iz katere mora biti za male čistilne naprave tudi razvidno, da si je proizvajalec za proizvod po sistemu ugotavljanja in potrjevanja skladnosti »3« pri priglašenem laboratoriju pridobil Poročilo o izvedenem preizkusu tipa proizvoda, pri slovenskih proizvajalcih pa tudi pregled pridobljenega poročila priglašenega laboratorija o izvedenem tipskem preizkusu ter pregled izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje.

Z izvedenimi inšpekcijskimi nadzori so tržni inšpektorji preverjali spoštovanje izdanih ukrepov vseh zavezancev, ki so bili predmet postopkov pregleda malih čistilnih naprav v letu 2011, ter izvedli nadzore pri dobaviteljih, ki še niso bili predmet inšpekcijskih postopkov ugotavljanja skladnosti nadziranih proizvodov. Z izvedbo administrativnih nadzorov lovilcev olj in lovilcev maščob, so se le-ti preverjali pri 15 zavezancih, ki imajo poleg malih čistilnih naprav v ponudbi tudi lovilce, s čimer je bila dosežena tudi ekonomičnost samega postopka. Zavezanci, ki imajo v svoji ponudbi male čistilne naprave, so bili tekom postopka tudi preventivno opozorjeni, da je od 10. 9. 2012 dalje obvezna izdaja garancijskega lista ter na spremenjene določbe poglavja IV. Zakona o varstvu potrošnikov glede garancij.

Inšpekcijski nadzori so bili izvedeni pri 52 zavezancih, od katerih 46 zavezancev daje v promet nadzirane proizvode in sicer pri 9 proizvajalcih, 23 distributerjih in 14 trgovcih v

maloprodaji. Pri 10 zavezancih je bilo ugotovljeno, da ne tržijo posameznih tipov malih čistilnih naprav, ki so bile v ponudbi v letu 2011, 3 zavezanci pa še ne tržijo svojih proizvodov, ki so še v postopku razvoja ali preizkušanja. Pri 14 trgovcih, ki imajo v svoji ponudbi na podlagi povpraševanja ali kataloške prodaje, je bila zaznana ponudba 7 tipov malih čistilnih naprav, največkrat slovenskih proizvajalcev, ki pa so bili predmet nadzora tržnih inšpektorjev.

Z administrativnimi nadzori je bilo skupaj pregledanih 59 tipov proizvodov, od tega 33 malih čistilnih naprav, 16 lovilcev olj in 10 lovilcev maščob. Administrativna pomanjkljivost oziroma neskladnost je bila ugotovljena pri 11 malih čistilnih naprav, 4 tipih ločevalnikov olj in pri 1 tipu ločevalnikov maščob.

Pri 46 zavezancih je bilo pregledanih 59 tipov proizvodov, pri čemer so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: 1 tip male čistilne naprave nima zagotovljenega začetnega tipskega preizkusa za vse lastnosti; 1 tip male čistilne naprave v ES izjavi o skladnosti nima navedenega proizvajalca in proizvodnega obrata, nedvoumno določenih lastnosti ter izvedenih začetnih tipskih preizkusov; 1 tip male čistilne naprave nima potrjene skladnosti glede električne varnosti in EMC, 1 tip male čistilne naprave nima izvirne ES izjave o skladnosti, 1 distributer ima neuskajeno označevanje tipov malih čistilnih naprav (prospekt, izjave, navodila, CE informacija) ter različne ES izjave o skladnosti s poročili o tipskem preizkusu, 2 proizvajalca lovilcev pomanjkljivo dokumentirata začetni tipski preizkus in pomanjkljivo vodita notranjo kontrolo proizvodnje, pomanjkljivosti v ES izjavi o skladnosti in v CE označevanju, 1 distributer lovilcev v ES izjavi o skladnosti poleg oznake ne vsebuje nazivne velikosti in ne navaja deklariranih lastnosti. Zavezanci so v določenem roku odpravili vse nepravilnosti in o tem posredovali dokazila.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti so 3 zavezanci s prostovoljnimi dejanji izvedli odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti oziroma umaknili oglas o ponudbi, tržni inšpektorji pa so v primerih, da so zavezanci imeli v prometu neskladne proizvode, izdali 1 upravno odločbo z izrekom odprave neskladnosti, 9 opozoril ZIN, 5 opozoril ZP-1, 2 opomina in 1 odločbo o prekršku. V 19 zadevah je bil zaradi neugotovljenih neskladnosti upravni postopek ustavljen na zapisnik.

4.3.8.3. [Masažne kadi in večnamenske kabine za prhanje](#)

Tržni inšpektorji so izvedli koordinirane nadzore in ugotavljali skladnost masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje, za katere veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Zakona o gradbenih proizvodih. Več o ugotovitvah nadzora je mogoče prebrati v poglavju 4.3.2.2. Administrativni nadzor masažnih kadi in večnamenskih kabin za prhanje.

4.3.8.4. [Grelniki stanovanjskih prostorov na pelete](#)

Tržni inšpektorji so izvedli administrativne nadzore grelnikov stanovanjskih prostorov na pelete, za katere veljajo določila Zakona o gradbenih proizvodih ter objavljen harmoniziran standard SIST EN 14785:2006, ki določa obvezne lastnosti, ki jih mora proizvod izpolnjevati pred dajanjem v promet. Ker je v grelnik vgrajena tudi naprava, ki deluje na električno napetost (za vžig, termostat, daljinsko vodenje), mora ustrezati tudi varnostnim zahtevam Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Uredbi o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo.

Predmet izvedenih nadzorov v maloprodaji, pri dobaviteljnih ter internetnih prodajalcih je bilo ugotavljanje administrativne skladnosti proizvoda (Poročilo o izvedenem preizkusu tipa proizvoda, ES izjava o skladnosti, oznake na proizvodu ter CE informacija), varnostnih opozoril ter napotkov za samo vgradnjo in varno uporabo v izdanih navodilih za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje grelnika.

Inšpekcijski nadzori so bili izvedeni pri 47 zavezancih, ki dajejo v promet nadzirane grelnike in sicer pri 4 uvoznikih, 17 prvih distributerjih in internetnih ponudnikih ter 26 trgovcih na drobno v maloprodaji, pri katerih je bilo skupaj pregledanih 48 tipov grelnikov na pelete. Pomanjkljivost oziroma neskladnost je bila ugotovljena pri 32 tipih proizvodov, pri čemer so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti: 12 zavezancev ni imelo ustrezne ES izjave o skladnosti, 2 zavezanca sta imela v ponudbi grelnike, za katere si proizvajalec ni pridobil poročila o preizkušanju priglasišnega laboratorija, 16 zavezancev je imelo 19 tipov grelnikov z nepopolnimi oznakami na proizvodu, 14 zavezancev ni imelo navodil ustrezne vsebine, 1 zavezanec ni imel navodil v slovenskem jeziku, 1 zavezanec je imel pomanjkljiv prevod navodil.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je 11 zavezancev s prostovoljnimi dejanji izvedlo odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti, tržni inšpektorji pa so izrekli ali izdali 23 opozoril ZIN, 15 opozoril ZP-1 in 2 opomina.

Z izvedenimi nadzori grelnikov na pelete so tržni inšpektorji na področju, ki se neposredno nanaša na varnost proizvodov ter varstvo potrošnika, prispevali k doseganju cilja urejenosti trga, zlasti z vidika ponudbe proizvodov, ki lahko kot neskladni zaradi proizvajalčevih pomanjkljivih navodil in opozoril postanejo nevarni in pomenijo tveganje za ljudi in premoženje (požar, opekline).

4.3.8.5. [Javljalniki dima in ogljikovega monoksida](#)

Vzporedno z nadzori grelnikov na pelete so tržni inšpektorji v istem časovnem obdobju, saj ima večina zavezancev obe vrsti proizvodov, izvedli tudi administrativni nadzor nad izpolnjevanjem varnostnih zahtev, ki veljajo za javljalnike dima in javljalnike ogljikovega monoksida.

Za dajanje v promet javljalnikov dima veljajo določila Zakona o gradbenih proizvodih in harmoniziran standard SIST EN 14604:2005, ki določa obvezne lastnosti, ki jih mora proizvod izpolnjevati pred dajanjem v promet. Za dajanje v promet javljalnikov ogljikovega monoksida (CO) veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov ter Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Ker je v javljalnik dima in ogljikovega monoksida vgrajena baterija, morata biti javljalnik in baterija označena z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme in baterij, kot je to določeno z Zakonom o varstvu okolja in sicer v Uredbi o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo ter v Uredbi o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji. Zaradi sorodnosti proizvodov se v statistiki podatkov vodita oba javljalnika (dim in CO) kot gradbena proizvoda.

Tržni inšpektorji so izvedli inšpekcijske nadzore v maloprodaji, pri dobaviteljnih in pri internetnih ponudnikih, na katerih so ugotavljali izkazovanje administrativne skladnosti proizvoda, varnostnih opozoril ter napotkov za samo varno uporabo ter označevanja proizvodov s predpisanimi podatki in sicer za javljalnik dima ES certifikat proizvoda, ES izjavo o skladnosti, oznako CE, oznake na proizvodu ter navodila za varno uporabo in

vzdrževanje ter za javljalik ogljikovega monoksida ES izjavo o skladnosti, oznako CE, oznake na proizvodu ter navodila za varno uporabo in vzdrževanje.

Inšpekcijski nadzori so bili izvedeni pri 35 zavezancih pri katerih je bilo skupaj pregledanih 45 tipov proizvodov in sicer 14 tipov javljalnikov dima, 28 tipov javljalnikov ogljikovega monoksida in 3 kombinirani javljalniki dima in ogljikovega monoksida. Pri 4 tipih javljalnikov dima in 5 tipih javljalnikov ogljikovega monoksida ni bilo ugotovljenih nepravilnosti oziroma neskladnosti, pri 36 tipih javljalnikov pa so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti oziroma neskladnosti: 5 javljalnikov (3 javljalniki dima in 2 kombinirana javljalnika dim/CO) ni imelo pridobljenega ustreznega ES certifikata proizvoda; 15 javljalnikov (5 javljalnikov dima, 2 kombinirana javljalnika dim/CO in 8 javljalnikov CO) je imelo pomanjkljive ES izjave o skladnosti; 6 javljalnikov (2 javljalnika dima, 1 kombiniran javljalik dim/CO in 3 javljalniki CO) ni imelo predpisane CE oznake; 23 javljalnikov (6 javljalnikov dima, 1 kombiniran javljalik dim/CO in 16 javljalniki CO) ni bilo opremljenih s predpisanimi oznakami; 5 javljalnikov (1 javljalik dima in 4 javljalniki CO) ni imelo predpisanih navodil v slovenskem jeziku; 23 javljalnikov (6 javljalnikov dima, 1 kombiniran javljalik dim/CO in 16 javljalnikov CO) ni bilo opremljenih z navodili s predpisano vsebino.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je 17 zavezancev s prostovoljnimi dejanji za 25 javljalnikov izvedlo odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti oziroma prostovoljno umaknilo neustrezne javljalnike iz ponudbe, tržni inšpektorji pa so izrekli oziroma izdali 14 opozoril ZIN, 12 opozoril ZP-1 in 2 plačilna naloga.

Ponudba javljalnikov je dokaj skromna, ugotavlja pa se, da je bila večina ponudbe administrativno neskladnih javljalnikov. Z nadzori je bila pregledana tudi morebitna prisotnost nevarnih javljalnikov, ki so bili priglasi v sistem RAPEX, a enakega tipa javljalnikov, kljub včasih enakemu zunanemu izgledu, ni bilo najdenega na slovenskem tržišču.

4.3.8.6. [Vzorčenje polimernih cevi](#)

Tržni inšpektorat RS je izvedel izredne koordinirane nadzore glede izpolnjevanja bistvenih zahtev polimernih cevi z metodo vzorčenja in sicer pri 9 zavezancih, pri katerih so tržni inšpektorji pregledali 17 tipov polimernih cevi, od katerih je bilo odvzetih 6 vzorcev za potrebe nadaljnega preizkušanja v pogodbenem laboratoriju:

- ♦ 3 vzorci PVC cevi za javno kanalizacijo in odvodnjavanje,
- ♦ 1 vzorec PE cevi za javno kanalizacijo in odvodnjavanje,
- ♦ 2 vzorca PP cevi za notranjo kanalizacijo.

Na vzorcih so bili opravljeni delni preizkusi po zahtevah standardov za proizvod: SIST EN 1401-1:2009, SIST EN 1852-1:2009, SIST EN 13476-1:2007, SIST EN 13476-2:2007, SIST EN 13476-3:2007 +A1:2009, SIST EN 15012:2008, SIST EN 15014:2008, SIST EN 15015:2008) pri pooblaščenem laboratoriju.

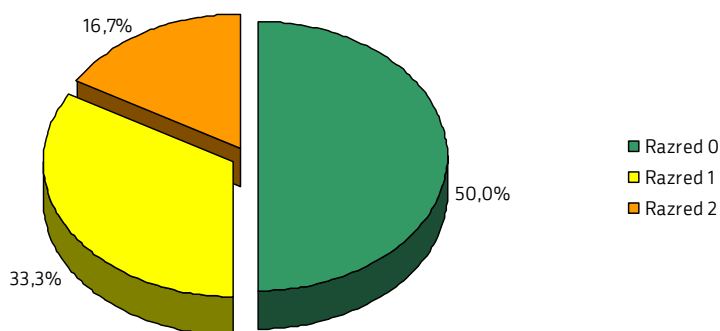
Glede na rezultate preizkušanja se gradbeni proizvodi razvrščajo v tri razrede:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – administrativne neskladnosti: neustrezno označevanje,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – tehnične neskladnosti: izmerjene vrednosti ne ustrezajo deklariranim.

Tehnično neskladni so tisti gradbeni proizvodi, katerih izmerjene vrednosti ne dosegajo deklariranih ali predpisanih v standardu.

Odvzeti primerki polimernih cevi so bili pogodbenemu laboratoriju predani na pregled in preizkušanje (ugotavljanje skladnosti cevi s standardom, ki velja za proizvod) glede na določila 7. člena Zakona o gradbenih proizvodih. Rezultat preizkušanj odvzetih vzorcev v letu 2012 je uvrstitev v naslednje razrede:

- Razred 0: 3 proizvodi: 1 PVC cev, 1 PE cev z rebrasto steno za javno kanalizacijo in odvodnjavanje ter 1 PP cev za hišno kanalizacijo,
- Razred 1: 2 proizvoda: 1 PVC cev s penjeno sredico za javno kanalizacijo in odvodnjavanje ter 1 PP cev za hišno kanalizacijo,
- Razred 2: 1 proizvod: 1 PVC cev s penjeno sredico za javno kanalizacijo in odvodnjavanje.

Slika 23: Rezultati preizkušanja skladnosti vzorčenih polimernih cevi

Tehnično neskladni (razred 2) so tisti gradbeni proizvodi, katerih izmerjene vrednosti ne dosegajo deklariranih ali predpisanih v standardu.

Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev je Tržni inšpektorat RS nadaljeval inšpekcijske postopke. Pri uvozniku administrativno in tehnično neskladnega vzorca cevi je bilo ugotovljeno, da je uvoznik dal v promet neskladne gradbene proizvode, katerih skladnost ni bila speljana in ugotovljena na ustrezen in predpisan način, zato je uvoznik takoj po odvzemu vzorca prenehal z nabavo in prodajo tovrstnih tipov cevi in pristopil k odpravi neskladnosti. V dogovoru s proizvajalcem je ustrezno dopolnil oznake na cevi ter vse cevi na zalogi predeklariral za nižjo vrednost SN 4 in jih tako uskladil z zahtevo standarda. Uvoznik proizvodov, enakih odvzetemu vzorcu, še ni prodal na slovenskem trgu, zato mu je bilo izrečeno opozorilo ZP-1.

Uvoznik administrativno neskladnega vzorca cevi zaradi pomanjkljive oznake, nenavajanja debeline in neustrezno navajane oznake CE je po seznanitvi z ugotovljeno neskladnostjo izjavil, da je do nenavajanja debeline prišlo zaradi tehnične napake na tiskalniku in proizvajalec ni namerno zavajal kupcev. Celotna zaloga dobavljenih cevi se je s soglasjem proizvajalca dodatno označila z napisom debeline, oznake CE pa so se odstranile, vse nadaljnje dobave pa ustrezajo zahtevam standarda in določbam Zakona o gradbenih proizvodih. Zoper uvoznika je bil uveden prekrškovni postopek.

Z administrativnimi nadzori listin in oznak so bile pri trgovcih in dobaviteljih pregledane tudi polimerne cevi, pri katerih niso bile zaznane administrativne neskladnosti in oznake na proizvodu: PVC cev za ulično kanalizacijo, večslojne PVC cevi za kanalizacijo, PVC cev za odpadne vode, zaščitna dvoslojna rebrasta cev za kable, PVC cev za javno kanalizacijo in odvodnjavanje, druge kanalizacijske cevi slovenskih proizvajalcev oziroma distributerjev.

4.3.8.7. [Zaključek](#)

Glede na ugotovitve leta 2011 se je stanje v letu 2012 na trgu izboljšalo in večjih nepravilnosti ni bilo odkritih. Izvedeni inšpekcijski nadzori so bili uspešni in koristni za urejanje razmer na trgu na tem področju, pri čemer je potrebno s strani pristojnih organov lokalnih skupnosti in inšpekcijskih služb nadaljevati z nadzori vgrajenih malih čistilnih naprav. Ker je za nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov v pristojnosti Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, so bili obveščeni o ugotovitvah nadzora Tržnega inšpektorata RS.

Predstavniki tržnega inšpektorata se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v letu 2012 ni mogel udeležiti dveh AdCo sestankov (junij in november 2012 na Cipru) za gradbene proizvode, pri čemer pa je aktivno sodeloval in se odzival preko elektronske pošte s podanimi predlogi in odgovori na prejeta vprašanja (vprašalnik v zvezi s 5. členom Uredbe za gradbene proizvode, predlogi plana za skupni evropski nadzor, odgovori v zvezi z oceno tveganja za gradbene proizvode...).

4.3.9. **Rekreacijska plovila**

Pravilnik o rekreacijskih plovilih določa bistvene zahteve za rekreacijska plovila za prosti čas dolžine od 2,5 m do 24 m in za pogonske motorje teh plovil glede emisije dimnih plinov in hrupa. Pravilnik povzema evropsko direktivo 94/25/EC ter direktivo 2003/44/ES, ki je amandma k osnovni direktivi.

Bistvene zahteve za rekreacijska plovila in njene pogonske motorje so določene v Prilogi I Pravilnika o rekreacijskih plovilih. Tako mora biti vsako rekreacijsko plovilo označeno z identifikacijsko številko (CIN koda - Craft Identification Number) in opremljeno s tablico graditelja, ki vsebuje naslednje podatke: ime proizvajalca, oznako CE, kategorijo namembnosti čolna v skladu s 1. točko Priloge I A pravilnika, največjo obremenitev, ki jo priporoča proizvajalec, v skladu s 3.6. točko Priloge I A pravilnika, razen mase vsebine fiksnih tankov, ko so polni, število oseb med plovbo, ki ga priporoča proizvajalec, za prevoz katerih je bil čoln zgrajen.

CIN koda, ki mora biti nameščena na desni zadnji strani plovila, je sestavljena iz štirinajstih števk oziroma črk (koda države izdelave plovila, proizvajalca, serijska številka, leto izdelave in modelno leto).

K vsakemu plovilu mora biti priloženo navodilo za uporabo, napisano v slovenskem jeziku. Navodilo za uporabo mora zlasti opozarjati na tveganje ob požaru in poplavi ter vsebovati druga pomembna napotila za uporabnika plovila.

Pisna ES izjava o skladnosti mora po Prilogi XV Pravilnika o rekreacijskih plovilih vedno spremljati rekreacijsko plovilo in pogonske motorje ter biti priložena k navodilom za uporabo iz točke 2.5. Priloge I pravilnika in mora biti za plovila, ki se dajejo na slovenski trg, napisana v slovenskem jeziku. S pisno izjavo o skladnosti proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik v Evropski uniji potrjuje skladnost plovila oziroma pogonskega motorja z zahtevami pravilnika.

Pri nadzoru plovil in pogonskih motorjev inšpektorji kontrolirajo, ali so ustrezno označeni, ali imajo tablico graditelja, ali so jim priložena slovenska navodila za uporabo ter pisna ES izjava o skladnosti.

Tokratni nadzor plovil je bil usmerjen samo v napihljiva plovila ter v napihljiva plovila, ki imajo v spodnjem delu trupa togo trdo enoto dolžine od 2,5 m dalje in silo vzgona nad 1800 N zaradi uporabe zahtev standarda serije SIST EN ISO 6185, ki se deli na 4 dele:

- SIST EN ISO 6185-1:2002 Napihljivi čolni – 1. del: Čolni z motorjem z največjo močjo 4,5 kW,
- SIST EN ISO 6185-2:2002 Nap. čolni – 2. del: Čolni z motorjem z močjo med 4,5 in 15 kW,
- SIST EN ISO 6185-3:2002 Napihljivi čolni – 3. del: Čolni z motorjem z močjo, večjo ali enako 15kW,
- SIST EN ISO 6185-4:2011 Napihljivi čolni - 4. del: Čolni s celotno dolžino od 8 do 24 m, z motorjem z močjo 15 kW in več.

Tržni inšpektorji so v mesecu juniju 2012 opravili nadzor pri prodajalcih napihljivih plovil. Nadzor je bil izveden tudi pri spletnih prodajalcih teh plovil, pri prodajalcih, ki še niso bili kontrolirani v preteklih letih in pri prodajalcih, pri katerih so bile pri prejšnjih nadzorih ugotovljene določene nepravilnosti.

Skupno je bilo opravljenih 25 pregledov, kjer se je kontroliralo 26 različnih napihljivih čolnov. Brez izjave o skladnosti sta bili 2 plovila, brez prevoda izjave v slovenski jezik pa so bila 4 plovila. Pri 1 plovilu je bila CIN identifikacijska številka nečitljiva. 6 plovil je bilo brez slovenskih navodil, pri 3 plovilih pa so bila slovenska navodila nepopolna v primerjavi z originalnimi navodili. Pri 5 plovilih so bili pomanjkljivi garancijski listi glede na zadnjo spremembo Zakona o varstvu potrošnikov.

Tržni inšpektorji so prodajalcem plovil izrekli in izdali 5 opozoril ZIN ter 1 upravno odločbo, ker prodajalec ni odpravil ugotovljenih napakah v odrejenem roku. Zaradi ugotovljenih neskladnosti je bilo izrečeno tudi 1 opozorilo ZP-1.

Od uveljavitve direktive o plovilih leta 2004 je bil to že sedmi nadzor plovil na slovenskem trgu. Glede na nadzore v preteklih dveh letih Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so prodajalci plovil vse bolj seznanjeni z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih in je zato manj nepravilnosti v primerjavi s prejšnjimi leti.

Na podlagi mednarodnih izmenjav informacij je Tržni inšpektorat RS od angleškega in italijanskega nadzornega organa prejel zaprosilo za nadzor pri dveh slovenskih proizvajalcih plovil, da se pridobi določene listine in certifikate o ES pregledu tipa plovila. Tržni inšpektor je najprej opravil nadzor pri slovenskima proizvajalcema v zvezi z zaprosilom ter nato skupaj z ugotovitvami in pojasnili listine posredoval nadzornima organoma omenjenih držav.

4.3.10. Okoljsko primerna zasnova proizvodov, povezanih z energijo

V letu 2012 je bil izdan Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo, ki ureja okvir za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo, v skladu z Direktivo 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. 10. 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo. Ta pravilnik določa tudi zahteve, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, povezani z energijo, da se lahko dajo na trg ali v uporabo.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 pričel z nadzorom skladnosti proizvodov na trgu glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo. Odvzetih je bilo 26 vzorcev in sicer 3 mikrovalovne pečice, 3 glasbeni stolpi ali radijski sprejemniki z

daljinskim upravljalnikom, 3 kavni avtomati, 3 cvrtniki, 3 dvd predvajalniki, 3 sistemi za domači kino, 2 steklokeramični kuhalni plošči in 6 zunanjih napajalnikov.

Preizkušanje vzorcev poteka na podlagi Uredbe Komisije št.1275/2008. Preizkuša se poraba električne energije v stanju izključenosti in pripravljenosti.

Poraba energije v času izključenosti oziroma pripravljenosti je pomembna, ker naprave v tem stanju ne opravljajo nobene koristne funkcije, kljub temu pa porabljajo energijo 24 ur na dan, saj je večina teh naprav ves čas priključena na omrežje.

Pri preizkušanju prve enote vzorca so rezultati testiranja pokazali, da so imeli 4 proizvodi preveliko porabo električne energije v stanju pripravljenosti. To so 1 DVD predvajalnik, 2 prenosna radijska aparata in 1 kavni avtomat. Postopek preizkušanja še ni zaključen, zato bodo končni rezultati znani v letu 2013.

Zunanji napajalniki so bili preizkušeni na podlagi Uredbe Komisije št. 278/2009. Preizkusila se je poraba energije v stanju brez obremenitve in povprečni izkoristek pod obremenitvijo. Od 6 vzorcev sta bila 2 neskladna.

Tudi napajalniki so velikokrat stalno priključeni na električno omrežje, zato je potrebno zagotoviti, da v času, ko na njih ni priključen noben porabnik, porabijo čim manj energije. Prav tako je pomembno, da pri pretvorbi električne energije iz omrežne napetosti na nizko enosmerno napetost napajalnik deluje s čim boljšim izkoristkom. Slab izkoristek predstavlja izgubo energije, ki se pretvarja v nekoristno toploto.

4.3.11. Odpadna električna in elektronska oprema

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila sprejeta Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, ki določa pravila ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo z namenom preprečevanja nastajanja odpadne opreme in zagotavljanja njene ponovne uporabe, recikliranja in drugih načinov predelave v skladu z Direktivo 2002/96/ES o odpadni električni in elektronski opremi.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 hkrati z administrativnimi nadzori na ostalih področjih, ki so opisani v poglavju 4.3. Nadzor skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi in kjer je bilo to smiselno, izvedel tudi nadzor nameščanja ustreznega znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme v skladu s 5. členom Uredbe o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo. Tekom izvedbe nadzorov je bilo pregledanih več kot 300 različnih proizvodov električne in elektronske opreme, za katere je predpisano nameščanje tega znaka. Zaznanih je bilo le nekaj kršitev, za kar so bila gospodarskim subjektom izrečena opozorila ZIN, drugo ukrepanje pa ni bilo potrebno, saj so zavezanci prostovoljno pristopili k odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti.

Tudi v letu 2013 se bo, istočasno z drugimi administrativnimi nadzori električne in elektronske opreme, vršila kontrola prisotnosti znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

4.3.12. Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi te uredbe sodeluje Tržni inšpektorat RS s Carinsko upravo RS že od leta 2003.

S 1. 1. 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93, ki ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije. Tako je bilo v letu 2012 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Carinsko upravo RS oziroma izvajanje nadzora – presoje skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil Carinske uprave RS.

Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Carinske uprave RS je pomembna določba tretjega odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitev proizvoda v prosti promet na trgu Evropske unije in če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi karkoli od naslednjega:

- proizvod ima značilnosti, ki vzbuja verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustreznih usklajevalnih zakonodajah Evropske unije, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,
- na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE,

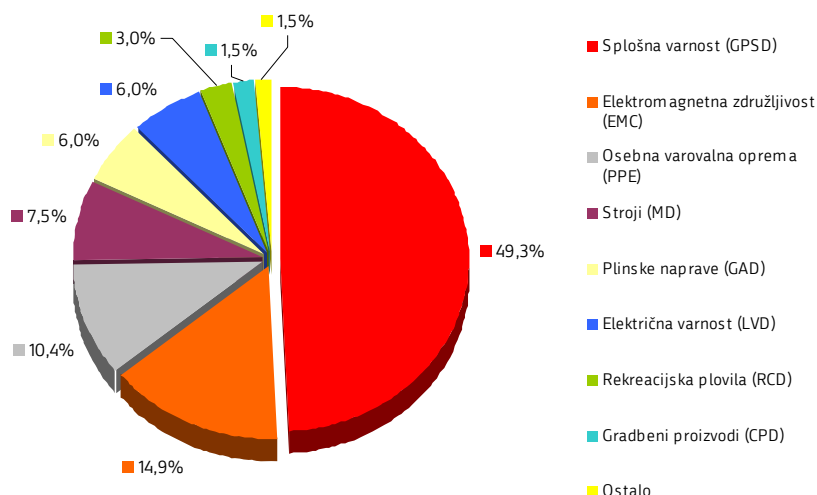
organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga o vsakem takem zadržanju.

Tržni inšpektorat RS v letu 2012 prejel od Carinske uprave RS 150 pisnih obvestil o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet (300 obvestil v letu 2011), od katerih je bilo v 67 primerih (v letu 2011 v 169 primerih) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 83 primerih (v letu 2011 v 131 primerih) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prosti promet.

Primerjava podatkov zadnjih let kaže bistven padec obvestil o zadržanju v letu 2011, ki je bil posledica uveljavitve novega Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Le-ta je prinesel drugačne opredelitve zavezancev za skladnost proizvodov, to so gospodarski subjekti, in posledično izvajanje nadzora s strani carine. Ta trend se je nadaljeval tudi v letu 2012.

Pri tem se bistvena sprememba nanaša na izvajanje kontrol pri uvozu blaga izven okvira gospodarske dejavnosti oziroma pri t.i. nekomercialnem uvozu. Vendar je možno upoštevati nekatere izjeme pri izvajanju kontrol, ki se nanašajo na nekomercialni uvoz, v kolikor bi šlo za uvoz nevarnih proizvodov, saj Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti daje podlago za ukrepanje tudi proti osebam, ki niso gospodarski subjekti.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko številnih telefonskih razgovorov s carinskimi uradi sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami in predpisi.

Slika 24: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS:

Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Število obvestil	25	11	135	151	315	434	601	705	300	150
Število prepovedi	8	8	10	26	35	210	434	494	169	67
Število sprostitev	17	3	125	125	280	224	167	211	131	83

Tabela25: Število zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS

4.4. DELO NA ČRNO

Delo na črno in oglaševanje takšnega dela ureja Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Po tem zakonu se za delo na črno šteje opravljanje dejavnosti oziroma dela v naslednjih primerih:

- ♦ če pravna oseba opravlja dejavnost, ki je nima vpisane v sodni register oziroma opravlja dejavnost, ki je nima določene v temeljnem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti,
- ♦ če podjetnik opravlja dejavnost, katere nima vpisane v ustrezen register, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane dejavnosti,
- ♦ če pravna oseba ali podjetnik opravlja dejavnost kljub začasni prepovedi opravljanja dejavnosti,
- ♦ če tuje podjetje ne opravlja dejavnosti v Sloveniji prek podružnic ali opravlja dejavnost brez ustreznega dovoljenja,
- ♦ če posameznik opravlja dejavnost oziroma delo in ni vpisan ali priglašen, kot to določa ta ali drugi zakoni (npr. upokojenec, ki vam prebeli stanovanje, čistilka, ki vam pride občasno počistiti stanovanje, frizerka, ki pride na dom ali dela v svojem stanovanju, varstvo otrok v stanovanju, nakup različnih izdelkov od fizičnih oseb, običajno preko interneta).

Tudi oglaševanje dela na črno je z zakonom prepovedano in opredeljeno kot prekršek.

Področje dela na črno in sive ekonomije močno vpliva na dostopnost in ceno vseh storitev, ki se financirajo iz proračuna (zdravstvo, vrtec, šole, pitna voda...). Pri manjšem prilivu denarja v proračun bo tudi kvaliteta in nivo storitev manjša. Vsi ki se zavestno odločajo, da jim bo delo opravil nekdo, ki za to ni registriran, in jim zato ne bo izdal računa, so – poleg tega, da so lahko kaznovani za sodelovanje pri delu na črno – lahko oškodovani tudi pri varstvu svojih pravic v primeru neustrezne izvedbe del oziroma neustreznega artikla.

Na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno so tržni inšpektorji v letu 2012 opravili 6058 inšpekcijskih pregledov (16,2 % več, kot v letu 2011), na podlagi katerih je bilo zavezancem izrečenih 555 upravnih (13,5 % več, kot v letu 2011) in 1045 prekrškovnih ukrepov (27,5 % več, kot v letu 2011). V upravnem postopku je bilo zavezancem v 519 primerih z upravo odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti, v 36 primerih, ko je šlo za manjše kršitve, pa jim je bilo izrečeno opozorilo ZIN. V prekrškovnem postopku pa je bilo izrečeno ali izdano 240 opozoril ZP-1, 202 opomina, 406 plačilnih nalogov in 179 prekrškovnih odločb. Poleg tega so tržni inšpektorji na ustrezna sodišča vložili tudi 18 obdolžilnih predlogov.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS prejel 404 prijav zaradi različnih kršitev določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Leto	Pregledi	Upravni ukrepi		Prekrškovni ukrepi				
		Upravna odločba	Opoz. ZIN	Opoz. ZP-1	Opomin	Plačilni nalog	Prekršk. odločba	Obdolž. predlog
2007	3330	390	29	107	89	423	27	40
2008	3282	328	17	84	119	384	47	19
2009	4596	424	9	38	122	422	51	12
2010	4508	343	7	45	165	367	65	10
2011	5215	465	18	156	170	404	157	21
2012	6058	519	36	240	202	406	179	18
Skupaj	26989	2469	116	670	867	2406	526	120

Tabela 26 : Pregled opravljenega dela z izrečenimi ukrepi

Delo na črno ni enako zaposlovanju na črno! Tržni inšpektorat RS prejema tudi veliko število prijav, ki se nanašajo na zaposlovanje na črno, za katerega nadzor je pristojen Inšpektorat RS za delo. V letu 2012 je bilo takšnih prijav 331, medtem ko je bilo vseh prijav 404. Vse prijave v zvezi z zaposlovanjem na črno so se odstopile v reševanje pristojni inšpekciji

4.4.1. Izvajanje dela na črno

Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijske preglede pri posameznikih – šušmarjih predvsem na podlagi prijav, prav tako pa so organizirane akcije poostrelega nadzora po posameznih področjih, če se za to pokaže potreba, vendar je v okviru takšnih akcij šušmarje težje odkriti.

Prav tako se veliko nadzorov opravi tudi v pozno popoldanskih urah in zvečer, saj šušmarji praviloma takrat ne pričakujejo nadzora, kar pa v primeru nadzora s strani Tržnega inšpektorata RS ne drži.

Nadzor pri posameznikih, ki opravljajo delo na črno, je še posebej zahteven zaradi dejstva, da se to delo opravlja pogosto v zasebnih stanovanjskih prostorih, kamor inšpektor ne

more vstopiti brez dovoljenja lastnika oziroma brez odredbe sodnika, ki izda odredbo le na podlagi vloženega predloga inšpektorja, v katerem mora biti izkazan utemeljen sum, da gre za delo na črno in da bodo v prostoru, ki naj bi ga preiskali, najdeni predmeti in listine, s katerimi je kršitelj storil prekršek.

Posamezniki, ki opravljajo delo na črno, vedo, da se opravljajo nadzori s strani inšpektorjev, zato se je glavnina del, ki se opravlja na črno, preselila iz odprtih prostorov v same prostore, kjer se takšno delo težje opazi, po drugi strani pa je inšpektorju praktično onemogočen vstop v te prostore, kar otežuje učinkovito ukrepanje inšpektorjev pri preprečevanju takega dela.

V letu 2012 je bilo opravljeno 2786 pregledov pri posameznikih, od tega je bilo 1631 pregledov opravljenih v popoldanskem času. Zaradi ugotovljenih kršitev dela na črno je bilo izdanih 389 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti ter izrečenih 554 prekrškovnih ukrepov, od tega 360 plačilnih nalogov in 114 prekrškovnih odločb. Na ustrezna sodišča je bilo vloženih tudi 10 obdolžilnih predlogov.

Prav tako, kot prejšnja leta, je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 obravnaval tujce, ki pri v Sloveniji opravljajo delo na črno in največkrat prodajajo različno blago od vrat do vrat. Pri odkrivanju dela na črno tujih fizičnih oseb je težava v tem, da lahko tržni inšpektor ukrepa le v primerih, če dokaže, da se dejavnost dejansko opravlja, ne pa, če je šlo le za ponujanje blaga, do prodaje pa še ni prišlo.

Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo potrebno tudi v prihodnje delu na črno posvetiti posebno pozornost, še posebej pri nadzoru posameznikov, saj na njihovo delo na črno vpliva vse večja brezposelnost in s tem povezan nižji življenjski standard. Glede na trenutni trend zmanjševanja zaposlenih v gospodarstvu je pričakovati, da bo dela na črno v prihodnosti še več, zato je potrebno nujno sprejeti nov Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, v katerem je predvideno, da bi se kot nadzorni organ vključila Carinska uprava RS.

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2012 sodeloval pri delu komisije Vlade RS za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno. V okviru sodelovanja je aktivno sodeloval pri spremembi zakonodaje s tega področja. Rezultat, tudi njihovega prizadevanja, je predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki je trenutno v medresorskem usklajevanju. V predlogu je predvideno, da se bodo bistveno zvišale globe za delo na črno za fizične osebe oziroma za t.i. šušmarje.

4.4.2. Oglaševanje dela na črno

bolha.com

V letu 2012 je bil nadzor nedovoljenega reklamiranja organiziran skozi celo leto tako, da je posamezna območna enota Tržnega inšpektorata RS opravljala nadzor en mesec v letu. Tržni inšpektorji so nadzorovali ponujanje oziroma reklamiranje dela na črno s strani pravnih oseb, zasebnikov ali posameznikov v različnih medijih. Poudarek je bil, kot že nekaj let doslej, na oglaševanju prek svetovnega spleta, saj se na spletu na različnih spletnih oglasnikih in forumih pojavlja vedno več oglasov, s katerimi oglaševalci ponujajo v prodajo razno, ponavadi tehnično blago, ali pa nudijo storitve. Med temi oglasi so bili izbirani oglasi, ki poleg ponudbe navajajo za kontakt le elektronski naslov ali telefonsko številko. Elektronski naslovi so navadno anonimni, pa tudi telefonske številke velikokrat niso objavljene v imeniku, zato je težko odkriti, kdo je dejansko objavil oglas oziroma kdo je oseba, ki je oglas naročila. Tržni inšpektorji v takih primerih za podatke zaprosijo mobilne operaterje, vendar tudi oni ne razpolagajo z vsemi iskanimi podatki.

Od slovenskih spletnih strani z malimi oglasi izstopa spletni portal www.bolha.com, kjer je dnevno objavljeno več tisoč različnih oglasov. S skrbnikom tega portala Tržni inšpektorat RS že več let zgledno sodeluje, saj skrbnik na podlagi naših obvestil s spletne strani odstranjuje vse sporne oglase.

Vedno večjo težavo predstavljajo spletne strani, ki se nahajajo na tujih strežnikih, ali pa so spletni naslovi registrirani preko tujih registrarjev. V zvezi s takimi stranmi ni mogoče ugotoviti, kdo je lastnik strani, saj so registrirane pod izmišljenimi imeni, pa tudi v primeru, da bi bil subjekt znan, zoper subjekte v tujini tržni inšpektorji ne morejo ukrepati.

V zvezi z nedovoljeno reklamo je bilo uvedenih 536 inšpekcijskih postopkov. Zavezancem je bilo v 15 primerih z upravno odločbo prepovedano oglaševanje. Izrečenih ali izdanih je bilo tudi 197 prekrškovnih ukrepov: 46 opozoril ZP-1, 48 opominov, 33 plačilnih nalogov in 70 prekrškovnih odločb. Poleg tega so tržni inšpektorji na ustrezna sodišča vložili tudi 2 obdolžilna predloga.

Leto	Pregledi	Upravni ukrepi		Prekrškovni ukrepi				
		Upravna odločba	Opoz. ZIN	Opoz. ZP-1	Opomin	Plačilni nalog	Prekršk. odločba	Obdolž. predlog
2012	536	15	0	46	48	33	70	2

Tabela 27 : Pregled opravljenega dela na področju oglaševanja dela na črno

Med oglasi prevladujejo ponudniki inštruiranja in lektoriranja, fotografiranja, različnih masaž, čiščenja, varstva otrok, pomoči na domu, oddaje apartmajev, prodaje različnih izdelkov po pošti ali internetu, prodaje drv. Nadzor je potekal skozi celo leto, kar je ustaljena praksa že nekaj let.

Posebej je potrebno izpostaviti problematiko oglaševanja inštrukcij in lektoriranja. Tržni inšpektorat RS že več let zaznava veliko število takih oglasov, ki so objavljeni na različnih spletnih straneh in na oglasnih deskah knjižnic. Večinoma so ob njih navedene le telefonske številke, ki so velikokrat predplačniške in je zato nadzor zelo neučinkovit. Ker gre za občasno delo, s katerim si predvsem študentje in brezposelni želijo izboljšati socialni status, je v preteklosti Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve predlagal, da lektoriranje in inštruiranje uvrsti na seznam del, ki jih je mogoče opravljati kot osebno dopolnilno delo, saj bi se na ta način oglaševanje in delo na črno na tem področju zelo zmanjšalo.

4.5. TRGOVINA

Nadzori nad opravljanjem trgovinske dejavnosti so bili opravljeni na podlagi določil Zakona o trgovini in na njegovi podlagi izdanega Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti.

Nadzor v prodajalnah se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih – na tržnicah, sejnih, prireditvah in predstavitev pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih

posameznikov in kmetijskih pridelovalcev ter tudi fizičnih oseb, ki so opravljale trgovinsko dejavnost na črno.

Tržni inšpektorji so opravili nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, opravili kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi določeno, ter označenost blaga s cenami. Pri prodaji zunaj prodajaln so preverjali tudi, ali si je prodajalec pridobil pisno soglasje lastnika oziroma upravljavca prostora.

V letu 2012 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti po določilih Zakona o trgovini opravljenih 1150 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti v letu 2012 gospodarskim subjektom in fizičnim osebam izdanih 68 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti so tržni inšpektorji v 88 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 73 subjektom izrečena sankcija po Zakonu o prekrških. Tako je bilo izdanih 16 odločb o prekršku, 18 plačilnih nalogov in 39 opominov. Zaradi manjših kršitev je bilo izrečenih 134 opozoril ZP-1.

4.6. GOSTINSTVO

Ena izmed stalnih nalog Tržnega inšpektorata RS je opravljanje nadzora gostinske dejavnosti. Tržni inšpektorji so tako tudi v letu 2012 opravljali nadzor obratovanja gostinskih obratov skozi celo leto v okviru planiranih akcij, po prijavih, v okviru koordiniranih akcij ter po uradni dolžnosti. Tržni inšpektorji so pri osebah, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost in Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Tržni inšpektorji nadzirajo gostinske lokale v nočnem času in ugotavljajo kršitve obratovalnega časa skozi celo leto, največkrat na predlog policijskih uprav in na podlagi prijav občanov. Glede na trenutno finančno situacijo in glede na to, da je Policija na terenu prisotna 24 ur na dan in da je tudi pristojna za nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov na podlagi 18. člena Pravilnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost, je Tržni inšpektorat RS zaradi ekonomične izvedbe postopkov z navedenim seznanil tudi Generalno policijsko upravo, saj lahko policisti sami, brez prisotnosti tržnega inšpektorja, ugotavljajo oziroma zaznavajo kršitve obratovalnega časa gostinskih obratov, tako na podlagi lastne zaznave, kot tudi na podlagi prejetih prijav.

Tržni inšpektorat RS kot prekrškovni organ oziroma tržni inšpektorji lahko namreč na podlagi zaznav policistov in kvalitetnih predlogov za uvedbo postopka o prekršku izvedejo prekrškovni postopek brez da bi bili sami prisotni pri storitvi prekrška.

Ne glede na navedeno pa je bil v mesecu maju organiziran skupen nadzor z Inšpektoratom RS za notranje zadeve in Inšpektoratom RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in sicer gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples, ki predstavljajo zaradi večjega števila gostov, ki jih takšen obrat sprejme, tudi večje varnostno tveganje.

Tržni inšpektorji so tako skupno na področju gostinstva v letu 2012 opravili 2857 pregledov (2554 pregledov v letu 2011). Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali. V upravnih postopkih so izdali 258 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 627 opozoril ZIN. V prekrškovnih postopkih pa so zoper gostince ukrepali z izdajo 272 prekrškovnih odločb, 60 plačilnih nalogov, 327 opominov in zaradi manjših kršitev izrekli 831 opozoril ZP-1.

4.6.1. Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples

Tržni inšpektorat RS na področju gostinstva med drugim nadzira tudi spoštovanje 52. člena Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Poleg pogojev za sam prostor določa pravilnik tudi, da mora biti v času obratovanja zagotovljeno tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata, kot tudi na vidnem mestu označeno število obiskovalcev, ki jih obrat lahko hkrati sprejme (kapaciteta).

Ker gre v takem primeru za večje število obiskovalcev, predstavlja to tudi večje varnostno tveganje. V mesecih, ko so tudi večeri že toplejši in je gibanje iz in v takšne obrate, kot tudi zadrževanje pred njimi, še večje, je lahko zagotavljanje tekočega spremljanja trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata oteženo. V mesecu maju je bil tako organiziran skupen nadzor tovrstnih gostinskih obratov z Inšpektoratom RS za notranje zadeve in Inšpektoratom RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V noči iz 18. na 19. maj so tržni inšpektorji sedmih območnih enot Tržnega inšpektorata RS, skupaj z inšpektorji Inšpektorata RS za notranje zadeve in Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Policijo, opravili nadzor nad spoštovanjem določb predpisov, ki veljajo za gostinske obrate, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples. Dne 18. 5. 2012 je bila namreč v dopoldanskem času v Ljubljani in še nekaterih mestih po Sloveniji organizirana maturantska parada, ki se je nekje nadaljevala tudi z »afterpartyji«. Zaradi praznovanj in veseljačenja hitreje pride do nespoštovanja gostinske zakonodaje in posledično tudi do kršitev javnega reda in miru.

Pregledanih je bilo 25 gostinskih obratov. 4 gostinski obrati v času pregleda niso zagotavljali tekočega spremljanja trenutnega števila obiskovalcev, zaradi česar so tržni inšpektorji ustrezno ukrepali. V 2 primerih je bilo med drugim tudi ugotovljeno, da cene gostinskih storitev niso ustrezno označene, kot to določa 13. člen Zakona o gostinstvu, prav tako je bilo v 1 primeru ugotovljeno, da se ne izdajajo računi za hrambo oblačil.

Glede na majhno število kršitev spremljanja števila obiskovalcev je mogoče zaključiti, da gostinci spoštujejo določila v zvezi s samim štejetjem gostov, kar je z vidika varnosti v primeru nepredvidenega dogodka seveda nujno. Vendar je potrebno poudariti, da je hkrati potrebno spoštovati tudi določbe predpisov, ki urejajo samo kapaciteto tovrstnih objektov.

4.6.2. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Tržni inšpektorat RS je v obdobju od junija do oktobra 2012 izvajal nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni, urejenosti avtorskih pravic in reklamiranja alkohola in tobačnih izdelkov.

Ponudniki gostinskih storitev pomembno prispevajo k rasti slovenskega turističnega gospodarstva, zato je pomembno, da je področje gostinstva urejeno. Gostinstvo namreč predstavlja pomemben segment turistične ponudbe Slovenije. Tuji in domači gostje si deželo in kraje zapomnijo tudi po gostinski ponudbi in Slovenijo lahko štejemo med kulinarično bogato in zanimivo destinacijo.

Tržni inšpektorat RS zato redno opravlja nadzor na tem področju. V zgoraj navedenem obdobju so tako tržni inšpektorji opravili poostren nadzor prehrabnenih gostinskih obratov in v tem obdobju na območju Slovenije pregledali 750 gostincev. V okviru nadzora gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni se je opravljala tudi kontrola opravljanja gostinske dejavnosti na plovilih, saj so ta plovila običajno opremljena z gostinskim inventarjem, gostinci pa na njih prirejajo piknike in zabave. V poletnem času se gostinska dejavnost opravlja tudi zunaj gostinskih obratov na raznih prireditvah, kopališčih, mestnih središčih, na stojnicah, kioskih, prireditvenih šotorih..., zato so tržni inšpektorji preverili tudi to gostinsko dejavnost.

Pri gostincih je bilo ugotovljenih več kot 500 različnih kršitev gostinske zakonodaje, kršitve predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic ter nedovoljenega oglaševanja alkohola in tobaka. Kršitve so se nanašale predvsem na minimalne tehnične pogoje, ki jih morajo gostinci izpolnjevati v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Večina teh kršitev je tako majhne narave (manjkajoče kljukice v straniščih, manjkajoči koši za smeti, neoznačitev celotne firme, manjkajoče ali nepopolne garderobe za zaposlene), da jih gostinci lahko takoj odpravijo, zaradi česar so bila v takšnih primerih izrečena opozorila ZP-1 in tudi opozorila ZIN z naložitvijo odprave nepravilnosti. Skupaj je bilo izrečenih 309 opozoril ZP-1 in 320 opozoril ZIN. V primeru večjih kršitev so bile izdane upravne odločbe z naložitvijo odprave nepravilnosti ter prekrškovne odločbe in sicer je bilo izrečenih 79 opominov ter izdanih 22 prekrškovnih odločb in 14 plačilnih nalogov.

V nadzorih je bilo ugotovljeno naslednje:

- ♦ 6 gostincev je opravljal gostinsko dejavnost kot delo na črno,
- ♦ v 119 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti glede minimalnih tehničnih pogojev,
- ♦ v 198 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti glede objave obratovalnega časa,
- ♦ 106 gostincev je neustrezno označilo cene gostinskih storitev,
- ♦ 7 gostincev ni izdalo računa za opravljene gostinske storitve,
- ♦ 116 gostincev ni imelo urejenih avtorskih pravic (SAZAS, ZAMP),
- ♦ v 83 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (nedovoljeno oglaševanje tobačnih izdelkov ali neizobešana obvestila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov mlajšim od 18 let),
- ♦ v 104 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (reklamiranje alkohola z manj kot 15 % alkohola brez opozorila ministra, oglaševanje žganih pijač).
- ♦ v 36 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o javni rabi slovenskega jezika (neustrezno poimenovanje gostinskega obrata).

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji izdali naslednje upravne ukrepe:

- 9 upravnih odločb, s katerimi so gostincem prepovedali opravljanje gostinske dejavnosti,
- 70 upravnih odločb s katerimi so odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti,
- 74 upravnih odločb, s katerimi so gostincem naložili, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s kolektivno organizacijo SAZAS oziroma ZAMP.

V turistični sezoni leta 2012 je bilo ugotovljenih tudi bistveno manj kršitev obratovalnega časa. Kršitve, povezane z obratovalnim časom, so se kot vsako leto nanašale na neizobešen obratovalni čas, neskladen izobešen obratovalni čas s potrjenim obratovalnim časom in na obratovanje brez predhodnega soglasja organa lokalne skupnosti za obratovanje v podaljšanem obratovalnem času, ki ga je potrebno letno obnavljati.

Kršitve, povezane s pomanjkljivim označevanjem cen gostinskih storitev, se večinoma nanašajo na pomanjkljive cenike ali pa le-ti niso v vseh prostorih, kjer se nudijo gostinske storitve, pri čemer največji problem predstavljajo gostinski vrtovi.

4.6.3. Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih

Tržni inšpektorat RS je v januarju in februarju 2012 opravljal nadzor označevanja cen gostinskih storitev in izdajanja računov pri opravljanju gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih ter v obratih v neposredni bližini le-teh.

Pregledanih je bilo 92 subjektov na območju celotne Slovenije. Inšpektorji so pri nadzoru posebno pozornost namenili označevanju cen gostinskih storitev in izdajanju računov. Pri tem so bili še posebej pozorni na prehrabene gostinske obrate na smučiščih, kot so brunarice, »jurčki« in podobno. V gostinskih obratih so inšpektorji pregledali tudi izpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, kot jih določa Zakon o gostinstvu in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi, urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter oglaševanje alkohola in tobaknih izdelkov. Hkrati je bilo preverjeno tudi poslovanje subjektov, ki v smučarskih središčih turistom izposojajo smučarsko opremo (smuči, smučarske deske, smučarske čevlje) in drsalke ter ostala ponudba (npr. vožnja z motornimi sanmi).

Pri 17 subjektih že ob samem nadzoru ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen na zapisnik. Nepravilnosti, ki pa so se pojavljale, so inšpektorji ustrezno sankcionirali. Kjer je bilo mogoče, so zavezanci nepravilnosti tudi takoj odpravili (predvsem označitev cen in označitev imena in vrste obrata ter firme).

Pri nadzoru so bile tako ugotovljene različne kršitve in sicer neizdajanje računov, neoznačitev cen blaga in storitev, neurejen prenos avtorskih pravic, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev, ni bilo označenega imena in vrste obrata in tudi ne firme in sedeža družbe, ni bilo navedenega obratovalnega časa.

Skupno je bilo zaradi navedenih nepravilnosti izdanih 11 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih zavezanci takoj odpravili, tržni inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 27 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali 2 odločbi o prekršku, 3 plačilne naloge, 3 opomine in izrekli 43 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS že vrsto opravlja tovrsten nadzor, vendar se kršitve še vedno pojavljajo, zato bo s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v prihodnje.

4.6.4. Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij

Tržni inšpektorat RS je od maja do junija 2012 opravljal nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah ter izdajanja računov za gostinske storitve. Poudarek je bil na izdaji računov za opravljene gostinske storitve, obsegu ponudbe in izpolnjevanju minimalnih pogojev za opravljanje te dejavnosti ter kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Turistične kmetije oglašujejo svojo dejavnost v lokalnih časopisih, turističnih brošurah, pretežno pa na spletnih straneh, ki so objavljene na portalu slovenskih turističnih kmetij www.slovenia-tourism.si/touristfarms, www.sloveniaholidays.com in drugih.

Tržni inšpektorji so opravili skupaj 153 pregledov pri navedenih zavezancih. Ugotovljenih je bilo 84 kršitev gostinske zakonodaje in kršitev predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic. Kršitve so se predvsem nanašale na pomanjkljivo označene cene gostinskih storitev, na prijavo in objavo obratovalnega časa ter na urejenost avtorskih pravic.

V 23 primerih so bile ugotovljene manjše nepravilnosti pri izpolnjevanju minimalnih pogojev (pomanjkljiva oprema v sobah in podobno), pri 14 zavezancih pa so bile ugotovljene nepravilnosti pri kategorizaciji oziroma je bilo ugotovljeno, da kmetije, ki na kmetiji nudijo tudi nastanitev, niso opravili kategorizacije nastanitvenega obrata. V 26 primerih so bile ugotovljene kršitve glede izdajanja računov.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in sicer so skupaj izdali 35 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti zaradi neizpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev in zaradi neurejenih avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in izdali 2 plačilna naloga, 1 odločbo o prekršku, 21 opominov in 28 opozoril ZP-1.

Še vedno se pojavljajo kršitve glede izdajanja računov, saj turistične kmetije običajno obratujejo ob koncu tedna, torej tudi v popoldanskem času in med vikendom, ko zavezanci inšpektorjev ne pričakujejo. V kolikor je bila ugotovljena tudi kršitev glede označevanja cen gostinskih storitev, so zavezanci takoj pristopili k odpravi morebitne nepravilnosti ali pomanjkljivosti. Tudi ostale ugotovljene manjše nepravilnosti in pomanjkljivosti so bile v roku večinoma odpravljene, zato je bilo zavezancem izrečeno opozorilo po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, nekaterim pa tudi opozorilo po Zakonu o prekrških. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, tako inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 51 opozoril ZIN.

4.6.5. Kategorizacija nastanitvenih obratov

Tržni inšpektorat RS je v oktobru 2012 opravljal nadzor nad izvajanjem kategorizacije nastanitvenih obratov v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, sprejetim na podlagi Zakona o gostinstvu.

Pregledanih je bilo 112 subjektov na območju celotne Slovenije. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni

obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

Če je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila. Zaradi navedenih ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 19 upravnih odločb.

Inšpektorji so poleg nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi s samo kategorizacijo (neopravljena kategorizacija, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev) ugotavljali tudi urejenost v zvezi z avtorskimi pravicami pri javnem predvajanju glasbe. Skupno je bilo tako izdanih 8 odločb o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti.

V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 51 opozoril ZIN. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali 11 opominov in 36 opozoril ZP-1.

Največ ugotovljenih kršitev se je nanašalo na neizpolnjevanje minimalnih pogojev pri nastanitvenih obratih in sobodajalcih, vendar so bile ugotovljene kršitve manjše, saj je šlo največkrat za pomanjkljivo opremo v sobah (ni nameščenih navodil za ravnanje v primeru nevarnosti, ni cenikov po sobah, ni označena kategorija z zvezdicami, v kopalnicah je premajhno število brisač, ni televizorja, ni dovolj svetilk, ni telefona, ni zadostnega števila obešalnikov), ni bilo izobešene table z označbo kategorije, na cenikih ni bila označena vrsta in kategorija obrata in podobno.

Nastanitveni obrati morajo opraviti kategorizacijo v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov. Ta pravilnik nikjer ne predpisuje zgolj elektronskega postopka, zato je lahko kar nekaj subjektov z opravljeno kategorizacijo, ki so jo izvedli ročno (izpolnjen evidenčni in kategorizacijski list ter poročilo). Če Slovenske turistične organizacije o tem niso obvestili, niso zavedeni v njihovem registru. Register sicer ni obvezen, so pa lahko v njem vpisani nastanitveni obrati bolj razpoznavni. Zato lahko prihaja tudi do odstopanj med oglaševanimi nastanitvenimi obrati in tistimi, ki so vpisani v register, pri čemer torej ni nujno, da tisti, ki niso v registru, niso tudi opravili kategorizacije.

Turizem in gostinstvo sta ogledalo države, zato je pomembno, da je področje urejeno. K urejenosti največ seveda pripomorejo turistični in gostinski delavci, ki imajo poslanstvo svojega poklica vsak trenutek pred očmi. Svoj del pa seveda pridajo tudi nadzorni organi, ki na podlagi predpisov opravljajo tako preventivna kot tudi represivna dejanja. Tržni inšpektorat RS v želji po učinkoviti spremembi zakonodaje na področju turizma in gostinstva nadaljuje svoje poslanstvo. Glede na trenutno finančno situacijo predvsem na področju turizma se pričakuje več prijav potrošnikov, ki želijo za vsak svoj cent dobiti čim več in zato po vrnitvi z dopusta vlagajo reklamacijske zahteve, ki pa se največkrat ne izkažejo za upravičene. Hkrati pa bo Tržni inšpektorat RS nadaljeval z nadzorom na področju opravljanja gostinske dejavnosti, pri čemer so poleg objavljenih cenikov, izdanih računov in spoštovanja obratovalnega časa, pomembni tudi minimalni tehnični pogoji, ki jih mora izpolnjevati posamezna vrsta gostinskega obrata.

4.7. OBRT

Obrtna dejavnost in obrti podobne dejavnosti se lahko opravljajo v skladu s pogoji, ki jih določa Obrtni zakon. Na njegovi podlagi je bila v letu 2008 sprejeta Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti, s katero je bilo področje obrti precej liberalizirano, saj so bili ukinjeni mojstrski nazivi, za vse obrtne dejavnosti pa ni več potrebna ustrezna strokovna usposobljenost, za nekatere pa si celo ni več potrebno pridobiti obrtnega dovoljenja.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave v zvezi z obrtno dejavnostjo se velikokrat nanašajo na neizdajo računa potrošnikom, kar inšpektorat nadzira z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov. V inšpekcijskem postopku se navadno tudi izkaže, da račun dejansko ni bil izdan. Prav tako se veliko prijav nanaša na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj, kar pa ni stvar Obrtnega zakona, pač pa so ta vprašanja urejena v Zakonu o graditvi objektov, zato so takšne prijave posredovane Inšpektoratu RS za promet, energetiko in prostor.

Tržni inšpektorji so na tem področju v letu 2012 opravili nadzore v okviru kontrole spoštovanja določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (poglavje 4.4. Delo na črno) ter v okviru kontrole urejenosti delovanja poslovnih subjektov glede na vse predpise, za katere je zadolžen Tržni inšpektorat RS (poglavje 4.12.11. Nadzor naključnih subjektov).

Skupno je bilo v teh nadzorih pregledanih 232 subjektov. V 12 primerih je bilo ugotovljeno, da si zavezanci za opravljanje dejavnosti niso pridobili obrtnega dovoljenja. Večina subjektov, ki je opravljala obrtno dejavnost brez obrtnega dovoljenja, je že v nekaj dneh po opravljenem inšpekcijskem pregledu pridobilo obrtno dovoljenje, saj so izpolnjevali pogoje za njegovo pridobitev. Obrtnega dovoljenja niso imeli le zato, ker niso vedeli, da ga morajo imeti.

4.8. VARSTVO KONKURENCE

Tržni inšpektorat RS se s področjem varstva konkurence največkrat sreča v okviru prijav nelojalne konkurence, ki se še vedno presoja po Zakon o varstvu konkurence. Le-ta je bil sprejet že daljnega leta 1993 in je ob upoštevanju vseh sprememb, ki so se zgodile na tem področju, postal precej nepregleden in nekonsistenten. Je pa Tržni inšpektorat RS s sprejemom Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (v letu 2007) dobil pravno podlago, da primere nelojalne konkurence iz 5. alineje tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence, ki govori o kršitvah pri prodaji blaga z navedbo zavajajočih informacij, obravnava tudi po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Zakon o varstvu konkurence v 13. členu določa, da je dejanje nelojalne konkurence tudi, kadar podjetje nastopa na trgu v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji, s katerim se povzroči ali utegne povzročiti škodo drugim udeležencem na trgu, med drugim tudi z neupravičeno uporabo imena, firme, znamke ali kakšne druge oznake drugega podjetja,

ne glede na to, ali je drugo podjetje dalo soglasje, če se s tem ustvari ali utegne ustvariti zmeda na trgu, ali prodaja blago z označbami ali podatki, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo glede izvora, načina proizvodnje, kakovosti in drugih lastnosti blaga. Za uvedbo inšpekcijskega postopka zaradi nelojalne konkurence mora podjetje (oškodovanec) na pristojno sodišče predhodno vložiti tožbo zaradi dejanj nelojalne konkurence, zato sama prijava na Tržni inšpektorat RS ne zadostuje. Tržni inšpektor lahko namreč izda upravno odločbo na predlog tožeče stranke, s katero začasno prepove dejanja nelojalne konkurence le, če je na pristojno sodišče vložena tožba zaradi nelojalne konkurence, kot to določa 28. člen Zakona o varstvu konkurence. Zoper kršitelja pa tržni inšpektor lahko ukrepa tudi prekrškovno, kot to določata 30. in 31. člen zakona, vendar le, če so izpolnjeni pogoji, ki so določeni v 50. členu Zakona o prekrških. Za uvedbo prekrškovnega postopka na predlog oškodovanca je potrebno vložiti pisni predlog, ki mora vsebovati podatke o kršitelju, časovni in krajevni opis prekrška z navedbo dejstev in vseh materialnih dokazov, ki kažejo na sum storitve prekrška. Največ prijav iz tega naslova Tržni inšpektorat RS prejme zaradi domnevne prodaje ponarejenih izdelkov.

Se pa tržni inšpektorji v praksi srečujejo še z eno vrsto kršitev in sicer s t.i. premijskimi posli. V 9. alineji tretjega odstavka 13. člena Zakona o varstvu konkurence je kot dejanje nelojalne konkurence opredeljeno ravnanje podjetij, ki pridobivajo kupce blaga ali uporabnike storitev z dajanjem ali obljubljanjem nagrad, ali kakšnih drugih premoženjskih koristi ali ugodnosti, ki po vrednosti občutneje presega vrednost blaga ali storitve, s katero naj kupec pridobi možnost nagrade. Podjetja poskušajo na takšne načine pospešiti prodajo blaga ali storitev, pri tem pa z ravnanjem v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji povzročijo ali utegnejo povzročiti škodo konkurentom.

Tudi v letu 2012 so inšpektorji posvetili precej pozornost različnim nagradnim igram, saj je tovrstnega načina pospeševanja prodaje oziroma promocije vse več. Ob vseh nadzorih so bili ugotovljeni tako klasični premijski posli, kot tudi druge kršitve s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Pri premijskih poslih, kjer organizator pogojuje sodelovanje v nagradni igri z nakupom in za to ponuja avto, večdnevno potovanje, skuter, LCD televizor, vrednost nagrade bistveno presega vrednost nakupa, saj se v nagradnih igrah lahko sodeluje že ob manjšem nakupu (tudi za nekaj centov). Tržni inšpektorji so v večini primerov pri ugotovljenih kršitvah Zakona o varstvu konkurence ali Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami ukrepali z izdajo opozorila ZP-1, v kolikor so bile kršitve takoj odpravljene, ali z izdajo prekrškovne odločbe z izrekom opomina, v kolikor so bile kršitve odpravljene tekom trajanja nagradne igre in sicer zato, ker so organizatorji zagotovili tudi drugo možnost brezplačnega sodelovanja.

V letu 2012 je bilo opravljenih 144 inšpekcijskih pregledov na področju varstva konkurence. Število pregledov je razmeroma veliko predvsem na račun povečanega nadzora nagradnih iger. Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji v 10 primerih izrekli upravne in v 31 primerih prekrškovne ukrepe. V 9 primerih je bila podjetju izdana prepovedna odločba, v 1 primeru pa je bilo izrečeno opozorilo ZIN. V okviru prekrškovnih postopkov je bil v 16 primerih izrečen opomin, izdanih pa je bilo tudi 10 odločb o prekršku ter 5 opozoril ZP-1.

Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 opaža, da se vedno več trgovcev odloča za prirejanje različnih nagradnih iger s ciljem povečanja prometa oziroma lastne promocije, kar je verjetno posledica trenutne gospodarske krize pri nas. Različne nagradne igre so namreč eden izmed načinov, da podjetje opozori nase in s tem potrošnike prepriča, da se odločijo za nakup njegovih izdelkov. Ker je pričakovati, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnje, bo Tržni inšpektorat RS zato nadaljeval z opravljanjem nadzora nagradnih iger z vidika spoštovanja določb Zakona o varstvu konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

4.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Dejavnost nepremičninskega posredovanja je urejena z Zakonom o nepremičninskem posredovanju, ki nepremičninskim družbam določa pogoje za opravljanje te dejavnosti. Nepremičninske družbe morajo za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je vpisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa tudi druge obveznosti nepremičninskih družb, s katerimi se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja zagotavlja večja pravna varnost.

Zakon je bil v letu 2011 spremenjen in dopolnjen, predvsem z določili Zakona o storitvah na notranjem trgu in s tem povezanega prostega pretoka storitev, na podlagi katerega imajo pravne osebe in podjetniki iz držav članic Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora možnost prostega opravljanja dejavnosti v Sloveniji. Ker pa je nepremičninski posrednik v Sloveniji reguliran poklic, je lahko Slovenija v zvezi s tem tudi nepremičninskemu posredniku iz držav članic postavila določene pogoje. Največja sprememba v zakonu je prav gotovo ukinitvev prostora, ki je bil do sedaj pogoj, da je lahko nepremičninska družba pričela z opravljanjem dejavnosti.

V letu 2012 so tržni inšpektorji na področju nepremičninskega posredovanja opravili 116 pregledov nepremičninskih agencij, pri katerih je bilo ugotovljenih 21 kršitev določil Zakona o nepremičninskem posredovanju, kar je malo manj, kot v letu 2011. Pregledi so bili opravljeni na podlagi prijav in v okviru nadzora določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma.

Nepremičninskim družbam in nepremičninskemu posredniku so tržni inšpektorji zaradi kršitve določil Zakona o nepremičninskem posredovanju izdali 2 upravni odločbi. Za ugotovljene prekrške (posle posredovanja opravlja oseba brez licence, nepremičninska družba nima urejenega zavarovanja odgovornosti, družba ne zagotavlja posrednika z licenco, naročitelja ni opozorila o nasprotju interesov), so bili izdani 4 plačilni nalogi in 7 opominov ter zaradi manjših nepravilnosti v pogodbi o posredovanju, splošnih pogojih in v oglasnih sporočilih 10 opozoril ZP-1.

V preteklosti se je pojavljalo veliko težav zaradi tega, ker so posredovanje opravljele nepremičninske družbe s posredniki brez licenc. V zvezi s tem Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da na področju Ljubljane še vedno posluje nepremičninska družba, ki kljub večkratnim nadzorom stalno ponavlja kršitve. Gre za nepremičninsko družbo, ki sicer ima zaposlene posrednike z licenco, ogleda nepremičnin in druge posle posredovanja pa opravljajo osebe brez licence za nepremičninskega posrednika.

Sicer pa se je zaradi splošne gospodarske situacije trgovanje z nepremičninami, razen na območju Ljubljane, praktično ustavilo ali pa se sklepajo v zelo majhnem obsegu.

Kljub temu Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da bo potrebno področje nepremičninskega posredovanja sistematično spremljati še naprej ter na tem področju vršiti inšpekcijski nadzor tako na podlagi prijav, kot tudi občasnih in posebej organiziranih akcij.

4.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

Tržni inšpektorji so v letu 2012 v okviru organiziranih akcij in na podlagi posameznih prijav potrošnikov opravili nadzor spoštovanja ukrepov kontrole cen določenih z Zakonom o

kontroli cen in podzakonskimi predpisi. Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor oblikovanja cen komunalnih storitev, kontrolo cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja in kontrolo oblikovanja cen učbenikov.

Skupno so tržni inšpektorji opravili 219 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo odločbe, s katero so kršiteljem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti pri oblikovanju cen storitev. Tako je bilo iz naslova nadzora oblikovanja cen v letu 2012 gospodarskim subjektom izdana 1 upravna odločba in 1 opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o kontroli cen so tržni inšpektorji izrekli 1 odločbo o prekršku, 1 opomin in 3 opozorila ZP-1.

Pri tem je potrebno omeniti, da je v letu 2012 komunalno podjetje na podlagi sodbe upravnega sodišča, ki je potrdilo odločbo Tržnega inšpektorata RS, izrečeno v letu 2010 zaradi neupoštevanja ukrepa kontrole cen, uporabnikom storitev zbiranja, odvoza in ravnanja z odpadki vrnilo razliko v ceni s pripadajočimi obrestmi.

4.10.1. Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja

Pri podjetjih, ki skrbijo za proizvodnjo in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja je bil v letu 2012 opravljen nadzor po Uredbi o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce, ki določa najvišjo izhodiščno ceno, katero pa je mogoče spremeniti le izjemoma po postopku in na način, kot ga določa uredba sama.

Tržni inšpektorji so v mesecu aprilu opravili inšpekcijski pregled pri 29 gospodarskih subjektih, ki opravljajo proizvodnjo in distribucijo pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, pri čemer je bila kršitev ugotovljena v 4 primerih:

- V 2 primerih je bilo ugotovljeno, da gospodarska družba oblikuje cene proizvodnje in distribucije tople vode in pare za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce po 7. členu uredbe, vendar na Ministrstvo za gospodarstvo oziroma kasneje na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo soglasja ne pošilja pravočasno. V obeh primerih je bilo zaradi kršitve Zakona o kontroli cen izrečeno opozorilo ZP-1.
- V 1 primeru je bilo ugotovljeno, da zavezanec za prvič oblikovano ceno toplotne energije pred njeno uporabo ni pridobil predhodnega soglasja. Tako je ravnal v nasprotju z Zakonom o kontroli cen, za kar je bila izdan opomin. Upravna odločba ni bila izdana, ker je predhodno soglasje k prvič oblikovani ceni zavezanec pridobil pred njeno izdajo.
- V 1 primeru pa se je pri zavezancu nadaljevalo z nadzorom izvršitve že predhodno izdane odločbe, s katero mu je bila naložena izvršitev ukrepa kontrole cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce in sicer oblikovanje cene v skladu s predpisanim mehanizmom iz uredbe. Pri ponovnem nadzoru se je ugotovilo, da zavezanec še ni izvršil ukrepa kontrole cen iz citirane odločbe, tako da se je nadaljevalo s postopkom izvršbe – izdanim sklep o denarni kazni v upravni izvršbi. Izdana je bila tudi odločba o prekršku zaradi nespoštovanja odločitve inšpektorja.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da večina zavezancev, podobno kot prejšnja leta, sicer spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, kljub temu pa je vsakoleten nadzor

potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotovi spoštovanje zakonodaje na tem področju.

4.10.2. Cene komunalnih storitev

Do avgusta 2010 so morale občine za dvig cen komunalnih storitev dobiti soglasje Ministrstva za okolje in prostor. Okoljsko ministrstvo je tako le še preverjalo, ali posamezno podjetje javno službo izvaja v skladu s predpisanimi standardnimi normativi in ukrepi. Vlada RS je dne 26. 8. 2010 sprejela Uredbo o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev, s katero so se cene obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja na dan 28. 9. 2010 določile kot najvišje. To je pomenilo, da prodajna cena z davkom na dodano vrednost od tega datuma naprej ni smela biti višja od cene, določene na dan 27. 8. 2010. Tudi z zadnjo uredbo, ki je začela veljati 28. 8. 2012, so na ta dan veljavne cene določene kot najvišje.

Nadzor cen komunalnih storitev se je izvajal v mesecu februarju na podlagi Uredbe o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev, s katero se določa najvišja cena proizvodov in storitev, razvrščenih v uredbi v podrazredih: 36.00 Voda; 37.00 Ravnanje z odplakami in 38.020 Zbiranje in odvoz odpadkov in ravnanje z njimi. Pri naštetih dejavnostih se cene storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki so bile oblikovane v skladu s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in določne na dan 28. 8 2011, določijo kot najvišje. Poleg tega se je nadzor, upoštevajoč zadnjo veljavno Uredbo o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev, ki cene, določene na dan 28. 2. 2012 določa kot najvišje, opravljal še dva dni v mesecu avgustu.

Skupaj je bilo opravljenih 134 inšpekcijskih pregledov. V mesecu februarju so bile nepravilnosti pri oblikovanju cen ugotovljene v 2 primerih:

- V enem primeru je bilo ugotovljeno, da je cena storitve (ločeno zbiranje stekla) po ceniku drugačna, kot na izdanih računih (razlika je znašala 0,0132 EUR). Napaka je bila posledica nepravilnega zaokroževanja računalniškega programa za izpis računov. Družbi je z odločbo naložena odprava nepravilnosti.
- V drugem primeru pa je bilo ugotovljeno, da ja komunalno podjetje povečalo okoljsko dajatev za vse občine za uporabnike v gospodarstvu s 1. 1. 2011, kar ni bilo v skladu s tedaj veljavno uredbo, ki je veljala od 28. 8. 2010 do 28. 2. 2011. Podjetju je bilo naloženo, da upošteva ukrep kontrole cen ter obračuna in vrne razliko v ceni, ki je nastala zaradi povišanja okoljske dajatve, za obdobje od 1. 1. 2011 do 27. 2. 2011. Družba je nemudoma vrnila razliko v ceni z zamudnimi obrestmi, zato ji je bilo izrečeno opozorilo ZP-1.

Tržni inšpektorat RS tudi v tem primeru ugotavlja, da večina zavezancev tudi po sprejeti uredbi, podobno kot prejšnja leta, spoštuje predpise, ki se nanašajo na oblikovanje cen komunalnih storitev. Kljub temu pa je vsakoleten nadzor potreben, saj se na ta način najučinkoviteje zagotavlja spoštovanje predpisov na tem področju.

4.10.3. Cene učbenikov

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji pred začetkom šolskega leta opravili nadzor nad oblikovanjem cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe, ter nadzor nad povišanjem cen ostalih učbenikov. Nadzor se je opravljal v knjigarnah in pri

založnikih na območju celotne Slovenije. Opravljenih je bilo 47 pregledov, pri katerih nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Na podlagi navedenih ugotovitev Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da trgovci na drobno spoštujejo cene učbenikov, ki so jim jih določili založniki. Poleg tega pa tržni inšpektorji vsako leto tudi ugotavljajo, da se v prosti prodaji, zlasti v manjših mestih, prodaja zelo malo učbenikov, saj se učenci večinoma poslužujejo učbeniških skladov na šolah.

4.10.4. Cene dimnikarskih storitev

Tržni inšpektorat RS je v skladu z Uredbo o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, pristojen za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev in sicer, ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene v Sklepu o ceniku dimnikarskih storitev. Kot prekršek je določeno ravnanje koncesionarja, ki pri zaračunavanju opravljenih dimnikarskih storitev dimnikarske službe ne upošteva cen storitev dimnikarske službe, ki jih določi Vlada RS. Zadnji Sklep o ceniku dimnikarskih storitev, ki je bil sprejet v mesecu juliju 2010, je ponovno uvedel tarifni sistem obračunavanja dimnikarskih storitev (določene so enotne cene za vse uporabnike, v ceno je tudi že vključen strošek prevoza), tako da je bilo v letu 2011 in 2012 bistveno manj prijav zoper koncesionarje, ker ne zaračunavajo stroška prevoza (razen v posebej določenih primerih).

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS prejel le 28 prijav zoper izvajalce dimnikarskih storitev, kar je bistveno manj, kot v preteklih dveh letih. Prijave so se nanašale na nepravilno opravljanje in zaračunavanje dimnikarskih storitev, na zaračunavanje odklonitve opravljanja storitev, na same cene storitev in stroške opominov. Kršitve glede upoštevanja cen dimnikarskih storitev, določenih s Sklepom o ceniku dimnikarskih storitev, niso bile ugotovljene.

Pristojnost Tržnega inšpektorata RS je glede nadzora cen dimnikarskih storitev zelo omejena, saj lahko le preveri upoštevanje cen, določenih s sklepom Vlade RS. Omeniti pa je potrebno, da se tako zaradi nezadovoljstva koncesionarjev, kot tudi uporabnikov dimnikarskih storitev, pripravljajo spremembe Cenika dimnikarskih storitev.

4.11. STORITVE NA NOTRANJEM TRGU

Zakon o storitvah na notranjem trgu je bil sprejet na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu in je določil nekatera nova pravila ustanavljanja ter opravljanja storitev v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije. Tako je uvedel načelo svobode ustanavljanja (ponudnikom storitev omogoča, da neprekinjeno in redno izvajajo gospodarsko dejavnost v eni ali več državah članicah brez obveznosti ustanavljanja podružnic v državi opravljanja dejavnosti) in svobode opravljanja storitev oziroma prepoved diskriminatornega obravnavanja tujih ponudnikov storitev (države članice ne smejo uveljavljati lastnih nacionalnih zahtev za gostujoče ponudnike storitev, ki že imajo zakoniti sedež v drugi državi članici in izpolnjujejo pogoje države sedeža in zanje torej veljajo pravila, ki se uporabljajo v tisti državi). Določilo, da ponudnikom storitev iz držav članic Evropske unije, Evropskega

gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije ni potrebno več opravljati dejavnosti v Sloveniji preko podružnice, je bilo vneseno tudi v Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Na območju Slovenije se je tudi v letu 2012 nadaljeval trend pojavljanja tujih ponudnikov storitev, predvsem storitev zunaj poslovnih prostorov ali na sejnih ter različnih drugih storitev (npr. turistične storitve). V večini primerov je bilo pri nadzoru ugotovljeno, da ponudniki ne uporabljajo slovenskega jezika pri poslovanju s potrošniki, da storitev ali blaga nimajo ustrezno označenega, da ne izdajajo računov, da kupcem ne zagotavljajo vseh informacij, ki jih Zakon o varstvu potrošnikov predpisuje v primerih sklenjenih pogodb zunaj poslovnih prostorov. Predvsem pa se je v vseh primerih zastavljalo osnovno vprašanje, ali imajo ti ponudniki urejen status za opravljanje dejavnosti oziroma so vpisani v ustrezen register v državi, iz katere prihajajo.

Vodenje inšpekcijskih postopkov zoper tuje ponudnike kot zavezance je ponavadi precej zahtevno. Zavezanci ne razumejo slovenskega jezika, v postopku pa se izkazujejo z nekimi listinami (ki so običajno starejšega datuma in zelo slabe kvalitete), izdanimi v tuji državi. V zvezi z jezikom je vsakemu tujemu državljanu, ki ne razume slovenskega jezika, v inšpekcijskem postopku potrebno zagotoviti ustreznega tolmača oziroma voditi postopek v jeziku, ki ga razume, kar je običajno povezano z visokimi stroški za tolmača. Predložene listine (npr. o registraciji družbe, o dovoljenju družbe za opravljanje dejavnosti, o poslovnem sodelovanju...) pa mora inšpektor preveriti, kar zahteva znanje tujega jezika ter tudi poznavanje pravne ureditve dejavnosti v drugi državi. Šele tako se lahko ugotovi, ali zavezanec v tej državi resnično opravlja dejavnost zakonito.

Za preverjanje resničnosti in verodostojnosti listin, ki jih zavezanci v postopkih predložijo, so na voljo različni registri, ki jih vodijo države sedeža zavezanca. Ker pa se redko kateri registri nahajajo v jeziku, ki ga inšpektor razume (npr. angleški ali nemški jezik), jezik zopet predstavlja veliko oviro pri izvajanju inšpekcijskega nadzora. Nenazadnje različna preverjanja navedb in dokumentov zavezanca povzročijo daljše postopke, kar pa ni v skladu z težnjo po učinkovitih in hitrih inšpekcijskih postopkih. Ravno zaradi vseh potrebnih preverjanj se potencialni kršitelji zaradi narave svojega dela in običajno hitrega prehoda Slovenije lahko izognejo kazni.

V letu 2012 so tržni inšpektorji obravnavali več tujih ponudnikov storitev, predvsem ponudnikov adrenalinskih športov. Tržni inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugih držav članic Evropske unije (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci). Zanje se uporabljajo določila Zakona o storitvah na notranjem trgu, zato lahko opravljajo pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja. Ker ta zakon določa, da tuji ponudnik storitev ne potrebuje drugega ustreznega dovoljenja, v primeru izvajanja športnih storitev tako tudi ne potrebujejo licence Olimpijskega komiteja Slovenije o ustrezni strokovni usposobljenosti oziroma jim ni treba biti vpisani v razvid zasebnih športnih delavcev, s čimer bi dokazovali strokovno usposobljenost za vodenje skupin pri organiziranih športnih aktivnostih, je to diskriminatorno do domačih ponudnikov (več o tem v poglavju 4.12.6. Turistično športne dejavnosti).

Ker bo podobnih migracij ponudnikov storitev vse več zaradi prostega trga, Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bo potrebno celostno pristopiti k reševanju problematike ugotavljanja morebitnih kršitev takšnih ponudnikov, ki ne izpolnjujejo zahtev svojih držav, hkrati pa inšpektorjem zagotoviti ustrezno jezikovno podporo.

4.12. OSTALE VRSTE NADZORA

4.12.1. Prodaja in reklamiranje tobačnih izdelkov

Področje oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov je urejeno v Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ki prepoveduje vsako sponzoriranje dogodka, dejavnosti ali posameznika ter kakršnokoli neposredno in posredno oglaševanje in promocijo tobaka in tobačnih izdelkov, vključno prek storitev informacijske družbe.

Zakon določa izjeme, ko je oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov dovoljeno, vendar le pod določenimi pogoji. Oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov je dovoljeno v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na priboru za kajenje, v in na poslovnih prostorih gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobačnih izdelkov na debelo v skupni površini do 7 m² ter na zunanjih in notranjih izveskih prodajaln tobačnih izdelkov v skupni površini do 7 m². Oglaševanje tobačnih izdelkov je dovoljeno le v obliki znaka, ki je zaščiten in ki ne omenja in ne prikazuje tobačnega izdelka, njegove embalaže ali njegove uporabe.

Dobavitelji tobačnih izdelkov se poslužujejo vedno novih načinov reklamiranja tobaka, da bi zadržali svoj tržni delež. To se je izkazalo pri nadzorih v zadnjih treh letih, ko so proizvajalci in dobavitelji tobaka izjemno agresivno oglaševali te izdelke, predvsem na bencinskih servisih preko raznih pultnih stojal, v katerih so bile v točno določenem terminu izpostavljene cigaretne škatlice točno določenih blagovnih znamk.

V dveh koordiniranih akcijah je bilo na bencinskih servisih in v drugih prodajalnah z mešanim blagom v večjih trgovskih centrih ter v trafikah opravljenih 176 pregledov.

Tobak in tobačne izdelke je na nedovoljen način oglaševalo kar 120 trgovcev, kar predstavlja 68,2 % pregledanih trgovcev.

Oglaševanje se še vedno izvaja preko raznih pultnih stojal in osvetljenih kovinskih okvirjev, v katerih so bili izpostavljeni tobačni izdelki le določenih blagovnih znamk. Trgovci se še vedno zagovarjajo, da so pultna stojala prodajna mesta, iz katerih se prodajajo cigaretne škatlice, zaloga pa se dopolnjuje. Vendar ne glede na to, ali se tobačni izdelki iz teh posebej izpostavljenih pultnih stojal in okvirjev prodajajo, ali ne, gre za nedovoljeno oglaševanje, saj že sama postavitev stojala predstavlja oglaševanje tobačnega izdelka. To potrjujejo tudi okrožnice o prodajnih aktivnostih, poslane v prodajalne, iz katerih je razvidno, kateri tobačni izdelki se oglašujejo, v katerem terminu, na kakšen način (kje so postavljena stojala, vitrine, izveski plakati...). S tem, ko se izdelek, ki se oglašuje, prikazuje na drugačen, poudarjen, skratka izrazitejši način glede na druge, neoglaševane izdelke, se privilegira ravno z namenom točno določenega proizvajalca, da se pospeši njegova prodaja, kar je glavni cilj oglaševanja nasploh.

Pri tokratnih nadzorih je bilo ugotovljenih tudi več primerov oglaševanja tobačnih izdelkov določenih blagovnih znamk (novi okusi, nove oblike, nova imena) z raznimi izveski, plakati in na svetlobnih tablah nameščenih nad prodajnimi policami, za katere se je naknadno ugotovilo, da te blagovne znamke še niso zaščitene oziroma registrirane. Ugotovljeno je bilo, da so bile oglaševane številne blagovne znamke, ki še niso bile registrirane oziroma zaščitene. Trgovci so se zagovarjali, da je vloga za registracijo vložena, vendar pa znamka še ni bila registrirana, postopek registracije je še v teku. Prijavljena blagovna znamka pa še ni zaščitena, saj se pravice iz blagovne znamke pridobijo z dnem vpisa v register (ko je znamka registrirana).

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izrekli 12 opozoril ZIN in izdali 76 upravnih odločb na podlagi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. Zoper kršitelje je izrečenih 8 opozoril ZP-1 ter izdanih 25 opominov in 53 odločb o prekršku.

Zaradi velikega števila ugotovljenih kršitev se je izkazalo, da je bil tudi tokratni nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov več kot potreben in ga bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije, ali vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

Ker postaja praksa oglaševanja tobačnih izdelkov vse bolj agresivna in presega zakon, katerega namen je omejiti uporabo tobačnih izdelkov. Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da sedaj dopustno oglaševanje tobačnih izdelkov v prodajalnah, ki prodajajo tobačne izdelke (v delih prodajaln, kjer se nahajajo tobačni izdelki), ni ustrezno. Zato so že v letu 2011, kot tudi večkrat v letu 2012 na Ministrstvo za zdravje, ki je pripravilo Zakon o omejevanju porabe tobačnih izdelkov in ki je podalo dodatna pojasnila, kje se lahko prodajajo oziroma reklamirajo tobačni izdelki, naslovilo zahtevo za ponovno proučitev tega pojasnila ter predlagali tudi spremembe zakona, vendar povratne informacije še niso dobili.

Tržni inšpektorat RS je, zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, v letu 2012 izvedel 6 poostrenih akcij nadzora prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let, prepovedi, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke ter objave prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let. Kontrole so bile opravljane v času pred zimskimi šolskimi počitnicami, prvomajskih praznikov, ob koncu šolskega leta, ob začetku šolskega leta, v času martinovanja in božično-novoletnih praznikov. Skupno je bilo opravljenih 934 inšpekcijskih pregledov.

Nedovoljena prodaja tobačnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 5 primerih. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali prekrškovno z izrečenimi globami. Nekaj kršitev se je nanašalo na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov, ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Splošna ocena je, da so trgovci in gostinci večinoma seznanjeni z zakonskimi določili. Večina, ki prodaja cigarete in ostale tobačne izdelke, imajo na vidnih mestih izstavljene napise o prepovedi prodaje tobaka osebam, mlajšim od 18 let. Prodajalci pri prodaji tobačnih izdelkov kontrolirajo starost kupcev in jih mladoletnim ne prodajajo. Nekaj trgovcev je tudi opazilo, da tobačne izdelke (predvsem cigarete) kupujejo polnoletne osebe in jih nato pred prodajalnami izročijo mladoletnim, kar pa ni sankcionirano.

4.12.2. Prodaja in reklamiranje alkoholnih pijač

Tako kot dobavitelji tobaka in tobačnih izdelkov, tudi dobavitelji alkoholnih pijač iščejo načine, kako bi čim bolj prikrito in mimo zakonskih določil oglaševali svoje izdelke. Tržni inšpektorji že vsa leta od sprejema Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih lokalih in trgovinske dejavnosti v prodajalnah preverjajo tudi oglaševanje alkoholnih pijač. Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 55 primerih. Največ je bilo pomanjkljivosti, katere so zavezanci takoj odpravili, zato so jim bila izrečena opozorila ZP-1, izdanih pa je bilo tudi 11 opominov in 3 odločbe o prekršku.

Poostren nadzor oglaševanja alkohola v preteklih letih je sicer pripomogel k urejenosti trga na tem področju, kljub temu pa Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno

spremeniti zakonodajo na področju oglaševanja alkoholnih pijač in le-to v celoti prepovedati, saj so oglasi za alkoholne pijače izdelani na način, da izigravajo zakonska določila in dovolj privlačno, da dosežejo predvsem mlade, ki so zanje najbolj dovzetni in posledično nato nekontrolirano posegajo po alkoholnih pijačah.

Zaradi množičnega in nekontroliranega pitja alkohola, kar je mogoče zaslediti tudi v raznih medijih, ko so v parkih prikazani vinjeni mladostniki, si Tržni inšpektorat RS že vsa leta od sprejema Zakona o omejevanju porabe alkohola prizadeva k čim bolj učinkovitemu nadzoru nedovoljene prodaje alkoholnih pijač v prodajalnah. Zato sodeluje v preventivni akciji z naslovom »0,0 šofer«, ki jo je pripravilo Ministrstvo za zdravje. V letu 2012 so tržni inšpektorji tako izvedli 6 akcij nadzora, istočasno z nadzorom prodaje tobaka in tobačnih izdelkov mladoletnim osebam, ki so bili časovno planirani na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim in vinjenim (pred prvomajskimi prazniki, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v začetku novega šolskega leta, v času martinovanja in božično-novoletnih praznikov), ko je bilo pregledanih 658 trgovcev. Ugotovljena je bila le 1 prodaja alkoholnih pijač mladoletni osebi.

O svojih aktivnostih v času medijsko odmevnih dogodkov (maturantska parada) je Tržni inšpektorat RS obširno seznanil javnost preko svojih spletnih strani in predlagatelju zakona, Ministrstvu za zdravje, posredoval problemsko poročilo o negativnem trendu porabe alkohola med komaj polnoletnimi mladostniki ter predlagal, da ministrstvo pristopi k spremembam Zakona o omejevanju porabe alkohola, saj postaja problem opijanja mladih ljudi vedno bolj pereč in zaskrbljujoč, kar je bilo izpostavljeno tudi na 2. nacionalni konferenci o alkoholni politiki, ki se je v mesecu novembru odvijala na Bledu.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo. Kljub temu, da je nadzor težje izvedljiv, se tržni inšpektorji trudijo, da s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem trgovcev pripomorejo k uresničevanju cilja zakona, to je zaščititi mladine pred škodljivimi vplivi alkohola. Trgovci pa se tudi zavedajo, da so lahko v vsakem trenutku predmet inšpekcijskega nadzora.

Število ugotovljenih kršitev je glede na število opravljenih pregledov zelo majhno, kar pa ne odraža realne slike. Mladoletniki so tudi vedno bolj izvirni v načinih, kako priti do alkoholnih pijač. Vsled navedenega je Tržni inšpektorat RS že večkrat resornemu ministrstvu predlagal, da pristopi k spremembi Zakona o omejevanju porabe alkohola in tudi predlagal spremembe (dvig starostne meje za nakup alkoholnih pijač na 21 let, uvedba licenc za prodajo alkoholnih pijač, višje kazni za kršitelje...), vendar do premikov še ni prišlo.

4.12.3. Pranje denarja

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2010 začel opravljati nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Zakon opredeljuje zavezance (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor in sicer zastavljavnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- ♦ dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje

- komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- finančnega zakupa (lizing),
- posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- prometa nepremičnin.

Tržni inšpektorat RS je čez celo leto 2012 opravljal nadzor pri navedenih zavezcih in sicer predvsem na lastno pobudo ter predvsem skupaj s pregledi pri istih zavezcih, za katere je pristojen na podlagi drugih predpisov (npr. Zakona o potrošniških kreditih, Zakona o nepremičninskem posredovanju). Glede na večje število opravljenih pregledov v preteklih dveh letih, ko so bili tudi zavezcanci prvič predmet tovrstnega nadzora in seznanjeni s svojimi obveznostmi, ki so jih ob ugotovljenih pomanjkljivostih tudi odpravili, je bilo v letu 2012 število pregledov manjše. V primerjavi z letom 2010 je bilo v letu 2011 namreč ugotovljenih bistveno manj kršitev, iz česar lahko zaključimo, da so k temu pripomogli tudi pregledi v letu 2010, opravljeni s strani Tržnega inšpektorata RS.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 s strani Urada RS za preprečevanje pranja denarja prejel tudi poročilo o napredku in seznanitev z odločitvijo odbora MONEYVAL. Slovenija je glede ukrepov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma namreč ocenjevana s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope (MONEYVAL). Odbor MONEYVAL je pohvalil delo in angažiranost Tržnega inšpektorata RS na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, predvsem glede števila pregledov.

Tržni inšpektorji so tako v letu 2012 opravili skupaj 25 pregledov pri navedenih zavezcih. V 12 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti, ki so jih zavezcanci v večini primerov tudi takoj oziroma v postavljenem roku odpravili, pa je bilo izrečenih 5 opozoril ZP-1 in 8 opozoril ZIN, pri čemer je bil v 2 primerih, ko je bilo ugotovljeno, da zavezanec ni izdelal analize tveganja, izrečen opomin.

4.12.4. Vedeževanje

Tržni inšpektorat RS opaža, da se je v različnih medijih pričelo množično pojavljati vse več oglasov za storitev vedeževanja oziroma napovedovanja prihodnosti, ki so zlasti v današnji gospodarski in ekonomski situaciji še posebej zanimivi za potrošnike. Zaradi tega so se odločili, da omenjenemu področju posvetijo večjo pozornost. V drugi polovici leta 2012 se je tako izvajal nadzor nad ponudniki storitev vedeževanja.

Nadzor pri ponudnikih storitev vedeževanja se je opravljal po določilih Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Hkrati se je preverjalo tudi spoštovanje določil drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ter Zakona o gospodarskih družbah.

Inšpekcijskim pregledom so bili podvrženi oglasi v vseh medijih, torej v revijah, časopisih, televiziji in na svetovnem spletu. S pregledovanjem novih izdaj različnih revij se je ugotovilo, da se na tem področju pojavljajo vedno novi zavezcanci ter da je slednjih, ki ponujajo storitve preko premijskih telefonskih števil različnih operaterjev, ogromno, kar je bilo mogoče ugotoviti iz pregleda cenikov posameznih operaterjev.

Tržni inšpektorji so v drugi polovici leta 2012 opravili skupaj 61 pregledov v zvezi z oglaševanjem storitve vedeževanja potrošnikom. V največ primerih so bile ugotovljene kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami zaradi pomanjkljivega navajanja informacij glede

imena firme in njenega sedeža ter izpuščanja informacij, kot so: podatek, za katera omrežja velja oglaševana cena klica na minuto in dejstvo, da ceno klicev iz drugih omrežij določajo drugi operaterji.

S pregledi so tržni inšpektorji ugotovili tudi, da so posamezni zavezanci kršili določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno s tem, da so opravljali dejavnost vedeževanja, za katero niso bili registrirani. Posledično pa so se ugotovile kršitve tudi na področju oglaševanja zadevne dejavnosti, katero Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno prepoveduje v kolikor pravna oseba dela na črno po določbah 3. člena tega zakona.

V 1 primeru je tuje podjetje, ki ima sedež v državi izven Evropske unije, opravljalo dejavnost na ozemlju Slovenije brez podružnice.

V letu 2012 je bilo na področju oglaševanja storitev vedeževanja opravljenih skupno 61 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili. V vseh primerih so bile ugotovljene nepravilnosti po zgoraj navedenih zakonih, zato so tržni inšpektorji v 1 primeru izdali odločbo o prekršku, v 1 primeru opomin, v ostalih primerih pa so kršitelje v skladu z določbami Zakona o prekrških in Zakona o inšpekcijskem nadzoru zgolj opozorili, saj so zavezanci takoj pristopili k odpravi nepravilnosti in jih tudi odpravili. Skupno je bilo izrečenih 96 opozoril.

Zaradi velikega števila oglasov se bo nadzor nad storitvami vedeževanja izvajal tudi v letu 2013.

4.12.5. Gorski vodniki

Dejavnost gorskega vodništva je opredeljena v Zakonu o gorskih vodnikih. Spremembo gorskega vodnika je obvezno pri vodenju oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, pri vodenju oseb na turnih smukih, pri vodenju oseb na plezalnih vzponih in pri vodenju oseb na ledeniških turah. V primeru vodenja oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, kjer ni potrebna uporaba vrvne tehnike, in pri vodenju oseb na turnih smukih, kjer ni potrebno zavarovanje poti v zimskih razmerah, so primerno usposobljeni tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije.

Pridobitno lahko navedeno dejavnosti opravlja gorski vodnik, planinski vodnik pa le, če ima status zasebnega športnega delavca po Zakonu o športu. Brezplačno oziroma zgolj proti povračilu materialnih stroškov v okviru planinskih društev lahko dovoljene oblike vodenja oseb izvajajo tudi ostali planinski vodniki.

Poleg preverjanja, ali se turna smuka in vodenje oseb po gorskem svetu opravlja v spremstvu gorskega ali planinskega vodnika ali nobenega od njiju, so tržni inšpektorji v okviru nadzora v letu 2012 preverjali, ali imajo gorski vodniki in gorski vodniki-pripravniki ter drugi udeleženci pri izvajanju programov usposabljanja zavarovano svojo odgovornost proti tretjim osebam in ali so nezgodno zavarovani. Nadzor je bil usmerjen v preverjanje, če se tovrstno vodenje izvaja na pridobiten način, ali takšno dejavnost izvajajo pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali društva v skladu s svojo registrirano oziroma priglašeno dejavnostjo ter ali vodenje izvajajo ustrezno strokovno usposobljene osebe. Zakon o gorskih vodnikih namreč določa, da vodenje oseb na turnih smukih lahko proti plačilu opravlja le gorski vodnik, ki je vpisan v imenik gorskih vodnikov, ki ga vodi Združenje gorskih vodnikov Slovenije. V kolikor ni potrebno zavarovanje poti v zimskih razmerah, prisotnost gorskega vodnika ni potrebna. Takšne smuke lahko izvajajo tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije, ki so vpisani v razvid zasebnih športnih

delavcev pri Ministrstvu za šolstvo in šport. Brezplačno pa lahko na turne smuke vodijo tudi drugi planinski vodniki.

Tržni inšpektorji so tako v letu 2012 opravljali nadzore v dveh terminih in sicer v zimskem času nadzor turne smuke in v poletnem času nadzor vodenja po gorskem svetu.

V zimskem času je bilo opravljenih 8 pregledov različnih ponudnikov storitev, ki so oglaševali svojo dejavnost, med katerimi so bila športna društva, samostojni podjetniki in pravne osebe. Pri 7 pregledanih subjektih kršitev ni bilo ugotovljenih oziroma so storitve izvajali v okviru svoje dejavnosti in hkrati kot gorski vodniki. Nadzor turne smuke je bil v okrnjen, saj zaradi slabih pogojev za izvedbo turnih smuk ni bilo veliko tovrstne ponudbe.

V času od junija do septembra pa je bil opravljen nadzor vodenja po gorskem svetu in sicer je bilo opravljenih 10 pregledov. Nadzor se je vršil skupaj s predstavniki Posebne policijske enote in sicer na območju Kamniško – Savinjskih Alp ter Julijskih Alp in sicer na izhodiščih za planinske in gorske vzpone in na posameznih gorskih poteh (Planina Blato, Zadnjica, Logarska dolina, Vrata, vzpon na Mangart). Kljub vsem pregledom ni bilo ugotovljene nobene kršitve.

Po opravljenih nadzorih je mogoče zaključiti, da v gore večinoma hodijo pohodniki posamezniki ali družine, malo je organiziranih skupin, še manj pa takšnih skupin, kjer se vodenje izvaja na pridobitni osnovi.

Kljub temu, da kršitve niso bile ugotovljene, je bil namen nadzora dosežen in sicer seznanitev izvajalcev, pohodnikov in tudi medijev, da se tovrstni nadzor izvaja, da se izvaja skupaj z gorsko enoto Policije in tudi nadzorniki Triglavskega narodnega parka, s čimer je bilo preventivni funkciji dela inšpektorata v celoti zadoščeno.

4.12.6. Turistično športne dejavnosti

Slovenski ponudniki športnih aktivnosti vse leto ponujajo raznovrstne dejavnosti, ki se odvijajo v naravi. Velikost ponudbe je odvisna od letnega časa, za poletni čas so značilne številne pohodniške in kolesarske poti ter vodni športi. Med vodnimi športi so v Sloveniji še zlasti vabljivi tisti, ki dvigujejo raven adrenalina (rafting, hydrospeed, soteskanje-canyoning, kajakaštvo), obstaja pa tudi ponudba mirnejših voženj s kanuji in splavi. Pohodniki pa se za odkrivanje pohodnih poti poslužujejo vedno bolj popularne nordijske hoje, neštete poti po neokrnjeni naravi pa so na voljo rekreativnim in adrenalinskim gorskim kolesarjem (downhill).

Navedene aktivnosti so po svoji naravi velikokrat adrenalinske, turiste pa lahko preseneti tudi nepredvidljiva narava z nevidnimi pastmi in nevarnostmi. Zato je pomembno, da so udeleženci ustrezno opremljeni (ustrezni športni rekviziti in zaščitna oprema) ter da organizirane turistične športne storitve izvajajo le ustrezno usposobljene osebe, ki imajo znanje in izkušnje za vodenje turistov.

Tržni inšpektorat RS je tako v poletnih mesecih od junija do avgusta 2012 opravljal nadzor pogojev za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti, za katere veljajo določbe Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti so torej urejeni v 43. členu Zakona o spodbujanju razvoja turizma, za nadzor katerega je pristojen Tržni inšpektorat RS. Vendar pa zakon predpisuje le, da dejavnosti turističnih športnih storitev, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (kot na primer šole ali tečaji smučanja, jadrnanja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenja turistov pri organiziranih

športnih aktivnostih, lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Pogoje zasebnega športnega delavca za vpis v razvid pa določa Zakon o športu.

Za morebitno ugotovljeno kršitev 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja Tržni inšpektorat RS po zakonu nima možnosti niti upravnega, niti prekrškovnega ukrepanja, lahko pa ukrepa z izdajo ureditvene odločbe na podlagi Zakona o tržni inšpekciji.

Področje izvajanja organiziranih športnih aktivnostih, to je dejavnosti učenja in vodenja športnih storitev, je tako urejeno v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma, kot tudi v Zakonu o športu, ki je specialnejši predpis in govori tako o športu na splošno, kot tudi da je »športna rekreacija po tem zakonu športna dejavnost odraslih vseh starosti in družin« ter da lahko »naloge v športu opravlja vsaka domača ali tuja fizična ali pravna oseba kot pridobitno ali nepridobitno dejavnost, če zakon ne določa drugače«. Za nadzor nad spoštovanjem Zakona o športu je pristojen Inšpektorat RS za šolstvo in šport.

Tržni inšpektorat RS je zaradi navedenih težav pri izvajanju nadzora že podal pobudo za črtanje 43. člena in ustrezno ureditev področja in nadzora.

Prav tako je potrebno poudariti, da tržni inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic Evropske unije (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci), pri čemer zanje veljajo določila Zakon o storitvah na notranjem trgu. Omenjeni zakon je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev za ponudnike storitev iz držav Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Ponudniki storitev so lahko fizične (t.i. samozaposlena oseba) ali pravne osebe, ki ponujajo ali opravljajo storitev v Sloveniji. To pomeni, da lahko tuja fizična ali pravna oseba opravlja pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Ker Zakon o storitvah na notranjem trgu določa, da tuji ponudnik storitev ne potrebuje drugega ustreznega dovoljenja, v primeru izvajanja športnih storitev tako tudi ne potrebuje licence Olimpijskega komiteja Slovenije (o ustrezni strokovni usposobljenosti) oziroma biti vpisani v razvid zasebnih športnih delavcev, s čimer bi dokazovali strokovno usposobljenost za vodenje skupin pri organiziranih športnih aktivnostih. To z drugimi besedami pomeni, da jim ni potrebno izpolnjevati pogojev iz 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma, zato je ta določba diskriminatorna do domačih ponudnikov.

Ne glede na navedeno problematiko so tržni inšpektorji opravili 88 pregledov na področju opravljanja dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti in izpolnjevanja pogojev za to dejavnost.

Največji problem predstavlja območje Bovca, kjer se izvajajo vodne aktivnosti, predvsem rafting, hydrospeed, soteskanje-canyoning, kajakaštvo in kjer se pojavlja veliko število tujih izvajalcev. V letu 2012 je bilo s strani Rafting zveze Slovenije izvedeno usposabljanje in izpit za vodnike rafta, kar je osnova za pridobitev licence s strani Olimpijskega komiteja Slovenije. S strani Soteskarske zvez Slovenije pa je bil izveden tečaj za pridobitev licenc za vodnika soteskanja. Na podlagi prejetega seznama udeležencev usposabljanja za učitelje oziroma vodnike rafta, ki ga je Rafting zveza Slovenije posredovala na Olimpijski komite Slovenije, je le-ta v mesecu septembru 2012 izdal licence, kar je razvidno tudi iz pregleda imetnikov licenc Olimpijskega komiteja Slovenije na njihovi spletni strani www.olympic.si/sportna-kariera/licenciranje/pregled-imetnikov-licence-oks.

Tistim subjektom, ki so opravljali pridobitno dejavnost brez ustrezni licenc (med njimi so tako domača podjetja, kot tudi tujci, ki so ustanovili podjetja v Sloveniji), so bile že v prejšnjih sezonah izdane ureditvene odločbe, nekaterim pa tudi že sklepi o dovolitvi izvršbe zaradi neupoštevanja pravnomočne, dokončne in izvršljive odločbe Tržnega inšpektorata RS. Skupno je bilo na območju Bovca opravljenih 54 inšpekcijskih pregledov, izdanih je bilo 8 sklepov o dovolitvi izvršbe zaradi nespoštovanja izvršljive upravne odločbe, 5 sklepov o izreku denarne kazni v upravni izvršbi, 2 upravni odločbi zaradi opravljanja dela na črno in izrečena globa zaradi opravljanja dela na črno.

Poleg območja Bovca so bili pregledi opravljeni tudi drugje po Sloveniji in tudi pri drugih zavezanecih, ki ne izvajajo zgolj vodnih aktivnosti. Licence so namreč pogoj za opravljanje turistično športne pridobitne dejavnosti tudi v ostalih panogah. Opravljenih je bilo 34 pregledov in sicer pri zavezanecih, ki nudijo različne storitve (vožnja in učenje kajaka in kanuja, nordijske hoje, gorskega kolesarstva, šola smučanja in deskanja, šola tenisa). Zaradi ugotovljenih nepravilnosti glede izpolnjevanja pogojev za izvajanje dejavnosti je bilo izdanih 9 upravnih odločb, 2 plačilna naloga in 1 opozorilo ZP-1.

4.12.7. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Zakon je kot nadzorni organ za posamezne člene, poleg Inšpektorata RS za notranje zadeve, Policije in Carinske uprave RS, določil tudi Tržni inšpektorat RS. Ne glede na določila tega zakona pa Tržni inšpektorat RS daje poseben poudarek nadzoru prodaje pirotehnik na črno, torej brez urejenega statusa in brez izpolnjevanja pogojev.

Od zadnjega nadzora na tem področju se je spremenila Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki, kateri so bile dodane posebne zahteve za zabojnike za prodajo pirotehnik.

Prodaja ognjemetnih izdelkov kategorije 1, katerih glavni učinek je pok, je bila dovoljena od 19. do dne 31. 12. 2012, ko je potekala tudi akcija inšpekcijskih nadzorov. Pred začetkom inšpekcijskih nadzorov je bil na Ministrstvu za notranje zadeve organiziran usklajevalni sestanek državnih organov, pristojnih za področje nadzora prodaje in uporabe pirotehničnih izdelkov.

Tržni inšpektorat RS je v mesecu decembru 2012 na tem področju opravil 64 inšpekcijskih pregledov, v nekaterih primerih v sodelovanju s Policijo in Carinsko upravo RS.

Tržni inšpektorji so glede na določila Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih preverjali načrte ravnanja ob nesreči ali drugem izrednem dogodku in ali so trgovci svoje prodajno osebje s temi načrti seznanili in ga po Pravilniku o usposabljanju usposobili za ravnanje ob nesreči ali drugem izrednem dogodku, ali trgovci zagotavljajo varovanost objektov z usposobljenimi službami za varovanje, ali so trgovci pridobili veljavna dovoljenja pristojnih upravnih enot za trgovanje s pirotehničnimi izdelki na drobno, ali so po izdaji tega dovoljenja morda imeli statusno spremembo svoje organiziranosti ali pa se jim je morebiti zamenjala odgovorna oseba, kar bi bili dolžni v določenem roku javiti pristojni upravni enoti, ali so imeli izgubo ali krajo izdelka, kar bi bili dolžni v določenem roku javiti Policiji in ali so v primeru prodaje blaga v zabojniku imeli veljavno pogodbo z upravljavcem zemljišča.

Glede na določila Uredbe o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki, so tržni inšpektorji preverjali varnostno opremo na prodajnih mestih (število in ustreznost nameščenih gasilnikov, ustreznost protipaničnih kljuk, protipožarna vrata, sisteme alarmiranja), predpisane označitve na prodajnih mestih (opozorilne oznake o nevarnostih nepravilne uporabe teh izdelkov, prepovedi kajenja in odprtega ognja ter starostnih omejitev pri nakupu, predpisano velikost črk na opozorilnih tablah), dovoljena vrsta, količina in umeščenost teh izdelkov na prodajnem mestu (ločenost od drugih vnetljivih izdelkov, zaščita pred sončnimi žarki, dovoljena višina polic), predpisana tlorsna velikost in notranja ureditev prostora za stranke in prostora za skladišče in prodajno osebje v trgovinah (onemogočenost samopostrežnega nakupovanja, nadzor nad blagom) ter pravilnost umestitve prodajnih mest in trgovin – zabojujnikov v prostoru, glede na veljavne prostorske akte.

Prodajo na črno pa so preverjali na različnih prazničnih sejmi, na parkiriščih večjih trgovskih centrov in v okolici šol, poleg tega so v medijih in na svetovnem spletu spremljali oglase za prodajo takih izdelkov.

Pri registriranih trgovcih je bil v 2 primerih ugotovljen prost dostop do izdelkov, v 1 primeru neustreznost pisave na opozorilih, v 2 primerih prodaja preko spletne trgovine, v 1 primeru niso bili nameščeni gasilni aparati, v 1 primeru trgovec za prodajo ni imel dovoljenja upravne enote, v 1 primeru trgovine ni varovala varnostna služba, v 2 primerih so inšpektorji naleteli na neurejena prodajna mesta. Prodaje na črno inšpektorji niso zasledili ne na terenu, ne v medijih in ne na svetovnem spletu.

Tržni inšpektorji so izrekli 5 opozoril ZIN, 5 opozoril ZP-1, 1 odločbo po Zakonu o splošnem upravnem postopku, izvedli 2 zasega blaga in uvedli 2 postopka o prekršku.

4.12.8. Avtorske pravice

Tržni inšpektorji so tudi v letu 2012 na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in Zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne avdio in video dejavnosti opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov.

4.12.8.1. [Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih](#)

Nadzor urejenosti avtorske in sorodnih pravic pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah se je tudi v letu 2012 izvajal istočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti.

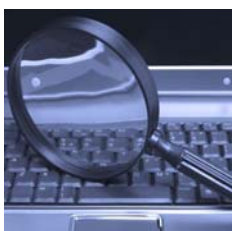
V gostinskih lokalih in nastanitvenih objektih se običajno s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Ti kolektivni organizaciji sta Združenje SAZAS in ZAMP. Pojem male pravice iz Zakona o avtorski in sorodnih pravicah se nanaša na izvajanje neodrskih glasbenih in pisanih avtorskih del. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so v letu 2012 opravili 765 inšpekcijskih nadzorov v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah, kjer se javnosti predvaja glasba. Od nosilcev dejavnosti so zahtevali dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi

organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela.

V 108 primerih se je gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložilo, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 63 opominov, 5 plačilnih nalogov ter izrekli 86 opozoril ZP-1.

4.12.8.2. [Nadzor programske opreme](#)

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden pglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

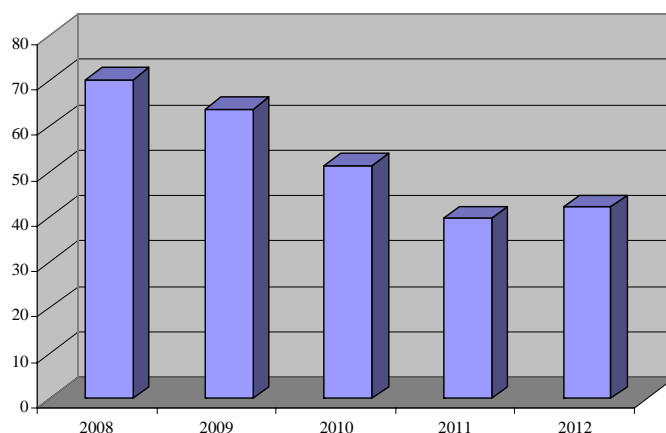
Zaradi posebnosti inšpekcijskega pregleda v zvezi z računalniškimi programi izvaja ta nadzor posebej usposobljena skupina tržnih inšpektorjev. Vsako leto se opravita najmanj dve posebni akciji nadzora, od katerih je ena ciljno usmerjena (npr. arhitekti, projektna podjetja, časopisne hiše, radijske in televizijske hiše...), v drugi pa se pregledajo subjekti, za katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijave ali pa se subjekti nadzora naključno izberejo. V letu 2012 se je opravila ciljno usmerjena akcija pri arhitektih.

Tržni inšpektorji so v letu 2012 opravili 135 inšpekcijskih pregledov, na katerih je bilo pregledanih 687 računalnikov oziroma skoraj 80 % vseh računalnikov, ki so jih posamezni subjekti v času nadzora imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 2819 računalniških programov, ki so jih uporabniki pri svojem delu uporabljali. Izmed vseh evidentiranih programov posamezni subjekti niso dokazali (niso mogli predložiti ustreznih dokazil) zakonite uporabe za 259 (9,2 %) programov.

Od 135 pregledanih subjektov je bila pri 57 subjektih (42,2 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa. V upravnem postopku so tržni inšpektorji 27 subjektom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili, da kršitev odpravijo (da legalizirajo nelegalen program, ali pa ga odstranijo iz računalnika), 12 subjektom je bilo izrečeno opozorilo ZIN, zoper ostalim subjektom pa upravno ukrepanje ni bilo potrebno, ker so že sami v času trajanja inšpekcijskega postopka odpravili ugotovljene nepravilnosti. V prekrškovnih postopkih je bilo izrečeno ali izdano 14 opozoril ZP-1, 28 opominov, 4 plačilni nalogi in 7 prekrškovnih odločb.

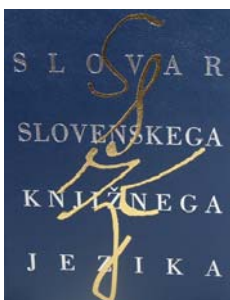
Leta 2012 je Tržni inšpektorat RS sicer odkril več kršiteljev avtorskih pravic na računalniškem področju, kot v letu 2011, je pa odstotek števila vseh odkritih nezakonitih

programov še vedno pod 10-letnim povprečjem. Nadaljuje se tudi trend večjega spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju. Kljub temu ali pa prav zaradi tega bo Tržni inšpektorat RS tovrstni nadzor nadaljeval tudi v prihodnje.

Slika 28: Število kršiteljev avtorskih pravic na računalniškem področju

4.12.9. Javna raba slovenskega jezika

Pri uporabi slovenskega jezika v javni rabi se neposredno uporablja Zakon o javni rabi slovenščine, v kolikor raba slovenščine za posamezno področje ni predpisana s področnim zakonom. Področni zakon v tem primeru je Zakon o varstvu potrošnikov, ki v zvezi z uporabo slovenskega jezika določa, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti pa tudi v jeziku narodne skupnosti. Pri oglaševanju in označevanju izdelkov pa mora podjetje uporabljati jezik, ki je potrošnikom na območju Slovenije lahko razumljiv, za označevanje pa podjetje lahko uporablja tudi splošno razumljive simbole in slike. Podrobnejših določb o uporabi slovenskega jezika Zakon o varstvu potrošnikov nima, zato se uporabljata tudi Zakon o javni rabi slovenščine ter Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri oglaševalskih sporočilih, ki morajo biti po Zakonu o varstvu potrošnikov v jeziku, ki je potrošnikom lahko razumljiv, so bile izdane 3 upravne odločbe, 23 opominov in 5 prekrškovnih odločb.

Zakon o javni rabi slovenščine določa, da so podjetja s strankami na območju Slovenije dolžna poslovati v slovenščini, kadar pa je njihovo poslovanje namenjeno tudi tujcem, se poleg slovenščine lahko uporablja tudi tuji jezik. Javno oglaševanje izdelkov in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti na območju Slovenije morajo biti v slovenščini. Če je oglaševanje posebej namenjeno tudi tujcem, se lahko uporabljajo tudi tuji jeziki, vendar tujejezične različice ne smejo biti izrazno bolj poudarjene, kakor slovenska.

Poslovanje s strankami je bilo preverjeno v 22 primerih, v 11 primerih se je preverjalo označevanje in predstavljanje izdelkov in storitev, v 147 primerih se je preverjalo, ali so imena obratov, prodajaln, gostinskih in drugih lokalov ali drugih poslovnih prostorov v slovenskem jeziku, v 73 primerih pa se je preverjalo oglaševanje izdelkov in storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev so bile izdane 4 upravne odločbe, izrečeno je bilo 27 opozoril

ZIN, v prekrškovnem postopku pa je bila v 4 primerih izrečena globa, v 3 primerih opomin, v 30 primerih pa opozorilo ZP-1.

Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, pa določa, da morajo podjetja pri poslovanju s potrošniki na območjih, kjer avtohtono živita italijanska in madžarska narodna skupnost, uporabljati poleg slovenskega tudi jezik narodne skupnosti. Izvrševanje omenjenega pravilnika je bilo preverjeno v 3 primerih, pri tem pa ni bilo ugotovljenih kršitev.

Problematika uporabe tujega jezika na ozemlju Slovenije se vse bolj izpostavlja, saj se trg vse bolj odpira, veliko je tujih ponudnikov storitev, veliko je tudi turistov, katerim je uporaba tujega jezika namenjena, žal pa se ob tem vse prevečkrat pozablja na slovenski jezik.

4.12.10. Nadzor prodaje samoniklih gliv

Tržni inšpektorji so tudi v letu 2012 od junija do oktobra opravljali nadzor nad trgovanjem s samoniklimi glivami. Uredba o varstvu samoniklih gliv določa, da posameznik lahko proda le tisto količino gob, ki jo nabere sam ali skupaj z družinskimi člani, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu (2 kg na osebo), mora pa biti za prodajo gob ustrezno priglasen. Običajno je to priglasitev osebne dopolnilnega dela, nabiranje in prodaja gozdnih sadežev, pri pristojni upravni enoti. Oseba, ki gobe odkupuje – odkupovalec, pa mora biti za opravljanje te dejavnosti registrirana in mora voditi evidenco o odkupljenih gobah, katero mora ob koncu tekočega leta predložiti na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Nadzor se je tudi tokrat izvajal predvsem na tržnicah, sejmih in drugih javnih mestih, kjer se običajno vrši prodaja, pa tudi pri gostincih, ki nudijo značilne gobje jedi. Inšpektorji so tako preverjali delo na črno (registrirana dejavnost oziroma priglasitev osebne dopolnilnega dela), količino gob v prodaji, soglasje za prodajo, označenost cen in izdajanje računov.

Na območju celotne Slovenije je bilo opravljenih 73 inšpekcijskih pregledov. Od tega je bilo 43 prodajalcev posameznikov, ki imajo pri pristojni upravni enoti priglašeno osebno dopolnilno delo, 4 so bili trgovci in 8 gostincev. Pregled je bil opravljen tudi pri 1 odkupovalcu, pri katerem ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Skupaj je bilo ugotovljenih 20 kršitev. V 8 primerih je bilo ugotovljeno delo na črno, ko so posamezniki prodajali gobe brez priglasitve osebne dopolnilnega dela. V 4 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri označitvi cen, v 2 primerih za prodane gobe ni bil izdan račun, v 6 primerih pa prodajalci za prodajo niso pridobili ustreznega soglasja.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 7 upravnih odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti oziroma prodaje gob in 1 opozorilo ZIN, s katerim je naložena odprava pomanjkljivosti ter 6 plačilnih nalogov, 7 opominov in 5 opozoril ZP-1.

Glede na ugotovitve nadzora Tržni inšpektorat RS zaključuje, da je vsakoletni nadzor prodaje gob potreben, saj so bile tokrat nepravilnosti ugotovljene pri skoraj tretjini zavezancev (27 %), kar je več kot leta 2011 (17 %). Tokrat je bilo največ kršitev določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ko posamezniki niso imeli priglasenega osebne dopolnilnega dela, in določil Zakona o trgovini, prodaja brez

ustreznega soglasja, manj pa je bilo prodaje brez računov. Pri nadzoru tudi ni bila zaznana kršitev uredbe, da bi zavezanci prodajali večjo količino gob, kot je dovoljeno.

4.12.11. Nadzor naključnih subjektov

Tako, kot že nekaj let zapored, je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2012 izvedel poseben nadzor gospodarskih subjektov in sicer nadzor naključno izbranih subjektov ne glede na dejavnost, ki naj bi jo subjekt opravljal. S takšnim načinom nadzora si Tržni inšpektorat RS ustvarja realno sliko, kakšno je stanje v slovenskem gospodarstvu glede spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov, za katere nadzor je zadolžen.

Gospodarski subjekti, ki so bili predmet nadzora, so bili izbrani na podlagi statistične analize gospodarskih subjektov, ki so bili na dan 1.

3. 2012 vpisani v Poslovni register subjektov pri Agenciji RS za javnopravne evidence in storitve, in sicer po organizacijski obliki ter po kraju sedeža subjekta. Na podlagi tako pridobljenih podatkov se je pripravil seznam 402 gospodarskih subjektov, ki so po organizacijski obliki in kraju sedeža odgovarjali statističnemu povprečju. Izbrano je bilo 193 (48,0 %) samostojnih podjetnikov posameznikov, 144 (38,8 %) družb z omejeno odgovornostjo, 57 (14,2 %) društev ter 8 (2,0 %) subjektov, registriranih v različnih ostalih organizacijskih oblikah.

V času akcije je bilo pregledanih 395 gospodarskih subjektov:

- ♦ 335 (84,8%) jih je opravljal dejavnost,
- ♦ 35 (8,9%) jih je bilo v mirovanju (subjekt je sicer bil registriran, vendar dejavnosti ni opravljal),
- ♦ 14 (3,5%) jih ni poslovalo, ker je bil subjekt iz registra PRS izbrisan ali pa je bil v postopku izbrisa,
- ♦ pri 8 (2,0%) pregled ni bilo možno opraviti, ker na prijavljenem naslovu sedeža subjekta le-tega ni bilo (subjekt selitve sedeža ni prijavil pristojnim organom),
- ♦ pri 3 (0,4%) pa se pregled ni opravil, ker so bili v postopku stečaja in inšpekcijski postopek ne bi bil smiseln.

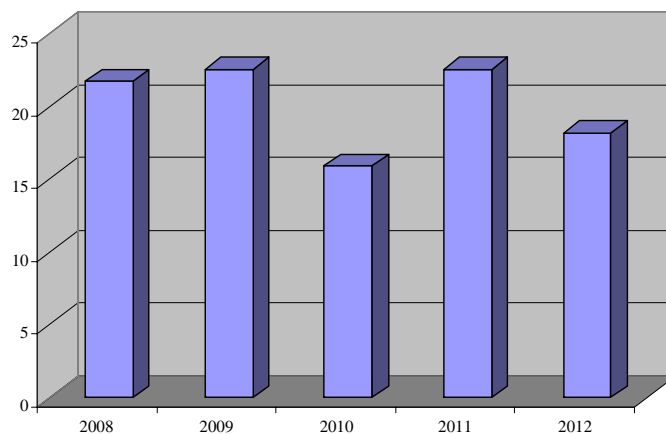
Podrobna kontrola poslovanja gospodarskih subjektov je bila opravljena samo pri 335 subjektih, ki so v času inšpekcijskega nadzora dejavnost tudi opravljali, in sicer po vseh predpisih, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. Pri teh gospodarskih subjektih je bil nadzor opravljen po 20 različnih zakonih (pri vsakem subjektu je bil pregled v povprečju opravljen po skoraj 3 različnih zakonih) in njihovih ustreznih podzakonskih predpisih:

- ♦ pri 250 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- ♦ pri 249 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov,
- ♦ pri 114 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gospodarskih družbah,
- ♦ pri 87 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Obrtnim zakonom,
- ♦ pri 79 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o avtorski in sorodnih pravicah,
- ♦ pri 26 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gostinstvu,
- ♦ pri 25 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o društvih,
- ♦ pri 8 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o javni rabi slovenščine,

- pri 8 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o trgovini,
- pri 7 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov,
- pri 6 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo,
- pri 5 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- pri 3 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o elektronskem poslovanju na trgu,
- pri 3 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti,
- pri 2 subjektih se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o gradbenih proizvodih,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o nepremičninskem posredovanju,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o omejevanju porabe alkohola,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o potrošniških kreditih,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o splošni varnosti proizvodov,
- pri 1 subjektu se je preverjalo skladnost poslovanja z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma.

Od 335 pregledanih subjektov je bila kršitev poslovanja ugotovljena pri 61 (18,2 %) subjektih. Zoper te subjekte so tržni inšpektorji ukrepali tako v upravnem postopku v skladu z zakonom, ki ga je subjekt kršil oziroma v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru ali Zakonu o tržni inšpekciji, kot tudi v prekrškovnem postopku v skladu z Zakonom o prekrških. V upravnem postopku so vsem subjektom skupaj tržni inšpektorji izrekli 23 opozoril ZIN in izdali 15 upravnih odločb, zoper 23 subjektov pa upravno ukrepanje ni bilo možno. V prekrškovnem postopku so inšpektorji izrekli 31 opozoril ZP-1, 20 opominov, 2 plačilna naloga in 3 prekrškovne odločbe. Upravni in prekrškovni ukrepi so bili izrečeni zaradi kršitev Obrtnega zakona, Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o gostinstvu, Zakona o gradbenih proizvodih, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o varstvu potrošnikov.

Iz rezultatov izhaja, da več kot 80 % v Sloveniji registriranih subjektov opravlja gospodarsko dejavnost v skladu s tisto veljavno zakonodajo, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS. V spodnjem grafu so prikazani rezultati nadzora naključnih subjektov za zadnjih 5 let.

Slika 29: Pregled števila kršiteljev pri naključnem nadzoru subjektov

Kljub temu, da zelo veliko gospodarskih subjektov v Sloveniji posluje v skladu s predpisi, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS, bo le-ta s takšnim nadzorom nadaljeval tudi v bodoče.

5. DRUGE AKTIVNOSTI

5.1. PREDLAGANE SPREMEMBE

5.1.1. Zakon o inšpekcijskem nadzoru

Na področju izvajanja inšpekcijskega nadzora ter postopkom dokazovanja opravljanja dela na črno in (ne) izdajanju računov za prodano blago in opravljene storitve ter pri izvajanju nadzora pri prometu nepremičnin so se v praksi pojavile nekatere težave, zaradi pomanjkljive zakonske ureditve. Tržni inšpektorata RS je Ministrstvu za javno upravo že v letu 2010 predlagal določene spremembe Zakona o inšpekcijskem nadzoru, do katerih pa žal ni prišlo. V letu 2012 je bila sprememba Zakona o inšpekcijskem nadzoru vključena v normativen program Vlade RS in po programu vlade bi morala biti sprememba obravnavana na vladi že pred zaključkom leta.

Tržni inšpektorat RS se je v pripravo sprememb aktivno vključil in pripravljavcu predpisa predlagal, da v nastajajoči predlog novele Zakona o inšpekcijskem nadzoru vključi določbo o vseh oblikah zbiranja dokazov v inšpekcijskem postopku še pred uvedbo inšpekcijskega postopka, kot je to urejeno v Zakonu o davčni službi in v Zakonu o davčnem postopku v poglavju »Davčna preiskava«.

Na izkušnjah iz prakse temelji tudi ugotovitev, da gre pri opravljanju dela na črno za prekrite oblike dela zlasti na področju storitvene dejavnosti in prodaje nevarnih proizvodov preko spleta, ki brez predhodnega zbiranja dokazov v upravnem in prekrškovnem postopku ostanejo nedokazljiva. Prav tako neizdajanje računov za prodano blago ali opravljeno storitev ni mogoče dokazati brez vnaprejšnjega nakupa blaga ali storitve. Enako velja tudi pri pogodbah, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov, pri katerih brez vnaprejšnjega nakupa izdelka ni mogoč nadzor spoštovanja določb Zakona o varstvu potrošnikov, ki potrošnikom omogočajo, da v štirinajstih dneh podjetju pisno sporočijo, da odstopajo od pogodbe, ne da bi jim bilo treba navesti razlog za svojo odločitev.

Takšen nakup izdelka ali naročilo storitve obstoječi Zakon o inšpekcijskem nadzoru ne omogoča.

Zaradi jasnosti pooblastil, vsebovanih v 19. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru, je Tržni inšpektorat RS pristojnemu ministrstvu predlagal, da se ta določba dopolni s pooblastilom, da ima inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora pri fizični ali pravni osebi pred uvedbo postopka inšpekcijskega nadzora pravico zbirati dokaze, podatke in informacije, pomembne za uvedbo inšpekcijskega nadzora ter za analiziranje, obdelovanje in shranjevanje tako zbranih podatkov, vključno z vsemi oblikami nakupa blaga in storitev, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzora.

Zaradi težav, ki so se pojavile v postopku implementacije te določbe, je Tržni inšpektorat RS dne 7. 12. 2012 Ministrstvu za pravosodje in javno upravo predstavil konkretne primere skupaj z vsemi pojasnili. Dodatna pojasnila o nujnosti umestitve takšne določbe v spremembo nastajajočega Zakona o inšpekcijskem nadzoru so bile s strani Tržnega inšpektorata RS dana tudi na inšpekcijskem svetu z dne 8. 10. 2012.

Sprememba zakona o inšpekcijskem nadzoru je v tem delu nujen pogoj za učinkovito izvajanje nadzora Tržnega inšpektorata RS in vseh drugih inšpekcij.

Tržni inšpektorat RS pričakuje, da bo Ministrstvo za pravosodje in javno upravo sledil njegovemu predlogu.

5.1.2. Zakon o prekrških

Po 1. 1. 2005, ko se je pričel uporabljati novi Zakon o prekrških (ZP-1), je večina postopkov o prekrških v pristojnosti prekrškovnih organov, ki morajo o prekrških odločiti v t.i. hitrem postopku. Od uveljavitve novega zakona je bil med drugim že večkrat spremenjen tudi drugi odstavek 52. člena tega zakona. Ta člen v prvem odstavku določa, da se praviloma o prekrških odloča v hitrem postopku, v drugem odstavku pa je izrecno določeno, o katerih prekrških ni dovoljeno odločati v hitrem postopku. Praviloma je vsaka dosedanja sprememba tega zakona še dodatno zmanjšala pripad zadev na sodišča in posledično povečala pripad zadev prekrškovnim organom.

Pri sprejemanju novega Zakona o prekrških je bila osnovna zahteva, da se bistveno razbremenijo sodišča pri odločanju o prekrškovnih zadevah. Ta cilj je bil z reformo prekrškovne zakonodaje vsekakor dosežen, kar izkazujejo tudi statistični podatki o delu sodišč. Za vodenje postopkov pri prekrškovnih organih pa je veljala »maksima«, da prekrškovni organ v hitrem postopku »po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločanje o prekršku«. Glede tega cilja velja žal ugotovitev, da so skoraj vse spremembe in dopolnitve Zakona o prekrških, ki so bile opravljene od njegove uveljavitve, stanje poslabšale. Trenutno je mogoče povsem upravičeno trditi, da hitri postopek ni več niti hiter, niti enostaven, niti racionalen. Na to ugotovitev v svojih letnih poročilih brezuspešno opozarjajo tudi vsi drugi prekrškovni organi. Z zapletenimi pravnimi postopki in obsežnimi administrativnimi opravili so prekrškovni organi postali bistveno manj učinkoviti pri svojem delu, saj se je zmanjšala njihova operativnost. V primerjavi s kazenskim postopkom je postal postopek o prekršku celo bistveno bolj zapleten.

V prekrškovnem postopku je potrebno upoštevati tudi vrsto drugih procesnih zakonov, ki prav tako dodatno zapletajo vodenje postopkov prekrškovnih organov. Med te zakone spadajo v prvi vrsti Zakon o sodnih taksah, Zakon o splošnem upravnem postopku in Zakon o kazenskem postopku. Ključno za izvajanje postopkov o prekrških je tudi dejstvo, da se v hitrem postopku o prekršku odloča s plačilnim nalogom in odločbo o prekršku. V vseh primerih, ko so zahteve za sodno varstvo dovoljene in pravočasne ter so jih vložile upravičene osebe, se take zahteve odstopijo pristojnemu sodišču v nadaljnje odločanje. Če oseba pred sodiščem z zahtevo za sodno varstvo ne uspe, sodišče svojo odločitev vrne prekrškovnemu organu, ki jo mora vročiti kršitelju ter po pravnomočnosti odločbe določiti tudi sodno takso. Tudi v primerih, ko domnevni kršitelj z zahtevo za sodno varstvo na sodišču uspe ali delno uspe, sodišče svojo odločitev vrne prekrškovnemu organu, ki mora poskrbeti za vročitev odločbe sodišča in za nadaljnje postopke. Zaradi vseh navedenih opravil se inšpektorji namesto z inšpekcijskimi opravili ukvarjajo z administrativnimi opravili, ki sledijo vročitvi odločbe sodišča. Zlasti to velja za postopke odmere stroškov zagovornika v primeru, ko domnevni kršitelj z zahtevo za sodno varstvo na sodišču uspe ali delno uspe. Zato je bilo s strani prekrškovnih organov predlagatelju sprememb Zakona o prekrških že od vsega začetka predlagano, da v kolikor sodišče spremeni odločitev prekrškovnega organa, samo poskrbi za izvršitev spremembe sodbe (odločitve), samo izreka sodne takse in samo odloči o stroških postopka zagovornika.

Pri tem tudi ni zanemarljivo dejstvo, da celotno zgoraj naštetu delo pri prekrškovnem organu opravi inšpektor, na sodiščih pa vsa administrativna dela izvajajo administratorji. Zaradi zmanjšanja števila administrativnega osebja na Tržnem inšpektoratu RS je

razmerje inšpektor : administracija 5 : 1. Ali drugače povedano na 5 inšpektorjev odpade 1 administrator.

S predlogom zakona se je želelo doseči poenostavitev poslovanja prekrškovnih organov, ekonomičnost postopkov, zmanjšanje finančnih obremenitev državnega proračuna, hitrejše zaključevanje postopkov ter posledično zmanjševanje zaostankov in večjo operativnost prekrškovnih organov.

Tržni inšpektorat RS je iz lastnih materialnih stroškov plačal stroške odvetnikov v primerih, ko so domnevni kršitelji z zahtevo za sodno varstvo na sodišču uspeli ali delno uspeli, in sicer v letu 2011 v višini 6.935,25 EUR in v letu 2012 v višini 4.380,54 EUR.

Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je Tržni inšpektorat RS predlagal, da vztraja na predlogu, da se predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških smiselno dopolni z določbo 65.a člena in sicer, da v kolikor sodišče spremeni odločitev prekrškovnega organa, samo poskrbi za izvršitev spremembe sodbe (odločitve), samo izreka sodne takse in samo odloči o stroških postopka zagovornika.

Klub vztrajanju predlog prekrškovnih organov ni bil sprejet, zato Tržni inšpektorat RS upravičeno pričakuje, da se bo v bodočih spremembah prisluhnilo tudi prekrškovnim organom.

5.1.3. Zakon o potrošniških kreditih

Zaradi zaostrenih pogojev na področju potrošniškega kreditiranja, so se na slovenskem trgu pojavili tuji dajalci kreditov, ki imajo sedež v eni izmed držav članic Evropske unije, v Sloveniji pa nastopajo izključno preko kreditnih posrednikov in tako v Sloveniji nimajo niti poslovne enote, niti podružnice. To posledično pomeni, da imajo potrošniki, ki sklepajo kreditne pogodbe s temi dajalci kreditov, stik samo s kreditnimi posredniki, ne pa tudi z dajalci kreditov. Na ta način se dajalci kreditov v povezavi s kreditnimi posredniki izognejo izpolnjevanju predpisanih pogojev, potrebnih za poslovanje, zaradi česar so potrošniki deležni nižje ravni varstva svojih pravic.

Tržni inšpektorat RS je podal dva konkretna predloga sprememb Zakona o potrošniških kreditih in Pravilnika o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati kreditni posredniki in sicer, da se zaostrijo prostorski in kadrovske pogoji, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik pri opravljanju storitev potrošniškega kreditiranja.

5.1.4. Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov

Tržni inšpektorat RS že zadnjih nekaj let aktivno opozarja na nujnost sprejema predpisa, s katerim bi se uredilo alternativno reševanje potrošniških sporov. Zaradi specifičnosti tovrstnih sporov je namreč tudi za tovrstne spore potrebno zagotoviti učinkovito uveljavljanje potrošnikovih pravic.

Tržni inšpektorat RS vsako leto prejme okoli 1000 prijav oziroma reklamacij potrošnikov, katerih pretežni del je rešen zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja in prisilno ukrepanje sploh ni potrebno. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se na eni strani razbremenil Tržni inšpektorat RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim (bolj problematičnim) področjem nadzora, po drugi strani pa bi se zagotovilo dodatno hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se delno razbremenila tudi sodišča.

Da bo potrebno na tem področju resno začeti z delom, bo nenazadnje od Slovenije zahtevala tudi Evropska unija. Konec leta 2011 je namreč Evropska komisija predstavila dva zakonodajna predloga, direktivo in uredbo, na podlagi katerih bi lahko vsi potrošniki Evropske unije reševali spore s podjetjem brez sodišča, ne glede na vrsto blaga ali storitve in ne glede na to, ali so blago ali storitev kupili doma, ali v tujini. Omenjena uredba in direktiva naj bi bili sprejeti do konca leta 2012, tako da bi morali sistemi alternativnega reševanja potrošniških sporov v državah članicah Evropske unije dejansko začeti z delom v drugi polovici leta 2014, spletno reševanje potrošniških sporov, ki ga predvideva uredba, pa v prvi polovici leta 2015. Pri tem je potrebno poudariti, da v Sloveniji pravzaprav nimamo niti enega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov, ki bi izpolnjeval priporočila Evropske komisije o načelih, veljavnih za organe, pristojne za izvensodno reševanje potrošniških sporov. To pomeni, da sprejem uredbe in direktive na ravni Evropske unije za Slovenijo ne bo pomenilo neke nadgradnje obstoječega sistema, temveč nova vzpostavitev tega sistema. Ob tem je pomemben tudi podatek, da je Slovenija poleg Slovaške edina članica Evropske unije, ki nima vzpostavljenega nobenega sistema za alternativno reševanje potrošniških sporov, ki bi izpolnjeval načela iz priporočila Evropske komisije.

5.1.5. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Na podlagi veljavnega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah Tržni inšpektorat RS v okviru svojih pristojnosti nadzira tudi določila tega zakona s področja javne priobčitve avtorskih del javnosti, kabelske retransmisije, radiodifuznega oddajanja, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, dajanja v najem, fotokopiranja, klipinga, uporabe računalniških programov ipd.

Na podlagi večletnih nadzorov pri uporabnikih avtorskih del se je večkrat izkazalo, da so prijave, ki jih je na Tržni inšpektorat RS vlagala ena izmed kolektivnih organizacij, neupravičene, za sabo pa so takšne prijave potegnile precej veliko količino dela. Zato je Tržni inšpektorat RS že v letu 2010 predlagal, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku – podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice Evropske unije. S tem bi se sprostile določene kapacitete Tržnega inšpektorata RS, ki bi jih lahko tako usmeril v zaščito potrošnikovih pravic ali varnost proizvodov. Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je namreč predvsem zaščita potrošnikovih pravic na različnih področjih ter zagotavljanje varnosti proizvodov, v manjši meri pa reševanje problemov individualnih fizičnih oseb na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

Trenutno je predlog sprememb in dopolnitev Zakona o avtorski in sorodnih pravicah v zakonodajnem postopku, tako da Tržni inšpektorat RS upa, da bodo vse predlagane spremembe tudi dejansko realizirane.

5.1.6. Zakon o varstvu konkurence

Zakon o varstvu konkurence je bil sprejet že daljnega leta 1993. V tem času je zaradi implementacije zakonodaje Evropske unije postala slovenska pravna ureditev nelojalne konkurence nepregledna in nekonsistentna. Na to dejstvo Tržni inšpektorat RS opozarja že vrsto let. Zakon o varstvu konkurence tudi ni sledil spremembam s področja prekrškovnega prava. Vse navedeno nakazuje na potrebo po koreniti reformi predpisov s področja nelojalne konkurence. Zakon o varstvu konkurence je bil od dneva uveljavitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov deloma

razveljavljen ter kot tak ne ustreza več spremenjeni ureditvi prekrškovne zakonodaje. Zato je Tržni inšpektorat RS Ministrstvu za gospodarstvo že v letu 2007 predlagal, da se področje varstva konkurence na novo uredi, bodisi z odpravo veljavnih določil Zakona o varstvu konkurence in prenosom pristojnosti nadzora nad navedenim predpisom na Urad RS za varstvo konkurence, bodisi z ustreznimi spremembami zakona ali prenosa ureditev v področje varstva potrošnikov.

5.1.7. Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

Tržni inšpektorat RS si že nekaj let prizadeva, da bi se obstoječi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno spremenil predvsem v delu, ki določa nadzorne organe (razširitev organov, ki nadzirajo delo na črno) in v delu, kjer so določene višine glob za fizične osebe šušmarje, saj so le-te trenutno bistveno prenizke in ne vplivajo vzgojno in odvračilno. Rezultat takšnih prizadevanj je predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (EVA 2012-2611-0064), ki je trenutno v medresorski obravnavi. V predlogu so upoštevani bistveni predlogi.

5.1.8. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

V letu 2012 je bil Tržni inšpektorat RS aktiven tudi pri spremembi Zakona o spodbujanju razvoja turizma, saj lahko s svojimi izkušnjami bistveno pripomore k primerni zakonski rešitvi. Osnutek zakona, ki ga je Tržni inšpektorat RS prejel, je namreč med drugim predvidel črtanje licenc za opravljanje organizacije in prodaje turističnih aranžmajev in vzpostavitev zgolj evidence, s čimer pa se seveda glede na kompleksnost dejavnosti Tržni inšpektorat RS ni mogel strinjati. V kolikor licence ne bi bile več potrebne in bi bila ostala zgolj evidenca, je potrebno za vpis v takšno evidenco kljub temu predvideti pogoje za opravljanje tovrstne dejavnosti in ni dovolj, da podjetje zgolj na spletni strani (ki ni nikjer predvidena) objavi splošne pogoje, ki pa jih nihče ne preveri in potrdi. Pri turističnih aranžmajih praviloma namreč ne gre za majhne vsote denarja, ki jo potrošnik vplača že pred izvedbo aranžmaja, prav tako mora agencija poskrbeti za vso logistiko potovanja, ki včasih obsega tudi več držav hkrati, zato je še toliko bolj pomembno, da takšno dejavnost opravlja zaupanja vreden subjekt. Zadnje čase se namreč dogaja, da agencije, predvsem prodajalci, denarja ne posredujejo organizatorjem ali pa celo izvajalcem v tujini (med katerimi so seveda tudi tretje države in eksotične dežele, kjer je nato potnik prepuščen samemu sebi), agencije nato tudi »poniknejo«, kar vse je seveda posledica neplačevanj oziroma plačilne nediscipline.

Kot poglobljena sprememba glede na obstoječi zakon je torej predlagana ukinitve licenc za dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev in sicer, kot je navedeno v obrazložitvi osnutka zakona, naj bi se z ukinitvijo licenc odpravile administrativne ovire, poenostavili pogoji za opravljanje dejavnosti, hkrati pa to naj ne bi vplivalo na kakovost storitev oziroma varstvo potrošnikov. Pri tem se za primerjavo nudi države, med katerimi je tudi Nemčija, vendar ne gre prezreti dejstva, da se podjetništvo in disciplina v Nemčiji ne da primerjati s slovenskim razmišljanjem o hitrem zaslužku. Drži sicer, da turistično tržišče uravnavajo tržne zakonitosti, vendar se je potrebno zavedati, da se bo ob prostem opravljanju tovrstne dejavnosti pojavilo večje število agencij, ki bodo videle priložnost hitrega zaslužka, pri tem pa potrošnik in kakovost storitve ne bosta postavljena v ospredje in bo preteklo kar nekaj časa, da bo na podlagi tržnih zakonitosti opravljena selekcija tistih »pravih« ponudnikov.

Hkrati se kot razlog ukinitve licenc navaja tudi diskriminacija domačih subjektov glede na subjekte iz drugih držav članic, ki ne predpisujejo licenc in lahko v Sloveniji, glede na Zakon o storitvah na notranjem trgu, čezmejno opravljajo storitve.

Tržni inšpektorat RS sicer ne nasprotuje ukinitvi licenc, vendar želi zgolj opozoriti na morebitne posledice, hkrati pa predlaga, da se ukinitvev ustrezno nadomesti vsaj z nekakšnim javnim registrom (npr. pri Gospodarski zbornici Slovenije), v katerega se vpisujejo tako organizatorji, kot prodajalci in ki bi ponujal potrošniku zanesljive informacije o ponudniku, ki bi hkrati služili tudi kot referenca. Tudi na področju sankcij gre za prekršek, če dejavnost organiziranja turističnih aranžmajev opravlja subjekt, ki ne izpolnjuje pogojev za opravljanje te dejavnosti. V kolikor subjekt torej ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dejavnosti, se ga pač ne vpiše v register, ne pa, da se potem, ko ima npr. v Poslovnem registru Slovenije registrirane vse dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti, šele ugotavlja, ali za opravljanje posamezne dejavnosti izpolnjuje pogoje. Smiselno je torej, da se na podlagi ugotovljenega izpolnjevanja pogojev vpiše v poseben register. Zakaj bi se namreč naknadno sankcioniralo neizpolnjevanje pogojev, če brez njih subjekt tako in tako ne more opravljati dejavnosti organiziranja oziroma prodaje turističnih aranžmajev ali katerekoli druge dejavnosti.

V pripravi naj bi bila sicer tudi sprememba Zakona o gospodarskih družbah, ki naj bi predvidela tudi obvezno registracijo zgolj tiste dejavnosti, s katero se subjekt tudi dejansko ukvarja, s čimer bi se preprečilo registriranje dejavnosti »na zalogo«. V kolikor bi sprememba hkrati predvidela tudi preverjanje izpolnjevanja pogojev, ki jo za posamezno dejavnost subjekt mora izpolnjevati, pa je Tržni inšpektorat RS mnenja, da potem ne bo več potrebe po posebnem registru.

Tržni inšpektorat RS je že v preteklosti dajal tudi pobudo za črtanje 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma in sicer iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti so urejeni v 43. členu Zakona o spodbujanju razvoja turizma, za nadzor katerega je na podlagi 44. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma pristojna tržna inšpekcija. Vendar to določilo predpisuje le dejavnosti turističnih športnih storitev, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (kot na primer šole ali tečaji smučanja, jadrnanja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenja turistov pri organiziranih športnih aktivnostih. To dejavnost lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva, licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Pogoje zasebnega športnega delavca za vpis v razvid določa 34. člen Zakona o športu.

Za morebitno ugotovljeno kršitev 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma Tržni inšpektorat RS po Zakonu o spodbujanju razvoja turizma nima možnosti niti upravnega, niti prekrškovnega ukrepanja. Lahko pa ukrepa z izdajo ureditvene odločbe na podlagi 13. člena Zakona o tržni inšpekciji v povezavi s 43. in 44. členom Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Področje izvajanja organiziranih športnih aktivnostih, to je dejavnosti učenja in vodenja športnih storitev, je tako urejeno v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma, kot tudi v Zakonu o športu, ki je specialnejši predpis in govori o športu na splošno. V tretjem odstavku 2. člena določa: »Športna rekreacija po tem zakonu je športna dejavnost odraslih vseh starosti in družin.«, v 4. členu pa še: »Naloge v športu lahko opravlja vsaka domača ali tuja fizična ali pravna oseba kot pridobitno ali nepridobitno dejavnost, če zakon ne določa drugače.« Za nadzor nad spoštovanjem Zakona o športu je pristojen Inšpektorat RS za šolstvo in šport.

Tržni inšpektorat RS se tako strinja, da nadzor nad navedenimi dejavnostmi v celoti prevzame inšpekcija za šport, saj tovrsten nadzor zahteva tudi strokovna znanja, za katera tržni inšpektorji niso usposobljeni in tržnim inšpektorjem poleg neustrezne zakonske rešitve predstavlja nemalo težav. Vendar pa želi pri tem pripravljavca predpisa opozoriti, da gre pri tovrstnih športnih dejavnostih za večje varnostno tveganje in ne želi, da področje ostane neurejeno in nenadzorovano, zato je potrebno jasno in pravilno opredeliti tako pogoje za opravljanje dejavnosti, kot tudi pristojnost nadzornega organa.

Pomembno je poudariti tudi, da tržni inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic Evropske unije (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci), pri čemer zanje veljajo določila Zakona o storitvah na notranjem trgu. Omenjeni zakon je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev za ponudnike storitev iz držav Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Ponudniki storitev so lahko fizične (t.i. samozaposlena oseba) ali pravne osebe, ki ponujajo ali opravljajo storitev v Sloveniji. To pomeni, da lahko tuja fizična ali pravna oseba opravlja pridobitno dejavnost v Sloveniji brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Tržni inšpektorat RS se zaradi neustrezne zakonske rešitve srečuje s težavami pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustrezna rešitev pripomogla k večji varnosti učinkovitejšemu nadzoru.

5.1.9. Zakon o gradbenih proizvodih

Tržni inšpektorat RS, ki je pristojen za nadzor nad izvrševanjem določb Zakona o gradbenih proizvodih, je tekom leta 2012 aktivno sodeloval pri pripravi osnutka novega besedila Zakona o gradbenih proizvodih, ki naj bi začel veljati 1. 7. 2013. Osnutek besedila je pod številko 2012-2130-0061 objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo:

5.2. SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE

5.2.1. Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 25 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega predsednik je minister za javno upravo, člani Inšpekcijskega sveta pa so glavni inšpektorji. Naloga Inšpekcijskega sveta je, da usklajuje izvajanja skupnega inšpekcijskega nadzora in skrbi za hitro prenašanje informacij, rešuje vprašanja, vezana za delo posameznih inšpekcij, organizira izobraževanja za potrebe inšpekcijskega nadzora, usklajuje in planira pomoč inšpekcijskim službam pri razvoju in načrtovanju informatike, predvsem pri razvoju skupne aplikacije za vse inšpekcijske službe.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- ♦ Odbor za pravno področje, ki rešuje pravna vprašanja, naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki

se v praksi različno razlagajo. Odbor za pravno področje vodi glavna tržna inšpektorica.

- Odbor za informacijsko podporo skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Odbor je zadolžen za pripravo informacijske podpore za enotno vstopno točko portala inšpekcijskih služb. Namestnik vodje tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za merjenje uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Namestnik vodje tega odbora je glavna tržna inšpektorica.
- Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe ter pripravlja gradiva s področij dela, kjer imajo vse inšpekcije skupni interes.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Z uporabo in funkcionalnostjo sistema so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z njegovo uvedbo bistveno skrajšali in poenostavili. Informacijski sistem je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija.

Glede na to, da informacijski sistem podpira knjiženje zadev in dokumentov v povezavi z delom upravnega in prekrškovnega organa, je postal, ko je bil predstavljen glavnim inšpektorjem na Inšpekcijskem svetu, zanimiv tudi za ostale inšpekcijske organe. K uporabi informacijskega sistema sta do konca leta 2012 pristopila dva večja inšpekcijska organa. Ne glede na to, da je informacijski sistem v celoti narejen pod okriljem Tržnega inšpektorata RS, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijskimi organi. To je bilo večkrat poudarjeno na sestankih Inšpekcijskega sveta oziroma v več dopisih, ki jih je Tržni inšpektorat RS pisal na Inšpekcijski svet ali na Ministrstvo za pravosodje in javno upravo (pred reorganizacijo ministrstev v začetku leta 2012 pa na Ministrstvo za javno upravo). Kljub temu, da glavni inšpektorji že več let zapored prosijo Inšpekcijski svet za informacijsko podporo, ki bi podpirala delo inšpekcijskih organov, ne Inšpekcijski svet, ne pristojno ministrstvo na pobude Tržnega inšpektorata RS niso niti odgovorili, kaj šele, da bi se začeli kakšni postopki v zvezi z skupno uporabo informacijskega sistema.

Tržni inšpektorat RS izvaja skupaj z ostalimi inšpektorati, predvsem s Carinsko upravo Slovenije, Policijo, Zdravstvenim inšpektoratom RS in Uradom za meroslovje, koordinirane skupne akcije, v katerih se izvajajo nadzori nad različnimi področji poslovanja.

5.2.2. Sodelovanje v sosvetu inšpektoratov

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljeni t.i. regijski sosveti inšpekcij, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V sosvetih sodelujejo vsi inšpektorati (zastopajo jih vodje območnih enot) v regiji, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijski sosvet vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Sosvet se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je imel v letu 2012 tri predsednike svetov in sicer na pomurskem, novomeškem in osrednjeslovenskem območju.

5.2.3. Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008

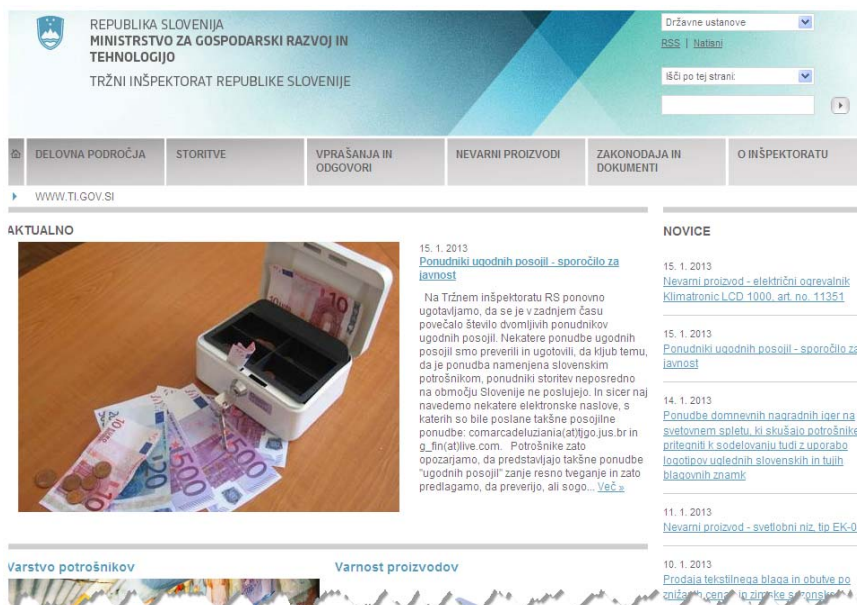
S 13. 5. 2009 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES, ki uvaja načelo medsebojnega priznavanja med državami članicami in se nanaša na nacionalne predpise o tehničnih zahtevah za proizvode, ki niso usklajeni na ravni Evropske unije (t.i. neharmonizirani tehnični predpisi). Uredba med drugim določa pravila in postopke, ki jih morajo pristojni organi držav članic upoštevati, kadar sprejmejo ali nameravajo sprejeti odločbo iz člena 2(1) uredbe, ki bi lahko ovirala prost pretok proizvoda iz člena 28 Pogodbe, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

Pristojni organi držav članic tako od uveljavitve uredbe ne smejo prepovedati prodaje proizvodov na svojem ozemlju, če se ti že zakonito tržijo v drugi državi članici, četudi so bili proizvedeni po tehničnih pravilih, ki so drugačni, kot veljajo za domače proizvode, razen če obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, temelječi na tehničnih ali znanstvenih dokazih.

V letu 2012 Tržni inšpektorat RS na nacionalno kontaktno točko za proizvode, to je Slovenski inštitut za standardizacijo, ni posredoval zaprosil za posredovanje informacij.

5.2.4. Odnosi z javnostjo

Da bi se javnost seznanila z delom, ki ga Tržni inšpektorat RS opravlja, je bila razvita internetna stran www.ti.gov.si, katere vsebina se sprti spreminja in dopolnjuje.

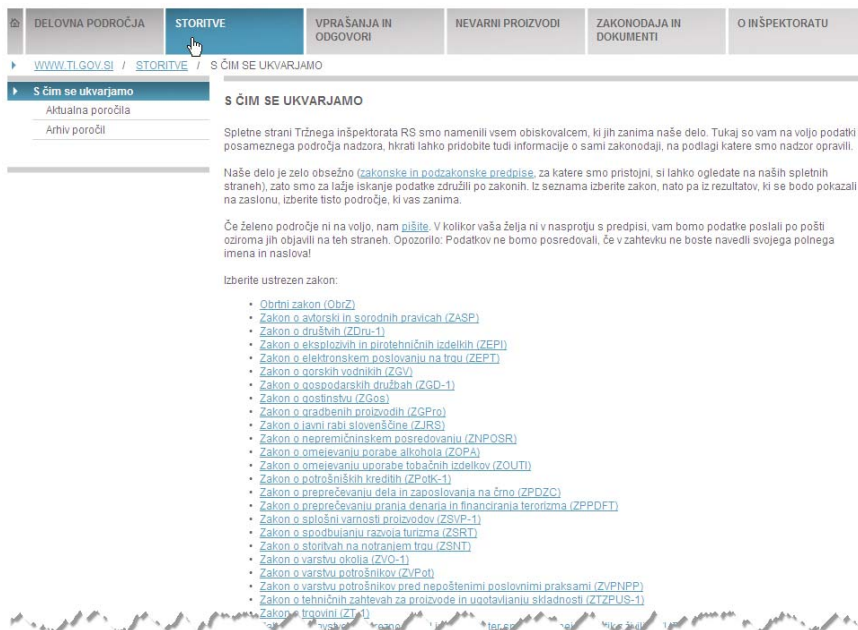
Slika 30: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletne strani, kjer so rubrike:

- **Novice** – objavljajo se najnovejše in najaktualnejše informacije glede delovanja Tržnega inšpektorata RS;
- **Rotator aktualnih novic** – v njem so objavljene novice Tržnega inšpektorata RS, ki so za javnost še posebej zanimive;
- **Storitve** – s čim se Tržni inšpektorat RS ukvarja, saj se sproti objavljajo poročila o rezultatih zaključenih akcij nadzora;
- **Vprašanja in odgovori** – za potrošnike in podjetja so objavljene najzanimivejše razlage določil zakonov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- **Nevarni proizvodi** – objavljeni so vsi nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS našel na slovenskem trgu;
- **Zakonodaja in dokumenti** – objavljen je seznam vseh zakonskih in podzakonskih predpisov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- **O inšpektoratu** – nahajajo se vse informacije o Tržnem inšpektoratu RS: poslanstvo in vizija, naslovi, kontaktne informacije ter uradne in poslovne ure lokacij, kjer inšpektorat posluje.

Poleg tega Tržni inšpektorat RS seznanja javnost s svojim delovanjem oziroma izvaja preventivno delovanje tudi preko tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). V letu 2012 se je tako Tržni inšpektorat RS v radijskih in televizijskih oddajah posredno ali neposredno pojavil 57-krat, v različnih tiskanih in elektronskih medijih pa 67-krat. Poleg tega so na Tržnem inšpektoratu RS pisno odgovorili še na 244 različnih vprašanj novinarjev in 1622 vprašanj različnih gospodarskih subjektov ali potrošnikov.

Za bolj transparentno delovanje Tržnega inšpektorata RS je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

Slika 31 : Rubrika »S čim se ukvarjamo« - pregled po predpisih

DELOVNA PODROČJA	STORITVE	VPRAŠANJA IN ODGOVORI	NEVARNI PROIZVODI	ZAKONODAJA IN DOKUMENTI	O INŠPEKTORATU
WWW.TI.GOV.SI / STORITVE / S ČIM SE UKVARJAMO / AKTUALNA POROČILA					
AKTUALNA POROČILA					
Seznam aktualnih poročil o nadzoru, ki so na voljo na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS:					
<ul style="list-style-type: none"> • 17. 01. 2013: Administrativni nadzor otroških hčie • 16. 01. 2013: Administrativni nadzor masažnih kadi in vsčnamenskih kabin za prhanje • 07. 01. 2013: Nadzor naključnih subjektov v letu 2012 • 04. 01. 2013: Nadzor nad izdajanjem računov v okviru akcije »Zbudimo se!« za leto 2012 • 27. 12. 2012: Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju • 27. 12. 2012: Nadzor skladnosti čelad za kolesanje in uporabnike rolik in kotalk ter opreme za zaščito rok pred mehanskimi tveganji z metodo vzorčenja • 27. 12. 2012: Nadzor opravljanja dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti • 27. 12. 2012: Nadzor opravljanja dejavnosti orskih vodnikov • 27. 12. 2012: Nadzor izvajanja kategorizacije nastanitvenih obratov • 21. 12. 2012: Administrativni nadzor skladnosti opreme za gozdarje • 19. 12. 2012: Nadzor trgovanja s samoniklimi oljami • 12. 12. 2012: Administrativni nadzor orelnikov stanovanjskih prostorov na pelete • 11. 12. 2012: Nadzor namiznih vertikalnih žag • 11. 12. 2012: Administrativni nadzor izdajalnikov dima in ogljikovega monoksida • 10. 12. 2012: Nadzor označevanja tobaka in izdelkov v prodajalnah • 07. 12. 2012: Nadzor označevanja cen blaga in storitev, ki se ponujajo potrošnikom ter nepoštena poslovna praksa • 06. 12. 2012: Nadzor aravov zavego telesa in vlaščnih očal v solarijih 					

Slika 32: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

DELOVNA PODROČJA	STORITVE	VPRAŠANJA IN ODGOVORI	NEVARNI PROIZVODI	ZAKONODAJA IN DOKUMENTI	O INŠPEKTORATU
WWW.TI.GOV.SI / VPRAŠANJA IN ODGOVORI / POGOSTA VPRAŠANJA					
POGOSTA VPRAŠANJA					
Spletne strani Tržnega inšpektorata RS smo namenili tako posameznikom-potrošnikom, ki se srečujejo z različnimi težavami (v zvezi z nakupom izdelka ali storitve), kot tudi podjetjem in podjetnikom, ki želijo poslovati v skladu s trenutno veljavno slovensko zakonodajo.					
Stran, na kateri se nahajate, vsebuje vprašanja in odgovore. Za lažje iskanje najustrežnejšega odgovora smo vsako vprašanje uvrstili v določeno tematiko, ki jo odgovor obravnava. Najustrežnejši odgovor lahko poiščete tudi z uporabe iskalne funkcije tega spletnega mesta oziroma v seznamu vseh odgovorov.					
Izberite ustrezno tematiko:					
<ul style="list-style-type: none"> • agresivna poslovna praksa • alkoholne pijače • avtorske pravice • CE oznaka • cena • čezmejno opravljanje storitev • deklaracija proizvoda • delo na črno • delovni čas • dimnikarske storitve • društvo • državni znaki • električni proizvodi • elektromagnetna združljivost (EMC) • elektronske komunikacije • elektronska pošta • euro • evropsko varstvo potrošnikov • garancija • garancijski list • poslanski obrat • poslinske • poslinske 					

Slika 33: Rubrika »Pogosta vprašanja«- pregled po tematiki

DELOVNA PODROČJA	STORITVE	VPRAŠANJA IN ODGOVORI	NEVARNI PROIZVODI	ZAKONODAJA IN DOKUMENTI	O INŠPEKTORATU
WWW.TI.GOV.SI / VPRAŠANJA IN ODGOVORI / POGOSTA VPRAŠANJA / VSA VPRAŠANJA					
VPRAŠANJE 00246					
Vprašanje številka 00246, objavljeno dne 30. 10. 2012					
Ali je ustrezno, da podjetje na embalažo natisne obvestilo, da je garancijski list dostopen na določeni spletni strani?					
Odgovor:					
<p><u>Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)</u> v 18. členu določa, da mora biti garancijski list sestavljen v slovenskem jeziku na papirju ali drugem trajnem nosilcu podatkov, ki je enostavno dostopen potrošniku. 1. člen istega zakona med drugim definira trajni nosilec podatkov kot nosilec, ki potrošniku omogoča trajno shranjevanje nanj naslovljenih podatkov ali informacij, trajen dostop do njih in njihovo reprodukcijo.</p> <p>Glede na 23. točko uvodnega besedila Direktive 2011/83/EU o pravicah potrošnikov morajo trajni nosilci podatkov potrošniku omogočati shranjevanje informacij, dokler je to potrebno za zaščito njihovih interesov, ki izhajajo iz odnosa s trgovcem. Med takšne nosilce se štejejo zlasti papir, ključ USB, CD-ROM, DVD, spominske kartice ali trdi diski računalnikov in e-pošta. Spletna stran se tako ne more šteti kot trajni nosilec podatkov in podjetje ne izpolni svoje obveznosti iz 18. člena ZVPot, če na embalažo izdelka natisne obvestilo, na kateri spletni strani garancijski list ni dostopen.</p>					

Slika 34: Odgovori na pogosta vprašanja

Slika 35: Nevarni proizvodi

Za potrebe osveščanja potrošnikov, kako pomembno je za njih, da za vsak nakup ali opravljeno storitev zahtevajo račun, je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 nadaljeval akcijo »Zbudimo se«. Z akcijo želi Tržni inšpektorat RS spremeniti miselnost potrošnikov, da bodo plačali manj, če se izdaji računa zavestno odpovedo. S tem dejanjem potrošnik v danem trenutku mogoče res privarčuje, vendar, gledano dolgoročno, s tem podpira delo na črno in sivo ekonomijo ter utajo davkov prodajalcev ali izvajalcev storitev, ki zaslužek »pospravijo« v svoj žep. Sami pa so prikrajšani, ker ne morejo uveljaviti nobene svoje pravice, ki jim po slovenski zakonodaji pripada (primeri: vračilo denarja zaradi stvarne napake na izdelku; garancijsko popravilo izdelka ob morebitni okvari; pomoč Tržnega inšpektorata RS ali kakšnega drugega inšpektorata pri reševanju konkretnih problemov s trgovcem ali proizvajalcem izdelka ali izvajalcem storitve).

Z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS dostopen javnosti ne samo preko spletnih strani, temveč tudi po elektronski pošti, po navadni pošti, po telefonu, lahko pa se zainteresirane osebe oglasijo tudi osebno. Nanj se obračajo potrošniki v zvezi z njihovimi vprašanji, problemi, pritožbami in reklamacijami, novinarji z vprašanji glede delovanja inšpektorata oziroma glede točno določenega gospodarskega subjekta ali področja, ki sta medijsko aktualna v danem trenutku, v manjši meri pa druga zainteresirana javnost, ki si želi pridobiti informacije javnega značaja. Gospodarski subjekti pa se nanj obračajo zaradi svojih problemov in vprašanj - kako zakonito rešiti reklamacijo potrošnika, kaj morajo imeti oziroma storiti, preden se lotijo določene gospodarske dejavnosti, katere papirje, certifikate ali druge uradne dokumente si morajo zagotoviti, preden želijo v Sloveniji prodajati določen izdelek. Včasih pa prvi, drugi ali tretji samo podajo prijavo.

Zaradi večje dostopnosti Tržnega inšpektorata RS po telefonu ali osebne obiska ima organizirano dežurno službo, kjer je na lokacijah na sedežu inšpektorata ter v krajih Ljubljana, Maribor in Celje dežurni inšpektor na voljo vsak dan od ponedeljka do četrтка med 9:00 in 15:30 uro, v petek pa med 9:00 in 14:30 uro, na vseh ostalih lokacijah pa vsak ponedeljek in sredo med 9:00 in 11:00 uro. V tem času so tržni inšpektorji v letu 2012 osebno ali po telefonu odgovorili na 6809 vprašanj potrošnikov ali gospodarskih subjektov.

Tržni inšpektor RS je z namenom večje ozaveščenosti tako potrošnikov, kot tudi gospodarskih subjektov v letu 2012 organiziral tudi prvi Dan odprtih vrat. Potrošnikom, gospodarskim subjektom, novinarjem in drugi zainteresirani javnosti je od blizu predstavil svoje delo in dosežke, predvsem na področju varnosti proizvodov, kjer je bil prikazan del nevarnih proizvodov, ki so jih tržni inšpektorji našli na slovenskem trgu. Obiskovalci so se

lahko поблиžje seznanili s spletno stranjo Tržnega inšpektorata RS, kako na njej najdejo koristne informacije, odgovorili pa so tudi na vsa njihova zastavljena vprašanja.

TRŽNI INŠPEKTORAT ima DAN ODPRTIH VRAT

Da bi vas seznanili z našim delom, dejavnostjo,
poslanstvom in pristojnostmi, vas

18. septembra 2012 med 9 in 17 uro

vabimo na sedež

Tržnega inšpektorata RS, Parmova 33 v Ljubljani.

Predstavili se vam bomo in vam prikazali vsebino in način našega dela, vas seznanili, kako koristno uporabiti podatke naših spletnih strani, vam prikazali razstavljene nevarne proizvode, vam odgovarjali na vprašanja ter z veseljem sprejeli tudi vaše predloge in pobude za izboljšavo.

Vabljeni vsi- potrošniki, gospodarski subjekti, novinarji in druga zainteresirana javnost...

Slika 36: Dan odprtih vrat

Da so storitve Tržnega inšpektorata RS obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table, vsaka pisarna ima tablico z nazivom organa in javnega uslužbenca. Poleg tega so na vsaki lokaciji oglasne deske, na katerih najdejo obiskovalci informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

5.3. MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE

5.3.1. Sistem za mednarodno izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)

Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja kontaktna točka, katera Evropski komisiji pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema, in

nacionalna mreža, ki vključuje vse organe, odgovorne za varnost proizvodov. V Sloveniji je kontaktna točka Tržni inšpektorat RS, nacionalno mrežo pa sestavljajo Carinska uprava RS, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Prometni inšpektorat RS, Tržni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije in Zdravstveni inšpektorat RS.

Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS prejel 2309 RAPEX obvestil, od tega 1960 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega je prejel še 245 obvestil s pripombo »za informacijo« (to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke) in 104 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

Največ obvestil se je nanašalo na otroška oblačila (571 – prisotnost vrvic in vezalk) in igrače (465), nekaj manj na električne proizvode (395), sledijo proizvodi s področja splošne varnosti (218), proizvodi s kemikalijami, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost (168), vozila (159) ter kozmetika (150).

V Sloveniji so pristojne inšpekcije v letu 2012 na podlagi poizvedb na trgu našle 102 proizvoda, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 73 vozil, 9 proizvodov iz splošne varnosti, 6 igrač, 4 otroška oblačila, 3 plovila, 3 električne proizvode, 2 proizvoda s prisotnostjo kemikalij, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost, 1 proizvod otroške opreme in 1 proizvod osebne varovalne opreme. V vseh primerih so bili s strani proizvajalcev oziroma distributerjev izvedeni prostovoljni ukrepi za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg. Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 946 poizvedb pri gospodarskih družbah. Načini omenjenih poizvedb so: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika, pregled trga na spletnih straneh ter sistematičen nadzor trgovin po vsej Sloveniji.

V letu 2012 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 30 obvestil in sicer vse Tržni inšpektorat RS. 19 priglasitev se je nanašalo na otroška oblačila, 8 na vžigalnike, 2 na lestvi in 1 na stroj.

V letu 2012 je RAPEX kontaktna točka prejela 2309 RAPEX obvestil, kar je za 26,9 % več kot v letu 2011, ko je bilo teh obvestil 1819.

Slika 37: Nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zaznal na slovenskem trgu in priglasil v sistem RAPEX

Slika 38: Nevarni proizvodi iz sistema RAPEX, ki jih je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 zaznal na slovenskem trgu

5.3.2. Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona s splošni varnosti proizvodov

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 2 obvestila s strani proizvajalcev in distributerjev glede na določila 12. člena Zakona s splošni varnosti proizvodov, ki določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu. Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od leta 2009 naprej posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t.i. Business Application), ki ga je pripravila Evropska komisija in je dostopen tudi na spletnih straneh inšpektorata. Preko omenjene aplikacije je inšpektorat prejel še dodatnih 65 obvestil.

5.3.3. Sistem zaščitnih klavzul (SGC)

Sistem zaščitnih klavzul je namenjen preprečevanju omejevanja prostega prometa blaga na področju Evropske unije brez utemeljenega razloga. Zato mora vsaka država članica o sprejetih ukrepih omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali katerikoli drugi upravičen interes, zaščiten s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivostih harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, o tem obvestiti Evropsko komisijo.

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 8 obvestil o izvedenih zaščitnih klavzulah s strani Stalnega predstavništva Slovenije pri Evropski uniji, ki so se nanašale na nizkonapetostno električno opremo (5 obvestil) in elektromagnetno združljivost naprav (3 obvestila).

Ob kontroli slovenskega tržišča se priglasiženih proizvodov ni našlo v prometu.

Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS v letu 2012, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri Evropski uniji tri zaščitne klavzule, 2 s področja elektromagnetne združljivosti in 1 s področja radijske opreme.

5.3.4. Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)

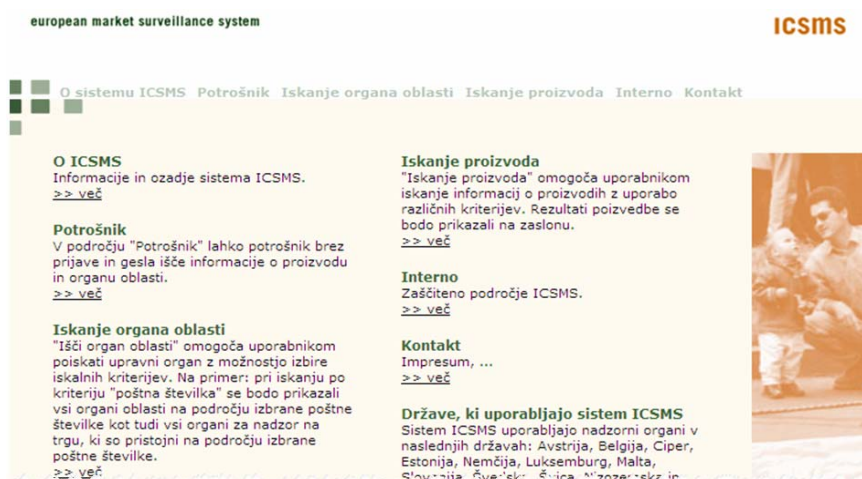

Mednarodni sistem ICSMS (Internet-supported Information and Communication system for pan-European, cross-border market surveillance of products) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev in se uporablja tudi za namene izvajanja 23. člena Uredbe (ES) št. 765/2008.

Mednarodni sistem ICSMS omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov. V bazo podatkov se vnašajo tako podatki o proizvodih, pri katerih so bile ugotovljene neskladnosti z zahtevami, kot tudi podatki o vzorčenih

proizvodih, za katere je bilo ugotovljeno, da izpolnjujejo zahteve. Sistem je razdeljen v dva dela in sicer na del, ki je odprt za javnost in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Evropski komisiji. Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti in ukrepih (www.icsms.org).

V letu 2012 je Tržni inšpektorat RS v mednarodni sistem ICSMS vnesel podatke o 105 proizvodih in obravnaval 3 odstopljene notifikacije s strani Nemčije glede neskladnih strojev slovenskega proizvajalca. Za izobraževanje za uporabo sistema, ki je potekalo konec novembra na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, je Tržni inšpektorat kot najaktivnejši uporabnik sistema v Sloveniji, pripravil predstavitev o dosedanjih izkušnjah uporabe in podal predloge za bodočo nadgradnjo sistema.

Slika 39: Spletna stran mednarodnega sistema ICSMS

5.3.5. Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)

Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za kulturo in medije, Prometni inšpektorat RS, Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS in Agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke so v Sloveniji pristojni organi za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS – Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Evropsko komisijo. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

V letu 2012 je bilo na ravni celotne Evropske unije v sistem CPCS vnesenih 322 obvestil oziroma zaprosil za informacije, od katerih se je 1 nanašala neposredno na Slovenijo. Šlo je za prošnjo za ukrepanje s strani avstrijskega nadzornega organa zoper slovensko podjetje, ki preko svoje spletne strani prodaja različne računalniške igre. Tržni inšpektorat RS je na podlagi opravljene presoje konkretne prošnje za ukrepanje in sporne spletne strani podjetje opozoril na nepravilnosti, pri čemer so bile le-te tudi odpravljene.

Je pa Tržni inšpektorat RS v letu 2012 preko sistema CPCS posredoval 7 zaprosil za informacije in 4 prošnje za ukrepanje pristojnim organom države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS zaznal večje število prijav, pritožb ali vprašanj potrošnikov oziroma je sam zaznal morebitne možnosti kršitve zakonodaje. Največ zaprosil za informacije se je nanašalo na podjetja, ki se ukvarjajo s potrošniškim kreditiranjem in so svoj sedež prenesla v katero izmed drugih držav članic Evropske unije, svoje storitve pa še vedno ponujajo (tudi) slovenskim potrošnikom, ter v zvezi s podjetji, ki preko različnih spletnih strani oglašujejo določene nagradne igre. Prošnje za ukrepanje pa so se nanašale na podjetja, za katere je Tržni inšpektorat RS ugotovil, da preko spletnih strani zavajajoče oglašujejo in nagovarjajo (tudi) slovenske potrošnike, sedež teh podjetij pa je v drugi državi članici, v kateri Tržni inšpektorat RS zaradi teritorialne (ne)pristojnosti ne more ukrepati.

5.3.6. EU SWEEP 2012

EU Sweep je usklajena akcija, vodena s strani Evropske komisije, nacionalnih organov, pristojnih za izvajanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov v državah članicah, na Norveškem in Islandiji. V enem tednu (po navadi je to v začetku poletja) se vsako leto istočasno v vseh državah članicah preveri na stotine spletnih strani na določenem področju z namenom preveriti, ali se spoštujejo potrošnikove pravice oziroma zakonodaja s področja varstva potrošnikov. Če se ugotovi, da konkretna spletna stran ne izpolnjuje potrošniške zakonodaje Evropske unije, pristojni nacionalni organi izvedejo vse ukrepe v skladu s svojimi pristojnostmi, z namenom zagotoviti čim višji nivo varstva potrošnikov v vseh državah članicah Evropske unije.

Prvi EU Sweep je bil izveden v letu 2007. Od takrat so bila v okviru te usklajene akcije pregledana naslednja področja: ponujanje letalskih storitev preko spleta, prodaja elektronskih naprav preko spleta, ponujanje zabavnih vsebin za mobilne telefone preko spleta, prodaja vstopnic preko spleta, potrošniško kreditiranje preko spleta in najnovejši EU Sweep 2012, v okviru katerega so se nadzorovale spletne strani, preko katerih je mogoč nakup iger, e-knjig, videoposnetkov ali glasbe preko spleta.

Do sedaj je v akcijah v okviru vsakoletnega EU Sweep kot predstavnik Slovenije sodeloval Tržni inšpektorat RS. Sicer je Tržni inšpektorat RS le eden izmed pristojnih organov za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Ostali so še: Inšpektorat RS za kulturo in medije, Prometni inšpektorat RS, Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS ter Agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke.

V EU Sweep 2012, v okviru katerega so se, kot je bilo že omenjeno, nadzorovale spletne strani, preko katerih je mogoč nakup iger, e-knjig, videoposnetkov ali glasbe prek spleta, so bile pregledane 4 spletne strani, za katerimi stojijo podjetja s sedežem v Sloveniji, in sicer 3 spletne strani, preko katerih je mogoč nakup e-knjig in 1 spletna stran, ki omogoča spletni nakup iger (kot download, ne v obliki CD-jev ali DVD-jev).

V okviru nadzora se bile v vseh štirih primerih ugotovljene določene nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti: ni bilo objavljenih splošnih pogojev, dostop do splošnih pogojev je bil v določenih primerih onemogočen, nepopolni podatki o podjetju, ni bilo navedene pravice potrošnika do odstopa od pogodbe v roku 14 dni, ni bilo podatkov o tem, kam se lahko potrošnik obrne po pomoč v primeru težav pri prenosu kupljenega na lasten računalnik. V vseh primerih so bila podjetja opozorjena na nepravilnosti in so jih tudi takoj odpravila, zato nadaljnje ukrepanje ni bilo potrebno.

5.3.7. Mednarodno sodelovanje z inštitucijami Evropske unije in tretjih držav

5.3.7.1. [Izmenjava uradnikov](#)

Na podlagi izvajanja programa ukrepov Evropske unije na področju potrošniške politike (2007–2013), ki je določen s Sklepom št. 1926/2006/ES, je v začetku decembra Tržni inšpektorat RS znotraj programa izmenjave uradnikov v okviru Direktive o splošni varnosti proizvodov obiskal uradnik iz Madžarske. Predstavljeno je bilo delo in vzpostavljene prakse inšpektorata na področju nadzora varnosti neživilskih proizvodov, obojestransko pa so bile izmenjane izkušnje in dobre prakse pri nadzoru trga in delovanju RAPEX sistema na nacionalni ravni.

Na podlagi omenjenega programa in sklenjene pogodbe z Executive Agency for Health and Consumers (EAHC), se je programa izmenjave uradnikov v Franciji, pri DGCCRF v Parizu v novembru udeležil uslužbenec Tržnega inšpektorata RS.

5.3.7.2. [Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2010 lestve](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 nadaljeval z delom na projektu lestve, ki se je pričel v okviru nevladne organizacije PROSAFE v okviru skupne akcije nadzora 5 različnih proizvodov (JA 2010) v letu 2011. V projektu lestve, ki ga je vodila Slovenija, so sodelovale še 4 države članice Evropske unije (Bolgarija, Češka, Nizozemska, Španija in Slovenija). S strani PROSAFE organizacije je v projektu sodeloval tudi pogodbeni svetovalec.

V začetku leta 2012 je bila podpisana pogodba z izbranim testnim laboratorijem na Nizozemskem, kjer je bilo določeno, da bo potekalo preverjanje skladnosti lestev na podlagi nekaterih izbranih testov veljavnega evropskega standarda za lestve EN 131-2: 2010 in na podlagi posebnega programa, sestavljenega iz različnih testov, ki so bili pripravljeni s strani projektne skupine za lestve.

Vse sodelujoče članice, razen Nizozemske, so se odločile, da mora testni laboratorij za potrebe inšpekcijskih postopkov vsa testna poročila za posamezne testirane modele lestev pripraviti samo na podlagi izbranih testov veljavnega evropskega standarda EN 131-2: 2010. Skupno je bilo odločeno, da se za potrebe testiranja na trgih sodelujočih članic tako odzamejo 3 različni modeli stopničastih lestev in 3 različni modeli prislonskih oziroma raztegljivih lestev. Za vsak model lestev pa je bilo potrebno odvzeti po dva vzorca, saj so nekateri predvideni testi porušitveni in tako samo en vzorec ne bi omogočal izvedbe vseh predvidenih testov.

Slovenija je tako v februarju 2012 odvzela predvideno število vzorcev lestev in jih poslala na testiranje v testni laboratorij na Nizozemskem.

V septembru 2012 so bila prejeta testna poročila za testirane vzorce, na podlagi katerih so se nadaljevali vsi inšpekcijski postopki, začeti z odvzemom vzorcev s trga. Glede na rezultate testiranja so bili za 4 odvzete modele lestev postopki ustavljeni, ker nepravilnosti na testiranju niso bile ugotovljene, 2 modela lestev, kjer so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki za uporabnika pomenijo resno nevarnost, pa so distributerji prostovoljno umaknili s trga. Ker uporaba teh dveh modelov lestev predstavlja resno nevarnost za uporabnika in sta se po ugotovitvah tržila tudi v drugih državah članicah Evropske unije, sta bila kot nevarna proizvoda na trgu Evropske unije objavljena tudi v sistemu RAPEX.

Skupina lestve je svoje delo zaključila v novembru 2012, ko je na zadnjem sestanku, ki ga je gostil Tržni inšpektorat RS na svojem sedežu, vsak udeleženec v tem projektu tudi predstavil svoje rezultate nadzora skladnosti lestev na svojem trgu.

Projekt se bo formalno zaključil v februarju 2013, ko bo izpeljana še končna konferenca na sedežu nevladne organizacije PROSAFE v Bruslju, kjer bodo širši javnosti predstavljeni tudi skupni rezultati.

Tržni inšpektorat RS je s sodelovanjem, kakor tudi z aktivnim vodenjem tega projekta, pridobil zelo pomembne izkušnje na evropski ravni, saj delo v takšnih projektih odpira možnost sodelovanja z drugimi inšpekcijskimi organi v Evropski uniji in tako primere dobre prakse neposredno prenaša tudi v delo domačega nadzornega organa. Glede na to se je Tržni inšpektorat RS tudi odločil, da sodeluje in vodi nadaljevanje tega projekta, ki se bo začel v letu 2013 in katerega glavni cilj nadzora bodo teleskopske in zglobne lestve.

5.3.7.3. [Projekt Baterijski polnilniki](#)

V sklopu projekta skupne akcije 2011 – baterijski polnilniki, vodene pod okriljem organizacije PROSAFE, je Tržni inšpektorat RS v letu 2012 pričel aktivno sodelovati pri nadzoru baterijskih polnilnikov na trgu Evropske unije. V projektu sodelujejo naslednje države: Bolgarija, Češka, Malta, Norveška, Nizozemska, Portugalska, Slovenija in Švedska. Projekt se je začel januarja 2012 in bo trajal 26 mesecev. Skupina je tako s svojim delom pričela v maju 2012, ko je bil uvodni sestanek skupine, kjer je bil predstavljen glavni cilj projekta – raziskati trge v sodelujočih članic in ugotoviti, ali se potrošnikom ponujajo varni proizvodi na področju baterijskih polnilnikov in zunanjih napajalnikov. Skupina je svoje delo nadaljevala na prvem delovnem sestanku v septembru. Na tem sestanku se je opravil pregled in primerjava vseh relevantnih standardov, po katerih se bodo testirali baterijski polnilniki. Skupina je določila kategorije izdelkov, ki bodo vključeni v projekt. V naslednjem letu je predviden administrativni nadzor v vseh sodelujočih državah in odvzem določenega števila vzorcev ter testiranje v izbranem laboratoriju.

5.3.7.4. [Projekt Vžigalniki](#)

Pri nadzoru vžigalnikov je Tržni inšpektorat RS v omejenem obsegu sodeloval v nadaljevanju projekta nadzora vžigalnikov (2010-2012) »Joint Follow-up Market Surveillance Action on Child-Resistant Lighters and Novelty Lighters (LIGHTERS 2)«, v katerem je sodelovalo 13 držav članic in je bil sofinanciran s strani Evropske komisije ter koordiniran s strani PROSAFE. V okviru projekta varnosti vžigalnikov se je preverjala skladnost vžigalnikov s predpisanimi zahtevami, to je Odločbo Komisije (2006/502/ES) glede vgrajene varnosti za otroke in prepovedi neobičajnih vžigalnikov ter zahtevami standarda SIST EN ISO 9994. V okviru projekta je inšpektorat pripravil predlog dokumenta o ocenjevanju neobičajnih lastnosti vžigalnikov, katerega je po uskladitvi z ostalimi sodelujočimi predstavil na zaključni konferenci projekta v Bruslju.

5.3.7.5. [Čezmejno sodelovanje v AdCo skupinah](#)

Za enotno izvajanje nadzora nad uporabo direktiv, ki urejajo usklajene pogoje za dajanje proizvodov na trg, so ustanovljene t.i. AdCo skupine. To so skupine za administrativno sodelovanje nadzornih organov držav članic. Člani ustreznih AdCo skupin so tako pristojni nadzorni organi – inšpektorati. Ker je v skladu z določbami veljavnih direktiv in

Uredbe (ES) št. 765/2008 naloga držav članic, da izvajajo nadzor trga, iz tega posledično izhajajo, da grede tudi stroški udeležbe in organizacije tovrstnih delovnih sestankov v breme države članice oziroma sodelujočega inšpektorata.

Zaradi varčevalnih ukrepov Vlade RS se Tržni inšpektorat RS v letu 2012 ni udeležil sestankov AdCo skupin za stroje, nizkonapetostno električno opremo (LVD, EMC, R&TTE), osebno varovalno opremo, rekreacijska plovila in za gradbene proizvode. Delo teh skupin je zato spremljal preko spletnih strani in z izmenjavo mnenj in podatkov preko elektronske pošte ter se na ta način seznanili z delom skupin. Z neudeležbo na koordinacijskih sestankih se zgublja stik z aktualnimi informacijami na zadevnem področju nadzora in izmenjavo dobrih praks pri izvajanju nadzora, kar lahko vpliva na stališča v posameznih primerih in posledično izvajanje nadzorov in ukrepov.

5.3.7.5.1 AdCo Eco design in AdCo Labeling

Tržni inšpektor se je udeležil sestanka AdCo skupin za Eco design in Labeling. Na sestanku je bila glavna tema priprava strategije delovanja skupine za okoljsko primerno zasnovane proizvode. Pripravljen je bil osnutek strategije, ki pa bo moral biti dopolnjen še s številnimi pripombami. Predstavljen je bil projekt Ecopliant, v katerem sodeluje 10 držav. Cilj projekta Ecopliant je razviti dobro prakso pri nadzoru Direktive 2009/125/ES in tako izboljšati skladnost s to direktivo in pripadajočimi uredbami.

Na področju označevanja proizvodov z energijskimi nalepkami se pripravlja posebna uredba v zvezi z energijskim označevanjem na spletu. Države članice so poročale o svoji dejavnosti na področju nadzora energijskih oznak. Večina opravlja določeno obliko nadzora, tudi glede oglaševanja na spletu. Predstavniki Tržnega inšpektorata RS je predstavil pojav oznak A-50% in način reševanja takega načina oglaševanja.

Preostali čas se je namenilo obravnavi t.i. sivih področij v izvedbenih uredbah Evropske komisije.

5.3.7.5.2 AdCo za plinske naprave

V maju 2012 je bil organiziran 1. sestanek AdCo skupine za področje plinskih naprav, čeprav je bila prva direktiva o plinskih napravah sprejeta že leta 1990. Sestanek je bil namenjen bolj proceduralnim informacijam in izvolitev vodje te skupine ter vzpostavitvi kontaktov med nadzornimi organi članicam Evropske unije. Prvega sestanka skupine za plinske naprave so se udeležili predstavniki Avstrije, Belgije, Češke, Estonije, Finske, Francije, Madžarske, Nizozemske, Švice in predstavnik Tržnega inšpektorata iz Slovenije.

Predstavniki Tržnega inšpektorata RS je na tem srečanju izpostavil problem plinskega kondenzacijskega kotla, ki je imel pridobljen osnovni certifikat o skladnosti tipa s strani angleškega organa za ugotavljanje skladnosti, spremembo odvoda dimnih plinov na napravi pa je potrdil drugi organ za ugotavljanje skladnosti iz druge države. Tržni inšpektorat RS je v tem primeru prepovedal dajanje v promet teh kotlov, saj je ocenil, da to ni skladno z določili plinske direktive, kjer mora isti organ za ugotavljanje skladnosti potrjevati tudi spremembe na isti napravi. Tuji proizvajalec je trdil, da je to dopustno. Predstavniki Evropske komisije in tudi člani nadzornih organov drugih držav so potrdili mnenje Tržnega inšpektorata RS, da lahko spremembe na plinski napravi potrjuje le organ, ki je izdal osnovni certifikat o skladnosti.

Na koncu sestanka so udeleženci sestanka soglasno potrdili, da bo vodja AdCo skupine za plin predstavnik Nizozemske, ki je bil tudi pobudnik, da je prišlo do prvega sestanka.

6. SPLOŠNO

6.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2012

365.144,00	
1.255.870,00	
92.130,00	
150.264,00	
370.454,00	
65.807,00	
3.266.410,00	
20.147,00	
325.612,00	
5.012.569,00	
045.789,00	

Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2012 veljavni proračun v višini 5.265.966,72 EUR. Realiziral ga je v višini 5.110.926,72 EUR oziroma 97,1 % glede na veljavni proračun.

Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- ♦ 176310 Materialni stroški,
- ♦ 177510 Analize vzorcev,
- ♦ 157110 Investicije,
- ♦ 187110 Plače,
- ♦ 892010 Prevozna sredstva – sredstva odškodnine,
- ♦ 936510 Stvarno premoženje – sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja,
- ♦ 956800 Izmenjava uradnikov.

Tržni inšpektorat RS je konec septembra 2012 prejel na podlagi sklepa Vlade RS od Ministrstva za infrastrukturo in promet prerazporejena sredstva na postavko 177510 v višini 20.000,00 EUR za izvedbo vzorčenja artiklov za področje Eco designa oziroma za preverjanje izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov. Novembra in decembra 2012 je Tržni inšpektorat RS na podlagi podpisanih pogodb za sodelovanje v izmenjavi strokovnih znanj na področju inšpekcijskih nadzorov prejel od Evropske unije 80 % akontacijo sredstev v višini 5.642,78 EUR, za kar se je znova aktivirala namenska proračunska postavka 956800 Izmenjava uradnikov.

Delež porabe sredstev v letu 2012 po posameznih postavkah je naslednji:

- ♦ 433.901,49 EUR ali 8,5 % na postavki 176310 Materialni stroški,
- ♦ 88.615,58 EUR ali 1,7 % na postavki 177510 Analize vzorcev,
- ♦ 9.986,27 EUR ali 0,2 % na postavki 157110 Investicije,
- ♦ 4.577.558,35 EUR ali 89,6 % na postavki 187110 Plače.

6.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na PP 176310, zagotavljajo sredstva za poslovanje sedeža Tržnega inšpektorata RS, skupaj z 12 območnimi enotami in 8 inšpekcijskimi pisarnami po vsej Sloveniji. Od decembra 2012 dalje je na podlagi spremembe organizacije le 8 območnih enot, odpovedane so tudi 3 inšpekcijske pisarne (Velenje, Slovenska Bistrica in Šmarje pri Jelšah). Poraba sredstev za materialne stroške je bila v letu 2012 v višini 433.901,49 EUR oziroma 96,1 % glede na veljavni proračun.

V primerjavi z letom 2011 je bila poraba sredstev nižja za 116.840,91 EUR oziroma 21,2 % zaradi sprejetega rebalansa in strogih varčevalnih ukrepov na vseh področjih, zlasti pri pisarniškem materialu, vzdrževanju prostorov in zaradi nerealiziranega podpisa sporazuma o uporabi stvarnega premoženja na lokaciji Parmova 33, Ljubljana, za katerega Tržni inšpektorat RS do sedaj ni plačeval obratovalnih stroškov.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- ♦ pisarniški in splošni material in storitve,
- ♦ posebni material in storitve,
- ♦ energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- ♦ prevozne stroške in storitve,
- ♦ izdatke za službena potovanja,
- ♦ tekoče vzdrževanje,
- ♦ najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- ♦ druge operativne odhodke (za stroške seminarjev, plačila avtorskih honorarjev, za storitve odvetnikov...).

Tržni inšpektorat RS je iz naslova refundacij potnih stroškov in odtegljajev GSM prejel na postavko materialnih stroškov v letu 2012 sredstva v višini 7.323,27 EUR.

6.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preizkuse skladnosti proizvodov se evidentira na PP 177510. V letu 2012 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 88.615,58 EUR oziroma 82,2 % glede na veljavni proračun. Realizacija porabe je nižja zaradi prejema dodatnih sredstev v višini 20.000 EUR od Ministrstva za infrastrukturo in promet šele tik pred zaključkom proračuna, 20. 9. 2012. Sklenjeni sta bili dve pogodbi za preverjanje skladnosti proizvodov s področja preverjanja izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov. Izvajalca preverjanj sta poročila o preverjanju, ki so obvezna priloga računov poslala, že po zaključku proračuna za leto 2012, zato bodo stroški vzorčenja izdelkov Eco designa bremenili proračunska sredstva v letu 2013. Posledično bodo sredstva, namenjena vzorčenju, v letu 2013 manjša za skoraj 20.000,00 EUR.

Poraba sredstev za analize vzorcev v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 je nižja za 46.991,10 EUR oziroma za 34,7 %. Sredstva za analize vzorcev so bila v letu 2012 zaradi rebalansa zmanjšana iz 155.000,00 EUR na 89.480,00 EUR in v celoti namenjena za projekt Vzorčenja 2012, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- ♦ preverjanja skladnosti plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o plinskih napravah,
- ♦ preverjanja svetlobnih nizov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opreми, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanja zajeralnih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja električnih škarij za živo mejo z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja cepilnikov lesa s klinom z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev čelad za kolesarje in uporabnikov rolk in kotalk ter varovalnih rokavic glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opreми,
- ♦ preverjanja skladnosti električne opreми z veljavnimi predpisi glede elektromagnetne združljivosti naprav,
- ♦ preverjanja in opravljanja preizkusov za ugotavljanje skladnosti radijske in telekomunikacijske terminalske opreми,

- ♦ preverjanja skladnosti električne opreme z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanja električne opreme (malih gospodinjskih aparatov) z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanja električne opreme (velikih gospodinjskih aparatov) z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanje deklariranih vrednosti PLM cevi z zahtevami glede na določbe Pravilnika o gradbenih izdelkih,
- ♦ preverjanje izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo.

6.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na PP 157110. V letu 2012 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 9.986,27 EUR oziroma 98,1 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2011 je bil proračun za investicije skoraj v celoti črtan, veljavni proračun se je iz 150.000,00 EUR z rebalansom znižal na 10.000,00 EUR in tudi glede na sredstva v letu 2011 je bila poraba sredstev v letu 2012 le v višini 6,6 %.

Sredstva v višini 4.679,68 EUR so bila porabljena za nakup licenčne programske opreme, 1.068,00 EUR je bilo porabljenih za nakup multifunkcijske naprave in 4.238,59 EUR za nakup računalniške in druge opreme (tiskalniki, uničevalec dokumentacije).

6.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na PP 187110. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila v letu 2012 realizirana v višini 4.577.558,35 EUR oziroma 98,1 % glede na veljavni proračun za leto 2012. V primerjavi z letom 2011 je bila poraba sredstev nižja za 148.464,88 EUR oziroma 3,1 %. Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- ♦ osnovne plače in dodatke ter prispevke,
- ♦ regres za letni dopust zaposlenih,
- ♦ povračila stroškov prehrane med delom,
- ♦ povračila prevoza na delo in z dela,
- ♦ redno delovno uspešnost in delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- ♦ nadurno delo,
- ♦ druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- ♦ premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2012 iz naslova refundacij boleznin in invalidnin ter iz naslova refundacij za obdobje izvrševanje vojaške obveznosti prejel sredstva na postavko za plače v višini 155.652,73 EUR. Na PP 301810 za plače pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila prerazporejena sredstva v višini 111.170,60 EUR.

6.1.5. Nadzor skladnosti svetlobnih nizov

Na podlagi sklenjene pogodbe z Evropsko komisijo je bila julija 2008 odprta posebna namenska postavka PP 9324 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov, ki se je v letu 2012 preštevilčila v PP 932410. Konec leta 2011 je Tržni inšpektorat RS prejel od Evropske unije na podlagi zaključka projekta sredstva v višini 19.098,77 EUR, vendar je bil sprejeti proračun v letu 2012 na tej postavki le v višini 4.000,00 EUR. Sredstva v višini sprejetega proračuna se bodo porabila na podlagi sklenjene pogodbe v začetku leta 2013, preostanek pa se bo vključil v novo pogodbo za preverjanje skladnosti svetlobnih nizov v letu 2013.

6.1.6. Izmenjava uradnikov

Na podlagi sklenjenih pogodb o mednarodni izmenjavi uradnih oseb št. 2012-87-08, 2012-87-35, 2012-87-36 in 2012-87-37 je Evropska komisija nakazala 80 % akontacije stroškov za štiri enotedenske obiske (enega pri francoski organizaciji v Parizu in tri pri nizozemski organizaciji v Utrechtu) inšpektorjev Tržnega inšpektorata RS.

Na podlagi prejetih akontacij sredstev je bila ponovno odprta namenska postavka PP 956800 Izmenjava uradnikov. V letu 2012 so bila prejeta sredstva na podlagi pogodb o mednarodni izmenjavi uradnih oseb v višini 5.642,78 EUR. Sredstva se bodo porabila v letu 2013 za kritje potnih stroškov, ki so bila založena na postavki za materialne stroške.

6.1.7. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na PP 892010. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. V letu 2012 je bila evidentirana poraba sredstev v višini 865,03 EUR.

Sredstva PP Odškodnine se ne planirajo, saj so pridobljena s strani zavarovalnice. Realizacija sredstev odškodnin v primerjavi z veljavnim proračunom je bila 17,9 %. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 3.969,00 EUR predvidoma prenesel v proračun za leto 2013.

6.1.8. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem države je Tržni inšpektorat RS v začetku leta 2012 realiziral prodajo sedmih starih osebnih vozil v skupnem znesku 3.457,00 EUR. Vsa vozila so bila zaradi starosti dotrajana. Realizirana je bila tudi odprodaja stare odpisane računalniške opreme po metodi neposredne pogodbe v znesku 818,00 EUR. Na podlagi sklenjenih pogodb so bila pridobljena sredstva na namenski postavki PP 936510 in ker gre za

namensko postavko, se bo ostanek sredstev v višini 5.975,00 EUR prenesel v proračun za leto 2013.

6.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

Tržni inšpektorji opravljajo svoje delo delno na terenu in delno v pisarni. Zato je Tržni inšpektorat RS leta 2004 sprejel odločitev, da se do leta 2011 vsakemu inšpektorju omogoči enakovredna uporaba informacijske tehnologije tako na terenu, kot tudi v pisarni. Od takrat naprej so se zastareli računalniki zamenjevali s sodobnimi prenosnimi pisarnami, v kateri je prenosni računalnik in prenosni tiskalnik, za lažje delo v pisarni pa še podvojevalnik priključkov in zaslon. Zaradi ekonomskih razmer v Sloveniji in v svetu je moral Tržni inšpektorat RS v zadnjih letih večino sredstev za investicije vrniti v Proračun RS. Tako je bilo tudi leta 2012, zaradi česar Tržni inšpektorat RS v tem letu ni zamenjal nobenega zastarelega računalnika s sodobnejšo prenosno pisarno. Konec leta 2012 je tako še vedno dobrih 10 % inšpektorjev, ki ne morejo uporabljati računalnika tudi na terenu.

Zaradi visokih stroškov vzdrževanja tiskalnikov, ki jih uporablja samo en zaposleni, je bila pred leti sprejeta odločitev, da se samostojni tiskalniki postopoma zamenjajo – tam, kjer je to mogoče – z mrežnimi tiskalniki. Zamenjava je narejena na vseh večjih lokacijah, na lokacijah z do 5 zaposlenimi pa se uporabljajo multifunkcijske naprave, ki so istočasno mrežni tiskalnik, telefaks naprava in kopirni stroj.

Vsi dokumenti, ki na Tržnem inšpektoratu RS nastanejo ali nanj prispejo, se evidentirajo in arhivirajo v elektronski obliki. Poleg tega se vsi interni dokumenti po inšpektoratu distribuirajo v elektronski obliki, izhodni dokumenti pa so v elektronski obliki samo, če so namenjeni naslovniku, za katerega inšpektorat zanesljivo ve, da lahko dokument v takšni obliki tudi sprejme (npr. drugi organi državne in javne uprave, subjekti, ki so se na Tržni inšpektorat RS obrnili po elektronski pošti). Dokumenti, kjer narava dokumenta zahteva, da je na njem podpis odgovorne osebe, se še vedno najprej pripravijo na klasičen način (izpis na papir in podpis odgovorne osebe), nato pa se digitalizirajo in v elektronski obliki posredujejo naslovniku. Zaradi narave inšpekcijskega dela in ker na ravni javne uprave še ni vzpostavljen sistem elektronskega poslovanja v upravnem in prekrškovnem postopku, se vsi dokumenti v inšpekcijskih postopkih, ki so namenjeni subjektom, pri katerih je bil nadzor opravljen, še vedno tiskajo in pošiljajo v pisni obliki.

Tržni inšpektorat RS v okviru svojih finančnih možnosti stalno posodablja tudi svoj računalniški center. Le-ta sedaj vsebuje sodobno strojno in programsko informacijsko opremo (strežniki, naprave za elektronsko arhiviranje podatkov, SAN sistem), ki omogoča nemoteno izvajanje vseh nalog inšpektorata. Zaradi splošnega finančnega stanja in vračila večine sredstev za investicije v Proračun RS, ki se dogaja že nekaj let zapored, se v računalniškem centru Tržnega inšpektorata RS starost opreme že kaže v odpovedi določenih komponent sistema, slabšem delovanju in slabši odzivnosti, hkrati pa so se povečali tudi stroški vzdrževanja sistema. Poleg tega ima Tržni inšpektorat RS težave tudi s komunikacijskim omrežjem HKOM, ker le-ta na nekaterih lokacijah, na katerih inšpektorat posluje, ne dosega pričakovanih sodobnih prenosnih hitrosti. Po drugi strani se je v letu 2012 prvič v zadnjih nekaj letih zgodilo, da komunikacijsko omrežje HKOM na nekaterih lokacijah večkrat ni deloval. Zaradi tega je delo zaposlenih na teh lokacijah oteženo.

Po podrobni analizi procesov Tržnega inšpektorata RS, ki se je izvedla v letu 2007, je inšpektorat v letu 2008 pristopil k izdelavi zanj najpomembnejšega dela informacijskega sistema – knjiženja zadev in dokumentov v povezavi z delom upravnega in prekrškovnega organa. Slabost dotedanega informacijskega sistema inšpektorata je bila v tem, da so se za različne naloge uporabljale različne, med seboj nepovezane aplikacije. Zaradi tega so se nekateri podatki vnašali v informacijski sistem tudi po večkrat, zaradi česar je prihajalo do napačnih, podvojenih ali pomanjkljivih podatkov.

Začetek uporabe novega informacijskega sistema se je pričel z letom 2009. Z uporabo sistema je Tržni inšpektorat RS dosegel:

- da imajo vsi uporabniki enoten uporabniški vmesnik za vse aplikacije, ki pomenijo podporo inšpekcijskemu delovanju inšpektorata,
- da se vsak podatek in dokument, ki na inšpektoratu nastane ali pa ga le-ta prejme, v informacijski sistem vnaša samo enkrat, uporablja pa se vse povsod tam, kjer se potrebuje,
- da se v največji možni meri izvaja čim celovitejša avtomatizacija vseh postopkov in dejanj, zaradi česar se vnos podatkov skrči na najmanjši možni čas in najmanjše možno število operacij,
- da je informacijski sistem skladen z vsemi postopkovnimi predpisi,
- da je zagotovljena celovita finančna podpora inšpekcijskim postopkom, vključno z evidenco plačanih terjatev in prisilno izterjavo neplačanih terjatev.

Novi informacijski sistem Tržnega inšpektorata RS je z minimalnimi finančnimi sredstvi (kolikor je potrebno, da se prilagodi potrebam drugega organa) na voljo tudi drugim inšpekcijskim organom. Tako je enak informacijski sistem v letu 2012 začel uporabljati še en inšpektorat, drugi inšpektorat pa je začel s postopkom njegovega prilagajanja svojim potrebam, da ga bodo lahko začeli uporabljati v začetku leta 2013. Vsi trije inšpektorati skupaj so v sodelovanju z zunanjim izvajalcem tudi letu 2012 uspešno dopolnjevali in posodabljali informacijski sistem. Še vedno pa je to na trgu edina celovita aplikacija, ki istočasno podpira tako upravni, kot tudi prekrškovni inšpekcijski postopek.

Tržni inšpektorat RS je tudi v letu 2012 svoj informacijski sistem večkrat ponudil Inšpekcijskemu svetu in s tem ostalim inšpekcijskim organom, vendar ni bilo z njihove strani nobenega odgovora glede tega.

V proračunskem letu 2012 je Tržni inšpektorat RS na področju informacijske opreme nabavil samo 10 mrežnih tiskalnikov in 1 multifunkcijsko napravo.

6.3. OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI

Delo tržnih inšpektorjev je neločljivo povezano z delom na terenu, zaradi katerega potrebujejo ustrezen in dovolj velik voznik park. S tem se zagotovi zadostna mobilnost in varnost inšpektorjev ter hkrati tudi uspešno, hitro in kvalitetno opravljanje dela. Povprečna starost vseh vozil Tržnega inšpektorata RS je dobrih 10 let. Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije. Zaradi starosti vozil so stroški njihovega vzdrževanja zelo visoki in se bodo vsako leto še povečevali. V nekaterih primerih stroški vzdrževanja že presegajo vrednost posameznega avtomobila.

Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2012 odprodal 7 najbolj dotrajanih službenih vozil, tako da je ob koncu leta razpolagal s 53 službenimi vozili.

Pri proračunu za leto 2011 in 2012 je Tržni inšpektorat RS planiral v naslednjih štirih letih nakup 30 novih vozil, s katerimi bi se stara službena vozila nadomestila. Zaradi sprejetega rebalansa v letu 2012 in zmanjšanja pravic porabe proračunskih sredstev, je bil primoran spremeniti plan nakupa novih vozil. Tako planira do leta 2015 kupiti le 5 vozil. V letu 2013 Tržni inšpektorat RS planira zamenjati 2 vozili, od tega 1 po sistemu staro za staro.

V spodnjih tabelah je prikazano število vozil po letnikih in njihovo povprečno število prevoženih kilometrov, kot tudi posamezni stroški, vezani na službena vozila.

letnik	št. vozil	model	povpr. št. prevoženih km
1995	1	Renault Laguna	140.000
1996	3	Renault Clio	124.300
1999	21	Renault Clio	77.000
2000	1	Renault Kangoo	48.430
2000	1	Renault Clio	65.400
2001	8	Renault Clio	84.650
2005	5	Renault Clio	64.800
2006	1	Renault Laguna	229.000
2007	4	Renault Clio	50.250
2008	2	Renault Clio	26.900
2011	6	Renault Clio	13.800

Tabela 40: Pregled vozil po letniku

Strošek	Znesek
Goriva in maziva	37.560 EUR
Vzdrževanja in popravila	25.370 EUR
Pristojbine za registracijo	5.770 EUR
Zavarovalne premije	15.845 EUR
Stroški nakupa vinjet in urbane	5.293 EUR
Najem vozil in selitveni stroški	840 EUR
SKUPAJ prevozni stroški in storitve	90.678 EUR

Tabela 41: Prevozni stroški in storitve

7. KAKO NAPREJ

Le redko je naša pot ravna in široka,
večinoma je ozka, strma in ovinkasta,
ne glede na to, bomo svoje delo nadaljevali
v skladu z zahtevami trga, našo vlogo, usmeritvijo,
strategijo ter planom dela Tržnega inšpektorata RS.

Veseli bomo vsake vaše ideje, pripombe ali predloga,
s katerimi boste tudi vi pripomogli k uresničevanju naših ciljev!

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS:

- 📖 Energetski zakon (EZ, Uradni list RS, št. 27/2007-UPB2, 70/2008, 22/2010, 10/2012)
- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006)
 - Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001)
 - Pravilnik o energetskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003)
 - Uredba o navajanju porabe energije in drugih virov z energijskimi nalepkami in standardiziranimi podatki za proizvode, povezane z energijo (Uradni list RS, št. 50/2012)
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 1059/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2010/30/EU glede zahtev za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 1060/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih hladilnih aparatov
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 1061/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralnih strojev
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 1062/2010 z dne 28. septembra 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za energijsko označevanje televizijskih sprejemnikov
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. maja 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. marca 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih sušilnih strojev (Popravek št. 392/2012)
 - Deleagirana Uredba Komisije (EU) št. 874/2012 z dne 12. julija 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem električnih sijalk in svetilk z energijskimi nalepkami
 - Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 50/2012)
 - Uredba Komisije (ES) št. 1275/2008 z dne 17. decembra 2008 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano za porabo energije pri električni in elektronski gospodinjski ter pisarniški opreми v stanju pripravljenosti in izključenosti
 - Uredba Komisije (ES) št. 107/2009 z dne 4. februarja 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano enostavnih TV-komunikatorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 z dne 18. marca 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
 - Uredba Komisije (ES) št. 245/2009 z dne 18. marca 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano fluorescenčnih sijalk brez vdelanih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh

sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (sprememba št. 347/2010)

- Uredba Komisije (ES) št. 278/2009 z dne 6. aprila 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo
 - Uredba Komisije (ES) št. 640/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano elektromotorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 641/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke
 - Uredba Komisije (ES) št. 642/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano televizorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 643/2009 z dne 22. julija 2009 o izvajanju Direktive 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih hladilnih aparatov
 - Uredba Komisije (ES) št. 859/2009 z dne 18. septembra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano glede ultravijoličnega sevanja neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
 - Uredba Komisije (ES) št. 1015/2010 z dne 10. novembra 2010 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2009/125/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pralnih strojev (popravek št. 1015/2010)
 - Uredba Komisije (ES) št. 1016/2010 z dne 10. novembra 2010 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pomivalnih strojev
 - Uredba Komisije (ES) št. 327/2011 z dne 30. marca 2011 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano ventilatorjev, ki jih poganjajo motorji z električno vhodno močjo med 125 W in 500 kW
 - Uredba Komisije (ES) št. 206/2012 z dne 6. marca 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 547/2012 z dne 25. junija 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano vodnih črpalk
 - ♦ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006) - ne velja več, uporablja se do 28. 5. 2013
 - ♦ Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/2004) - ne velja več, uporablja se do 1. 1. 2013
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti klimatske naprave s Pravilnikom o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 60/2005) - ne velja več, uporablja se do 1. 1. 2013
- Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 102/2007)
- ♦ Uredba o določitvi obrtnih dejavnosti in obrti podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 18/2008)

- 📖 Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008)
- Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
 - Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
 - Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 106/2010)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 106/2010)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja, ki jih organizirajo mladinski centri (Uradni list RS, št. 4/2011)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 63/2011)
 - Skupni sporazum za določitev višine nadomestil za javno priobčitev fonogramov na prireditvah razvedrilne narave, na katerih javna priobčitev fonogramov ni ključnega pomena (Uradni list RS, št. 51/2012)
- 📖 Zakon o bančništvu (ZBan-1, Uradni list RS, št. 99/2010-UPB5, 35/2011, 52/2011-popr. UPB5p, 59/2011, 85/2011, 48/2011, 105/2012)
- 📖 Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 83/2012)
- 📖 Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 64/2007-UPB2, 97/2010, 77/2011)
- 📖 Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)
- Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)
- 📖 Zakon o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2)
- Pravilnik o registru društev, registru podružnic tujih društev in evidenci društev v javnem interesu (Uradni list RS, št. 5/2007, 56/2008, 64/2011)
- 📖 Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008)
- Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008, 70/2012, 90/2012)
- 📖 Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- 📖 Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)
- 📖 Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 33/2011, 91/2011, 100/2011 Skl. US, 32/2012, 57/2012)

- Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2)
- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 88/2000, 114/2004, 52/2008)
 - Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
 - Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
 - Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)
- Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro, Uradni list RS, št. 52/2000, 110/2002)
- Odredba o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti gradbenih proizvodov z zahtevami Zakona o gradbenih proizvodih (Uradni list RS, št. 103/2011)
 - Pravilnik o potrjevanju skladnosti in označevanju gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 54/2001)
 - Pravilnik o bistvenih zahtevah za gradbene objekte, ki jih je treba upoštevati pri določitvi lastnosti gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 9/2001)
 - Odredba o prenehanju uporabe odredbe o obveznem certificiranju cementa in seznam standardov (Uradni list RS, št. 53/2001)
 - Pravilnik o požarni klasifikaciji gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 77/2003)
 - Seznam smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 67/2004)
 - Pravilnik o prenehanju veljavnosti Seznama smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 109/2007)
- Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI, Uradni list RS, št. 94/2010 -UPB1)
- Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)
- Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)
- Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 36/2012, 84/2012)
 - Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
 - Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 56/2012)
 - Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 30/2012)
 - Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 76/2012)
 - Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 28/2011)
 - Uredba o določitvi najvišjih cen komunalnih storitev (Uradni list RS, št. 66/2012)
- Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)
- Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPosr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1, 49/2011)
- Zakon o odvetništvu (ZOdv, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)

- 📖 Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)
- 📖 Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)
- 📖 Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)
- 📖 Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)
- 📖 Zakon o poštnih storitvah (ZPSto-2, Uradni list RS, št. 51/2009, 77/2010)
- 📖 Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010, 77/2011)
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
 - Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
 - Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 102/2010, 109/2011)
 - Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010)
 - Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010, 50/2011, 109/2011, 50/2012, 106/2012)
- 📖 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC, Uradni list RS, št. 12/2007-UPB1, 29/2010, 57/2012)
 - Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/2002)
- 📖 Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 90/2011)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS, št. 10/2008)
 - Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS, št. 10/2008, 84/2012)
 - Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 10/2008)

- 📖 Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP-1, Uradni list RS, št. 57/2012)
 - ♦ Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/2011) - velja do izdaje ustreznih predpisov po ZPreZP-1

- 📖 Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 131/2006, 5/2007-popr., 123/2008, 28/2010, 49/2011, 57/2012)

- 📖 Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006)

- 📖 Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)

- 📖 Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP, Uradni list RS, št. 20/2011)
 - ♦ Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva (Uradni list RS, št. 54/2012)

- 📖 Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)
 - ♦ Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
 - ♦ Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 107/2012)
 - ♦ Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
 - ♦ Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010, 34/2011, 35/2012)
 - ♦ Uredba o prepovedi dajanja rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg (Uradni list RS, št. 42/2012)

- 📖 Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004, 57/2012)

- 📖 Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)
 - ♦ Pravilnik o zagotavljanju informacij prejemnikom storitev (Uradni list RS, št. 10/2011)

- 📖 Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/2011)
 - ♦ Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004, 71/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
 - ♦ Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 132/2006)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
 - ♦ Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009, 54/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)

- ♦ Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010, 74/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- ♦ Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006, 76/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- ♦ Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
- ♦ Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)
- ♦ Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009)
- ♦ Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
- ♦ Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
- ♦ Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
- ♦ Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
- ♦ Pravilnik o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 42/2005, 50/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- ♦ Pravilnik o pomorski opremi (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009)
- ♦ Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 54/2011)

 Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008)

- ♦ Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)
- ♦ Pravilnik o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/2010)

 Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)

 Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)

 Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB1)

 Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)

 Zakon o varstvu konkurence (ZVK, Uradni list RS, št. 18/1993, 56/1999, 110/2002)

 Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 70/2008, 108/2009, 48/2012, 57/2012)

- ♦ Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 107/2006, 100/2010)

- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010, 64/2012)
 - Uredba o odstranjevanju odpadnih olj (Uradni list RS, št. 25/2008) - prenega veljati 15. 4. 2012
 - Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/2012) - velja od 15. 4. 2012 naprej
 - Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
 - Uredba o informacijah o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil (Uradni list RS, št. 81/2010)
 - Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Uradni list RS, št. 62/2008)
 - Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)
 - Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008)
 - Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
 - Uredba o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in o določitvi najvišje cene njihovega odlaganja (Uradni list RS, št. 97/2006)
 - Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 103/2011)
 - Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012)
- 📖 Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009, 78/2011)
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)
 - Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 14/2012)
 - Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)
 - Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb (Uradni list RS, št. 100/2011)
 - Pravilnik o načinu vpisa in pogojih za vpis potrošniških organizacij v register (Uradni list RS, št. 8/2012)
- 📖 Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)
- 📖 Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)
- 📖 Zakon o zdravilih (ZZdr-1, Uradni list RS, št. 31/2006)
- 📖 Zakon o zdravilstvu (ZZdrav, Uradni list RS, št. 94/2007, 87/2011)
- 📖 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živali (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov:

- 📖 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o imenih tekstilnih vlaken (Uradni list RS, št. 54/2012)
 - Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta
 - Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/2005, 28/2012)
- 📖 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010)
- 📖 Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009, 102/2011)

Seznam predpisov Evropske unije, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS

- 📖 Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)
- 📖 Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitev Uredbe (EGS) št. 339/93)
- 📖 Uredba (EU) št. 305/2011 (določitev usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov ter razveljavitev Direktive Sveta 89/106/EGS)

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, ki urejajo delovanje Tržnega inšpektorata RS oziroma določajo pristojnosti tržnih inšpektorjev

- 📖 Zakon o državni upravi (ZDU-1, Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4, 48/2009, 21/2012)
 - Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003, 45/2004, 86/2004, 52/2005, 82/2005, 138/2004, 17/2006, 76/2006, 17/2012, 23/2012, 109/2012)
- 📖 Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007-UPB1)
 - Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 111/2007)
 - Pravilnik o posebnem delu izpita za tržnega inšpektorja, rudarskega inšpektorja, energetskega inšpektorja, inšpektorja za elektronske komunikacije, elektronski podpis in pošto, pooblaščen osebe Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije in inšpektorja organov lokalnih skupnosti na področju turistične takse (Uradni list RS, št. 62/2006)
- 📖 Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8)
 - Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 42/2004)
 - Pravilnik o stroških postopka o prekršku (Uradni list RS, št. 89/2008)

- ♦ Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 127/2006, 115/2008) - uporablja se do 31. 12. 2011
 - ♦ Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 33/2011) - uporablja se od 1. 1. 2012
 - ♦ Pravilnik o kazenski evidenci (Uradni list RS, št. 34/2004, 127/2006)
 - ♦ Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008)
- 📖 Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010)
- ♦ Pravilnik o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (Uradni list RS, št. 43/2005, 94/2007)
 - ♦ Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/2005)
 - ♦ Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, 106/2005, 30/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, (122/2007 popr.), 31/2008, 101/2010)
 - ♦ Pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 75/2005, 47/2008)
 - ♦ Pravilnik o celostni podobi organov državne uprave (Uradni list RS, št. 46/2008, 97/2008, 122/2008, 48/2009, 50/2010) - uporablja se do 31. 12. 2010
 - ♦ Uredba o celostni grafični podobi Vlade Republike Slovenije in drugih organov državne uprave (Uradni list RS, št. 58/2010, 57/2011)
 - ♦ Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/2003, 7/2006)
- 📖 Zakon o tržni inšpekciji (ZTI, Uradni list RS, št. 20/1997, 52/2002)
- 📖 Zakon o upravnih taksah (ZUT, Uradni list RS, št. 106/2010-UPB5)
- 📖 Zakon o sodnih taksah (ZST-1, Uradni list RS, št. 37/2008, 97/2010)
- 📖 Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/2006)
- ♦ Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007, 95/2011)
- 📖 Uredba o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/2007, 122/2007 popr.)
- 📖 Kazenski zakonik (KZ-1, Uradni list RS, št. 50/2012-UPB2)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2003-2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pregledi	19524	20179	17950	18204	17248	18305	19980	20749	19282	20129
Opozorila po 33. členu ZIN	1324	2039	1782	1390	1219	1588	1754	1682	1493	2595
Odločbe	6417	3992	3071	2199	1880	2144	2023	1759	1506	1394
Prostovoljni ukrepi	-	-	-	-	-	-	-	134	138	149
Predlogi sodnikom za prekrške	4053	3555	-	-	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 241.a členu ZP	5490	3612	-	-	-	-	-	-	-	-
Kazni, izrečene na kraju storitve prekrška	1004	976	-	-	-	-	-	-	-	-
Opozorila po 53. členu ZP-1	-	-	2019	2235	2641	2252	2792	2579	2441	3656
Opomin po 21. členu ZP-1	-	-	1532	1514	834	948	954	998	927	1059
Plačilni nalog	-	-	1211	1332	1059	1222	1147	938	880	777
Odločba o prekršku	-	-	463	485	277	460	546	529	741	752
Obdolžilni predlog	-	-	166	69	61	17	13	12	27	18
Ovadb (naznanilo) za kazniva dejanja	5	63	2	3	1	5	6	3	0	0

Legenda:

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru

ZP: Zakon o prekrških (ZP)

ZP-1: Zakon o prekrških (ZP-1)

- : še ni veljajo ali ne velja več

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2012

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Parmova 33, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlič

*© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.
Vse uporabljene slike so simbolične.*